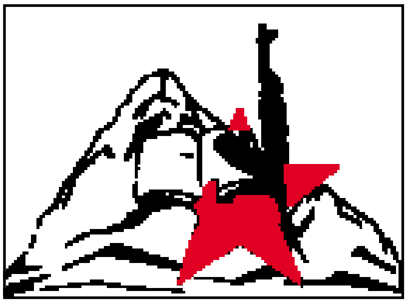

SERXWEBÛN

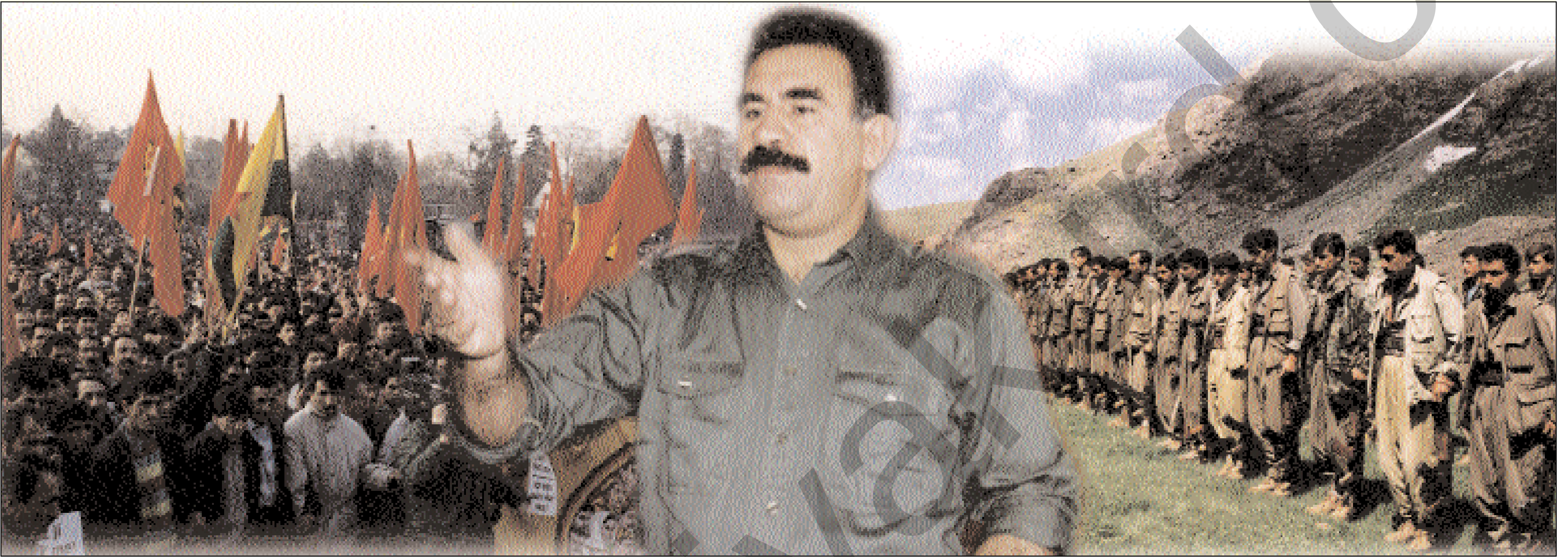
JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 19 / Sayı: 223 / Temmuz 2000

İnkarcılık ve Ayrılıkçılık Aşılmalıdır

Devlet inkarcılığı aşılacak, Kürtler de ayrılıkçılığı aşacak. Yeni dönem politikalarını böyle cesurca savunmak gerekir. Kürtler birlikteliği savunacak, bölücü siyaset yapılmayacak, ama sen de inkarcılık etmeyeceksin. Bir halkın on bin yıllık tarihini inkar etmeyeceksin. Siyasetini yürütecekler, kültürünü geliştirecekler, eğitimini yapacaklar. Bunu halka taşıracaklar. Bu yapılmamıştır. İnkarcılık ve siyasal ayrılık şiddeti doğurur. Bunlar sakat ve tehlikeli şeylerdir.

PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaşın değerlendirmesi **Sayfa 12'de**

Komplo Güçleri, Savaş Rantçıları ve Çeteler Yine Devredeler

● 19 Mayıs 2000 tarihinde Süleyman ve Zeki adlı kişilerin de aralarında bulunduğu, dördü bayan yirmi kişilik bir grubun kaçıp gittiği doğrudur ve bunların YNK'nin yanında olduğu bilinmektedir. Uluslararası komplonun içimizdeki uzantıları olan bu lümpen, serseri, çete grubuna karşı tüm parti yapımız bilinçlidir ve dışa yönelik de gerektiği kadar açıklama yapılmıştır. Şimdi bu çetenin yalanlarına sarılan PKK düşmanı iç ve dış çevreler, bir kaşık suda fırtına koparmaya ve partimizin içbirliğini sözde sarsmaya çalışmaktadırlar.

PKK Başkanlık Konseyi'nin açıklaması **Sayfa 18'de**

Kürt halkına dostluk, sorumluluk ve duyarlılık gerektirir!

● Son süreçte on bin kişilik gerilla ordusundan kaçan küçük bir grup üzerine halkımıza ve mücadelesine karşı politika yürütülmek istendi. Barış ve demokrasi mücadelesi geliştirerek Kürt sorununu çözme, böylece on beş yıllık büyük bir savaşın yol açtığı sorunları aşarak halklarımıza olduğu kadar Ortadoğu'ya ve tüm insanlığa önemli bir katkı sağlamaya çalışan partimizin bu çabası boğulmak istenmektedir.

PKK Avrupa Temsilciliği **Sayfa 17'de**

Özgürlük İçin Herşey Yapılacak

● Bütün Kürt taraflarının katılmadığı ve Kürtler arası bir ittifakı amaçlamayan ilişkilerin bir sonuç doğurması zaten beklenemez. Bu son ziyaretin doğurduğu sonuç da bugüne kadar olanlardan farklı görünmemektedir. Irak için çözüm iddiasıyla Washington'a gidip hem ABD yetkilileriyle hem de kendi aralarında görüşen PDK ve YNK yeni bir iç çatışma planıyla dönüyorlar. Görüşmeciler daha yerlerine ulaşmadan, her iki örgüt PKK'ye karşı saldırgan tutumlar içerisine girmişlerdir.

PKK Başkanlık Konseyi'nin açıklaması **Sayfa 18'de**

Çözüm F Tipi Değil Demokrasidir

Bugün devreye sokulmak istenen tek tip hücre uygulamaları o zaman da '86 ve sonrası Özel savaşın Kürdistan'da yeni oluşturduğu kurumlara parelel olarak geliştirildi. Ve bu temel de Eskişehir Özel Tip hücre esaslı cezaevi açıldı. İlk önce de PKK'li tutsaklar bu cezaevine getirildi. Giderek bu cezaevi çoğunluğu PKK'lilerden oluşan sol muhalif tutsaklarla dolduruldu.

Sayfa 5'te

İçindekiler

Şehit Rêber, Gökhan, Xebat, Botan, Dilan, Tîrej ve Zeki yoldaşlarınanı yazıları sayfa 21'de

Washington Görüşmelerinin Ardından Bölgedeki Durum ve Olası Gelişmeler

15 Ağustos Atılımı'nın 17. yılına girerken, on altı yıllık mücadele birikimi üzerinde siyasi ve askeri gelişmelerin oldukça hızlandığı görülüyor. 2000 yılının bu ilk Ağustos'unun hem mücadelemiz hem de uluslararası siyaset açısından önemli gelişmelere açık bir ay olduğu görülüyor. Birçok çevrenin Kürdistan üzerinde yoğunlaşan siyasi ve askeri girişimlerinin bize gösterdiği sonuçlar bunlar oluyor.

Yeni bir yüzyılın, yine yeni binyılın bu ilk yılında siyasal ve diplomatik faaliyetler dünya çapında oldukça yoğundur. Birçok gücün, özellikle de uluslararası siyasete damgasını vurmak isteyen güçlerin yeni dünya düzenini yaratma doğrultusunda yoğun çaba içinde oldukları, yine birçok gücün dünyanın yeniden yapılanmasında kendine daha etkili yer bulma çabası içinde olduğu açıktır. ABD çok yoğun bir çaba içerisindedir. ABD Başkanı'nın bu yıl içerisinde gitmediği belli başlı alan, devlet ve ülke neredeyse kalmadı. Avrupa ile ilişkili hemen hemen birçok ülkeyi gezdi, toplantılar yaptı; Türkiye'ye kadar geldi. Rusya'ya gitti, Hindistan'a gitti, Çin'e ve Japonya'ya gidiyor. Öyle ki, hem müttefikleriyle ilişkilerini daha çok geliştirmek, hem de kendi karşısında güç olabilecek devletlerle ilişkilerini daha çok düzenlemek istediği gözleniyor. Kendi dünya düzenini yaratmak isteyen bir güç olarak bu çabalarıyla dünyaya yeni bir sistem kazandırmaya çalışıyor. ABD kendi öncülüğünde böyle bir dünya yaratma istemini gerçekleştirmede kararlı ve gayretli görünüyor. Öyle ki, karşısında bir güç bırakmamak ve rakip oluşturmamak, rakip olabilecek güçlerle karşısına çıkarmayacak düzeyde ilişkiler oluşturmak, kendi etki ve ittifak alanını ise daha çok geliştirmek istiyor.

Buna karşı diğer birçok gücün de çabası var. Öyle hemen ABD'ye karşı çıkan ve dünyayı geçmişteki gibi devletler arasında çok şiddetli bir mücadele blokuna bölen tutumlar olmasa da, belli başlı ekonomik ve askeri güce sahip olan devletler, bu güçleri çerçevesinde dünya üzerinde etkinlik kurmak için çaba harcıyorlar.

Yeni bir devlet başkanı seçen Rusya kendisini yeniden düzenlemeye çalışıyor. Başkan Putin Rusya'nın çeşitli Avrupa ülkeleriyle ilişkilerine yeni bir düzen verirken, Asya'da da yeni bir ilişki sistemi yaratma arayışı içerisinde bulunuyor. Bu çerçevede Orta Asya ülkelerini gezdi. Çin'e gitti, Kore'ye gidiyor, İran'la ilişkiler kuruyor. Böylece Asya ile Rusya'nın yeniden güçlü bir ilişki ağını yaratma gayreti içinde olduğu görülüyor.

AB kendi içini düzenlemeye, iç birliğini geliştirmeye çalışıyor. Dışa yönelik olarak Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya vb. devletlerin gayretli açılımı, çabaları olsa da, bu ülkeler daha çok Avrupa'nın iç birliğini geliştirme ve bunu daha ileri bir birlik düzeyine götürme çabası içerisindeler. İlk defa açıkça federasyonu tartışıyorlar. Değişik devletlerde Avrupa federasyonu oluşturma ve ekonomik birliği daha ileri düzeyde siyasi ve askeri birlik durumuna getirme eğilimleri güç kazanıyor.

Kuşkusuz dünya düzeyinde siyasi mücadele çalışmaları her zaman var; siyaset yapmadan bu dünyada yaşamak mümkün değil. Siyaset, uygarlık dünyasında insanların kendilerini bilinçli ifade etme biçimidir. Aynı zamanda toplumların da kendilerini ifade etme biçimleri oluyor. Bilinçli ve hakim yaşamak isteyen herkesin siyaset yapması bir zorunluluktur. Fakat 2000 yılının siyaseti daha yoğun gibi gözüküyor. Yani her zaman siyasal yoğunluk var; ama gerçekten ilk yarısını yaşadığımız 2000 yılı siyasi ve diplomatik ilişkiler bakımından çok daha yoğun gibi gözüküyor. Yani yeni bir yüzyılla ve binyıla girerken, dünyanın yeniden düzenlenmesi olgusunun gerçek olduğu, bu yoğun diplomatik faaliyetten rahatlıkla görülebiliyor. Belirttiğimiz husus sadece saydığımız devletler için geçerli değildir. Hemen hemen bütün devletler için böyledir. Değişik kıtalarda birçok devlet benzer bir çaba içerisindedir. Hatta bölgemizde bile böyle çabalar çok yoğundur. Türkiye'nin, İran'ın ve Arap devletlerinin benzer girişimlerini görebiliyoruz. Yine Çin'in bu yönlü yoğun bir çabası var, Hindistan'ın var. Kısacası böyle bir sürece girerken her devlet kendisine yeni bir ilişki düzeni kurma, yeniden şekillenen dünyada yeni bir yer edinme çabası içerisinde bulunuyor. Bu da yüzyılın başında yeni bir dünyanın şekillendirilmeye çalışıldığını ve her bakımdan yenilenen dünyada yeni bir ilişki ağının yaratılmak istendiğini gösteriyor.

Dünyanın yeniden yapılanması içinde Ortadoğu'nun son on yılı

İçinde bulunduğumuz bölge bu çerçevede diplomatik ve siyasi çalışmaların oldukça yoğunlaştığı bir alan durumundadır. Hem Sovyet sisteminin çöküşü ardından dünyanın yeniden yapılanması sürecinde, hem de yeni bir yüzyıla girerken bunu yaşadığımız dönemde Ortadoğu bu yeniden şekillenmede önemli bir yer tutuyor. Sovyet-ABD bloklaşması ortadan kalkmaya doğru yönelirken, çatışmanın bu bölgede patlak verdiğini unutmamak zorundayız. Körfez Savaşı, Ekim Devrimi ile oluşan dünya sisteminin, yani 20. yüzyılda şekillenen dünyanın değişip çöktüğünü ve yeni bir dünya sisteminin ortaya çıkmaya başladığını açıkça gösterdi. Geçen on yıl içerisinde dünyanın birçok alanında bu temelde yoğun siyasal gelişmeler, yeniden siyasal yapılanmalar, birçok devletin çöküşü ve parçalanması, devlet sistemlerinin yeniden oluşumu, yeni devletlerin kuruluşu ve yeni ilişki ve ittifakların ortaya çıkması yaşandı. Sovyet sisteminin çöküşüne paralel olarak, bu sistemle kendisini var eden birçok güç ortadan kalktı; bunun yerine bölgede yeniden yapılanma gelişti. Aynı şekilde buna paralel ve Körfez Savaşı'nın devamı olarak, Ortadoğu'da da bölgenin yeniden yapılanma çalışmaları gündeme geldi. En önemli bölgesel sorunlardan birisi olan Arap-İsrail çatışmasında çözüme gitme girişimlerinin en önemli halkalarından birisi olan Filistin-İsrail çatışmasını çözme arayışının Oslo anlaşması ile daha bu süreçte başladığı çok iyi biliniyor. Diğer birçok alanda da bölge sorunlarını çözme arayışları, bölgesel barış ve bölgenin yeniden şekillenmesi gündeme geldi.

Fakat Ortadoğu diğer alanlara göre çok farklı bir alan durumundadır. Burada sorunların çözümünü silahla sağlamak mümkün değildi. Çünkü silahlı çatışma zaten daha önceki süreçlerde bölgenin yaşadığı bir gerçeklikti. Ancak silahlı çatışmaya son veren yeni bir ilişki sistemini yaratan girişimler bölgede çözüm üretebilecekti. Bu açıdan zorluklarla da olsa, birçok bölgede olduğu gibi yoğunlaşan çatışmaların ardından çözüm bulunacaktı. Şimdiye kadar birçok görüşme ve güç hazırlığı ile adım adım yürütülen çalışmalarda kesin bir sonuç alınmak isteniyor. Öyle ki, bu güçler durumun böyle bir kesin sonuç alma noktasına ulaştığını ve bu açıdan siyasal durumun olgun hale geldiğini düşünüyorlar. Bu nokta önemlidir. Bunun bölgenin diğer alanlarındaki gelişmelerle bağı var. Bir de genelde bölgede değişiklikler yapma noktasında bu girişimin önemi var. Çeşitli güçler ve özelikle ABD rahatlıkla buradan çıkacak sonuçlarla bölgenin birçok alanında değişiklikler yapmaya yönelebilecekler.

Neden ABD bu kadar ısrarlı?

Çünkü etkinliğini gözetecek biçimde bir çözümü bu alandaki çözüm açısından uygun görüyor; bu açıdan içinde bulunduğumuz dönemi en uygun dönem olarak değerlendiriyor. İsrail ve Filistin'in geldiği noktayı, Lübnan'da ulaşılan düzeyi, Suriye ile Irak'taki ve genelde İran ve Arap alemindeki durumu, Filistin-İsrail sorununa kendisine göre daha ileri düzeyde bir çözüm bulmada en uygun düzey olarak görüyor. Öyle ki, bu dönemde buradan sonuç almazsa, yarın öbür gün gelişmeler olmaz, başka tür sonuç alamaz. Bu açıdan bu soruna çözüm bulmayı bir güç kaynağı ve güçlenme olayı olarak görüp değerlendiriyor, buradan güç almak istiyor.

Bundan önce Türk-Yunan ilişkilerinde de buna benzer bir durum yaşandı. Kıbrıs üzerinde böyle bir yoğunlaşma oldu. Türkiye'nin AB'ye aday üye olması, tam üye olmak için çeşitli adımlar atılması noktasına ulaşılması ve bunun Kıbrıs'ta kendisini temsil etme durumu, bu alandaki gerginliği ve çatışmayı tersine çevirdi. ABD burada belli bir düzey yakaladıktan sonra bölgenin diğer alanlarına adım attı. Bunu bu biçimde değerlendirmemiz gerekir.

Üzerinde yoğunlaşma sağlanan ikinci nokta Filistin-İsrail noktası oluyor. Buna paralel olarak diğer alanlar ve özellikle Kürt sorununa çözüm üzerinde yoğunlaşmaya gidileceği, buna göre Türkiye, İran ve diğer Arap devletleriyle bir ilişki düzeyinin olacağı ve Irak üzerinde çözüm arayışlarının yoğunlaşacağı rahatlıkla söylenebilir. Zaten bu yönlü gelişme adımları atılıyor.

Mevcut durumda ABD için Kürt sorununun çözümünden çok, Güney'deki durumun çözüme kavuşturulması söz konusu. Güney'i kendi çıkarı doğrultusunda etkin olarak kullanabileceği bir statüye kavuşturma, ABD için öncelik taşıyan bir husus oluyor. Bunu rahatlıkla bu biçimde değerlendirebiliriz. Bu çerçevede bir yandan Filistinli ve İsrailli temsilciler sorunu çözmeden ayrılmayacakları bir yere alınırken, diğer yandan Güneyli ve Iraklı muhalif güçlerin temsilcileri ABD'ye götürüldüler. Washington görüşmeleri denilen sürece katılanlar geçtiğimiz günlerde geçmişte birçok kez yapılan şeyi bir kez daha yaşadılar. Her ne kadar herhangi bir çözüm bulunmadığı ve anlaşma olmadığı söylense ve bunun propagandası yapılsa da, bu propagandalara çok fazla kanmamak gerekir. Herhangi bir gelişme olmadıysa, niye böyle bir çalışma yapıldı? Madem bir başarısızlık varsa bunu niye başarısız olanlar ilan ediyorlar? Örneğin hiçbir sonuç alınmadığı doğrultusunda en yoğun propagandayı YNK yapıyor. Tabii bunu daha çok da Kürt kamuoyuna yönelik olarak yapıyor, bizim kamuoyumuza yönelik bunu yapıyor.

Nasıl bir Irak!..

Bu bir aldatıcılık biçiminde de değerlendirilebilir. Şöyle söylenebilir: Irak'a bir biçim vermede, özelde Filistin-İsrail ve genelde Arap-İsrail sorununun çözümünde uygulanan yöntemde görüldüğü gibi aciliyet arz eden bir düzeye ulaşılmamıştır. Yani Irak'a yeni biçim vermek üzere ilgili güçler tarafından yeterli bir görüş birliği, anlaşma ve ittifak ortaya çıkarılmamıştır. Çünkü askeri müdahale olacağı, Irak yönetiminin böyle bir müdahale ile karşılaşacağı söylendi. Tabii askeri müdahale yapabilmek açısından birçok gücün durumunun değerlendirilmesi, dikkate alınması, yine buna uygun ittifakların oluşturulması gerekir. Bunlar yapılmadan girişilecek bir askeri müdahale ters tepebilir ve farklı gelişmelere yol açabilir. Çünkü mevcut siyasi yapılanma durumu her ne kadar zayıf olsa da, onu yıkacak bir askeri müdahale yapılınca, o zaman yepyeni bir durum ortaya çıkar. Yeni bir siyasal yapılanmanın nasıl olacağını bu askeri çatışmanın sonuçları belirler. Eğer Irak'la ilişkili olan tüm güçlerin durumu değerlendirilmez ve buna uygun bir ittifak oluşturulmazsa, bu çatışma ortamına farklı müdahaleler de gündeme gelebilir. Yeterli bir hazırlık yapmadan ve güç ortaya çıkarmadan yapılacak bir askeri müdahale, müdahaleyi yapana zarar verecek yeni girişimleri de gündeme getirebilir. Bu kadar hassas olan alan, kaygan ve her türlü müdahaleye açıktır. Çünkü herkes Irak'la ilişkilidir ve bu alan üzerinde etkili olmaya çalışıyor. O açıdan Irak'ta bu düzeyde kesin bir çözüm arayışı için süreç henüz olgunlaşmamıştır denilebilir. İran müdahale etmek isterse, kendisini daha olgun hale getirmesi gerekiyor. Irak'a doğrudan müdahale durumunda bulunan Türkiye, Güney Kürdistan üzerinde oldukça etkili, Irak'ta yeni oluşacak bir sistemle yakından ilişkili, kendisinin benimsemeyeceği bir sistemin oluşumuna asla fırsat tanımayacak ve tanımak istemeyen bir güçtür.

Yine Arap alemi var ve Irak'ı kendi ulusal topraklarının bir parçası sayıyor. Arap Birliği Irak'taki gelişmelerle yakından ilişkilidir. ABD'nin bir müdahalesi, Türkiye'de daha ileri bir çözümü, yine Arap-İsrail çatışmasında daha ileri bir çözümü gerektiriyor. Nasıl bir Irak oluşturulacağı konusunda Türkiye ile daha ileri bir görüş birliği ve ittifak, yine Arap-İsrail çatışmasının çözümünde daha ileri bir düzey ortaya çıkarır ve orada belli bir çözüm düzeyi yakalarsa, Irak gibi kaygan bir alana müdahale etmek için kendisini daha sağlama almış olur. Öyle anlaşılıyor ki, ABD müdahalesi açısından henüz Türkiye ile tam bir görüş birliği yoktur. Bir de Arap-İsrail çatışmasına çözüm bulmada ulaşılan düzey henüz yeterli değildir. Oradan kendisini sağlama almış olarak Irak'ta yeni girişimler gündeme getirebilmek için bunu acilen gerçekleştirmeye çalışıyor. O açıdan Irak için en azından yaşadığımız yılın ikinci yarısında çok ileri düzeyde askeri müdahale beklemek fazla gerçekçi değildir. Henüz öyle bir düzey yoktur. Washington görüşmelerinde de böyle bir anlaşma ortaya çıkmamış olabilir. Mevcut durumda müdahale edebilmek için bir anlaşmaya varmaları zordur.

Fakat bu başka anlaşmaların olmadığı ve ittifakların oluşmadığı, tümüyle boş bir çalışmanın yapıldığı ve başarısız olunduğu anlamına gelmiyor. ABD'nin Irak'ta yeni bir siyasi yapılanma girişiminde bulunabilmek için nasıl Türkiye ile anlaşması ve Arap-İsrail çatışmasında belli bir çözüme ulaşıp güç alacağı bir durum yaratması gerekiyorsa, bunlardan daha fazla doğrudan Irak'la bağlantılı olan Güney Kürdistan'da daha etkili bir konum yaratması gerekiyor. Yani ABD'nin Türkiye ile anlaşması veya Arap-İsrail çatışmasında ilerlemesi bu iş için yalnız başına yeterli değildir; bununla birlikte Güney Kürdistan'da da müdahale edebilecek kadar etkin bir konuma gelmesi ve İran faktörünü dikkate alan bir konumu yakalaması gerekiyor. Yani Irak'ın Şii bölgesi olan güneyden gelebilecek İran etkinliğini dikkate alıp ona karşı hazırlıklı olabilmesi ve yine Güney

Kürdistan'daki durumu tümüyle kendisine hizmet eder bir konuma getirmesi gerekiyor. ABD Güney'i sadece Irak için değil, aslında Ortadoğu'nun diğer alanları için de (İran'a, Araplara ve hatta Türkiye'ye karşı da) kendisinin daha rahat hareket edebileceği bir etkinlik alanı durumuna getirmek istiyor. Bazıları bunu sanki gerçekleşmiş gibi gösteriyorlar. Türkiye'de bazı çevreler geçmişte "*yeni bir İsrail doğdu*" dediler. Kuşkusuz öyle bir durum yoktur. Fakat bölgede İsrail'in güvenliği ve Türkiye ile daha sağlam ilişki ve ittifak kurabilmek açısından, yine Arap alemi üzerinde zorlayıcı bir konum kazanabilme noktasında ABD'nin Güney'i değerlendirmek istediği bir gerçektir; böyle bir Güney yaratmaya çalışıyor.

"Washington görüşmeleri denilen sürece katılanlar geçtiğimiz günlerde geçmişte birçok kez yapılan şeyi bir kez daha yaşadılar. Her ne kadar herhangi bir çözüm bulunmadığı ve anlaşma olmadığı söylense ve bunun propagandası yapılsa da, bu propagandalara çok fazla kanmamak gerekir."

Güney'de adım atılmadan ABD'nin Irak'a yönelmesi mümkün değildir...

Mevcut konumu ile Güney'in böyle bir şeye fırsat tanımadığı açık bir durumdur. Güney Kürdistan'ın mevcut konumu ne ABD'nin böyle bir kullanımına açıktır, ne de diğer güçlerin çok rahat müdahale etmesine fırsat veriyor. Güney'deki mevcut parçalanmışlık ve onun içerisinde gerillanın varlığı, PKK'nin gücü ve üslenmesi bu durumlara izin vermiyor ve rahat bir müdahalenin göze alınmasını engelliyor. PKK'nin ve gerillanın mevcut varlığı, gericiliğin bu alanı istediği gibi kullanmasına izin vermiyor; tersine Güney'i devrimci, ilerici ve halklar yararına değişimi zorlayan bir saha konumuna getiriyor. Dolayısıyla Irak'ta değişim yaratacak bir müdahaleyi geliştirebilmek için Güney'deki bu durumu değiştirmek, buna bağlı olarak İran ve Türkiye karşısında etkinlik kazanmak gerekiyor. Bu açıdan Washington görüşmelerinde Irak için bir anlaşma sağlanamadıysa da, Güney Kürdistan üzerinde duruldu, Güney Kürdistan'da değişiklik yaratmak için çeşitli planların tartışıldığı ve ittifakların oluşturulduğu kabul edilebilir. Hem iç durum, hem de çevresindeki gelişmeler dikkate alınırsa, böyle bir anlaşmanın yapılmış olması en doğal ve olası bir durumdur. Bu nedenle hiçbir anlaşma yapılmadığını ifade eden propagandalar fazla anlamlı ve gerçekçi gözükmüyor. Çünkü böyle bir şey yapılmadan, Güney'e yönelik adımlar atılmadan, Güney'de daha ileri bir etkinlik düzeyi yaratmadan ABD'nin Irak'a yönelik girişimlerde bulunması mümkün değildir.

Denilebilir ki, ABD burada zorlanıyor, şimdi belki Güney için de bunu mümkün görmüyor; Güneyli güçlerin mevcut durumu buna çok elvermiyor. Barzani ve Talabani ile Güney'de ABD işbirlikçisi bir sistem yaratmak bile çok zor bir iştir ve fazla mümkün değildir. ABD'nin bu bakımdan zorlandığı kabul edilebilir. Ama ABD'nin kendi etkinliğini içeren yeni bir durumu Güney'de yaratmak istediği kesindir. Bu nedenle birçok gücü yeniden Washington'a götürdü. Görüşmeler yaptı. Böyle bir planı bu güçlerin önüne koydu. Tabii bu güçler her ne kadar anlaşma yapmadık deseler de, onların kabul edip etmeme diye bir tercihleri yoktur. Önlerine konan plan onlar için bir talimat gibidir. Herhangi bir itirazları olmamıştır ve olamaz. Fakat uygulama güçleri zayıf olabilir, çok etkili bir uygulama içerisine giremeyebilirler; bu ayrı bir meseledir.

Bu açıdan son Washington görüşmelerinde tümüyle Irak'a olmasa da Güney Kürdistan'a yönelik müdahalelerin gündemleştirildiğini, tartışıldığını ve planlanmaya çalışıldığını, bu temelde olası ittifakların oluşturulmuş olduğunu varsaymamız gerekiyor. Birçok gelişme bunu doğruluyor. Bu konuda Arap-İsrail çatışmasındaki düzey ABD için çok fazla zorlayıcı değil. Çünkü bu daha çok Türkiye'yi etkiliyor, ilgilendiriyor. Böyle bir müdahale geliştirmede Türkiye ile ABD'nin görüş birliği içinde olduğu da kesin. Görüş ayrılıkları zaten bulunmuyor. Irak için görüş ayrılıkları olsa da, Güney Kürdistan'da yaratmak istedikleri düzen ve PKK etkinliğinin ortadan kaldırılması konusunda çok fazla bir görüş ayrılıkları yok. Ondan sonrası tabii Güney'in düzeni olmuyor, Irak'ın düzeni oluyor. Bu noktada muhtemelen ABD ile Türkiye arasında şimdilik farklı görüşlerin olduğu söylenebilir. ABD kendisine göre Güney'i biraz daha farklı değerlendirmek istiyor, Irak'ta ona göre bir sistem kurma yaklaşımı var. Irak'ı tümüyle denetlemede Güney Kürdistan'ı değerlendirmek istiyor. Öyle ki, bununla İsrail'in güvenliğini sağlayacak bir durumu, yani Irak'ın İsrail'in güvenliğini tehdit eder konuma gelmesini önleyecek bir sistemi yaratmak istiyor.

Tabii Türkiye açısından bu zorlayıcıdır. Çünkü Güney Kürdistan'a etkinlik kazandırmak, Kürdistan'ın bir parçasını öne çıkartıyor. Bu, mevcut Türkiye politikası ile çelişiyor ve Türkiye'nin Kürt politikasını zorluyor. Bu açıdan henüz bir çözüme ulaşmış, o noktada tam bir ittifak oluşturabilmiş değiller. Ama bütün bunların öncülüğü olarak PKK'nin etkisizleştirilmesinde tam bir görüş birliği var. Mevcut Washington görüşmelerinde de gündemin Güney'e düzen vermek değil, PKK'nin durumunu değerlendirmek olduğunu ve bu temelde yeni ittifaklar yapılmış olabileceğini varsaymamız gerekir. Türkiye bu işi yürüten güç olabilir. Kendisi diğer güçlerle birlikte çok geniş ve genel bir ittifak oluşturmasa da, hem PDK hem de YNK ile kurduğu ikili ilişki ve ittifaklarla PKK'ye karşı bu yok edici operasyonu Washington'dan aldığı destekle yürütebilir. Bu Türkiye siyasetine de uygundur. Washington da bölgede etkinliğini daha çok geliştirmek ve bölgeye yeni düzen vermek isterken, Güney'de işin başında böyle bir sonuç almayı kendi siyaseti açısından uygun görür. Çeşitli güçler de kendi yaşamları bakımından bunu uygun görüyorlar. Bir defa PDK, PKK'nin önerdiği demokratik çözümde kendi yok oluşunu görüyor. Onun için PKK'ye karşı mücadele, PKK'nin etkisizleştirilmesi ve yok edilmesi kendisi açısından varlık meselesi gibi bir şeydir. Bu nedenle de rahatlıkla her türlü PKK karşıtlığının içinde yer alabilir; her türlü PKK karşıtı savaşa katılabilir.

Gelinen noktada aslında YNK de PKK'ye karşı yürütülen mücadelelerde kendi konumunu pazarlamak istiyor. 1 Eylül süreci, bu temelde gerillanın Güney'de yoğunlaşması, bu anlamda Soran alanının taşıdığı önem YNK'ye böyle bir siyasal konum kazandırmış bulunuyor. Bu konumunu iyi kullanmak, iyi pazarlamak ve bu temelde etkili olmak, biraz daha fazla çıkar sağlamak istiyor. PKK'ye karşı yürütülecek mücadelenin ev sahibi konumuna geliyor ki, birçok güç kendi politikasını uygulamak, hayata geçirmek açısından YNK'ye muhtaçtır; YNK de bu durumu değerlendirerek kendisini güçlendirme ve çıkar sağlama peşinde koşuyor. Böyle olunca, özellikle 7. Kongre'den sonra, partimizin 7. Kongre gerçeğine ve bunun pratikleştirilmesine karşı geliştirilen çok yönlü operasyonda önemli ve yeni bir aşamaya gelinmiş oluyor.

Komplonun ikinci ayağı 7. Kongre'ye karşı geliştirilmek istendi...

Yeni Ağustos sürecinin mücadelemizde yeni bir dönem olacağı, yaşanan çatışmanın sonuç verecek son bir dönemi gibi olacağı görülüyor. Yani bir koşunun finali gibi bir durum da denilebilir. 7. Kongre'ye karşı dayatılan topyekün bir saldırı olduğunu iyi biliyoruz. Bu saldırı aslında uluslararası güçlerin partimize dayattığı komplonun bir devamıdır. Uluslararası komplo PKK'yi tasfiye etmeyi, Kürdistan'ı PKK'sizleştirmeyi, dolayısıyla ortaya çıkan duruma göre bölgeye bir çözüm getirmeyi içeriyordu. Amacı tamamen buydu. Bu temelde PKK'yi en kolay tasfiye etme yolu Önderliğe saldırı olarak görüldü. 15 Şubat 1999'da ulaşılan düzey, bu konuda uluslararası komploda kendi siyasi çıkarlarını birleştiren güçler açısından önemli bir gelişme adımı anlamına geldi. Bu temelde partinin ve gerillanın ezileceği ve tasfiye olacağı hesaplandı. En son 7. Kongre süreci ile bunun tamamlanacağı, PKK'nin yeni bir kongre yapamayacağı, kongreden birlik ve bütünlük içerisinde başarılı çıkamayacağı hesaplandı. YNK'nin gazeteleri bile 7. Kongre sırasında "PKK ya bu kongrede dağılıp tasfiye olacak, ya da karar alarak kendisini feshedecek" diye yazıyorlardı. Yani ya gönüllü olarak karar alıp kendisini feshedecek ya da kongreden başarıyla çıkamayarak dağılacak; kongreden sağlam çıkamayacak, her halükarda dağılmış, parçalanmış ve yok olmuş olacak.

Tabii bu sadece YNK'nin değerlendirmesi, görüşü ve beklentisi değildi. Genelde hemen bütün güçlerin değerlendirmeleri böyleydi. PKK karşıtlarının hepsi "böyle olacak" diyorlar, çünkü böyle olmasını istiyorlardı. PKK dostları ise her ne kadar böyle olmasını istemeseler de umutsuzlardı. Kendilerine güvenleri ve inançları kırılmıştı. Partiyi kaygıyla izliyorlar, belirtildiği gibi olma ihtimalini hep gündemde tutuyorlardı. 7. Kongre bütün bu hesapları boşa çıkartan bir kongre oldu. Kongrede ortaya çıkan sonucun bu politik önemini her zaman görmeli ve değerlendirmeliyiz.

Beklentiler ve hesapların tersine, kongre hem süreci derinlikli tanımladı ve yeni kararlarıyla yeni bir stratejik planlamayı ortaya çıkardı, hem de örgütsel yeniden yapılanma ve yeniden partileşmeyi kararlaştıran, bunu birlik ve bütünlük içinde yapan bir düzeyi yakaladı. Bu, PKK'nin dağılıp yok olacağı hesap ve beklentilerinin tamamen boşa çıkması anlamına geliyordu.

İşte komplonun ikinci aşaması olarak, buna karşı yeni bir planlı saldırının dayatılması gerçeği var. Şimdi son raundu yaşanacak olan bu planlı çatışmanın ta o zamandan başladığını ve günümüze kadar adım adım sürdürüldüğünü görüp anlamamız, içine girdiğimiz mücadele sürecini başarıyla yürütebilmek açısından zorunludur.

Biliniyor; kongrenin başarıyla gerçekleştirildiğinin ilan edilmesinin hemen ardından Dersim, Erzurum, Amed, Botan ve Mardin'de yoğun askeri operasyonlar başladı. Türk ordusu Mart ortasından itibaren Güney'e askeri sevkiyat yaptı. Nisan'dan itibaren ise hem Türk ordusu ile PDK ittifak halinde, hem de Türkiye'nin desteğinde YNK peşmergeleri gerilla güçlerimize karşı operasyon başlattılar. YNK güçleri ilk defa araziye çıktılar; gerillanın üs alanlarını daraltma, kuşatma, gerillayı üslerinden sökme çabası içerisine girdiler. Behdinan'da zaten bu temelde birçok çatışma yaşandı. Yine Behdinan'la birlikte Zagros ve Botan'da operasyonlar düzenlendi, bu operasyonlarda yaşanan çatışmalar oldu. Böyle bir askeri harekat kısa süreli olmadı, o zaman başladı ve halen devam ediyor. Adım adım ilerletilerek yeni biçimler kazandırılarak bu sürece getirildi.

Bu operasyon öyle bir anda karşıdaki gücü askeri saldırı ile vurup imha etmeyi hedefleyen bir operasyon değil, uzun vadelidir; Mart'ta başladı ve beş aydır sürüyor. Gerillayı kuşatıp hareket alanını daraltmayı ve bu biçimde baskı altına almayı, fırsat bulduğu yerde ise hareketli güçlerle yaptığı hızlı saldırılarla vurup darbelemeyi, esas olarak da baskı altında tutup boğmayı, kendisini geliştiremez ve yaşatamaz bir düzeyde tutmayı hedefliyor. Öyle ki, böyle bir operasyon bütün imkanları kesmeyi, ilişki alanlarını kapatmayı, kuşatma altına almayı; böylece gerillayı bir boğucu ortamda yaşayamaz kılarak, içten dağılmayı, rahatsızlıkları ve her türlü huzursuzluğu yaratarak parçalanma ve böylece içten tasfiye olmayı yaratmayı hedefliyor. Bunun dış bağlantıları da var. Bu temelde Avrupa ve Ortadoğu üzerinden diplomatik faaliyet yürütüldü; çeşitli güçlere fırsat ve imkan sunuldu, tavizler verildi. Örneğin Suriye ile ilişkiler geliştirilip ittifaklar yapıldı, birçok ekonomik proje üzerinde tartışmalar yapılıp anlaşmalara varıldı. İran kendileriyle anlaşma içinde olması ve gerillanın hiçbir biçimde o sahadan yararlanmaması için tehdit edildi, bu ülkeye karşı açık askeri tehditte bulunuldu. 9 Ekim 1998'de Önderliğe yönelik saldırı geliştirilirken Suriye'ye karşı yapılan tehdidin bir benzeri bu süreçte İran'a karşı yapıldı. Hem de Türk ordusunda görevli aynı kişi tarafından, aynı sözler ve aynı üslupla böyle bir saldırıda bulunuldu.

Kuzey Kürdistan'da ve Türkiye'de demokratik güçler üzerinde, yine Kürt ulusal demokratik hareketinin yasal ucu ve parçası olan güçlere karşı yoğun bir baskı ve saldırı politikası yürütüldü, tutuklamalara gidildi. Belediyeler, HADEP, dernekler ve kültür kurumları saldırıya uğradı. Öyle ki, demokrasi isteyen, yine Kürtlerin haklarından söz eden herkese karşı baskı ve sindirme uygulamalarına girişildi ve bu hala sürüyor. İşin bir yanı budur. Türkiye'de böyle bir politika izleyen ve demokrasi güçlerini tasfiye ederek süreci ilerletmek isteyen kesimler var. Bunlar toplumda ve devlette bir güç olarak varlar ve belli bir etkinlikleri söz konusudur. Bu temelde yönetime katılım gösteriyor ve böyle bir saldırıyı yürütüyorlar. Bunu bu biçimde görmemiz ve anlamamız gerekiyor.

Şimdi Ağustos'a girerken, böyle bir saldırıda sonuç belirleyecek bir noktaya gelindiği gözleniyor. Hazırlıklar buna göredir ve birçok çatışma gündeme gelebilir. Partiyi ve gerillayı tasfiye etmek için, Washington görüşmeleri temelinde çok daha yoğun bir askeri saldırıyla karşı karşıya kalabiliriz. Bu konuda işbirlikçi PDK ve YNK güçleri kullanılabilir. Bunların arkasında Türkiye ordusu olur; diğer güçlerle de bir ilişki ve ittifak durumu yaratılabilir. Ortam her türlü askeri girişime açıktır. Siyasal ortam buna fırsat sunuyor ve izin veriyor. Mevcut gelişmeler böyle bir olasılığı da gündeme getirmiş bulunuyor. Çünkü belli bir netleşmenin ortaya çıkması gerekiyor. Bunun arkasından yeni siyasi adımlar atılacak. İçinde bulunduğumuz yılın güz süreci Türkiye'deki siyaset açısından çok daha hareketli geçecek bir süreç olacak. Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri, bu birleşmenin nasıl gelişeceği ve kriterlerinin neler olacağı bu süreçte tartışılacak ve karara bağlanacak. Türkiye'nin AB'ye giriş koşulları ortaya çıkacak. Türkiye de AB'ye girmekte kararlıysa, bu koşulları hayata geçirmeyi kabul edecek.

"Washington görüşmeleri temelinde çok daha yoğun bir askeri saldırıyla karşı karşıya kalabiliriz. Bu konuda işbirlikçi PDK ve YNK güçleri kullanılabilir. Bunların arkasında Türkiye ordusu olur; diğer güçlerle de bir ilişki ve ittifak durumu yaratılabilir."

Türk Devleti bu koşulların istediği gibi olması için kendisini en güçlü konuma getirmek, bunun için de kendisini zorlayan bütün etkenleri ortadan kaldırmak istiyor. Öyle ki, kendisini zorlayan koşullar AB'ye girişi önünde engel haline getirilmesin. Eğer bunu sağlayamazsa o zaman yeni bir karar vermekle yüz yüze gelecek; ya yeni koşulları kabul edecek ve siyaset değişikliği yapacak ya da AB'ye giriş işi zorlanacak, en azından ertelenecek ve süreçe yayılacak. Bu da Türkiye'nin yeniden yapılanması ve AB ile ilişkiler içinde Türkiye'yi yeniden düzenleme bakımından önemli bir zaman kaybı anlamına gelecek.

Türkiye'deki güçlerin ikili yaklaşım gerçeği...

Türkiye açısından bu ciddi bir tehlikedir. Çünkü her türlü imkanı ve birikimi kaybedebilir. Zaten oldukça zorlanan bir yapılanmayı ve durumu yaşıyor. AB'ye girişle yeniden yapılanarak bunu aşmak istiyor. Eğer bunu önümüzdeki süreçte yapamaz ve ertelemek zorunda kalırsa, Türkiye açısından çok zor olacak. Aşırı düzeyde güç ve imkan kaybı yaşanacak. Bu durum devleti de, toplumu da ciddi biçimde zorlayacak ve sarsıntılarla yüz yüze getirecek. Türkiye bu duruma düşmemek bakımından içinde bulunduğu durumu değerlendirmek istiyor; mevcut durumda Türkiye'de böyle bir iç mücadele yaşanıyor. Bizim Türkiye'de en çok görüp anlamamız gereken husus yaşanan bu husus oluyor.

Bazı güçler burada belirlediğimiz düzeyde bir siyasi, askeri ve diplomatik saldırı yürüterek, PKK'yi ve ondan güç alan demokrasi güçlerini etkisizleştirip, kendilerini bu temelde Avrupa Birliği ile ilişkilere ve yeniden yapılanmaya götürmek istiyorlar. Bu konuda ısrarlı olan çevreler kadar, bunun mümkün olmadığını görenler de var. Bazıları "böyle olsa iyidir, ama olmayabilir de, biz kendimizi sadece böyle bir olasılığa bağlarsak o zaman tümden kaybedebiliriz" diyor ve bunun endişesini yaşıyorlar. Bu temelde bu tasfiye işini başaramama ihtimaline göre kendilerini hazırlamaya çalışıyorlar. Yine böyle olmasını istemeyen demokratik güçler var, Kürt ulusal demokratik hareketinin etkisi altında olan geniş kesimler var. Bunlar da süreci demokratik değişim yönünde geliştirmek için çaba harcıyorlar. Böylece Türkiye'de ikili bir durum yaşanıyor. Bir iç mücadele var. Bu iç mücadele baştan beri vardı. Özellikle 1 Eylül süreci kapsamında hep yaşandı ve kimi zaman keskinleşti. Örneğin 1 Eylül sürecinin ilk üç aylık uygulamasının arkasından bu süreç karşısındaki duruşun yarattığı mücadele Türkiye'de bir keskinliğe götürdü. Ahmet Taner Kışlalı öldürüldü. Değişim isteyen, partimizin ve Parti Önderliğimizin geliştirdiği 1 Eylül sürecinin yarattığı değişim gerçeğine olumlu bakmaya yönelen çevreler tehdit edilmek istendi. Buna karşı mücadele edildi, bu süreci sabote etmek isteyen güçler başarısız kılındılar. Bunlar rantçı çete çevreleri, varlığını ve çıkarını savaşa bağlamış olan güçlerdi.

Serxwebûn'dan

Daha sonraki süreçte demokratik değişim ve dönüşüm gerçeği biraz daha ileri düzeyde tartışılmaya başlandı ve bu tartışmalar gelişti. Partimizin 7. Kongre ile ilan ettiği Barış Projesi buna daha çok etkide bulundu. Böyle bir gelişmeye karşı kongrenin hemen arkasından, yani Mart başında HADEP'e ve belediyelere karşı, yine birçok demokratik çevre ve aydını tutuklama biçiminde bir saldırı ve askeri operasyonlar gündeme geldi. Rantçı çete çevreleri süreci bu biçimde sabote etmek istediler. Fakat buna karşı da mücadele edildi; bu çevrelerin süreci sabote etmelerine fırsat verilmedi. Ancak bu mücadele de bu biçimde sürdü ve günümüze gelirken hala devam ediyor.

Bazı çevreler süreci sabote etmekte ısrarlı görünür, bunu gerçekleştirmeye çalışır ve bu yönlü yoğun çaba harcarken, özellikle rantçı çete çevreleri ve gerici faşist güçlerin bazı kesimleri bunda ısrarlı olurken, buna karşılık böyle bir sonucun olmayacağını gören çevreler de 1 Eylül sürecini daha fazla tartışmaya ve bu çerçevede Türkiye'nin sorunlarına çözüm aramaya çalışıyorlar. Bu, Türkiye'nin yaşadığı bir realitedir. Devletin içinde de bu durum var, ordu içinde de bu durum yaşanıyor; toplumda, hükümette ve Mecliste de bu var. Türkiye'de her yerde böyle ikili bir durum ve mücadele gerçeği var.

Süreci sabote etmek ve komployu yürütüp sonuca götürmek isteyen güçler çabalarını sürdürüyorlar ve belli bir etkinlikleri var. Bunların tümden çok etkisiz olduklarını söylemek mümkün değil. Fakat bunların her şeye kadir olduğunu, bütün gücün bunların elinde bulunduğunu ve her istediklerini yapacaklarını söylemek de doğru değil. Bunların güçleri azalmıştır ve önemli ölçüde zayıflamışlardır. Her ne kadar güçlerini kaybetmemeye çalışsalar da, geliştirilen barış ve demokratik dönüşüm süreci ve bu sürecin geniş kesimleri etkilemesi, kendisini siyasal mücadele olarak ortaya koyması ve demokratik direnişi sürdürmesi karşısında geriliyorlar.

Buna karşılık Türkiye ortamı en tartışmalı dönemlerinden birini yaşıyor. Geniş kesimler demokratik değişim ve dönüşümü zorunlu görüyorlar. Bu bilinç daha gazla gelişti ve daha geniş kesimlerde yer etti. En güncel bir husus olarak, özellikle AB'ye giriş koşullarının belirlenmesi çerçevesinde Türkiye'nin demokratikleştirilmesi, demokratik hukuk reformu, anayasal değişim ve siyasal yeniden yapılanma, Milli Güvenlik Kurulu da içinde olmak üzere birçok kurumun durumu tartışılırken, bununla birlikte Kürt sorunu, Kürt sorununa demokratik çözüm, kültürel haklar, farklı kültürel kimliklerin kendilerini özgürce ifade edebilme durumları da giderek daha yaygın tartışılır hale geliyor. Bu tartışmayı aydınlar ve basın yürütüyor, yine siyasi partiler yürütüyorlar, hatta Hükümet içinde bu tartışmayı yürüten çevreler var. Örneğin CHP bu tartışmaya önemli ölçüde katıldı. ANAP içinde bu tartışmayı etkili biçimde sürdüren güçler var.

Türkiye'de bazı kurumlar De Clark'ı davet ettiler. Basın kendisiyle röportajlar yaptı. Güney Afrika'da ırkçı rejime son verme ve bunu demokratik yolla değiştirme kararına nasıl ulaşıldığını, bizzat bu kararı verenin ağzından tartışma gereği duydular. Kısaca çeşitli çevreler ve kesimlerde önemli bir arayış var ve bu ciddi bir gelişmeyi ifade ediyor. Türkiye'de demokratikleşmeyi ve bütün sorunlara bu çerçeve çözüm bulma işini ciddi biçimde ele alan, çözüm arayan ve bu arayışını sürdüren güçler ve çabalar var. Bazıları açığa çıkıyor; bazılarının da açık olmadığını ve henüz araştırma düzeyindeki çabalar olduğunu kabul etmek gerekiyor. Bu Türkiye için önemli bir durumdur. Bir yıl önceki özel savaş konumundan bu düzeyde bir demokratik çözüm arama tartışmalarına ulaşma, elbette az bir gelişme olarak görülemez. Türkiye'nin öyle birdenbire değişiklik yapması beklenemezdi.

Sürecin ilerlemesi öncü güçlerin sağlam duruşuna bağlıdır...

Şu önem taşıyor: Önemli bir gelişme düzeyi var; bütün zorlamalara, sabote edici girişimlere, engellemelere, ertelemelere ve sürece yayılmaya rağmen 1 Eylül süreci ilerliyor; bu bir gerçektir. Bu yönlü gelişmeler baskıyla durdurulmak istense de sürüyor. Birçok çevrenin buna daha yatkın olması ve olumlu yaklaşım göstermesi gerçeği var. Halihazırda demokratik değişim ve dönüşümü isteyen güçler kendi programlarını ortaya koymuşlar, kendilerine göre çaba yürütüyorlar; ancak güç ve eylem birliği bakımından geri ve parçalı durumdalar. Aslında bu durum sürecin bu yönde ilerletilmesini zayıflatan önemli bir husustur. Böyle olmasa, bu parçalı durum aşılabilse, ortak bir program, değişik düzeylerde de olsa güç birliği ve bu temelde demokratik eylemlilik ortaya çıksa, kuşkusuz barış ve demokratik dönüşüm sürecinin daha güçlü ve hızlı gelişimi yaşanacak. Böyle yaşanmıyorsa, bunda önemli bir etken de bu işi yürütecek güçlerin örgütsüzlüğü, birlikten yoksunluğu ve hatta öncüsüzlüğü oluyor. Parti Önderliğimiz süreci düşünce bakımından geliştirdi ve buna yön veriyor. Partimiz de böyle bir süreci kongre ile karar haline getirdi ve bu kararını yürütmekte ısrarlı ve kararlıdır, buna ters konumlara düşmüyor ve sürecin bu biçimde geliştirilmesinde ısrarlı olacağını her fırsatta vurguluyor. Bu anlamda bir engelleyiciliğinden söz edilemez. Fakat öncülük konumu pratikte zayıf kalıyor. Süreci reddeden çevreler partimizin öncülüğü geliştirme girişimlerini engellemek için her türlü çabayı harcıyorlar. Bu yönlü çabalar ve adımlar zorlanıyor.

Diğer yandan bunu geliştirmekle mükellef olan güçler öncülük yapabilecek bu konuma giremiyorlar. Bu bakımdan gerilik, sığlık ve kariyerizm var, hesapçılık var. Öyle ki, gerçekten de halkların çıkarına ve demokratik gelişimine çok fazla tutkuyla bağlanamama durumları görülüyor, bunlar bütünüyle aşılamıyor; bu anlamda bir örgütsel öncülük gelişemiyor. Aslında sürecin gelişimi daha çok burada zorlanıyor. Bu nedenle güç ve eylem birlikleri, genel bir demokrasi blokunun oluşması gerçekleşmiyor ya da engelleniyor. Bu da sürecin gelişimini zorluyor. Öncelikle bu durumun aşılması gereklidir.

Öte yandan bu ikili durumda Türkiye'de demokratik dönüşüm sürecinin gelişmesi için, rantçı çete çevrelerinin komplocu girişimlerinin ve bu temelde geliştirdikleri saldırıların boşa çıkartılması gerekiyor. Yani sürecin ilerlemesi bütünüyle öncünün sağlam duruşuna ve süreci yürütmesine bağlıdır. Bu olmadan barış ve demokratik dönüşüm sürecinin ilerlemesi, gelişmesi ve hatta ayakta kalması mümkün değildir. Bunu sağlayabilmek için de bu kritik süreçte saldırıları boşa çıkartacak bir siyasal ve askeri yaklaşımı gösterebilmek gerekir. Partimizin böyle bir öncülüğü siyasal ve örgütsel olarak geliştirerek birlik ve bütünlüğünü koruyup güçlendirmesi ve ilerletmesi gerekiyor. Gerillanın meşru savunma konumunu etkili ve yeterli bir mevzilenme ile aktif savunma çerçevesinde yeniden düzenleyerek saldırıları boşa çıkartmayı bilmesi gerekiyor. Eğer gelişmeler böyle olursa, parti ve Halk Savunma Güçlerimiz bu temelde rollerini başarıyla uygulayabilir ve oynayabilirlerse, o zaman Washington görüşmeleri süreciyle Güney'e ve genelde Kürdistan'a dayatılmak istenen tasfiye girişimi boşa çıkartılmış; yani bölgeye dayatılmak istenen ABD yaklaşımı ile Türkiye'deki inkar ve imha sürecini yürütmek isteyen çevrelerin politik yaklaşımları başarısızlığa uğratılmış olacaktır. Bu da gerçekten halkların çıkarına olan, hakların birliğini ve kardeşliğini esas alan ve gerçek bir demokratik yaşamı ifade eden bir değişim ve dönüşüm gerçeğinin bölgede yaşanmasını gündeme getirecektir.

> ***"Türkiye'de demokratikleşmeyi ve bütün sorunlara bu çerçeve çözüm bulma işini ciddi biçimde ele alan, çözüm arayan ve bu arayışını sürdüren güçler ve çabalar var. Bazıları açığa çıkıyor; bazılarının da açık olmadığını ve henüz araştırma düzeyindeki çabalar olduğunu kabul etmek gerekiyor. Bu Türkiye için önemli bir durumdur."***

Partimizin ve gerillamızın mevcut direnişçi konumu bu anlamda sadece Kürdistan'a dayatılmak istenen tasfiye olayına karşı değil, bölgeye dayatılan ve doğrudan ABD çıkarlarını esas alan YDD temelindeki düzenlemeye karşıdır. Onu boşa çıkartıp halkların demokratik ilişki ve birliğini yaratacak bir değişim ve dönüşümü gerçekleştirmeyi sağlayacak bir direniş anlamına geliyor, bölge düzeyinde böyle bir mücadeleyi ifade ediyor. Böyle bir konumda olduğu ve varlığı bölge açısından böyle bir gelişmeyi öngördüğü için, gerici güçler en başta PKK ve gerillanın üzerine gelmek istiyorlar. Bunun için birçok anlaşma ve ittifak yapmaya çalışıyorlar. Siyasi planda böyle şiddetli bir mücadele yürütülüyor ve bu mücadele zaman zaman askeri çatışmalara dönüşüyor. Bu giderek daha fazla askeri çatışma haline de gelebilir. Özellikle bir netleşme ve sonucun ortaya çıkması gerektiği bu önümüzdeki haftalar ve aylarda daha çok gerçekleşebilir. Bu gerçeği görmemiz ve böyle algılamamız gerekir. Buna göre kendi durumumuzu düzeltmemiz, kendimizi düzenlememiz ve görevlerimizi başarıyla yerine getirecek şekilde sahip çıkmamız gerekiyor.

Burada anlayış bakımından şu husus önemlidir: Her şey böyle bir mücadele ile yürüyor. Kesinlikle politik karşıtlıklar var. Politika yapan güçler var ve süreç bu güçlerin politik mücadelesi ile ilerliyor. Sonucu da bu mücadelede kimin etkili olacağı hususu belirleyecektir. Yani her şeyin önceden planlandığı ve gelişmelerin nasıl olacağının zaten belirlendiği, bunun olduğu gibi bölgeye uygulandığı ve sonuçların önceden belli olduğu, dolayısıyla olacakların belirlenen biçimde gelişeceği tarzındaki yaklaşım kesinlikle doğru bir yaklaşım değildir.

Neden bunu vurgulama gereği duyuyoruz?

Çünkü saflarımızda böyle bir yaklaşımın izleri görülüyor. Birçok arkadaşımızda, birçok alanda yapılan tartışmalarda böyle bir anlayış veya bu anlama gelecek yaklaşımlar sergileniyor. Hatta uluslararası komploya karşı yürütülen mücadelede gelinen nokta ve ulaşılan düzey, partimizin ve mücadelemizin komplo karşısında kendisini bu düzeyde yaşatıp geliştirebilmesi ve bunu bir buçuk yıl gibi bir zamana yayabilmiş olması, komplonun yanlış anlaşılmasına kadar da götürebiliyor. Adeta "komplo böyle planlanmış, komplocular böyle istiyorlar, bunun için her şey plan gereği oluyor" gibi algılama durumları yaşanıyor. Bu doğru değildir. Komployu ve siyaseti böyle anlamak, yaşamı böyle anlamak doğru değildir. Bu yaklaşım kesinlikle politik değil, apolitik özellikler taşıyan bir yaklaşımdır. Yine bu yaklaşım yaşamı diyalektik olarak algılayan bir yaklaşım değil, metafizik bir yaklaşımdır. Bu, neredeyse her şeyi bazı ilahi güçlerin yürüttüğünü ve yaşamın bu biçimde belirlendiğini kabul etmek gibi, dünyaya hakim olan güçlerin de dünyayı istedikleri gibi yönlendirdiklerini, bu açıdan yaşamak için çok fazla mücadele etmeye, dolayısıyla politika yapmaya, örgüt kurmaya, askeri ve siyasi savaşım yürütmeye gerek olmadığını ortaya koyan bir düşünce eğilimi oluyor. Bu da yanlıştır. Yaşam ve politika gerçeği böyle değildir, uluslararası komplo da böyle değildir.

Uluslararası komplo daha başından itibaren Önderlik gerçeğini anında etkisizleştirmeyi ve böylece PKK'yi tasfiye etmeyi, tasfiye olmuş PKK ortamında Kürdistan üzerinde hakimiyet kurmayı hedefliyordu. Komplonun hedefi başta da buydu. Hala bu hedefi gerçekleştirmek için çalışan ve mücadele eden güçler var. Bunlar bunun için her türlü yola başvuruyor ve her türlü baskıyı uyguluyorlar; savaş yapıyorlar, propaganda yapıyorlar, örgütümüzün içine el atıyorlar. Partiyi ve gerillayı imha ve tasfiye etmek için ellerinden gelen her türlü çabayı harcıyor, her türlü imkanlarını devreye koyuyorlar. Bu amaca ulaşmak için milyonlar harcanıyor, bu kadar savaş veriliyor. Eğer bu amaç şimdiye kadar gerçekleşmemiş ve başarısı önlenmişse, bu öyle kendiliğinden değil, partimizin ve Önderliğimizin yürüttüğü mücadele ile oluyor. Bu mücadele, doğru stratejiler ve taktikler geliştirebilmek, her türlü öfke ve tepkiyi yenebilmek, tarih ve halk karşısında en yüksek düzeyde sorumluluk arz eden tutum ve davranışı ve buradan doğan politik yaklaşımları gösterebilmekle kazanılıyor. Bu temelde yürütülen büyük bir mücadele ile bu saldırılar boşa çıkartılıp komployu tümden etkisiz kılma, dolayısıyla PKK'nin öngördüğü demokratik dönüşüm çerçevesinde Kürt sorununa ve Ortadoğu'daki diğer sorunlara çözüm bulma yaklaşımı uygulanma alanı buluyor. Yoksa öyle birileri istediği ve komplo baştan böyle planlandığı için değildir. Böyle algılamamak gerekir, bu yanlış bir anlayıştır.

Neden şimdi bunun üzerinde durmamız gerekir?

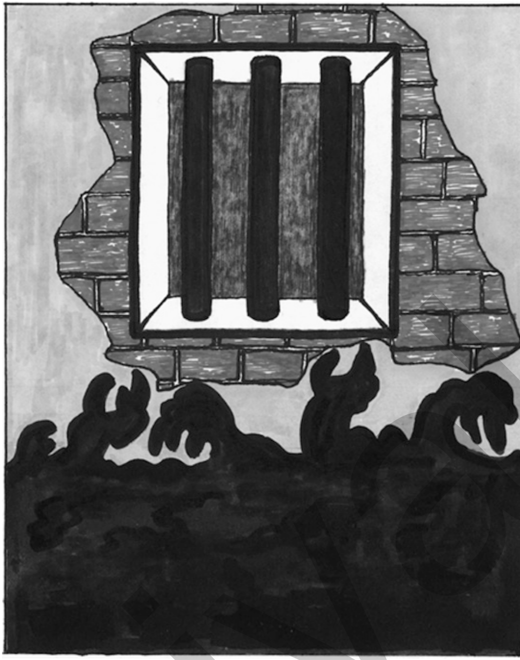
Çünkü bu anlayış mücadeleyi ve örgütü önemsemiyor, partiyi gerekli görmüyor. Parti birliği ve bütünlüğü içinde olmayı, disiplinli bir örgüt olmayı önemsemiyor. İçimizde görülen örgüt sorununa zayıf yaklaşımların, hatta böyle bir süreçte bazılarının örgütü takmayan ve önemsemeyen bir yaklaşım sergilemelerinin, böyle bir süreçte örgüte zarar vermenin ne anlama geldiğini ve örgütün gereklerine göre hareket etmemenin ne kadar büyük bir zarar vericilik olduğunu görememenin altında bu anlayış yatıyor. Rahatlıkla öyle bir konum içinde olunabiliyor ve bu meşru görülebiliyor. Hatta bunun zarar vermediği ve rahatlıkla bu biçimde yaşanılabileceği varsayılabiliyor. Bu yanlıştır ve kesinlikle felsefi, ideolojik ve politik açıdan parti yaklaşımlarının dışına düşmek oluyor. Sadece parti yaklaşımlarının değil, yaşam gerçeğinin dışına düşmek oluyor. Öyle ki, yaşamı kendiliğinden, özgürce, kendi iradesi ile sağlamamanın bir sonucu olarak, kısacası köleliğin bir devamı olarak ortaya çıkıyor. Dolayısıyla saflarımızda da bu yaklaşımların ortaya çıkması doğaldır. Çünkü ağır bir kölelik ortamından geliyoruz. Bu kölelik durumunu yıkmayı, özgürlüğü ve her düzeyde iradi gelişimi yakalamayı amaçlıyoruz. Mücadelemiz bu temeldedir.

Bu temelde mücadele ederken; elbette işin gereği gibi algılanamaması, her türlü özgürleştirme ve iradeleştirme girişimine karşı köleliği değişik biçimlerde daha da incelterek yaşama ve yaşatma durumları ortaya çıkabiliyor. Felsefede ve ideolojik bakış açısında kendini düzeltme, yine politik mücadele gerçeğini görme, kavrama ve bunun gereklerine göre hareket etme yerine, kendini köleliğin izlerini taşıyan bir konumda tutma ortaya çıkabiliyor.

Politik gelişmeler çerçevesinde bu gerçekleri görmek ve değerlendirebilmek, buradaki ağır kölelik kokan bakış açısını, yaşam anlayışını, ideolojik ve politik duruşu açığa çıkartıp eleştirerek aşmak gerekiyor. Özellikle teorik çalışmalarımızın, ideolojik mücadelemizin ve parti edebiyatımızın en temel görevlerinden biri bunu gerçekleştirmektir.

Serxwebûn'dan

Çözüm F Tipi Değil Demokrasidir

Türkiye, Kürdistan kaynaklı demokratik dinamikleri giderek içselleştiriyor. Demokrasi istemi, sadece Kürtlerin değil Türklerin ve diğer azınlıklardan emekçilerin de baş gündemi haline geliyor. Kendisinin dışında hiç bir örgütlü güç istemeyen oligarşi güçleri, Kürt demokrasi dinamiğinin öncüsü PKK ve gerilla şahsında, tüm dinamiklerin örgütlülüklerine ve öncülüklerine yönelmeye, bunun için de her türlü araç ve yönteme başvurmaya devam ediyor. İnsanlığın kazanımı olan demokrasi ve insan haklarının sahte sözcülüğünü yaparak halkların özgür gelişimini engellemeye çalışan uluslararası finans çevreleri ve bölge gerici, işbirlikçi, ilkel milliyetçi güçleri Türk oligarşisinin ayakta kalmasını kendi çıkarlarıyla bütünleştirmeye devam ediyor.

Ama oligarşik rejim giderek yasallığını yitiriyor. Sistemini, halklar ve emekçilerin düşmanlığı üzerine oturtan oligarşinin kırk yamalı hali her parça döküldükçe belirginleşiyor. Sistem sadece Türkiye sınırları içinde değil, Türkiye dışında da uluslararası normların çok gerisinde ve dışında kaldığını gösteriyor. Almanya'daki Merkez Bankası operasyonu, Kuzey Kıbrıs halkının parlemantoyu basmasına neden olan banka yolsuzlukları ekonomik çürümenin ne düzeyde geliştiğini gösteriyor. Ekonomik alandan başlayarak toplumun her düzeyde bir çürüme içine sokulduğu daha net biçimde ortaya çıkıyor. Çiftçi, borçları yüzünden yargılanır hali geliyor. İşçi asgari ücret kıskacında yaşam savaşı verirken, memur o uysallığını bırakmış gözüküyor. Pavyonlarda, eğlence yerlerinde ceketler, paralar yakılıyor. Emekçilerin yoksulluğuna inat zengin savurganlığı ve ahlaksızlığın her boyutta doruklaşması tv. ekranlarının, gazete sayfalarının değişmez, rutin konuları olmaya devam ediyor. Kirli rejim, güncel politika peşinde sözde adımlarla kendisini temizlediğini göstermeye çalışırken, bunu , Kürtlerin olması gereken temel hak ve özgürlüklerine ve genel demokrasi istemlerine saldırı zemini yapmak için kullanıyor.

Genel gelişmesi böyle olan oligarşi, tüm yönleriyle sorgulanır hale geliyor. Ulusal- toplumsal tüm emekçi güçler başta olmak üzere, demokrasiden çıkarı olan tüm çevre, güç ve kişiler bir bütün olarak oligarşik sistemi tartışılır hale getiriyor. TC tarihinde ilk kez oligarşi güçlerinin dışında gündemi belirleyen PKK öncülüklü Kürt halkı oluyor. Kopenhag Kriterleri Lozan'la birlikte tartışılır hale geliyor. Cumhuriyetin başlangını yaratan iki asli halk Kopenhag Kriterleri zemininde yeniden eşit ve özgür koşullarda buluşma ve emperyalizme karşı ortak güç olma imkanını yakalıyor. TBMM sanki '21'dekine benzer bir şekilde yeniden kurulma sancısını çekiyor. Kürtlerle birlikte başlayan kendini yeniden kararlaştırma, Türkleri de kucaklayarak ortak kararlaşma günlerini zorluyor. Anayasa başta olmak üzere, parça parça da olsa tüm ceza yasaları '82 Anayasa'sı ile birlikte toplumu , ulusları, azınlıkları, farklı kültür, din ve dilleri tek potada, bir baskı cenderesi içinde eritmeye kalkışan imha ve inkarı esas alan tek tip oligarşik yapılanma, yaratıcı ve savunucularına inat parçalanıyor. Elbette bu gelişmeler olması gereken Demokratik Cumhuriyet için yeterli olmuyor. Örgütlü geleneksel güçler karşısında daha güçlü bir örgütlülük ve mücadele zorunluluk olarak, anti-oligarşik güçlerin karşısında duruyor.

Sadece genel demokratik özlem ve talepler değil, bu taleplerin gereğinin yerine geldiği demokratik cumhuriyet için anti-insan, anti-doğa, anti-bilim, anti-gelişme vb. ne varsa onlara karşı güncel örgütlü tavır içinde olunması ve tepkilerin demokratik eylemlilikler, direnişler biçiminde açığa çıkarılması ve bu temelde halkların kardeşliğini esas alan demokratik blok ya da platformların yaratılması; oligarşik uygulamalar karşısındaki sessizliğin 'yarın sıranın sessizlere de geleceğinin' bilinmesi gerçeği de düşünüldüğünde önemli oluyor.

Eğer dikkat edilirse, tüm saldırılar farklı olanlara, farklılıklarını düşünce ve eylem düzeyinde ortaya koyanlara karşı geliştiriliyor. Oligarşi, kendi dışında başta örgütlü ve örgütsüz ama tavır içinde olanlara saldırıyor. PKK bu anlamda boy hedefi konumunu koruyor. Örgütlü Kürt halkının iradesi kırılmak isteniyor. Yasal örgütleri HADEP'e saldırılıyor. HADEP'le ittifak yapmak isteyen CHP zan altında bırakılıyor. "AB'nin yolu Diyarbakır' dan geçer" diyen Mesut Yılmaz, yüce divan için meclis oylamasına gönderiliyor. Necmettin Erbakan dinci olduğu için değil Bingöl'de yani Kürdistan'da Kürtler lehine konuştu iddiasıyla siyasetten men ediliyor. Kürtlerin ve Kürtçenin varlığını, meşruluğunu savunanlar bölücü damgasını yiyiyor. Ama Kürt eksenli demokrasi güçleri daha geniş yelpazeli bir blok arayışını güçlendiriyor. Dünyanın belli başlı Kürt politikası olan güçler, Kürtlerin örgütlü yasal güçlerini muhatap almaya başlarken, oligarşi dışında da alternatif geliştirebileceklerinin mesajını veriyor. Sosyalist enternasyonalde Türkiye'den ikinci bir parti - HADEP- üye olmasa bile İspanya toplantısına katılıyor. Ve artık Kürtler kendi politikalarını yapmaya başlarken Oligarşi her cepheden saldırılarını güçlendiriyor. Oligarşi ve onun beslemeleri ya da efendileri politikasız bir Kürt istiyor. Onun için Washington merkezli projelerle onbinlerin yoğun olduğu dağlara ve zindanlara yöneliyor. Böylelikle Kürtlere, dolayısla da Türkiyelilere kendileri için politika yapabilecek yolu gösteren öncüleri ve onların örgütlü gücünü sınırlama, yalıtma ya da tasfiye etme amacını gündeminin birinci sırasında tutmaya devam ediyor. İşte tam da bu noktada, Güney Kürdistan' da yeni saldırı hazırlığı içinde olan ve bunun için işbirlikçi, ilkel milliyetçi örgüt ve çevreleri hareketlendirmeye çalışan oligarşi, af konusunun ve idamın kaldırılmasının gündemleştiği bir sürecte 10 bine yakın PKK'li tutsağın bulunduğu cezaevlerine saldırıyor. Saldırının esas amacı ve yöneldiği kesim belli olmasına rağmen, objektif olarak aynı saflarda yer alan tutsaklar da bu saldırıların boy hedefi haline geliyor.

Parti Önderliğimizin uluslararası komplo ile esir edilişinin arkasından PKK'nin dağılacağının, çözüleceğinin hesabını yapanlar, partimiz cephesinde meydana gelen olumlu gelişmeler karşısında yaşadıkları hayal kırıklığını yeni yeni saldırılarla aşmaya çalışıyorlar. Halkımızı partiden, önderlikten koparma girişimlerinin tutmadığını görünce halkımız, Türkiye ve bölge demokrasi güçleri için çekim merkezi olan parti merkezi, gerilla ve kadrolarına yönelik saldırılarını yoğunlaştırarak artırıyorlar. YDD'nin öncüleri, kendileri dışında halkların lehine merkezlerin oluşmasına müsade etmeyeceklerini bir kez daha kanıtlamaya çalışıyorlar. Bunun için kadrolarımızın yoğun olduğu alanlara saldırılar yoğunlaşıyor. Saldırıların özü, politikasız bir topluluk, birey veya kesim yaratmak için ne gerekiyorsa yapmak oluyor.

Bu saldırıların zindana yönelik politikasına kısaca rehabilitasyon deniliyor. Bugün, Türkiye cezaevlerinde uygulamaya konulmak istenen ve adım adım öne çıkarılan 'F' Tipi uygulaması da bu politikanın etkin bir şekilde devreye sokulacağının ifadesi oluyor. Özellikle 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğü süreciyle başlatılan çok yönlü saldırıların geçirmiş olduğu aşamalar herkes tarafından biliniyor. Halka ve devrimcilere yönelik amansız vahşet koşulları ve bu koşullara karşı geliştirilen görkemli direnişler ve direniş öncülerinin ölümlerde yaşamı yaratma maratonu halen taptaze belleklerde duruyor. Diyarbakır başta olmak üzere, Metris, Mamak gibi merkez cezaevleriyle ulusal ve toplumsal muhalefeti susturmanın da ötesinde, onları faşizmin yedeğine alma politikasının özellikle Amed zindan direnişleriyle boşa çıkarıldığı, örgütlü muhalefetin silahlı savaşımla süreklilik kazandığı gerçeği bilinmektedir. Teslimiyetten başlayıp ihanete doğru bir yönlendirme politikasının hayata geçirilmesinin azgın bir kaba şiddetle gündemleştirildiği 12 Eylül cezaevleri politikası, Pişmanlık Yasasıyla doruğa çıkarılmak istendi. Ama bu politika ölümüne direnişlerle boşa çıkarıldı. Ölüm oruçları, kendini yakmalar, teslimiyete ve ihanete "dur" diyen her türden direniş sonucunda yüzlere yakın devrimci, önder kadro yaratılmak istenen umutsuzluk ortamına umudu aşılayarak süreci halkımızın, halklarımızın lehine geliştirmeyi başardılar. Mazlum Doğan, Dörtler ve Büyük ölümü orucu şehitleri ile Metris Cezaevi şehitleri Dört karanfil çıplak bedenleriyle bugünümüze yön verdiler. Bu açıdan 1984 15 Ağustos Atılımı, hem Kürdistan, hem de Türkiye cezaevleri açısından yeni bir dönüm noktasını da başlattı. Zindan direnişi mesajını dağlara ulaştırdı.

Zindana göre ulusal toplumsal muhalefetin yönünü belirlemek isteyen oligarşi bu başlayan yeni süreçle birlikte dağdaki gelişmelere bağlı olarak, yeni bir zından politikası uygulamaya başladı. İçinde kaba şiddet de olan ama, tutsağı temel yaşam felsefesinden uzaklaştırmayı esas alan, onun toplumsal yanını törpüleyip reformize etmek , onu bireycileşmenin batağında boğarak rejimin bir yedeği durumuna getirmek isteyen yeni rehabilitasyon politikalarına yöneldi. Burada toplum, halk, ya da emekçiler değil bireycilik kutsanır hale getirilmek istendi. Bugün devreye sokulmak istenen tek tip hücre uygulamaları o zaman da '86 ve sonrası Özel savaşın Kürdistan'da yeni oluşturduğu kurumlara parelel olarak geliştirildi. Ve bu temel de Eskişehir Özel Tip hücre esaslı cezaevi açıldı. İlk önce de PKK'li tutsaklar bu cezaevine getirildi. Giderek bu cezaevi çoğunluğu PKK'lilerden oluşan sol muhalif tutsaklarla dolduruldu. Dikkat edilirse aynı yıllar Türkiye'de Kürdistan sorununa ilişkin değişik çevrelerin de yavaş yavaş bir şeyleri dile getirdiği yıllar oluyor. Aslında sürecin özelliği gereği ortaya çıkan bazı sonuçlar, uluslararası ve yerel oligarşik çevreleri değişik politikalar üzerinde yoğunlaştırıyordu. Bu yoğunlaşmanın odak noktası Kürt sorunu ve onun çözüm biçimine ilişkindir. Bu sorun çözülecek ama sorunun çözümünün öncülüğünü kim yapacak? Bunun yanıtı sürece yapılacak müdahale ile ortaya çıkacaktır. Örgütü ve örgütünün stratejisine uyan, onun ideolojisiyle uyum içinde kadroya sahip olan haklı taraf, tarihin gidişiyle uyum içinde olan kesim, yani örgütlü halk, devrimciler bu sorunun yanıtını verecektir. Bu yanıt, sağlam bir örgüt ve örgütlü duruşu zorunlu kılmaktadır. Bu gerçeklik aynı zamanda oligarşik güçlerin saldırı noktasını da göstermektedir. Bunun için de bütün oyun kadrolar üzerinde, örgüt üzerinde oynanmaktadır.

Zindanlar da böylesi bir oyunun sürdürülmesinin önemli bir merkezi olmaktadır. Yani olay sadece bir arındırma, yalıtma olayı değil , bir halkın çıkarlarına yönelik genel bir saldırının önemli bir parçası olmaktadır. Bu konuda "Uluslararası Sempozyum ile İlgili Rapor" başlığı altındaki kitap oldukça açık bilgiler vermektedir. *"Teröristlere uygulanacak programda şartlandırma ve beyin yıkama ameliyesinin tersine çevrilmesi gereklidir. Rehabilitasyonun başarılması için bütün milletin, bütün müesseselerin koordineli olması lazımdır. Aralarındaki dayanışmayı, birlik ve beraberliği yok etmek, irtibatı koparmak, ve sonra rehabilite etmek şarttır... Devletin, terörist ailelerini ikna edip yanına alması, onlarla rehabilitasyon konusunda işbirliği yapması ve böyle ailelerin iyileştirme gücünden istifade edilmesi gerekir."* Alıntıdan da anlaşılacağı gibi TC devletinin ilgili kurumlarının cezaevlerine yaklaşımının özünü ortaya koymaktadır. Amaç, kişinin kendisini, halkını, ideallerini inkar etmesi, oligarşinin bir uzantısı haline getirilmesidir. Bunun için oldukça zengin deneyime sahip olan ve uygulamalarıyla duyanların tüylerini diken diken eden cezaevlerine sahip olmasıyla meşhur Türk oligarşisi, dünyaya akıl verirken, dünya deneyimlerinden de yararlanmayı ihmal etmemektedir. Bugün uygulamaya konulmak istenen ve yeni gibi görünen ama esasında geçmiş uygulamaların ısrarlı bir devamından başka bir şey olmayan, insanın sadece siyasal yapısını değil biyolojik yaşamını da hiçe sayıp onu yavaş yavaş bir ölüm sürecine sokan, ya da onu psikolojik olarak sorun haline getirmeyi esas alan hücre tipi uygulaması temcit pilavı gibi yeniden ısıtılıp gündeme konulmaktadır.

Bu uygulamaların sonuçlarına ilişkin olarak Avrupa ve Latin Amerika deneyimleri bilinmektedir. Türk oligarşisi çağımızın yükselen değeri olan insan haklarının ne kadar dışında olduğunu bir kez daha gösterme yolunu seçmektedir.

Ankara Tabipler Odası'nın (ATO) önümüzdeki günlerde kamuoyuna sunacağı rapora ilişkin bilgi veren Dr. Tufan Kaan, TTB'nin Kocaeli F Tipi Cezaevi ziyaretinin sonuçlarına ilişkin verdiği bilgide şöyle demektedir.

"103 adet 3 kişilik, 64 adet tek kişilik hücre var. Havalandırma son derece yetersiz, 30 metre kare ve etrafı 8 metre duvarla çevrili. Sadece adı havalandırma. Hava akımına bile müsade etmez.

Tek kişilik hücrelerin üzerindeki spor salonu, atölye ve havalandırma kişinin iyileşmeye verdiği yanıta göre kullanıma açık. Tutuklu ve hükümlüler, cezaevi yönetimi ve gardiyanın insafına bırakılıyor. 24 saat gözetime elverişli hücreler dışardan kumanda edilecek. Yatak bile elektronik olarak açılacak." (Milliyet Gazetesi. 26 Temmuz 2000)

Yine aynı yerde ATO raporundan alıntılar var. Buna göre;

" – Teksas cezaevinde yapılan çalışmaya göre intihar eden mahkumların yüzde 97'si hücrede kalanlar.

– Tuvalet, çöp ve banyo aynı yerde. Bu da nem oranını artırıyor, mantar, virüs, bakteri gibi enfeksiyonlara yol açıyor. Ayrıca bağışıklık sisstemini zayıflatıyor, enfeksiyona duyarlılık artıyor. Mide ve bağırsak hastalıkları görülüyor.

– Yüksek duvarlar nedeniyle aydınlanma engelleneceğinden karanlığa bağlı depрasyon oluşuyor.

– İzolasyonun 7. gününde endişe, terleme, gözlerde uçuşma, kararma görülüyor. Kişi, yarım sayfayı okuyamaz hale geliyor.

– Hezeyanlar (korkular, sanrılar), işitsel, görsel yanılsamalar ortaya çıkıyor. Kişi hayal ile gerçeği ayıramaz hale geliyor."

Burada da açıkca görülüyor ki, oligarşik rejim, olaya sadece siyasal boyutuyla değil, biyolojik boyutuyla da bakıyor. Tutsağı esas olarak şu ya da bu şekilde öldürmek istiyor. Tutsakları sadece birbirinden yalıtmak değil, onları dünyadan, havadan, temiz ortamdan da yoksun bırakarak öldürmek istiyor. İşine gelmediklerini öldürerek, intihar süsüyle kısa zamanda ortadan kaldırmak istiyor. Oyun ve hesaplar açıktır. Fakat bu hesaplar geçmişte olduğu gibi, bugün de " Dimyada pirince giderken, evdeki bulgurdan " olmayı da beraberinde getirecektir.

Son dönemlerde Burdur Cezaevinde uygulanan baskılar, işkencenin her türlüsüne bağlı olarak; tecavüz saldırıları, kepçelerle yıkılan cezaevi duvarının altında kalan bir tutsağın kopan kolunun bir köpeğin ağzında bulunuşu, durumun önemini bir kez daha ortaya koyuyor. Elbette sorun sadece bununla sınırlı kalmıyor. İnsanın yaşamına kasteden oligarşinin bu tutumu karşısında sessiz kalmayan aileler üzerinde de işkence ve tutuklamaya dayalı baskılar devam ederken, çeşitli cezaevlerinde de 'tünel çıktı' ya da 'firar var' gibi gerekçelerle tutsaklar bir provakasyon sürecine çekilerek, Ulucanlar örneğinde olduğu gibi katliamlar gerçekleştirilmek istenmektedir. Oligarşik devlet kendi beslemeleri, halkın kanına girmiş katilleri Kartal Cezaevinde korumaya ve yaşatmaya alırken özgürlük tutsaklarına kölece onursuz bir yaşamı dayatıyor. Elbette geçmişte olduğu gibi bugün de oligarşinin bu tutumundan, insanlık dışı uygulamalarından halkın demokrasi güçleri gerekli sonucu çıkaracak, baskıları, oligarşinin teşhiri ve aşılması için çok iyi değerlendirecektir. Kürt ve Türk halkı başta olmak üzere tüm emekçi halkımız ve demokrasi çevreleri sessiz kalmanın sadece davetiye çıkarmak olduğunu bilerek tutsaklara sahip çıkacaktır. Mevcut hükümet ve özel savaş kurumları şunu bilmelidir ki, dökülen kanlarda sadece oligarşiden yararı olanlar boğulacaktır. Bu noktada olması gereken çözüm bellidir. F tipleri çözüm değildir. İşkence ve baskı ile halkın demokrasi talebi durdurulamaz, sadece acılı sürecin ömrü uzar. Geçmişte olduğu gibi bugün de bu anti demokratik uygulamalardan dolayı Türkiye kaybeder. Eğer kaybeden değil de kazanan bir Türkiye isteniyorsa, ***"Barış ve demokrasi hemen şimdi"*** sloganı ile en geniş katılımlı demokratik eylemlerimizi geliştirelim. Bunun için en geniş katılımlı birliktenliklerimizi, ortak payda olan demokrasi istemi çerçevesinde güçlendirelim. Son yirmi yıllık yaşananların acısı ve kazanımları açık ortadadır. Bunlar şehitlerimizin anısıyla birlikte canlı bir şekilde belleklerde durmaktadır. Toplumun, halklarımızın yeniden bir şiddet dalgası içinde temel sorunlarından uzak bir şekilde tutulmasına izin vermeden, özgürlüğe dayalı barış ve demokrasi dalgasını güçlendirelim.

Türkiye' nin çıkarlarının demokrasiden değil oligarşiden geçtiğini savunanlar için de şunu belirtmekte yarar var: *"Zulmün artsın..."* Halkımızın tarihini ve gönlünden geçenleri ifade etmesi açısından bu iki sözcük çok anlam ifade etmektedir.

Sonuç olarak, karşımızda acil çözülmesi gereken bir sorun olarak duran cezaevleri sorunu, oligarşik stratejinin demokrasi ve insan haklarına karşı yaklaşımının sadece bir boyutunu ortaya koymaktadır. Köpeğin ağzındaki kol, kasaplar deresindeki parçalanmış gerilla cesetlerini, Madımak otelinde yakılarak kavrulan aydınları, yaşamları için insanlığını pazarlayanları yaratan politikayı işaret ediyor. Açlığa, yoksulluğa, kazalara, çevre kirliliğine, yolsuzluklara neden olanları ve insanca yaşamanın sadece bir avuç azınlığa ait olduğunu sanan ve halkın yoksulluğu üzerinde saltanat sürenleri hedef gösteriyor. Zından Türkiye gerçekliğini bir kez daha ele veriyor. Ve Çözüm yolunu gösteriyor. F Tipleri çözümsüzlükte ısrar demektir. Tüm sorunların çözüm kaynağı halkın gerçek demokrasisindedir.

"Sadece genel demokratik özlem ve talepler değil, bu taleplerin gereğinin yerine geldiği demokratik cumhuriyet için tepkilerin demokratik eylemlilikler, direnişler biçiminde açığa çıkarılması ve bu temelde halkların kardeşliğini esas alan platformların yaratılması, oligarşik uygulamalar karşısındaki sessizliğin 'yarın sıranın sessizlere de geleceğinin' bilinmesi gerçeği de düşünüldüğünde önemli oluyor."

Demokratik Cumhuriyetin İdeolojik Özü Sosyalizmdir

PKK Parti Meclis Üyesi D. Ali Küçük Yoldaş Değerlendiriyor;

Toplumun demokratikleştirilmesi, siyasetin demokratik öze kavuşturulması, halkların kendisini ifade etmesi, insan haklarının, toplumsal hakların ve birey haklarının güvenceye alınması; demokratik bir cumhuriyeti zorunlu kılıyor.

Günümüzün ve 21. yüzyıla girerken çağımızın temel özelliklerinden biri; demokratik cumhuriyetlerin gelişmesi ve uluslararası alanda demokrasinin zafer kazanmasıdır. Hemen hemen bütün toplumlar kendi özgürlük ve eşitlik ideallerine ulaşmak için demokratik bir cumhuriyetin kurulmasının, demokratik bir toplumun gerçekleşmesinin geniş ve uygun zeminini yaratmaya çalışmaktadır. Bu, özgürlük ve eşitliklerin belli düzeylerde sağlanmasını da güvenceye almaktadır. Bu da hem halkların, hem de insanlığın temel mücadelesinin demokrasi mücadelesi olarak gündemleştiğini gösteriyor.

Şüphesiz bu konuda çeşitli tartışmalar da sürüyor. Tarihsel olarak baktığımızda çeşitli devletlerin cumhuriyet olarak adlandırıldığını, bu konuda çeşitli denemelerin olduğunu görüyoruz. Demokrasi bu açıdan ele alındığında salt bir yönetim biçimi, birinin diğeri üzerinde egemenlik kurması ya da yönetimin el değiştirmesi olarak düşünülemez.

Tarihsel süreç içerisinde cumhuriyet olarak tanımlanan devletlerin kurulduğunu yukarıda belirtmiştik. Bunlar ya bir kişi yönetimine dayanarak tiranlık, diktatörlük; ya bir grubun yönetimine dayanarak oligarşi; ya da mevcut yönetimde siyasal erki ele geçirenlerin içinde çoğunluğa dayanarak demokrasi olarak tanımlanmaktadır.

Kapitalizmin gelişimiyle birlikte toplumsal mücadeleler ve siyasal devrimler çağı başlamıştır. Bu da demokrasi için yeni tartışmalar ve uygulamaları gündeme getirmiştir. Özgürlük ve eşitlik düşünceleri bütün insanların temel sorunu haline gelmiştir. Tüm insanların eşit haklara sahip olması, haklarının siyasal ve toplumsal olarak güvenceye alınması için yüzyıllar süren bir mücadele verilmiştir. Şüphesiz bu mücadeleler verilirken, genellikle kurulan cumhuriyetler demokratik değil, daha çok despotik, oligarşik ve monarşik rejimler biçiminde günümüze kadar gelmiştir.

Günümüze kadar demokratik cumhuriyet örnekleri çok az gerçekleşmiştir. Ancak bütün cumhuriyetlerde demokrasi için mücadele edilmiştir. Karşılıklı güç çelişkileri ve ilişkileri mevcuttur. Bu açıdan da tarihsel boyutunu değerlendirmek gerekir. Demokrasinin gelişmesi için her toplumun verdiği bir tarihsel mücadele vardır. Bu tarihsel süreç içinde somut koşullardan ve toplumdaki çeşitli kesimlerin demokrasi ve özgürlük istemlerinden ayrı bir demokrasi düşünmek mümkün değildir. Bunların siyaset yapma tarzı olarak da farklı güçlerin, sınıf ve tabakaların dengelenmesi gerekmektedir. Devrim mücadelelerinin bunun için yürütülmesi söz konusudur. Toplumlar incelendiğinde devrimler, çatışmalar ve çelişkilerin demokrasinin gelip oturması için yürütüldüğü görülecektir. Gerek ulusal mücadeleler, gerek sınıfsal mücadeleler, gerekse devrim ve karşı devrim hareketlerinin temelinde demokrasi mücadeleleri vardır.

Kapitalizmin gelişme çağında liberalizmi temsil edenler, demokrasiyi belli bir gelişim ölçülerine kavuşturmuşlardır. Ancak bunları geliştirirken eşitliği yok sayan bir tutum içine girmişlerdir. Sadece özgürlükçü yanını esas alırken, eşitlikçi yanını dıştalamışlardır.

Demokratik Cumhuriyet Tek Seçenek Haline Gelmiştir

Sosyalizme dayanan kesimler açısından, pratikte gerçekleşen eşitlik bazı deneyimler ortaya çıkarmıştır. Sovyet deneyimi veya diğer deneyimler buna örnektir. Buradan da siyasal demokrasinin ve özgürlük ölçülerinin giderek kısıtlanması, sadece devlet tarafından düzenlenen bazı eşitliklerin ön plana çıkarılması söz konusudur. Bu anlamda da tek yanlı eşitliği çok iradi vurgulama, toplumsal ve tarihsel gelişimin önünü açabilme veya mevcut ekonomik gelişmelerin bir ürünü olarak ele alma durumu vardır. Siyasal demokrasinin işletilerek geliştirilmesinden çok, kaba bir eşitliğin ilanıyla bu eşitliğin devlet düzeni olarak algılanması yaşanmıştır. Bu da giderek toplumun hak ve özgürlüklerinin, siyaset yapma tarzının tekelleşmesine neden olmuştur. Bunun sonucu olarak da toplumdan kopma ve uzaklaşma gerçekleşmiştir. Burjuvazi tarafından halka dayalı olarak geliştirilen, halkın katılımını, geniş çoğunluğun iktidarını, özgürlük ve eşitliğini esas alan demokrasi örnekleri var. Bunlar şüphesiz tarihte toplumların gelişmesine epey katkıda bulunmuştur.

Bugün geldiğimiz noktada demokratik cumhuriyet tek seçenek haline gelmiştir. Hem liberal ölçüler açısından geliştirilen demokrasi örnekleri olsun, hem de eşitlik ölçüleri açısından geliştirilen demokrasi örnekleri olsun tek başına yeterli değildir. Bu açıdan da özgürlük ve eşitlik düşüncelerinin, siyasal yaklaşımların ve yönetim yaratıcılığının giderek toplumda çeşitli farklılıkların dikkate alınarak sentezine gitmek zorunlu hale gelmiştir. Dolayısıyla demokrasi ve demokratik cumhuriyet tartışmaları yürütülürken, sadece bir noktaya tek başına aşırı vurgu yapmak doğru değildir. Vurgular bu şekilde yapılırsa saplantılara ve yanlış yaklaşımlara götürür. Böyle olursa yönetim biçimi olarak demokrasi gerçekleşmez. İdealler bütünlüğü içinde felsefi yaklaşım, ahlaki kurallar, siyaset yapma ölçüleri ve değer yargıları gibi normların gelip yerleşmesinde sorun yaratabilir. Sorunların aşılması için bütün tarihsel ve siyasal birikimi, verilen demokrasi mücadelelerinin bir sentezi yapmak ve uygun sonuçlar çıkarmak gerekir. Böyle yapılırsa doğru ve tam bir demokrasi tanımına ulaşılabilir.

Dikkat edilirse eskiden de çeşitli tartışmalar vardı ve demokrasi değerlendirmeleri söz konusuydu. Demokrasi bugüne göre eksik kalmaktadır. Bunun için de yeniden tanımlanması, üretilmesi ve geliştirilmesi gerekiyor. Bu açıdan hem demokrasi kavramına yüklenen misyonun, hem demokratik bir yönetimin kurulmasının; bu anlamda devlet ile birey ilişkilerinin, bireyin toplumdaki yeri ve toplumsal uzlaşma açısından gerçekleştirebileceklerinin, çeşitli kesimlerin kendilerini uygun biçimde yansıtmalarının ve bunların bir toplumsal sözleşme, toplumsal uzlaşmaya dönüştürülmesinin yeniden tanımlanması gerekmektedir.

Devlet ve demokrasi, ağırlıklı olarak yönetimlerin siyaset yapma tarzlarını kapsamaktadır. Bu açıdan her kesime siyaset yapma ve rekabet etme imkanı verilmelidir. Yine birey ve devlet, birey ve toplum ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Genel olarak ifade özgürlüğünün ve insanın temel haklarının garantiye alınması için yapılan mücadeleler ve bunun demokratik cumhuriyete uygun düzenlenmesi gerçekleştirilmelidir. Diğer yönüyle toplumsal haklar, özgürlükler ve eşitlikler boyutunun dikkate alınması ve bunun da belli ölçülere kavuşturulması zorunludur. Bu açıdan hem devlet birey ilişkisi, hem toplum birey ilişkisinin doğru kurulması ve toplumdaki çeşitli farklılıkların kendilerini doğru yansıtması, siyaset yapma tarzının buna göre ayarlanması gerekmektedir.

PKK Önderliği bu konuda Demokratik Cumhuriyet Projesini geliştirdi. Savunmalarında ve sonraki açıklamalarında Demokratik Cumhuriyet için temel siyasal-felsefik görüşleri ve idealleri günümüz ve çağımız koşullarına göre sentezleyerek ifade etti. Bu genel bir çerçevedir ve içinin doldurulması, geliştirilmesi ve yoğun mücadelelerin verilmesi gerekmektedir.

Günümüzde Demokratik Cumhuriyet örnekleri zayıftır. Özellikle 20. yüzyıl boyunca kurulan cumhuriyetler oligarşik, despotik ve askeri yöntemlerle yönetilmiştir. Bu açıdan insanlığın, ulusal kurtuluş, demokrasi, sosyalizm ve en genel çerçevede de özgürlük ve eşitlik için, biriken din, çevre ve genel sorunlara karşı bir savaşımı söz konusudur. Bunların doğru ifade edilmesi; insanlığın, halkların, grupların, kesimlerin temel sorunlarının çözüme götürülmesi için Demokratik Cumhuriyet kaçınılmazdır.

Türkiye ve Ortadoğu bu açıdan bizim için önemlidir. Türkiye açısından hem birey devlet ilişkilerinde, hem toplum devlet ilişkilerinde yaşanan yoğun sancılar söz konusudur. Türkiye tarihi biliniyor. Osmanlı döneminde değişik kesimlere hoşgörülü yaklaşımlar olsa bile, demokratik sistem olarak sağlıklı ölçülere kavuşturulamamıştır. Örneğin Jön Türk deneyimi burjuva anlamda bazı şeyler içerse de, demokratik yanı oldukça güdük kalmıştır. Osmanlı devletinin yıkılması ile beraber bazı demokratik yaklaşım ve hareketler meclis tartışmalarının gündemine girmiştir. Burada çeşitli kesimlerin örgütlenme ve kendisini ifade etmesi de söz konusudur. Zayıf olmasına rağmen demokrasiye giriş ya da demokratik bazı ölçülerin oturtulması için ilk adımlar olarak tanımlanabilir.

> ***“Türkiye tarihi biliniyor. Osmanlı döneminde değişik kesimlere hoşgörülü yaklaşımlar olsa bile, demokratik sistem olarak sağlıklı ölçülere kavuşturulamamıştır. Örneğin Jön Türk deneyimi burjuva anlamda bazı şeyler içerse de, demokratik yanı oldukça güdük kalmıştır.”***

Militarizmin Geliştiği Yerde Demokrasi Gerçekleşmez

Cumhuriyetin kuruluş yıllarında da bunu görmek mümkündür. Fakat bilindiği gibi cumhuriyet kurulduktan sonra çeşitli sebeplerden dolayı iç ve dış tehlikeleri oldukça abartarak farklılıkları göz ardı etmiştir. Siyaset yapan diğer kesimlerin bazı zorlamaları olsa da demokratik ölçüleri yakalamaktan uzaktır. İç ve dış etkenlerden dolayı kullanılmaya müsaittir. Dirlik ve düzenliğin ön plana alınması, milliyetçi uygulamaların çok yoğun yapılması otokratik bir yönetime yol açmıştır. Burada bütün düzenlemelerin devlet eliyle yapılması ve militarizmin geliştirilmesi temel hedef olarak konulmuştur. Militarizmin, askeri gücün geliştiği yerde –hele bu ağırlıklı olarak kara kuvvetlerine dayanıyorsa– demokrasi gerçekleşmez.

Bu sürece bakıldığında demokrasi sözcükleri fazla kullanılmamakta, fakat cumhuriyet sözcükleri tek başına ön plana alınmaktadır. Ondan sonraki süreçte demokrasi lafları ile beraber oligarşik yönetimler gelişmiştir. Bu anlamda Türkiye'de her zaman oligarşik yönetim ile demokratik güçler arasında bir savaşım sürmüştür. Yani belli bir grup ekonomiyi, siyaseti, devleti ve bütün kurumları denetlerken; toplumun büyük çoğunluğunun, Kürt halkının demokratik, ulusal ve özgürlük hakları; yine diğer azınlıkların, dini grupların vicdan özgürlüğü, siyaset yapma, örgütlenme ve ifade özgürlüğü yasaklanmıştır. Böyle yasaklı bir toplum ister istemez tek düze ve otoriter bir yönetimle, askeri diktatörlüklerle, cuntalarla kesintiye uğrayan bir sürece girmiştir.

Bütün bunlar olmakla birlikte Türkiye'de demokrasi için bir mücadele de verilmiştir. Özellikle '60'lardan bu yana çeşitli demokratik hareketler gelişmiştir. En somut olarak Kürt halkının 15 yıldır geliştirdiği demokratik mücadele vardır. Bütün bu mücadeleler demokratik devrim için önemli gelişmelere yol açmıştır. Demokratik devrim, toplumun düşüncesinde, ruhunda veya demokratik hedeflere ulaşmada önemli bir bilinç sağlamıştır. Bu açıdan Türkiye'de, ortak coğrafyada demokrasinin kurulması için güçlü bir zeminin olduğu söylenebilir. Bu zemin gelişmiştir. Şimdi demokratik kurtuluşun sağlanması için yoğun çabaların gösterilmesi gerekmektedir.

Burada tartışılması gereken iki nokta vardır. Bir; kendisini demokrat olarak veya demokrasiyi savunur olarak gören kesimler vardır. Demokrat olup militarizmi, askeri vurguları, özellikle dirlik ve düzenliliği tek başına ön plana çıkaran; bu anlamda ekonomik alanda adil bölüşümü, toplumsal alanda özgürlük ve eşitlik esaslarını, farklılıkların, kültürel zenginliklerin kabul edilişini reddeden bir yaklaşım demokrasinin inkarıdır. Bunlar demokrasiye karşı rantçı kesimlerin veya militarizmi tek başına esas alan kesimlerin anlayışına dayanmaktadır. Böyle bir anlayışa karşı toplumun yeniden düzenlenmesi, farklılıkların kabul edilmesi, yeni bir siyaset tarzının gelip oturması, tartışma zeminin geliştirilerek bir toplumsal uzlaşma ve siyaset dengesinin sağlanması önemli bir konudur. Bu temelde hem toplumsal hakların hem birey haklarının giderek yerleşmesi; devletin küçültülmesi ve oligarşik yönetimlerin aşılarak demokratik cumhuriyete ulaşılması hedefi kendisini yakıcı olarak dayatmaktadır. Bu açıdan ortak coğrafyada Türkler, Kürtler, diğer azınlıklar ve dini gruplar siyasal, ekonomik, toplumsal, düşünsel ve insan hakları boyutuyla demokratik bir toplumun veya demokratik bir cumhuriyetin tartışmasını yoğun olarak sürdürüyorlar. Bu, demokratik güçlerin mücadelesi ile gelip yerleşecektir. Dolayısıyla demokrasi isteyip, eşitlik, özgürlük ve farklılıklarının tanınmasını istememek bir saplantıdır ve oligarşik yönetime hizmet eder. Bunun çeşitli deneyimleri de vardır. Örneğin cumhuriyet tarihine bakıldığında yer yer monarşik, despotik, oligarşik yönetimler meclise yansımıştır. Eşit ve genel oy hakkı sonradan çeşitli mücadelelerle sağlanmasına rağmen, bu, oligarşik ve despotik yönetimlerin hizmetine sunulmuştur. Yakın döneme kadar da bunun birçok örneği var ve halen de devam etmektedir. Bu açıdan demokratik cumhuriyet tanımlanmasını geçmişten de farklı değerlendirmek gerekecektir.

PKK ortaya çıktığında özgür ve demokratik bir toplumu hedefliyordu. Yine Türkiye'de ortaya çıkan çeşitli demokratik ve özgürlükçü hareketler vardı. Bu konuda dar yaklaşımlar söz konusuydu ve bunların aşılması gerekiyor. Demokratik cumhuriyet için siyasetin, ahlaki değerlerin, Türkiye ve Kürdistan'da yaşanan tarihsel sürecin, birikimin doğru biçimde değerlendirilmesi ve günümüz koşullarına göre sentezlenmesi gerekmektedir. Bunların yapılması zorunludur. Bu açıdan üstten demokrasi beklemek; oligarşik yönetimin farklı biçimlerde sınırlı haklar sağlayarak veya sınırlı düzenlemeler yaparak kendini güvenceye almasına yol açabilir. Çeşitli kesimlerin demokrasi için mücadeleleri olmuştur. Kürdistan ve Türkiye'de de bu açıdan devrimsel gelişmeler kendisini dayatmıştır ve yapılan mücadeleler de vardır.

Şimdi bütün bunları bir sonuca götürmek için demokratik dönüşümü esas alan bir mücadele, siyaset ve örgütlenme tarzına gitmek gerekir. Sivil toplum güçlerinin, siyasal ve demokratik örgütlenmelerin, yine kendi farklılıklarını ifade etmek isteyen bütün çevrelerin böyle bir kültürel, siyasal ve demokratik yaklaşımla Türkiye ve Kürt toplumunu dönüştürmeyi esas almaları bir zorunluluktur. Bu yaklaşım sergilenirse şüphesiz toplum demokratik bir dönüşüme uğratılır ve oligarşik yönetim aşılır. Demokrasi ölçüleri ve bunun kuruluşu adım adım gerçekleştirilebilir. Bu bir hedeftir ve bunun siyaset, felsefe, demokrasi, eşitlik ve özgürlükle birleşen ahlaki değerleri vardır. Bu hedeflere kilitlenerek sürdürülecek bir mücadele zafer kazandırabilir.

Ortadoğu'da Demokrasi İçin Bir Direnişin Olması Şarttır

Aynı çerçeveyi Ortadoğu'nun demokratikleştirilmesi için de ele almak doğru olacaktır. Şüphesiz dünyadaki mevcut koşullar; dünyanın küçüldüğü, bilim-tekniğin geliştiği, insanların demokrasi birikimi, kültürü ve mücadelesinin öne çıktığı bir dönemde oluşturulacak toplumsal ve siyasal bilinç, kültürel değerler ve buna dayalı gerçekleştirilecek siyaset tarzıyla Ortadoğu'da da bir çıkış yapılabilir. Toplumların karşılıklı alış-verişleri, ortak toplumsal veya ulusal çıkarların uyumlu hale getirilmesi, karşılıklı çıkar ilişkilerinin dengelenmesi zorunlu olmaktadır. Dolayısıyla hem içe yönelik hem dışa yönelik demokratik ölçüler için mücadele etmek gerekmektedir.

Günümüzde insan toplulukları geçmişten çok farklı ve daha fazla iç içe geçmişlerdir. Bu anlamda hem kapitalizmin, hem de toplumsal, siyasal ve demokratik mücadelelerin

gelişmesi açısından bu böyledir. Bu açıdan uluslar arası dayanışma, ilişkiler ve demokrasinin sadece ortak coğrafyaya dayandırılması değil, çerçevesinin geniş tutulması gerekmektedir. Bu açıdan da demokrasi mücadelesi bize göre veya bize uygun biçiminden çıkarılıp, daha çok genel ölçüleri, içinden geçilen mevcut koşulları dikkate alacak bir şekilde; ülkelerin toplumsal, ekonomik, siyasal, bütün koşullarını dikkate alabilecek siyaset ve örgütlenmelerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Demokratik cumhuriyet şüphesiz eşitlik ve özgürlük düşüncelerinin reddi değildir. Tek başına özgürlüğü esas almak da eşitliği sağlayamaz. Fakat salt eşitliğe vurgu yapılarak özgürlüklerin dıştalanması da doğru değildir. Bunların uygun bir bileşimini sağlamak gerekir. Bunun için geçmişte uygulanan örnekler sonuç çıkarmamız gereken derslerdir. Bu açıdan demokratik cumhuriyetin ideolojik özü sosyalizmdir. Yine eşitlik ve özgürlüktür. Siyasal özünün de demokrasi olması gerekmektedir. Böyle bir yaklaşım esas alınırsa değişik ittifakların, farklılıkları ifade etmek isteyen kesimlerin hepsini kapsayan geniş bir bloğun oluşması ve örgütlü bir mücadelenin verilmesi gerekir.

Bundan dolayı demokrasi için bir direnişin olması gerekmektedir. Bir taraftan siyasetin demokratikleşmesi için mücadele edilmesi gerekirken, diğer taraftan düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin sağlanması ve toplumun farklı kesimlerinin demokratik ölçüler içinde kendisini örgütlenmesinin ve ifade etmesinin sağlanması gerekmektedir. Bunun için uygun bir rekabete kavuşması ve rekabet ölçüleri içinde toplum idealleri, ölçüleri ve amaçları etrafında geniş birlik sağlayanların etkili olması gerekmektedir.

Geçmiş deneyimler dikkate alındığında şiddetten arınmayı da gündeme koymak gerekmektedir. Yine Türkiye ve Kürt toplumunun özgünlüklerine göre, ortak coğrafyada yaşayan farklılıkların özgünlüklerine göre siyaset belirlemek gerekir. Ekonomik açıdan adil bölüşüm esas alınırken, toplumsal açıdan adalet, özgürlük ve eşitlik ölçüleri geliştirilmelidir. Öte yandan militarizme ve oligarşik yönetime hizmet eden kurum kuruluşlar değiştirilmeli, dönüştürülmelidir. Bunlar zorunlu bir çabaya ve mücadeleye dayanır. Bunun için de devletin küçültülmesi, insan haklarının, birey haklarının ve toplum haklarının garantiye bağlanması, geliştirilmesi ve demokratik yaşam, kültür ölçülerinin oturtulması gerekecektir. Bunlar bazı değerlere ve ölçülere kavuşturulduğu zaman bir anlamı vardır. Tek başına bazılarına vurgu yakmak doğru değildir.

Devlete Göre Düzenlenen Bir Demokrasi Güdük Kalır

Türkiye'de eskiden beri devlete göre örgütlenen çeşitli partilerin yaklaşımlarını terk etmeleri gerekmektedir. Bunların çeşitli sağ ve sol versiyonları var. Bunlar demokrasi ve özgürlükler derken, sadece kendi dar gruplarının özgürlüğünü ve demokrasisini istemektedirler. Bunlar oldukça sakıncalıdır ve demokratik gelişmeye de yol açmaz. Örneğin MHP Genel Başkanı Bahçeli'nin vurguladığı *"dirlik, düzenlik ve istikrar"* sadece devlet içindir. Bu konuda eskiden beri kendisine cumhuriyetçiyim, demokratım diyenlerin sağdan veya soldan çeşitli vurgulamaları da buna çağrışım yapmaktadır. Dirlik, düzenlik ve istikrarı toplumun, bireyin özgürce gelişmesinin, yine ekonominin adil bölüşümüne dayalı bir sistemin kurulmasının istikrarı dışında ele almak elbette demokratik bir gelişmeye yol açmaz. Bu konuda çatışma, çelişki ve mücadele de sürecektir. Özellikle demokratik siyasal ve sosyalist hareketler, demokratik cumhuriyetin ideolojik özü olan eşitlik ve özgürlük ilkelerinin günümüz koşullarında geliştirilmiş biçimiyle mücadele yürütebilirler.

"Bundan dolayı demokrasi için bir direnişin olması gerekmektedir. Bir taraftan siyasetin demokratikleşmesi için mücadele edilmesi gerekirken, diğer taraftan düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin sağlanması ve toplumun farklı kesimlerinin demokratik ölçüler içinde kendisini örgütlenmesinin ve ifade etmesinin sağlanması gerekmektedir."

Siyasal açıdan durum değerlendirildiğinde, demokratik yolların esas alınması, özellikle militarizmin bu anlamda gereksiz hale getirilmesi ve aşılması için toplumun örgütlendirilmesi, bununla birlikte bireyin de örgütlendirilmesi gerekmektedir. Yine eşdeğer anlamda farklılıkların örgütlenmesi zorunludur. Bunlar örgütlenip kendisini ifade edebilecek, demokratik değer ve kurumları yaşama kavuşturacak bir sistem içine girerlerse, elbette devletin küçülmesi de gerçekleşebilir ve demokratik bir cumhuriyette devletin rolü yeniden düzenlenebilir.

Yine toplumla bireyin rolü yeniden düzenlenmelidir. Bu konuda güncel tartışmalar sürüyor. Devlet-birey çelişkisinin ve devlet-birey ilişkisinin her zaman bireyden yana olması gerekir. Bu anlamda toplum ve birey açısından da bunun dengelenmesi gerekiyor. Elbette devlet demokratikleştirilirken veya demokratik cumhuriyet için mücadele sürdürülürken, devleti toplumun ve bireyin üstünde gören yaklaşımlar da aşılmalıdır. Yani birey, sadece dirlik, düzenlik ve devlet için varolamaz. Dolayısıyla insan hakları, siyasal örgütlenmeler ve farklı kesimlerin örgütlenmesi açısından devleti ön plana koymak, hepsinin tepesine çıkarmak doğru değildir.

Devlet eliyle sadece devlete dayalı geliştirilecek bir demokrasi de güdük kalır. Oligarşik yönetim işleyişi aşılamaz ve dünyaya göre sadece kendisini düzenlemeyi esas alabilir. Bunlar çarpıcı gerçeklerdir. Bunların Türk-Kürt, coğrafyamızda yaşayan tüm azınlıklar açısından yeniden yeniden değerlendirmek gerekecektir.

Demokratik Cumhuriyet Vatandaşlığı Gerekliliktir

Türkiye'de şu bir gerçektir; Türkiye'de devlet her zaman bireyden önce gelir. Birey devletin karşısına çıkarıldığında devlet korunmaktadır. Oysa demokratik bir cumhuriyette bunun tersi yapılır. Her zaman devlete karşı birey korunur. Yani Devlet örgütlenmiş bir aygıttır, kurumları ve mekanizmaları vardır. Bu açıdan bireyler savunmasızdır. Devlet ve birey ilişkisi dikkate alındığında ister insan hakları, ister demokratik hakları, ister özgürlük ve eşitlik hakları ölçüsünde değerlendirelim sorun birey ve devlet ilişkisinin doğru kurulması ve bireyin devlete karşı korunmasıdır. Birey haklarının devlete karşı güvence altına alınmasıdır. Demokratik bir cumhuriyet bunu sağlayabilir. Bugün Türkiye'de olmayan budur ve bunun çeşitli tartışma ve çelişkileri sürüyor. Çeşitli pratiklerde de ortaya çıktığı gibi, her zaman devlet bireyin üzerinde yer alıyor ve devlet bireye karşı korunuyor. Bu konuda bireyler savunmasız ve zayıf durumdadır.

Bireylerin ideolojisizleştirilip, sadece bazı bireysel haklara kavuşturulması düşünceleri de vardır. Bu tür düşünceler emperyalizm patentlidir. Kendi egemenliklerini sürdürebilmeleri açısından, mevcut dünya koşullarında kendilerine göre siyasal tehdit oluşturmuyorsa, demokratik temelde örgütlenip siyasal, kültürel, toplumsal ve ekonomik zemini zorlamıyorsa, ideolojisizleştirilmiş bir birey hakkının kullanılmasına izin verilmektedir. Her ne kadar bireye belli haklar tanınıyor görünse de, ekonomik olarak medya ve siyaset alanında belli bir tekel kurulduğundan dolayı bireyin özgürlüğü sınırlı kalmaktadır. Bunlar sonuç itibariyle egemen olana hizmet etmekten öteye geçmemektedir. Bu tür ideolojisizleştirme, siyaset dışına itme yaklaşımlarının aşılması ve demokratik bir toplumun örgütlenmesi zorunludur. Bu anlamda, bireylerin de kendilerini örgütlemesi, toplumsal, siyasal, grupsal, vicdani vb. kimliksel ifadeye kavuşturması gerekiyor ve dayatıyor. Ancak böylesi mücadelelerle hem toplum devlete karşı korunabilir, hem de birey-toplum ilişkisi doğru kurulabilir. Böyle olursa bireyin özgürlükleri de güvenceye alınmış olur. Birey kendisini toplum içinde görebilir. Diğer türlü örgütlenmemiş birey hiçbir şeydir.

Demokrasi örgütlü bir toplumu zorunlu kılmaktadır. Demokratik bir cumhuriyet her yönüyle farklılıkları, siyasal özgürlükleri, ekonomik anlamda adil bir bölüşümü, kültürel ve kimlik alanında farklılıkları dikkate alarak toplumun örgütlenmesini ve toplumsal sözleşmeye kavuşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Böyle bir yaklaşım sergilendiği ve mücadele geliştirildiği ölçüde, demokratik cumhuriyetin kurulması ve oligarşik yönetimden demokratik cumhuriyete dönüşümünün gerçekleşme imkanları artabilir.

Demokratik cumhuriyet vatandaşlığı bu açıdan gereklidir. Yapılacak bütün anayasal düzenlemeler, günümüzde ortak toplumsal sözleşmede sentez haline gelmiştir. İnsan haklarının, demokratik değerlerin Türk ve Kürt toplumlarına, diğer azınlıklara, dini gruplara göre bunu ifade edebilecek, dengeleyebilecek, farkları yansıtabilecek ortak toplumsal ilke ve ideallere kavuşturulması gerekmektedir. Böyle bir zemin etrafında ve böyle bir yaklaşımla demokratik cumhuriyet mücadelesi geliştirilip, kuruluşu gerçekleştirilebilir. Bunun dışındaki arayışlar ve saptırmalar doğru değildir. Demokrasi parlamentoya giren mevcut partilerin ilişkisi veya uzlaşması çerçevesinde gelişemez. Sadece bununla sınırlı tutmak demokrasiyi baştan öldürmek demektir. Dikkat edilirse bu partiler çıkarlara göre örgütlenmiştir ve herkes kendisi için bir şeyler istemektedir. Oysa siyasal bir parti kendi ideolojisi, siyaseti, kültürel değerleri, amaç ve idealleri için mücadele eder. Yine çeşitli gruplar, düşünce çevreleri bunun için mücadele eder. Fakat bunun için mücadele ederken, temel hak ve özgürlükleri, yine devlet-birey, devlet-toplum ilişkisini, siyasetin demokratikleştirilmesini kendisi için olduğu kadar herkes için geçerli olan kuralları ve demokratik değerleri, ahlaki ölçüleri savunması ve yerleştirmesi gerekir. Demokrasi isteyen geniş çerçeveler ancak bu temelde birleşebilir.

"Devletin bütün dinlere eşit yaklaşarak hiçbir dinden veya hiçbir mezhepten yana olmadan, tek bir mezhebin üstünlüğünü sağlayacak yaklaşımlara girmeden düzenlenmesi gerekir. Bu anlamda da vicdan özgürlüğünün geliştirilmesi gerekecektir."

Bu açıdan soldan da yanlış yaklaşımlar vardır. Sağ, nasıl ki sadece kendi özgürlüğünü istiyorsa, Erbakan ve RP nasıl ki sadece demokrasi adına RP'nin özgürlüğünü istiyorsa, solun bir kesimi de tersten aynı düşünceyi savunmaktadır. Bu tür düşünceler ve siyaset tarzı sonuç itibariyle oligarşik yönetimin devamına, fazla zorlanmamasına yol açar ve kendi açısından da bir paradoksu, çelişkiyi ifade eder. Her partinin ve grubun idealleri, amaçları, hedefleri olabilir. Kimileri demokrasiyi kendileri açısından daha fazla ilerletmek, kimileri daha az gerçekleştirmek isteyebilir. Bu konuda toplum-birey, toplum-devlet ilişkisi, toplumun, ekonominin, siyasetin, hukukun ve devletin demokratikleştirilmesi, çeşitli reformların yapılması, her alanda herkes için geçerli olabilecek asgari ilkelerin savunulması gerekir. Siyaset bu zemine oturursa toplumsal uzlaşma olabilir. Yine kimliklere karşı gösterilecek hoşgörü veya kimliklere karşı kültürel farklılıkları kabul eden bir yaklaşım, demokratik bir siyaset yapmayı geliştirebilir.

Yine devlet din ilişkilerinin demokratik cumhuriyet esaslarına göre yeniden ele alınması gerekir. Devletin bütün dinlere eşit yaklaşarak hiçbir dinden veya hiçbir mezhepten yana olmadan, tek bir mezhebin üstünlüğünü sağlayacak yaklaşımlara girmeden düzenlenmesi gerekir. Bu anlamda da vicdan özgürlüğünün geliştirilmesi gerekecektir.

Dinler konusunda devlet sadece bir mezhebi ön plana çıkarıp tek düze bir yaklaşım gösterdi. Diller, kültürler konusunda da aynı yaklaşımı sergiledi. Yani farklı zenginlikleri dikkate alan bir yaklaşımın sahibi olmadı. Bütün bunlar demokratik yaklaşımın tersi olduğu gibi, despotizme, oligarşik yönetime hizmet eden yaklaşımlardır. Yine toplumsal ve ulusal bölünmeleri, farklılıklara dayanan çelişki ve çatışmaları körükledi. Devletin de bir tarafa müdahale edip diğer taraftan yana tavır alması bu çelişki ve çatışmalara sonuna kadar gömülmesini beraberinde getirdi. Bu yaklaşımların terk edilmesi ve demokratik bir toplum için örgütlenenlerin de bu yaklaşımlara karşı mücadele etmesi gerekmektedir. Böyle bir yaklaşım ve anlayışa dayanan siyasal, demokratik, kültürel ve vicdani mücadeleler, sivil toplum örgütlenmeleri, ekonomik alanda gerçekleştirilen örgütlenmeler, çeşitli ezilen kesimlerin kendisini siyasal ve toplumsal açıdan ifade ettiği örgütlenmelerin birliği ve temel ölçülerde uzlaşması demokrasiyi getirecektir, demokratik kuruluşa hizmet edecektir. Demokratik bir kuruluşun çabasını örgütlü bir çabaya dönüştürecektir. Bunun temeline direnişi, mücadeleyi, çaba ve emeği koymak gerekecek.

Dağınıklığa, çatışmalara, bölünmelere, hizipçiliğe yol açabilecek yaklaşımlardan uzak, çeşitli farklılıkları gözeten bir siyaset tarzının esas alınması gerekir. Türklere, Kürtlere ve Ortadoğu'ya da gerekli olan böyle bir siyaset tarzıdır. Bu, hem dışarıdan gelen müdahaleleri, suni çatışma ve çelişkileri engelleyeceği gibi, oligarşik yönetim biçiminde örgütlenip dışarıya göre hareket edenleri de frenlemek anlamına gelecektir. Gelinen aşamada Türklerin ve Kürtlerin ortak paylaştığı coğrafyada asli unsur olarak siyasal, ekonomik, kültürel ve daha birçok alanda çeşitli düzeylerde iç içe geçme durumları söz konusudur. Bu açıdan birlik temeli üzerinde bir demokratikleştirmenin esas alınması gelişmelere yol açabilir.

Gelinen Aşamada Ulus-devlet Yaklaşımları Aşılıyor

Geçmiş çağlarda, ulus devlet yaklaşımları egemendi ve buna dayalı mücadeleler kaçınılmazdı. Böyle gelişmesi de zorunluydu. Fakat gelinen aşamada artık ulus-devlet yaklaşımları da aşılıyor ve ulus-devletler işlevsiz hale geliyor. Uluslararası ilişkiler de bu boyutu aşıyor. Hem ekonomik, hem siyasi, hem de kültürel ve toplumsal ilişkiler bu boyutu aşıyor. Diğer yandan geçmişteki kopmalar, sadece daha gerçekçi, özgür ve eşit ilişkilere dayanan bir birlik sağlanmak içindi. Bugün buna ihtiyaç yoktur. Artık belli bir demokrasi birikimi oluşmuştur. Geliştirilen ideolojik, siyasal ve kültürel mücadeleler toplumda belli bir birikim yaratmıştır. Çeşitli siyasal hareketleri ve grupları olgunlaştırmıştır. Bunun için oldukça geniş bir zemin de vardır. Meclis aritmetiğine bakıldığında, bunun PKK Önderliği'nin esir alınmasına, PKK'nin ve demokratik mücadelenin dağıtılmasına dayalı bir meclis aritmetiği olduğu görülecektir. Bu değerlendirildiğinde demokrasi beklemek gerçekçi değildir. Meclisin kendisi de demokratik bir toplumu kurmak için oldukça yetersizdir. Bu açıdan demokratik kuruluşta yasanın, yürütmenin, basının ve devletin yeniden düzenlenmesi, dönüştürülmesi gerekmektedir. Sadece üst kesimlere ve parlamento aritmetiğine bakarak demokrasi ile ilgili değerlendirmeler yapmak yanılgıdır. Bunların mevcut ideolojik, siyasal yaklaşımları, siyaset yapma tarzları, hangi gruplara nasıl yaklaştıkları dikkate alındığında fazla bir güven vermediği görülecektir. Mevcut aritmetik içinde asgari düzeyde bazılarının yaklaşımları farklı olsa da, demokratik bir devlet ve toplum yaklaşımı çıkmaz.

Demokratik bir siyaset ve mücadele temelinde meclis aritmetiğinin yeniden oluşması gerekmektedir. Bu açıdan en başta yapılması gereken, tartışma ortamının yaygın olarak geliştirilmesidir. Demokratik kültür ve yaşamın geliştirilmesi için engellerin kaldırılması ve uygun bir tartışma zemininin yoğun olarak geliştirilmesi gerekmektedir. Bir tartışma zemini olmadan toplumsal uzlaşmaya gitmek mümkün değildir. Tartışmaları, siyasal partilerin örgütlenmesi sınırlandırılacak, dile yasak konulacak, farklılıklara hoşgörü gösterilmeyecek ardından da demokratik kuruluştan söz edilecek, bunlar demokratik kuruluşun önünde engeldir. Bu engelleri aşmak, bunlar için mücadele etmek ve örgütlenmek gerekiyor. Bütün toplumsal kesimlerin harekete geçerek bu engelleri işlevsiz hale getirilmesi şarttır. Bütün bunları yaparken, demokratik normların oturması için çaba harcamak da önemlidir. Suni çelişkilere, çatışmalara veya darlıklara yol açabilecek siyasal, kültürel ve ideolojik yaklaşımlar egemen ve oligarşik yönetimlerin işine yarar. O halde demokratik güçlere düşen görev; PKK'nin ve Kürt toplumunun demokratikleşme yönünde oynadığı rolü doğru anlamasıdır. Bütün bunların demokrasi potasına kaydırılması ve asgari müştereklerde demokrasi için vazgeçilmez olan ilkelerde birleştirilmesi gerekir. Farklı olanlar farklılıklarını ifade edebilirler, bu, demokratik siyaset, kültür, ahlak ve ölçülerin oluşması, gelişmesi önünde de engel değildir. Yapılması gereken bunların geliştirilmesidir.

Başkan APO ve PKK Olağanüstü 7. Kongresi demokratik bir cumhuriyetin geliştirilmesi için çeşitli kesimlere hem bir program sunmuştur, hem de uzlaşma ve ittifak yapma yollarını açmıştır. Bunun gerçekleştirilmesi için de adil ve demokratik bir barışın sağlanmasını dayatmıştır. Karşılık beklemeden bunun öz verisini de göstermiştir. Bu kuşkusuz demokrasiyi engelleyenlere ödün değildir. Toplumda demokratik gelişmeye yol açan kesimlerle ittifak gerçekleştirmek ve bunları harekete geçirmek içindir.

Bugün ortak coğrafya ve Ortadoğu gerçekliği de bunu zorunlu kılıyor. Bu konudaki adımlar çok somuttur. Bunun çabası da adım adım sabırla geliştirilmektedir.

Türkiye artık bir yol ayrımına gelip dayanmıştır. Ortadoğu'daki çeşitli devletler için de benzer gelişmeler söz konusudur. Bütün devletler ve bütün yönetimler, en azından kendilerini yeniden düzenlemek için bunun kaçınılmaz olduğunu görüyorlar. Bu konuda tehlikeler ve engellemeler de vardır. Türkiye'de de egemen olan ve oligarşik yönetime dayanan seçkin bir kesim, militarizmi de arkasına alıp ismini demokrasi koyarak demokratik bir düzenleme yapmak istemektedir. Bu hem farklılıkları, hem de büyük çoğunluğu reddetmek, kendisine tabi kılmak, bireyi ve toplumu devlete karşı zayıf düşürmek anlamına geliyor. Türkleri, Kürtleri ve diğer azınlık halkları devlete karşı zayıf düşürmeyi, çeşitli dini grupları ve vicdan özgürlüğünü ret etmeyi içeriyor. Şüphesiz böylesi gelişmeler güdük gelişmelerdir. Oligarşik yönetimin kendisini sadece üstten uluslararası komplo güçlerine veya bazı çıkar çevrelerine göre ayarlaması anlamına geliyor. Tercih edilmesi gereken bu değildir.

Oligarşik Yönetime Karşı Demokratik Cumhuriyet Mücadelesi

Devlet ve hukuk demokratikleştirilmelidir. Siyaset, demokratik siyaset yapma tarzına kavuşturulmalıdır. Bunu tepeden beklemek kesinlikle ne doğrudur ne de yerindedir. Böylesi beklentiler içine girmek de doğru olmaz. Tabii ki siyaset yapılır, uzlaşma ve toplumsal sözleşmenin sağlanması yönünde bunlar değerlendirebilirler. Eskiden alışılageldiği biçimiyle hem sağda, hem solda kendini üsteki düzenlemeye göre ayarlamak, geniş toplumsal kesimleri reddederek devletin bu işleri düzenlemesini beklemek ve oraya yatırım yapmak kesinlikle doğru değildir. Elbette örgütlenmesi gereken, geniş toplumsal, kimliksel, siyasal, düşünsel ve vicdani örgütsel kesimlerdir. Bu bir gerçekliktir ve kendisini çeşitli biçimlerde dayatmaktadır. Öyleyse bu geniş zemini, geniş kesimleri birleştirmek kaçınılmaz oluyor. Bu, seçkin bir kesimin kendi iç işleyişinde kendine göre bir demokrasi düzenlemesi yapmasının önünde de engel olur.

Devamı Sayfa 23'te

Yeni Süreç 14 Temmuz Mücadele ve Zafer Ruhuyla Kazanılacaktır

Baş tarafı sayfa 24'te

zaevlerine doldurdu. Bunu belli bir program dahilinde yaptı. Program şuydu: Kürdistan'da ortaya çıkan durum ciddidir. Önü alınmazsa Türkiye'nin birliği ve bütünlüğü tehlike içerisine girecektir. Bunun için yapılması gereken Kürdistan'da varolan tüm etkileri ortadan kaldırmak, ezmek ve daha sonra da izlenecek politikalarla bir daha ayağa kalkamaz hale getirmektir. Nasıl ki '38'de Dersim isyanı ezilmiş ve bu ezilmenin arkasında baskılar, sosyal ve kültürel politikalarla Dersim'de inkarcılık geliştirilmişse, 12 Eyül'le birlikte de PKK'nin başlattığı isyan ezilecek ve daha sonra bütün Kürdistan'da inkarcı bir politika yaşama geçirilecekti. 12 Eylül rejimi böyle bir tutumla çok kapsamlı bir planla iktidara geldiği için, PKK'yi tümden ezmeyi, PKK şahsında her türlü direnci kırmayı hedefliyordu. Zaten diğer hareketlerin iradesi kırılmıştı. İradeyi ortaya çıkarmak ve bu gücü göstermek isteyen bu hareket de ezilirse, artık tüm toplumu iradesiz, ayağa kalkamaz hale getirmiş olacaktı. Amaç buydu.

Bu amacı gerçekleştirmek için dışarıda çok şiddetli baskılar sürdürülürken, baskıların en önemli bölümü Diyarbakır cezaevine uygulandı. Çünkü PKK kadrolarının % 80'i tutsak olarak Diyarbakır Cezaevine doldurulmuştu. Bu saldırılardan partimizin % 20'si ancak kendisini kurtarabilmişti. Eğer Diyarbakır Cezaevi'nde PKK ezilebilir, teslim alınabilir ve yıldırılabilirse, bunu tüm Kürdistan'a dalga dalga yayarak bu teslimiyetçi politikayı hakim kılacaktı.

12 Eylül'ün politikası anlaşılmadan, 14 Temmuz'u anlamak mümkün değildir. 12 Eylül rejiminin Diyarbakır Cezaevi yöneticisi olan Esat Oktay, *"burada bir tek kişi bile kalmayacak. Herkes Türk olacak"* diye açıkça belirtiyordu. Yine o dönemde kurulan mahkemelerde PKK'nin ve PKK'li tutsakların savunmalarında ortaya attıkları düşüncelerin, ideolojinin ve politikanın inkar edilmesi temelinde mahkemelerde boğulması amaçlanıyordu. Yani rejimin Diyarbakır cezaevindeki politikaları, sadece tutukluları teslim alıp kurallara uydurmak, işkence etmek gibi bir yaklaşımı ifade etmiyordu. Tutukluların şahsında bir halkın umudunu kırmak istiyordu. Çünkü Diyarbakır cezaevindeki PKK'li tutsaklar halka söz vermişlerdi. Kendilerinin diğer örgütlerden farklı olduklarını, Kürdistan tarihini değiştireceklerini, sömürgecilere karşı savaşabileceklerini ve bunun kadrosu olduklarını söylüyorlardı. Türk devletinin bir sözü vardır: tükürdüğünü yalatmak. Güya Diyarbakır'daki PKK'lilere de bunu yaptıracaklardı. Bu nedenle de Diyarbakır Cezaevi'ndeki herkese itirafçılaşma hedefi ile baskılar yapıldı. Yani sadece kurallara uydurma değil, hepsi itirafçılaştırılacaktı. Böyle bir politika izleniyordu. 12 Eylül'ün amacı buydu.

Ayrıca, Diyarbakır'ın durumu çok önemlidir. Diyarbakır Kürdistan'ın merkezidir. Kürdistan'ın merkezi olduğundan dolayı tabii Kürt sorunundaki mücadelede buranın önemli bir yeri olacaktır. 20. yüzyılın sonuna doğru belli bir sosyal gelişme yaşanırken, başka bir parçadaki, alandaki yenilgi sadece orayı ilgilendirir; ama, Diyarbakır'daki bir yenilgi ya da politik gelişme bütün Kürdistan'ı ilgilendirirdi. Yılgın Diyarbakır yılgın Kürdistan, reformist bir Diyarbakır reformist bir siyasal hareket üretirdi Kürdistan'da. Bu açıdan Diyarbakır'da politikaların uygulanması ve başarılması bütün geneli etkileyecekti. Bu nedenle tutsaklar Diyarbakır cezaevine toplanmıştı. Diyarbakır'da yargılamanın esas amacı buydu.

Biz de başından itibaren Diyarbakır'daki yargılamaları önemli gördük. Hatta bütün tutukluların Diyarbakır'a getirilmesini istedik. Sömürgeciler önce bunun farkına varmadılar. Baskı ve işkencelerin en ağır olduğu dönemdi. '80'in sonlarında Elazığ'da, Dersim ve Elazığ grubunun mahkemeleri sürüyordu. İlk başlarda o grubun da Diyarbakır'a getirilmesi ihtimali vardı. Yine Antep, Erzurum ve Adana'dan tutukluların getirilme ihtimali vardı. Faşist rejimin politikası hepsini Diyarbakır'a getirip, orada ezmek ve teslim almaktı. '80 Mayısı'nda bizim fiili direnişimizin kırılması ve Esat Oktay yönetimindeki baskıcı rejimin rahat sonuçlar alması nedeniyle bu hızlandırılarak geliştirilmek istendi. Bu sırada mahkemede biz de kendi aramızda konuştuk: *"Bütün arkadaşların, bütün tutukluların Diyarbakır'a gelmesi çok önemlidir. Diyarbakır'daki yargılamalar tarihi yargılamalar olacaktır"* dedik. Elazığ, Erzurum ve Adana'daki bir yargılamanın çok fazla bir siyasal anlamının olmayacağını düşünerek, bütün arkadaşların Diyarbakır'da toplanmasının doğru olacağı kararına vardık ve bunu mahkemede dile getirdik. Erzurum ve Çukurova'da o kadar baskı olmamasına karşın, Diyarbakır'da çok şiddetli baskılar olduğu halde biz tüm arkadaşların Diyarbakır'a getirilmesini istedik. Tüm arkadaşların Diyarbakır'da toplanması başarılabilirse, savunmalar ve direnişler daha etkili sonuçlar doğurabilirdi.

14 Temmuz bireylerin şahsında tarih yazdırma eylemidir

Diyarbakır'ı hem faşist rejim, hem de biz kendi politikalarımızı yaşama geçirme yeri olarak değerlendirdik. Yani siyasal öneminin çok kapsamlı olacağını düşündük. Bu nedenle devlet güçleri çok şiddetli yöneldi. Yani baskıların o kadar ağır olmasının nedeni Diyarbakır'daki bir yenilginin, bir ezilmenin yaratacağı sonuçlar ile ilgiliydi. Bir de dünyanın, halkın gözü Diyarbakır cezaevinin üzerindeydi. PKK'li tutsakların hepsi orada ve *"Ne olacak acaba, Kürdistan'da atılan bu maya, yeni düşünce tutacak mı, yoksa daha filizken ezilecek mi?"* sorusu yakıcıydı ve tüm çevrelerin beklediği bir şeydi. PKK hareketi ise, bu filizin Kürdistan halkı açısından çok değerli olduğunu bilmektedir. Belki herkes bilemiyor, bu kadar farkında değildir, ama partinin önder kadroları, kurucu kadroları bunun farkındadır. Bu nedenle başından itibaren buradaki duruşun ve tutumun olumlu veya olumsuz, yaratacağı sonuçların çok önemli olduğunu bilerek hareket etmişlerdir. 14 Temmuz'dan önce de, PKK, bu anlayışla direnişleri gerçekleştirmiştir. Faşist rejimin baskılarına boyun eğmemiştir. 12 Eylül 1980'den başlayarak, '81'in 26 Mayısı'na kadar kıran kırana bir direniş sürdürülmüştür.

14 Temmuz'u ele alıp değerlendirirken bu direnişi ele almak mümkün değildir. Sekiz ay kadar süren ve bütün Kürt örgütlerinin, Türk solunun teslim olduğu, kurallara uyduğu; -bir, iki istisna dışında- sadece PKK'li tutsakların sürdürdüğü bir direniş sergilenmiştir. Bu PKK'nin yaklaşımıdır. PKK'li tutsaklar da bir dönem kurallara uymuş ama bunu hiçbir zaman içlerine sindirememiş, her şeyi kabul etmemişlerdir. Diğer bütün örgütler ise daha başından sessiz kalarak, direnmeden devletin bütün politikalarına uymuşlardır.

Bu en temel farktır. Çünkü onlar baştan kabul ettikleri için daha sonra hiçbir zaman direnişi düşünmemişlerdir. PKK'li tutsaklar ise direniş dışındaki her şeyi lanetli ve kötü gördükleri için, direniş olmayan günlerde kendilerine şiddetle yönelip eleştirerek hiç bir zaman bu politikaları kabul etmeyeceklerini ortaya koymuşlardır. Bu tavır çok önemli bir farktır ve daha sonraki büyük direnişleri oraya çırarmıştır.

> "14 Temmuz parti tarihimizde ölçülerin netleştiği, PKK ölçülerinin ne olduğu, tarihe damgasının vurulduğu ve tarihin yeniden yazıldığı bir eylem olmuştur. Mücadele felsefesi; koşullar ne olursa olsun, en zor koşullarda bile geleceğe ve başarıya inanmaktır."

Bilindiği gibi Mazlum yoldaşın ve daha sonra Dörtlerin eylemleriyle 14 Temmuz'a ulaşılmıştır. 14 Temmuz'a doğru giderken cezaevindeki sömürgeci politika belli başarılar elde etmiştir. Bütün tutsakların birbiriyle, bir kişinin diğer bir kişiyle konuşması yasaklanmıştır. Aynı koğuşta elli kişiler ama birbiriyle konuşmaları yasaktır. Hücredekiler zaten böyle bir konuşma imkanı bulamamaktadır.

1982'nin Temmuz ayına doğru gelirken, baskıların ağırlığı altında onlarca tutsak itiraf yapmış ve itiraflar giderek hızlanmaktaydı. İşkenceciler bu duruma bakarak politikasının başarılı olduğuna inanmıştı. Hesaba katmadığı, düşünmediği şey ise PKK'nin ortaya attığı yeni düşüncenin yenilmezliğiydi. 14 Temmuz böyle çatışmalı bir ortamda, bir taraftan faşist rejimin tamamen Kürt halkının iradesini kırma, PKK'nin ise, ortaya çıkan yeni iradenin kırılmaması için büyük bir direniş içine girmesi vardı. 14 Temmuz bunun ifadesiydi. Şu görülmüştü, 14 Temmuz'dan önce eğer böyle büyük bir direniş gerçekleştirilmez ve bu politikalar boşa çıkartılamazsa Kürt halkının tarihi kararmaya devam edecektir. Yeniden dirilişin ve mücadelenin imkanları belki bir daha bulunamayacaktı. Arkadaşlar bu durumun bilincindeydi. Kemal de, Hayri de eğer bu politika başarıya ulaşırsa partinin önemli bir zorlanma yaşayacağını, çok güç kaybedeceğini düşünmekteydiler. Bu amaçla, devletin politikasını kırmak ve PKK'nin inancını kendi kişiliklerinde zafere götürmek için 14 Temmuz eylemi başlatılmıştı.

14 Temmuz eylemi başlatıldığında Kemal de, Hayri de kesinlikle şehit düşeceklerini biliyorlardı ve daha başladıkları gün şahadet kararı almışlardı. Çünkü faşist rejim irademizi kırmak istiyordu. Bu nedenle de herhangi bir geri adım atacak politika izlemiyordu. Nitekim ne Mazlum'un ne Dörtlerin eylemi baskılarda en ufak bir hafifletme ortaya çıkarmamıştı. Hatta Mazlum'un ve Dörtlerin eyleminden sonra baskılar daha da şiddetlendirilmişti.

> "Diyarbakır bu direnişlerle bütünleşmiştir. Önce de söyledik; reformist Diyarbakır reformist Kürdistan, Suskun Diyarbakır suskun Kürdistan, militan ve sesi yükselen Diyarbakır ise militan ve sesi yükselen Kürdistan'dır. İşte 14 Temmuz'un kendi şahsında böyle çok kapsamlı bir sonuç ortaya çıkarması söz

Bundan dolayı 14 Temmuz eylemini bir tarihi eylem olarak, bireylerin şahsında bir tarih yazdırma eylemi olarak görmek doğrudur. Çünkü başlarken böyle geniş bir perspektifle, böyle bir duyguyla başlanmıştır. Kemal'in bu konuda birçok değerlendirmesi vardı. Şunu söylüyordu. *"Bizim yaşamamız, kendi fiziki varlığımızı sürdürmemiz o kadar önemli değildir. Bu tarih mutlaka iyiye doğru akacaktır."* Bu konuda Kemal hiçbir zaman umutsuzluğa kapılmamıştır. İnancı çok yüksektir. En zor koşullarda bile devrimin mutlaka başarılı olacağına inancını ortaya koymuştur. Kendisinin yaşamasının, fiziki varlığının korunmasının çok önemli olmadığını, ama bir direnişin ise çok önemli sonuçlar ortaya çıkaracağının bilincindedir. Kemal direnişe başlamadan önce de, direniş sırasında da bu tutumunu her zaman ortaya koymuştur.

PKK, çıkışında önemli bir iddiada bulunuyordu: Koşulları zor da olsa devrimi gerçekleştireceğini söylüyordu. İşte burada PKK'nin o söyleminin somutlaşması söz konusudur. 14 Temmuz'daki tarz, Apoculuğun daha başından itibaren ortaya koyduğu mücadele felsefesi ve tarzıdır. Yani en zor koşullarda, en sıkıntılı dönemlerde, imkanlar ne olursa olsun devrimin başarılabileceği inancının 14 Temmuz eylemi ile ortaya konulması ve bunun ispatlanmasıdır. Bu çok önemlidir. Bunun Kürdistan devriminin tarzıyla yakından bağlantısı vardır. Kürdistan devrimi de Ortadoğu gibi dünyanın en zor bölgesinde, dört egemen devlet arasında, hem de dünyanın en büyük ordularından biri olan Türk ordusunun egemenliği altında ancak büyük direnerek, büyük zorluklara katlanarak, zorlukları hiçbir zaman gerekçe göstermeyerek mücadeleye inanmanın ve bu yaklaşımla mücadele içine girerek işleri yürütmenin zorunlu olduğu gerçeğidir. Bu Kürdistan devriminin tarzıdır. Kürdistan devriminin başka bir yaklaşım ve tarzla yürümesi mümkün değildir. Zorluklarda bile başarıyı görme tarzı, zorluklar ne olursa olsun bunların hepsi Ortadoğu'da ve Kürdistan'da somutlaşsa dahi bunu yenebilecek bir düşünce ve mücadele ancak Kürdistan'da başarılı olabilir. 14 Temmuz'la Kürdistan devriminin başarılı olabileceği ve bu tarzın sadece PKK'de somutlaştığı ispatlanmıştır. Hiçbir imkan ve desteğin olmadığı, dünya ile tüm bağların kopuk olduğu ve sadece inançların olduğu bir dönemde mücadele içine girilmiş ve zafere inanılmıştır. Bu çok önemlidir.

Apoculuğun zafer kazandığı ilk sınavdır 14 Temmuz

14 Temmuz'un anlamını, parti ve halk tarihi açısından önemini değerlendirirken, en belirgin özelliği böyle bir mücadele felsefesini Kürt halkına vermesidir. Daha önce böyle bir mücadele felsefesi Kürt gerçeğinde ve siyasal bilincinde yoktur. Bütün isyanların ömürlerinin ne kadar kısa olduğu, şu ya da bu güce dayandığı ve biraz şiddetli bir saldırı karşısında iradesinin kırıldığı bilinmektedir. Yani Kürdistan devriminin zorluklarına cevap verebilecek bir inanç ve tarz o güne kadar görülmemiştir. İşte Kürdistan için gerekli olan bu tarz ve ilacı 14 temmuz bulmuştur.Bu halk tarihimiz açısından düşüncede, mücadele felsefesinde ve Kürt kişiliğinin yeni bir aşamaya ulaşmasında bir devrim niteliğindedir.

14 Temmuz 12 Eylül karşısında zafer kazanmıştır. 14 Temmuz'un başlamasıyla 12 Eylül yenilmiştir. Bunu kesin belirtmek gerekir. Nitekim Kemal Pir yoldaş, ölüm orucunu açıklayıp cezaevine dönerken, Esat Oktay çağırıyor, *"bırak"* diyor. Kemal *"bırakmayız, sürdüreceğiz"* diyor. Esat *"o zaman öl"* diyor. Yani şunu demek istiyor; - daha önce '81'de bir ölüm orucu eylemi olmuştu ve bırakılmıştı. O anda herhangi bir somut sonuç almamıştı. Yoksa önemli, değerli bir eylemdi.- eyleme giriyorsun bırak, bırakmıyorsan da öl. Eskisi gibi yapma. O zaman karşıma çıkarsan nasıl hesaplaşacağımızı biliriz. Ne hale geleceğinizi bilirsiniz gibisinden bir tehdit savurmuştur. Kemal de, ***"Ben öleceğim ama, ben öldükten sonra siz nasıl yaşayacaksınız?"*** biçiminde bir cevap vermiştir. Yani daha ilk günde arkadaşların tutumu karşı tarafı yenilgiye uğratma tutumudur. Ve öyle olmuştur.

Böyle bir eylemin Başkan Apo ile bağlantısı önemlidir. Burada zafer kazanan Apocu çizgi, Apocu mücadele ve yaşam felsefesidir. Çünkü bu arkadaşlar Başkan Apo'nun yarattığı kişiliklerdi. Başkan Apo'nun öğrencisi olmuş, onun ideolojik, kültürel ve örgütsel yaklaşımı ile yetişmiş kadrolardı. Onları yaratan Başkan Apo'ydu. Bu kişiliğin sınanması söz konusuydu; yani, Apocu militan kişiliğin, Apocu ideolojinin, yaşam ve mücadele felsefesinin ilk zorlu sınanması oluyordu. Bu yönüyle de Apoculuğun zafer kazandığı ve bunun ispatlandığı bir sınavdır 14 Temmuz. Böyle değerlendirmekte fayda vardır.

14 Temmuz'un bir özelliği de çok keskin yaklaşımları ifade etmesi ve netleştirici olmasıdır. Her bakımdan, örgüt anlayışı, yaşam ve mücadele felsefesi, geleceğe yaklaşım ve kişilik özellikleri bakımından ölçülerin tümden netleştiği bir eylemliliktir. Mücadelenin keskinliği her zaman ölçüleri netleştirir. 14 Temmuz parti tarihimizde ölçülerin netleştiği, PKK ölçülerinin ne olduğu, tarihe damgasının vurulduğu ve tarihin yeniden yazıldığı bir eylem olmuştur. Bu nedenle bizim için çok daha fazla değerlidir. Mücadele felsefesi, koşullar ne olursa olsun, en zor koşullarda bile geleceğe ve başarıya inanmaktır. Yaşam felsefesi, yaşamını her şeyini halka ve devrime bağlamak, sadece bunun için yaşamak, başka bir şey düşünmemektir. Kemal Pir Yoldaş şunu söylüyordu: ***"Ben yaşamı uğruna ölecek kadar seviyorum."*** Bu, tabii ki Kemal'in yaşam felsefesiydi.

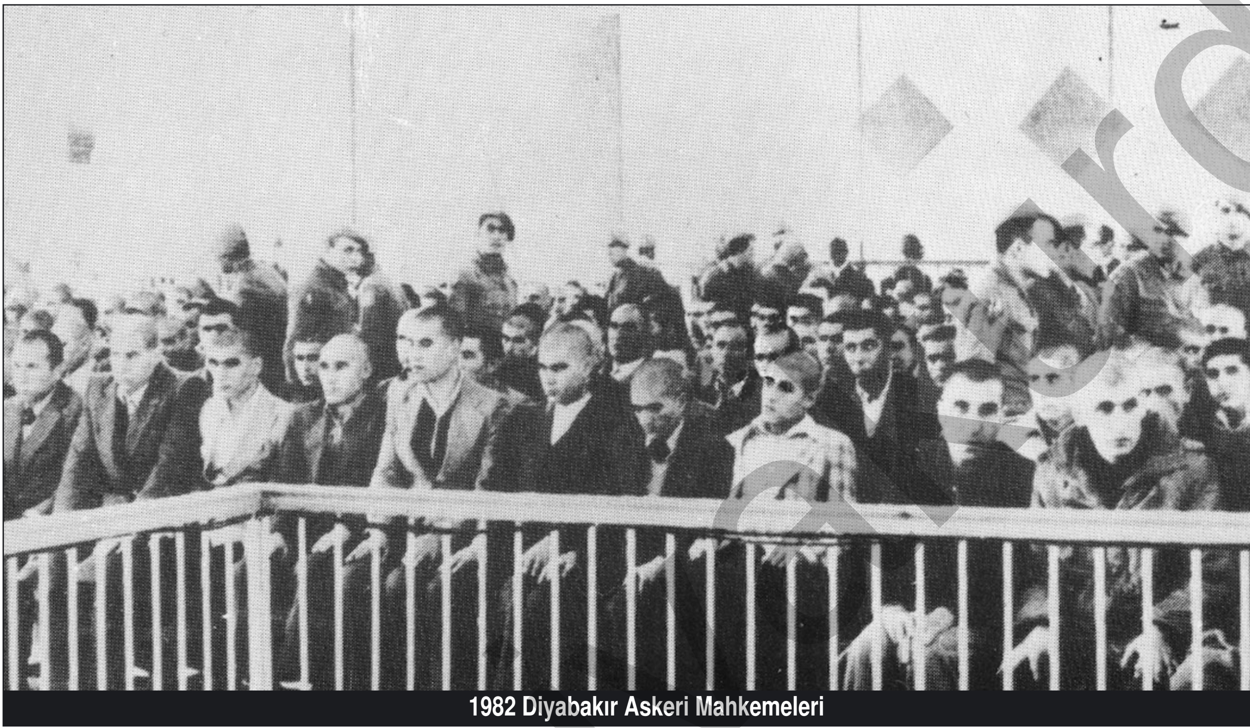
Yoldaşlarımızın örgüt anlayışı ise, ölüme doğru giderken bile, *"biz Başkan Apo'ya karşı sorumluluklarımızı yerine getiremedik, hep geride kaldık, ayak uyduramadık bundan dolayı zorlandık"* demişler ve yaşamlarını vermişlerdir. Halka yaklaşımları ise Hayri'nin ***"mezar taşıma borçlu yazın"*** yaklaşımıdır. Tüm bunlar gösteriyor ki 14 Temmuz, PKK'nin militan ölçülerinin netleştiği büyük bir eylemdir.

Direkt anlaşılması açısından somut bir örnek verelim: Eylemin 45. gününde Kemal Pir'in gözleri kör oluyor. Bizim haberimiz yoktu. Bize bildirmedi, hiç hissetmedik de. Daha sonra doktor gelip Kemal'in gözüne bakıyor, o zaman Kemal yoldaşın görmediğini anlıyor. O zaman net açığa çıktı. Doktor Kemal'e şunları söyledi, *"erkendir, gel, bırak iyileşirsin"* Kemal ise buna cevabı; ***"benim için önemli olan bizim irademiz ve düşüncemizdir. Kemal'in gözleri olsun ama iradesi, düşüncesi olmasın! Siz benden bunu istiyorsunuz, ama bende, böyle bir Kemal istemiyorum. Olduğumuz gibi kabul edilmediğimiz sürece eylemi sürdüreceğiz."*** Bu sözler bir devrimcinin nasıl yaşadığını, neler hissettiğini ve yaşamın her anını nasıl anlamlandırdığını ortaya koymaktadır.

Bir devrimcinin bütün yaşamını verir-

ken, her şeyini oraya koyarken, bunu çok mütevazice yapması, yani bunu kişisel hiçbir yaklaşımla ele almaması ve kendisinin çektiği zorluğu yoldaşlarına hissettirmemesi de çok önemlidir. Eğer ben hissettirirsem arkadaşlarımın morali bozulur düşüncesiyle hissettirmemiştir. O anda düşündüğü sadece ve sadece eylemin başarısıdır. Bu açıdan 14 Temmuz eyleminin özellikle bugünlerde, dünyanın insanlığa yeni ideolojiler ve felsefeler aşıladığı, insanı hiçleştirme, toplumu bireysellik içinde boğma yaklaşımları dikkate alındığında, değerinin çok büyük olduğu, yani insanlık için temiz bir nefes, temiz kalmış bir yan ya da insanlığın yok oluşunu her zaman önleyecek ve insanlığı gerçekten insan yapacak değerler oluyor. Ve 14 Temmuz eylemini değerlendirirken bunları anlamadan, bunları görmeden değerlendirmek, sadece duygusal yanlarıyla, sadece eylemleri büyüktü, yaşamlarını verdiler gibi değerlendirmek yetersiz olur.

Bu büyük mücadele o gün partimizi tasfiye etme politikasına karşı gündeme getirildi. Bugün de benzer biçimde bir tasfiye politikasıyla karşı karşıyayız. Ancak o sırada hala büyük bir savaş ortaya çıkarmadığımız ve uluslararası güçlerin bölge siyasetini bu kadar etkileyemediğimiz için saldırılar o düzeydeydi. Şimdi durum farklılaşmıştır. Bugün PKK'nin ne olduğu biliniyor. Dünyada en fazla dal budak salmış, hiçbir devrimci örgütün ve ulusal kurtuluşçu hareketin ulaşamayacağı bir kapsama, dünya ve bölge siyasetini etkileme gücüne ulaşmıştır. Bu yüzden uluslararası komplo gerçekleşti ve hala devam ediyor. Bu komployla partimiz tasfiye edilmek istendi ve hala isteniyor. Türk devletinin hala devam eden yaklaşımları var. Yirmi yıldır bir imha savaşını bize dayatıp savaşı sürdüren, bizi yok etmek isteyen bir devletin, Kürdü ısrarla inkar etmek isteyen bir anlayışın, Önderliğimiz yakalandıktan sonra hemen gevşemesi beklenemez. Bu politikasını şu veya bu düzeyde incelterek de olsa sürdürmesi gerçeği var. Kaldı ki o kadar ince de değil, açıktan sürdürüyor. Türk devleti politikayı dış güçlerin desteğiyle yürütüyor. Avrupa'nın yaklaşımı ve saldırıları hala ince biçimde devam ediyor. YNK ve PDK'nin politikaları ise ortadadır.

1982 Diyabakır Askeri Mahkemeleri

"İnsan fedakarlık da yapar, ama biz şahadete giderken, yani ölüm yaklaştıkça kendine güvenin ve moralin yükselmesi gerçeğini 14 Temmuz'da gördük. Yaşam nedir, yaşama nasıl değer verilir? Burada bir halkı özgürleştirecek duygular yüceltilirken, bir halkı, bir toplumu köleleştirecek tüm çirkinlikler öldürülmüştü."

14 Temmuz ruhunu yaratan ve yaşatan Başkan Apo'dur

Bütün bunlar partimizin tehdit altında olduğunu gösteriyor. İçte de kaçkınların örgüt ve yaşam anlayışında partimize tasfiyeciliği dayattıkları biliniyor. Partimiz böyle zor bir dönemi yaşarken 14 Temmuz tarzını, 14 Temmuz yaşam felsefesini, 14 Temmuz çizgi savaşçılığını daha köklü bir biçimde mutlaka yaşamsallaştırmak gerekir. Bizi güç yapan, bizi başarıyla buraya kadar getiren ölçülerimizi ve kişilik özelliklerimizi yeniden devreye koymamız gereklidir. Bu yapıldığı taktirde başarı kesindir.

Bu ölçülerde aşındırmalar var. 14 Temmuz örgüt çizgisinde keskin bir duruştur. Ve ilk örgüt ölçüleri böyle ortaya çıkmıştır. Şimdi ortam muğlaklaştırılmak isteniliyor. Liberal görüşlerle kafa karıştırılarak, örgüt ve yaşam anlayışında PKK'nin yaklaşımı yayvanlaştırılarak bu keskinlik kaybedilmek isteniyor. Bu bilinçli yapılıyor. Bazı kişilikler 14 Temmuz'la kesinleşen PKK ölçülerini yumuşatarak muğlaklaştırmak istiyorlar. Böyle yaparak kendilerini yaşatmak istiyorlar. Örgütlü yaşam ölçülerinin keskinleştiği yerde muğlaklaştırma olmaz. Her şey net olur. Burada doğru ölçüler devreye girer, yanlış olanlarsa yerle bir olur. Bu bakımdan böyle bir dönemde 14 Temmuz ölçülerini her zamankinden daha fazla hatırlamaya ihtiyacımız vardır.

Diğer bir husus da 14 Temmuz gerçeği ile Önderliğin yaşadığı durumdur. Bugün 14 Temmuz'un en zor koşullarda, hiçbir imkanın olmadığı yerde devrime inanma, dört duvar arasında da olsa burayı bir devrimci mevzi, bir devrim mevzisi olarak kullanma ve orada başarı yaratma anlayışının Önderlik tarafından İmralı'da uygulanması gerçeği vardır. Başkan Apo en zor koşullarda dahi kendi yaşamını son nefesine kadar devrimin hizmetine sokarak, Kürt halkının bugüne kadar getirdiği mücadelesini başarılı politikalarla hedefe ulaştırmaya çalışıyor. Bu yönüyle de Başkan Apo'nun İmralı'daki duruşu 14 Temmuz duruşudur. Başkan APO'nun yaşattığı 14 Temmuz ruhudur. Zaten 14 Temmuz Ruhunu yaratan da Başkan APO'dur.

PKK, Kürt halkının devrim hareketidir. Kültürel devrim, ideolojik devrim ve yeni ölçü kazanma hareketidir. Bu iddia ile ortaya çıkmıştır. Bunların somutlaşması, ölçülerinin netleşmesi 14 Temmuz eylemiyle kesinleşmiştir demek doğrudur. Eğer, daha sonra partimiz sürekli PKK'nin ruhunu 14 Temmuz ruhu olarak değerlendirdiyse, 14 Temmuz'un bu ölçüleri netleştirmesindendir. Kendi dünyasında yaşayan Kürtten, kendisine güvensiz, yaşam gerçeğinden uzak ve iradesi kırılmış bir toplumdan 14 Temmuz gerçeğine ulaşmak büyük bir gelişmedir. 14 Temmuz'la birlikte PKK'nin de, Kürt halkının da ruhu değişmiştir. Bu açıdan çok şey borçluyuz diyoruz.

Ölçüleri kazandırma nasıl olur? Doğruları yücelterek, kötülükleri de yerin dibine batırarak ve yaşam hakkı tanımayarak olur. 14 Temmuz'un en temel özelliği direnişçiliği, değerlere bağlanmayı çok yüceltmiş, teslimiyeti ve ihaneti ise çok lanetlemiştir. İhanet ve teslimiyet kavramlarının en çok lanetlendiği, hem halk hem de insanlık açısından bunların kötülüğünün derinliğine farkına varıldığı yer Diyarbakır Zindanı'dır. Bir yandan Şahinlerin, Yıldırımların ve benzerlerinin ihanetlerinin çok keskin mahkum edilmesi, diğer yandan da teslimiyete ve ihanete karşı sadece direnmenin yüce olduğu, direnmenin meşru görülebileceği, bunun dışındaki yaklaşımların kabul görmeyeceği gerçeği ortaya çıkmıştır. Bu çok önemlidir.

Burada direniş, teslimiyet ve ihanet dışında ara yaklaşımlar da vardır. Nedir o? İzlemek ve arada kalarak kendi yaşamını ve geleceğini tehlikeye koymadan yaşama kültürüdür. Bu da Diyarbakır Cezaevinde mahkum olmuştur. Bu yaklaşımın Kürdistan halkına hiçbir şey vermeyeceğini netleştirmiştir. Bu da önemlidir. Çünkü Kürt gerçeği düşünüldüğünde iyi ölçülerin kötü, kötü ölçülerin iyi görüldüğü, yani her şeyin muğlaklaştığı ve birbirine karıştığı bir toplum durumundaydı. Ölçülerin netleşmediği yerde de hiçbir değer ortaya çıkmaz. Bir yerde bir gelişme yaratmak istiyorsanız, ilk önce ölçüleri netleştireceksiniz. 14 Temmuz bunu yapmıştır.

Diyarbakır Cezaevi hem sosyal yapı açısından, hem de siyasal yapı açısından Kürdistan'ın maketiydi. Her türlü sosyal sınıftan insan Diyarbakır Cezaevi'ne doldurulmuştu. Yine bütün örgütler Diyarbakır Cezaevi'nde vardı. Ve Diyarbakır Cezaevi'nde herkes kendi sınıf temeline göre bir tutum ortaya koymuştur. Demek ki en zor yerde, hem sosyal tabakaların ve hem de siyasal yapıların tutumlarının netleşmesi açısından da Diyarbakır Cezaevi 14 Temmuz şahsında bir katalizör rolü oynamıştır. Bu da önemli bir kazançtır.

14 Temmuz'u anlatıyoruz. Bu direniş emekçi bir tabana yani halka dayandığı için böyle bir gücü gösterebilmiştir. PKK'nin ilk kurucuları da, tabanı da, –ilk çıkışındaki dönemi söylüyoruz. Daha sonra devrimin gelişmesi, ulusal cepheye dönüşmesiyle durum farklılaşmıştır– ilk taraftarları ve sempatizanlarının çoğunluğu da işçidir, köylüdür, toplumun alt tabakasıdır. Yani PKK böyle bir sosyal gerçeğe dayanmıştır. Bir emekçi hareketi, bir ezilen hareketidir ve ilk çıkışın ruhu da böyle bir emekçi duygusuyla bezenmiştir. 14 Temmuz derken, bu nasıl ortaya çıktı derken, bunları görmek gerekir.

14 Temmuz'un başlatıcıları ve şehit düşenlerin belli sorumlulukları vardı. İki arkadaş Merkez Komite üyesiydi; Kemal ve Hayri Yoldaş. Akif, Diyarbakır bölge sorumluluğu yapmış, Ali Çiçek ise, bir militandı. Burada partililik bilinci önemlidir. Bir partili olmanın sorumluluğu nedir? Burada hem Kemal ve Hayri'de, hem de Akif ve Ali'de, mücadelenin en zor ve en sıkıntılı olduğu dönemde, eğer halkın ve partinin ihtiyacı varsa –o gün bu ihtiyaç vardı– sorumluluklarını görerek, bir partili olduklarını, halka ve tarihe karşı mutlaka yapmaları gerekenler olduğunu düşünerek bu eylemin içine girmişlerdir. Bu çok önemli. Partimiz dışarıda zor günleri yaşarken, örgüt kan kaybetmiş, büyük bir örgütsel kriz yaşamış, kadroların önemli bölümü cezaevlerine doldurulmuştur. 12 Eylül kendini hakim kılmış, halkı da susturmuştu. İşte böyle bir süreçte halka, partiye ve Önderliğe karşı duyulan sorumlulukla, mutlaka bir şeyler yapmak gerektiği düşüncesiyle hareket edilmiştir. Yani o tarihi bilinçle hareket edildiği gibi, böyle bir partililik sorumluluğuyla da hareket edilmiştir.

Bu PKK'li militanların özelliğidir. Bu özellik zorlukları paylaşmada öncü olmak, zorlukları ilk önce ben paylaşayım, ben karşılayayım düşüncesine sahip olmaktır. Bu Apocu çizgide başından beri vardır. Hatırlıyoruz, ilk eylemlerde arkadaşlar yarışırdı. Yani "kim eylem yapacak?" denildiğinde herkes, ilk önce "ben", bir fedakarlık mı gerekiyor, ilk önce "ben" derdi. Arkadaşlar böyle bir yaklaşımla eyleme gider, yaşama katılırlardı. 14 Temmuz bunu en üst düzeyde kanıtlayan bir olaydır. Önder kadrolar, "eğer bu dönemde bir ihtiyaç varsa o zaman biz en önde olmalıyız" yaklaşımı içinde olmuşlardır.

14 Temmuz'u büyük yoldaşların, gerçek yoldaşların eylemi olarak değerlendirmek gerekir. Nitekim Başkan Apo, ***"Onlar bizim gerçek yoldaşlarımızdı, biz birbirimize bir şey söylemeden de birbirimizin ne demek istediğini anlardık"*** diyordu. Gerçekten de bu arkadaşlar o dönemde Önderliğin en büyük yoldaşları olarak, partinin kendini toparlama döneminde büyük bir destek sunmuşlardır. 14 Temmuz'daki yoldaşların tutumunu bir de bu yönüyle değerlendirmek gerekir.

Tabii 14 Temmuz'un siyasal ve örgütsel sonuçları çok kapsamlı olmuştur. Bilindiği gibi 12 Eylül'den sonra birçok örgüt dışarı çıkmış ve tasfiye olmuştur. PKK içinde de parti tarihimizden öğrendiğimiz gibi yurtdışına çıkışla birlikte Semir, Davut ve Süleyman gibi birçok unsur partimizi sağa çekerek mültecileştirmek ve partiyi bir devrimci örgütten çıkarıp kendini yaşatanlar topluluğu haline getirme çabası içindedirler. 14 Temmuz eylemi bu çabalara en büyük darbedir. En zor koşullarda, devletin eli altında eğer bir eylem yapılıyorsa, bir mücadele sürdürülüyorsa, bu koşullarda bile mücadele edilebilir denilerek devlete bir cevap verilebiliyorsa, tabii ki dışarıdakilerin mülteciliği, kaçkınlığı ve tasfiyeciliği savunmaları artık mümkün değildir. 14 Temmuz'la birlikte parti içinde tasfiyecilik, kaçkınlık ve sağcılık yenilgiye uğratılmıştır. Ve hızla tersi bir rüzgar esmeye başlamıştır: "Yoldaşlarımız cezaevinde direniş gösterip kendi yaşamlarını feda edebiliyorlarsa o zaman biz kısa sürede ülkeye dönelim, halkla bütünleşelim, yoldaşlarımıza layık olalım" anlayışı baskın çıkmıştır. Bu cezaevindeki yoldaşlar tarafından Önderliğin büyük çabalarına ve büyük emeklerine verilmiş en büyük destek olmuştur. 14 Temmuz'u değerlendirirken böyle bir siyasi etkiyi görmek ve anlamak çok önemlidir. Bunun siyasal değeri çok yüksektir.

Bu eylemle fedai bir ruh ve halk gerçekliğine adım atılmıştır

Öte yandan, 12 Eylül'le birlikte devlet hakimdir. Halk suskundur. Rejim hiç kimsenin karşı-eylem yapamayacağını, karşı çıkamayacağını düşünmektedir. 14 Temmuz bunu da yerle bir etmiştir. 14 Temmuz'daki eylemle birlikte PKK'de fedai ruh ve fedai bir halk gerçekliğine doğru adım atılmıştır. Nitekim bunun sonucu olarak 15 Ağustos Atılımı gerçekleşmiştir. Başkan APO, 15 Ağustos Atılımı'na gidenlere şunu söylemiştir; *"çoğunuz gidip şehit olacaksınız, ama bir halk ayağa kalkacak."* Yani 15 Ağustos Atılımı'na ülkeye gidenlere, sizler bu halkın fedailerisiniz, bu ruhla savaşacaksınız, fedai bir yaklaşımla bu halkı ayağa kaldıracaksınız talimatını vermiştir. Bunda, yani militanların fedai ruhu almasında 14 Temmuz'un önemli bir etkisi vardır.

14 Temmuz'la birlikte mesaj alınmıştır. Militanlar, halk ve bütün parti bu mesajı doğru değerlendirmiştir. Halk Apocuların hangi koşulda olursa olsun, bu halka sahip çıkacağını kendi gözleriyle görmüştür. Büyük baskı altında olmalarına rağmen Diyarbakır Cezaevi'ndeki bu direnişleri yüreğinin derinliklerinde hissetmiştir. Eğer 12 Eylül'ün baskılarıyla yaşam bile Kürt halkı için hapis haline gelmişse, bu baskılar Kürt halkı açısından ters sonuçlar doğurmamışsa, bunun nedeni 12 Eylül'ün Kürt halkı tarafından anlaşılmasıdır. Kürt halkı 12 Eylül'ün yarattığı etkileri kendinde hissetmiştir. Halk açısından böyle bir sonucu olduğunu söyleyebiliriz. Kürt halk gerçeğinde bunlar önemli olaylardır. Tarihteki bütün isyanlarda, bütün hareketlerde kısa sürede ezilme, bir davayı sonuna kadar götürememe ve yenilgi kişilikleri karşısında böyle kişiliklerin ortaya çıkması halk açısından yenidir. Ve halk bu yeniliği hissetmiştir.

Partimiz açısından ise özgüven çok yükselmiştir. PKK'lilik Kemallerin, Hayrilerin şahsında onur haline gelmiştir. Ve partimizin kendi kimliğini, kişiliğini ispatlaması 14 Temmuz'la ortaya konulmuştur dersek yanlış söylemiş olmayız. Bir de bu direnişin Diyarbakır Cezaevi'nde olmasının önemi büyüktür.

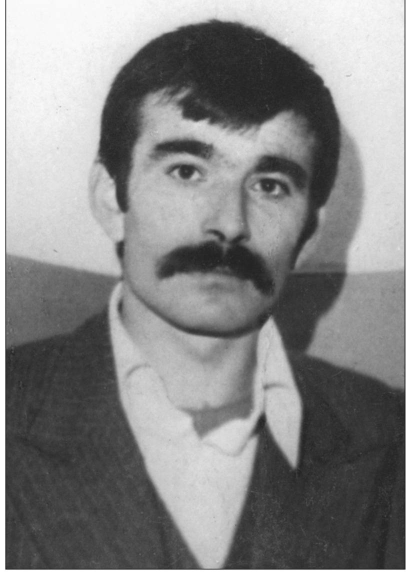
Şimdi bu süreçde kaçan beş-on kişinin Diyarbakırlılığı kullanması olmuştur. Bunları duydukça büyük bir öfke duyuyoruz. Diyarbakır halkının ruhunun 14 Temmuz ruhu olduğunu biliyoruz. Diyarbakır denilince akla zindan, zindan denilince 14 Temmuz ve 14 Temmuz denilince de akla Kemaller, Hayriler gelir. Bütün değerleri yaratan ve Diyarbakır'a bu militan ruhunu veren 14 Temmuz direnişçiliği olmuştur. Diyarbakır'ın yaratıcıları bu yoldaşlarımız ve bu direniştir. Bunun dalga dalga nasıl yayıldığını biliyoruz, somut yaşadık. Bunun halkı nasıl etkilediğini biliyoruz. Bunların hepsi tarihi gerçeklerdir.

Diyarbakır, Diyarbakır Cezaevi ve 14 Temmuz'la büyük bir kimlik kazanmıştır. Diyarbakır'ın şehir olarak yeni bir kişiliği oluşmuşsa, bir kimlik sahibi olmuşsa bunda 14 Temmuz' un rolü belirleyicidir. Çünkü biz ondan önceki süreci de biliyoruz. '80'den önce Diyarbakır'da reformist ve teslimiyetçi gruplar ağırlıktaydı. Önemli düzeyde yurtseverlik olsa bile bu reformist ve teslimiyetçi eğilim kendisini etkili kılmıştı. Ama başta da belirtik, biz Diyarbakır'da yargılanmayı önemli görmüştük. Adana'da, Erzurum'da rahat olmaktansa, Diyarbakır'da işkence görmeyi, Kürt tarihi açısından yaratacağı kapsamlı sonuçları düşünerek yeğledik. Dolayısıyla Diyarbakır'daki direnişlerin etkisi de herhangi bir yerin etkisi gibi olmamıştır. Ve bu direniş ruhunun Diyarbakır'da ekilmesi, başlatılması ve yaratılması aslında Kürdistan'daki siyasal eğilim ve politika anlamında kökü çok derinlere inen ve bir daha sökülüp atılamayacak sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Çünkü Diyarbakır bu direnişlerle bütünleşmiştir. Önce de söyledik, reformist Diyarbakır reformist Kürdistan, Suskun Diyarbakır

suskun Kürdistan, militan ve sesi yükselen Diyarbakır ise militan ve sesi yükselen Kürdistan'dır. İşte 14 Temmuz'un kendi şahsında böyle çok kapsamlı bir sonuç ortaya çıkarması söz konusudur. Bunun çok iyi bilinmesi ve değerlendirilmesi gerekir.

Diyarbakır söz konusu olduğunda, en son söz söylemesi gerekenler bu birkaç kaçkındır. Diyarbakır'dakilerin nasıl yaşadıklarını biliyoruz. Yaşam felsefesini, örgüte ve halka nasıl yaklaştıklarını herkes biliyor. Tüm hücrelerini eriterek, bütün hücreleriyle kendini yaşayarak, kendini düşünerek değil sadece halkı ve vatanı düşünerek yaşadıklarını, örgütü güçlendirmek ve ayakta tutmak için her zaman örgüt gerçeğine titizlikle yaklaştıklarını ve örgüt çizgisini titizlikle uyguladıklarını çok iyi biliyoruz. Yine partinin en zor ve en sıkıntılı döneminde kendilerini hiç düşünmeden, bireysel kaygı ya hesaba girmeden en zor eylem biçimini seçtikleri biliniyor. Bu kaçanlar ise partinin en zor ve en sıkıntılı döneminde "biz ne olacağız, bizim durumumuz nedir, bize nasıl yaklaşılıyor" gibi safsatalarla partiyi arkadan hançerlemeye kalkışmışlardır. Partide ilkesel düzeyde değil de çeşitli yerel, ahbap-çavuş ilişkilerle etkiledikleri arkadaşları provake etme tutumu göstermişlerdir. Şimdi bu yaklaşımda olanların kalkıp biz de Diyarbakırlıyız demeleri karşısında ancak yüzlerine tükürülür. Çünkü böyle bir söylemi de kullanmışlardır.

Biz Zilan'ı da biliyoruz, Zilan gerçeği nedir? Partinin sıkıntıya düştüğü en zor koşullarda, tasfiyeciliğin kendisini dayattığı ve faşist rejimin saldırılarını arttırdığı bir dönemde hücrelerine kadar kendini parçalayarak örgütü ve yaşam felsefesini güçlendirme, yaşamın ne anlama gel-

diğini ortaya koymadır. Bu 14 Temmuz Şehitlerinin temel yaklaşımı olmuştur. Zaten Zilan Ruhu 14 Temmuz ruhudur.

Kemal Pir bir dava adamıdır

Şimdiye kadar 14 Temmuz'un siyasal ve örgütsel anlamını ifade etmeye çalıştık. Biraz da arkadaşların kişiliklerini ve bazı anılarını ortaya koyabiliriz.

Bu arkadaşların özellikleri PKK militanının özellikleri oluyor. İdeolojik dönemde şekillenen kişilikler olduğu için ölçüleri de ideolojik doğrultuya ve içeriğe uygun bir nitelik kazanmıştır. Bu arkadaşlar yaşamlarıyla örnek alınması gereken arkadaşlardır.

Kemal Pir, zaten bilinen bir arkadaştır. Partinin ilk ideolojik çalışma döneminde katılan, her yeni harekette olması gereken heyecan ve coşkuyu en üst düzeyde temsil eden bir kişilik sahibiydi. Devrimci onur ve gururu yüksek düzeyde temsil ediyordu. Yani tam bir dava adamıydı. Binlerce yıllık yaratılan bütün değerlerin sahiplenicisi olarak kendilerini görüyorlardı. Direnirken de, sömürgeciler karşısında tutum gösterirken de sadece PKK'li olmanın değil, tüm insanlığı yaratan direnişlerin onurunu ve gururunu temsil etme sorumluluğu taşıyorlardı. Kemal Pir hareketli, eylemci ve harekete geçirici özelliği olan bir arkadaştı. Kiminle konuşsa rahatlıkla etkileyebilirdi. Etkileme gücü çok yüksekti.

Bir örnek vereyim; '77'de Pilot'un evindeki o toplantıya, içerde daha sonra basılan bir evimiz vardı, oraya doğru gidiyorduk. Ben ve Kemal önde gidiyorduk, Haki ve daha sonra kaçan Cafer vardı -Gözlüklü Ali- bunlar arkadaydı. Biz önde giderken arkada Tuzluçayır'ın gençleri ikisini de silahlı oldukları için yakalamışlar. Haki ve Gözlüklü Ali'ye, *"Siz kimsiniz, devrimci misiniz, ülkücü müsünüz?"* gibi sorular soruyorlar. Arkadaşlar durumu bilmiyorlar. Acaba bunlar devrimci mi, faşist mi? Ters bir şey söylesek ortaya kötü bir durum çıkabilir diye bir şey söylemiyorlar. *"Biz vatandaşız niye önümüzü kesiyorsunuz, kim olduğumuz sizin için niye önemli? Söylemiyoruz,"* diyorlar. Böyle itişip kakışıyorlar. Gençler, illa *"söyleyeceksiniz"* diyor. Faşistlerin sınırlı olduğu bir bölgeydi, arkadaşlardan kuşkulanıyorlar. Tabii Haki de söylemiyor, biraz itişip kakışıyorlar. Biz sesleri duyarak hemen oraya doğru gittik, yaklaşmadan gençler Kemal'e doğru gelip Kemal abi diye başladılar sarılmaya. Sonunda öğrendik ki Kemal bunlarla bir iki kere konuşmuş bir yerde, ama o kadar etkilemiş ki unutmamışlar. Bizden ayrılmak istemediler.

Bu olayda da görüldüğü gibi bir defa konuşsa kesinlikle etkileyen harekete geçiren bir özelliğe sahipti. Biz yine aynı eve gittik. Evin sahibi tanıdığımız biriydi. Bir gün bize geldi, işçiydi. Hepimiz konuştuk bir türlü ikna edemedik. Biz ne söylüyorsak, o tersini söylüyordu. Kemal baktı biz ikna edemiyoruz, bana bırakın dedi. Bir saat kadar konuştu. Sonuçta, o kadar direnen işçi, hep ters söyleyen işçi, "Tamam, Eba Müslüm'ün baltasını odunlukta saklıyorum. Siz yürüyün, ben de arkanızdayım." dedi. O kadar geri, inatçı bir kişiye, bir saatlik etkileyici konuşmasıyla, etkileme gücüyle kendi düşüncesini verebiliyordu. Her yerde böyle bir özelliği vardı.

Suruç bizim ilk girdiğimiz ve kitlemizin en çok olduğu bir alandı.Suruçlular *"Kemal Suruç'a geldiği zaman yarın hemen devrim olacakmış gibi heyecana kapılıyorduk, hepimizde bir coşku başlıyordu"* diyorlardı. Ama Kemal olmadığı zamanlar o coşkunun azaldığını, fakat her geldiğinde böyle bir duyguya kapıldıklarını belirtiyorlardı. Kemal işte böyle bir özelliğe sahipti. Zaten kendisi beş dakika yerinde duramaz, boş durmayı sevmezdi. Sürekli insanlarla konuşurdu. Bir iki defa cezaevine düştü, cezaevi böyle hareketli bir kişiliğe ağır geliyordu. Nitekim birinci yakalanışında da, ikinci yakalanışında da girer girmez cezaevinden hemen kaçmayı düşünmüş ve bunu başarmıştır. Yine son yakalandığında da hemen nasıl kaçacağının planları içine girmiş ve kısa sürede bir kaçma planı hazırlamıştır. Eğer 12 Eylül darbesi olmasaydı, bir süre sonra böyle bir kaçış planını uygulayacaktı. Dışarıda Mahsum Korkmaz arkadaş ilgileniyordu. Hazırlık tamamlanmıştı. Biz de hazırlıklarımızı belli bir aşamaya ulaştırmıştık. Dışarı çıkacaktık. Mahsum da atları cezaevinin yakınına getirecekti. Atlara binerek dağlık alana gidecektik.

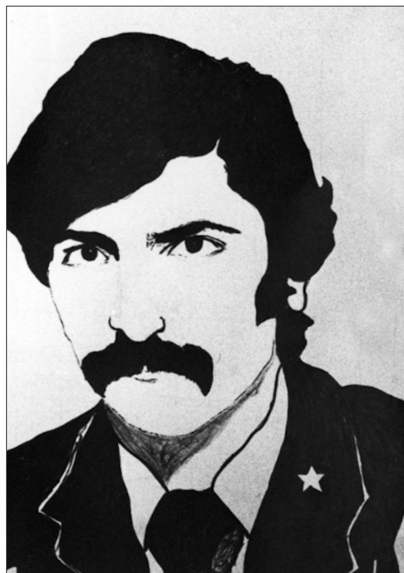
Özcesi Kemal hep mücadeleyi düşünen, mücadele dışında kalmayı kesinlikle kendisine yediremeyen bir arkadaştı. Yalnız yoldaşlarını değil, karşıt görüşlü herkesi etkileme gücüne sahip bir kişilikti. Diyarbakır cezaevine gelmişti, ayrı bir koğuşta idi. Gardiyanı hemen etkilemişti. Koğuş arasında ilişkiler yasaklanmıştı. Gardiyanı örgütlemiş, sürekli bizimle Kemal arasında gidip geliyordu. Kemal'e *"baba gibi bir insandır"* diyordu. Yani bir genç Türk köylüsünü kısa sürede etkisine almıştı. İstediğini yaptıran bir özelliğe sahipti.

Diyarbakır cezaevinde bir moral gücüydü. Biz 35. Koğuşta birlikte kalıyorduk. Onun tek bir sözü bile arkadaşlara moral oluyordu. Söylediği ne olursa olsun, arkadaşlar Onun sesini duydukları zaman moral kazanıyorlardı. Çünkü her sözcüğünde, ses tonunda yoldaşlık ruhu, devrime inanç, kararlılık ve coşku taşıdığı için bu etrafındakilere de yansıyordu. Cezaevinde tutumu sürekli direnişten yana oldu. Zaten '81'deki ilk direnişin öncülüğünü yaptı. 43 günlük ölüm orucu oldu. Bizim 14 Temmuz'dan önceki ilk ölüm orucumuz 3 Mart 1981'de başlamış, Nisan'ın ortalarında sona ermişti. Daha sonra Esat Oktay Kemal'in yanına gelip *"Artık akılı olursunuz, böyle eylemlere girmezsiniz"* diyor. Kemal o zaman kendisine şu cevabı veriyor: ***"Siz Türk subayısınız, Türk ordusunda bir gelenek vardır: Bir ordu komutanı savaşa girer de yenilgiye uğrarsa, artık ne o komutan orduya komutanlık yapmak ister ne de ordu o komutanı kabul eder, bu Türk devletinde askeri bir gelenektir. Ama eğer bir kişi eyleme başlarsa ikincisi ben olurum, bunu iyi bil"*** diyor. Yani başından sonuna kadar sürekli direnişi düşünmüş, bir kişi başlarsa ikincisi olma kararını vermişti.

Bizim direniş üzerine birçok tartışmalarımız olurdu. Ama Kemal fazla söz söylemezdi. Başlayın, ***"kim başlarsa ben de arkasındayım"*** derdi. Fakat o zaman koşullar oldukça ağırdı. 14 Temmuz direnişi olmadan, direnişin ne zaman başlayacağı hususu çok tartışılmıştı. Önce dördüncü katta beraberdik, aramızda boşluk yoktu; günde beş on kere notlaşıyor, fakat bir türlü eylem kararına varamıyorduk. Çünkü birinci ölüm orucuna girmiş, ama kesin sonuç alamamıştık. Eğer ikincisine girip kesin sonuç alınmazsa, etkileri olumsuz olur kaygısını her zaman taşıdık. Ancak mahkemeler başlamadan önce karar alınmıştı. Savunma aşamasına gelindiğinde mutlaka eyleme geçilecek biçiminde bir prensip kararı olduğu halde uygulama uzadı.

Kemal'le ilgili bir anıyı anlatmak gerekir. Yine bir gün Esat Oktay Kemal'in yanına geliyor. İtirafların çoğaldığı '82 başlarında birçok kişi itirafta bulunmuştu. İtirafçı sayısı yüzü aşmıştı. Esat Oktay böyle bir süreçte gelip Kemal'e *"Artık ben küçük balıklarla, sıradan kadrolarla uğraşmıyorum; bundan böyle büyük balıklarla uğraşacağım"* diyor. O sırada itiraf eden bir kişinin ismini veriyor. Kemal de ***"Büyük balığın kılçığı da büyük olur, insanın boğazında kalır"*** cevabını veriyor. Esat'a, kendisinin herkesin iradesini kırıp teslim alabilecek güçte olmadığını bilmesi gerektiğini, kendisinin sandığı gibi devrimcilerin hemen itiraf yapacak kişiler olmadığını hatırlatıyor. Kemal Pir öyle bir arkadaştı. Cezaevindeki direnişlerin gelişmesinde ve yürütülmesinde Kemal arkadaşın varlığı çok önemliydi. Ölüm orucunda da büyük bir kararlılıkla bütün arkadaşlara moral vererek eylemi sürdürdü.

Ölüm orucuna başladıktan sonraki sözleri son derece anlamlıdır: ***"Özgürlük ne kadar da güzelmiş!"*** Daha önce bir süre direnmediği için bunun baskısını yaşayan bir devrimci, ölüm orucuna girip şahadete doğru giderken, özgürlük ne kadar güzelmiş diyebiliyor. Onun yaşama ve özgürlüğe nasıl bir anlam yüklediği bu sözlerinden rahatlıkla anlaşılıyor. Kemal arkadaş 57. günde şehit düştü. Zaten gözleri görmüyordu. Şehit düşmeden iki gün önce şuurunu tümden kaybetti. O arada ranzadan düşmüş, bir gün kadar öyle yerde kalmıştı. Sonra gelen askerler

ranzadan düştüğünü ve kendinde olmadığını söylediler, alıp hastahaneye götürdüler. Götürür götürmez serum takıyorlar, vücudu kabul etmiyor ve 57. günde şehit düşüyor.

Hayri sağduyulu dikkatli ve ölçülü bir arkadaştı

Hayri arkadaş için şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Parti içinde kişiliği, tutumu ve duruşuyla Önderlik gerçeğine en yakın olan arkadaştı. Yani politik kişiliği ve olgunluğuyla olayları soğukkanlı değerlendirmesi ve bunu yaparken duygularına fazla yer vermeden gerçekçi hareket etmesini bilen bir arkadaştı. Bu yönüyle tüm parti yapısına güven veriyordu. Hayri'nin sözü dinlenirdi, dikkate alınırdı. Nitekim Kemal'a düşüncesi sorulduğunda, hep ***"Doktor ne söylerse doğrudur, öyle olsun"*** derdi. Hayri'nin düşüncesine bu düzeyde değer verirdi.

31 Mayıs'ta Diyarbakır grubunun duruşmalarında başlatılacaktı. 14 Temmuz Ölüm Orucu kararının alındığı günlerdi. Hayri arkadaş, ***"Hilvan-Siverek mücadelesi bizim için önemlidir. Urfa grubu büyük bir gruptur. Bu grubun davası artık sonuca doğru gidiyor; arkadaşları yalnız bırakmayalım, son duruşmada da arkadaşlara sahip çıkalım. Ölüm orucu kararını orada açıklarsak, hem kamuoyuna duyurma imkanlarımız artar, hem de cezaevindeki tüm arkadaşlar haberdar olurlar. Bu nedenle ölüm orucu eylemini Urfa grubunda başlatalım"*** dediğinde, artık bir gün bile mevcut duruma tahammül edememe noktasında bulunduğu ve kesinlikle derhal eyleme başlama düşüncesinde olduğu halde, Kemal arkadaş Hayri'nin düşüncesini öğrendiğinde, *"Doktor öyle demişse, Doktor'un dediği gibi olsun"* demiş ve Hayri'nin eylemi başlatma kararına uymuştur. Hayri herkes üzerinde bu düzeyde etkisi olan bir arkadaştı.

İşkence ve baskılar döneminde gerçekten içi kan ağlayan, her şeyin acısını ve öfkesini hep içine döken bu arkadaşın konuşurken bile her sözünden acı çektiği, olayların sorumluluğunu taşıdığı ve böyle bir ağırlık altında çok zorlandığı görülüyordu. Bu zorlanma bireysel bir zorlanma değildi; partinin, parti militanlarının cezaevinde yaşadığı sıkıntılar ve bir de bunun partide yaratacağı olumsuzluklar nedeniyle yaşanan bir zorlanma idi. Bu duruşun da gösterdiği gibi, sorumluluk düzeyi yüksekti. Bir daha belirtelim ki, Önderlik kapasitesinde olan bir arkadaştı. Mesela Kemal arkadaş da önemli özelliklere sahipti; ama O, olaylara duygularını ve düşüncelerini katabilirdi. Coşkulu ve heyacanlı bir arkadaş olduğundan böyle bir özelliği vardı. Ama Hayri'de bu yoktu. Bu bakımdan Hayri'nin kararları daha güven verici ve etkileyiciydi. Cezaevine girişinden şehadetine kadar olaylara yön veren O'nun düşüncesi olmuştur.

Bu konuda bir örnek verebiliriz: Hayri cezaevine gelmeden önce Mazlum arkadaş sorumluydu. Polisten gelenlerde hafif bir çözülme olmuşsa, tecrit ediyor ve partiden atıyorduk. Çok katı bir yaklaşım içindeydik. Çoğunlukla çözülmüş, partiye ihanet etmiş, layık olmamış diye partiden atıyor ve kovuyorduk. Öyle bir hale geldi ki, bu yaklaşım devam ederse, attıklarımızın sayısı kalanları geçecekti. Yani biz azınlıkta kalacaktık, attıklarımız ayrı bir çoğunluk olacaktı. Hayri arkadaş gelmeseydi, bu esnek olmayan yaklaşımı sürdürürdük. Mazlum arkadaş bu konuda katıydı. Partiye karşı ufak bir yanlış söz söylenmesine bile tahammül etmiyordu. Öyle bir ideolojik yaklaşımı ve ilkesi vardı. Hayri geldi ve böyle olmaz dedi. Hayri ***"Biz böyle yaparsak, çoğunu dışarıya atarız, bu da zarar verir; biz bir kitle hareketiyiz; eksiklikleri olabilir ama, bunları eğitip partiye kazandırmak gerekir"*** diyordu.

Hayri yaklaşımında sağduyulu, dikkatli ve ölçülü bir arkadaştı. Bütün ölüm orucu boyunca ve ölüme giderken bile düşündüğü şey, kendisi şehit düşürse daha sonra yapılması gereken ne olmalı konusuydu. Şehit düşene kadar da düşüncelerini hep yanındaki arkadaşlara aktarmıştı. Hastahaneye gitmemizden birkaç saat önce şehit düşmüştü. Akif arkadaş, Hayri arkadaşın şehit düşmeden önce kendisiyle konuştuğunu, direniş sürer veya sonuçlanırsa nelerin yapılması gerektiğini aktardığını belirtti. Yani böyle son anına kadar bile partinin ve militanların ne yapması gerektiğini, cezaevi politikamızın ve yaklaşımlarımızın ne olması gerektiğini düşünüp anlatan bir kişilik oluyor. Ölüm orucundayken arkadaşlardan bazılarının askerlere bireysel sert çıkışları oldu. Hayri ise ikna etmeye çalışıyordu. Yani devrimci gurur ve ağırlıkla sürekli moral ve güven veren bir tutum içinde oldu.

Ali Çiçek de başında eyleme katılmıştı. Hayri arkadaşın tek kaygısı parti olduğu için, belki kendisi şehit düşer de o arkadaş sağ kalabilir diye ***"O'na sahip çıkmak gerekir, O bizim Kızıl Yıldızımızdır"*** diyordu. Hayri, Kızıl yıldız tanımlamasını ilk olarak ölüm orucundayken Ali Çiçek için kullandı. Hayri, ölüm orucunu sonuna kadar çok sakin bir biçimde sürdürdü. Öncü kadrolardan biri olarak, kendisini yoldaşlara destek olma ve moral verme sorumluluğu içinde görüyordu. 4. katta bir arkadaş susuz kalmıştı. Hayri'nin de su verme imkanı yoktu. Susuz kalan arkadaş 4. kattan ip atacaktı, ama ipi çekmek mümkün değildi. Buna rağmen, *"sen ipi at, ben alırsam sana su verebilirim"* dedi. Arkadaş ipi attı, Hayri arkadaş ipi yakalayamayacağını bile bile yarım saat kadar bütün nefesini ve enerjisini tüketti. Kolunu kaldıramayacak noktaya geldiğinde, ipi alamayacağını söyledi. Susuz olan arkadaşın her şeyin yapıldığı düşüncesine varması için tüm enerjisini sonuna kadar kullandı. O işte böyle bir kişilikti.

O, bu direnişi yaparken özellikle siyasi yanını esas aldı. Cezaevinde baskılar fazla olduğu halde, Onun düşündüğü şey baskılardan çok partinin siyasi durumuydu. Bunun için de savunmaları çok önemli görüyordu. Başından beri en hassas olduğu konu, mahkeme kürsülerinde partiyi savunmak, Kürdistan gerçeğini ortaya koymak ve bunu tarihe mal etmekti. Ölüm orucunun en temel gerekçesi de savunma hakkının verilmesiydi. Hayri arkadaş ölüm orucunun 61. gününde hastahanede, Akif arkadaşın yanında şehit düştü. Son yarım saate kadar da şuuru yerindeydi. Akif'le konuşmuştu.

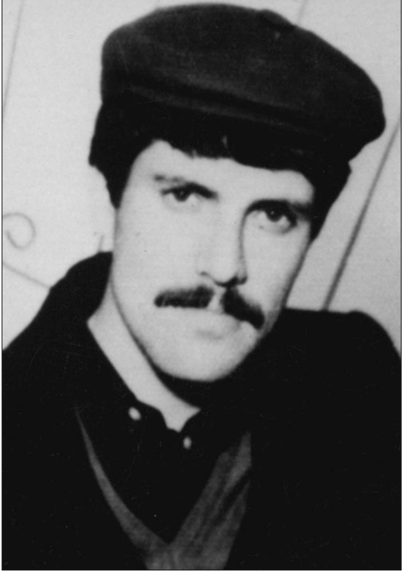
Akif Yılmaz için esas olan örgütün verdiği talimalardır

Akif Yılmaz yoldaş tam bir parti militanıydı. Onun için esas olan örgütün verdiği emir ve talimatlardı. Partililik anlayışı oldukça güçlüydü ve bu özelliği ile tanınıyordu.

'79'da Diyarbakır Cezaevi'nde Mazlum'un kaçırılması eylemi vardı. Dışarıda Mazlum'u alacaklardan biri de Akif arkadaştı. İçerde her şey başarılı bir biçimde planlanmış ve dışarı çıkarılmıştı. Fakat Baki denilen adam Akif ile şu anda Avrupa'da bulanan bir arkadaşı gönderiyor. Baki'nin konuşmaları arkadaşları ikircikli ve tereddütlü hale getiriyor. Mazlum'u götüren çöp arabasında iki silahsız asker var. Sadece bağırsalar bile askerleri korkutarak Mazlum'u alıp götürebilirler. Ancak Baki'nin anlatımları yüzünden belki tuzak kurulmuştur düşüncesiyle tereddüt oluşuyor ve gitmiyorlar. Askerler farkına vardığında, Mazlum arkadaş hareket edecek durumda değildir, çöp bidonunun içinde uyuşmuş haldedir. Askerler kendisini alıp cezaevine götürüyorlar.

Bu parti talimatını yerine getirmemesi, Akif arkadaşın her zaman kendisini suçlu görmesine neden oldu. Mazlum arkadaşın şehit düşmesinden kendisini

sorumlu görüyordu. Bu sorumluluğun gereğini yerine getirmek ve partiye hizmet etmek için fırsat kolluyor, o acı içinde yaşamı kendisine layık görmüyor, mutlaka bunun karşılığını vermeyi düşünüyordu. 14 Temmuz eylemi başladığında Diyarbakır grubundaydı. Arkadaşlar mahkemeden gelir gelmez, eyleme ilk katılan Akif arkadaş oldu. Ve sonuna kadar kararlı bir biçimde sürdürmüştü.

Akif gururlu bir arkadaştı. Bir parti militanı olarak, partiye karşı en ufak bir kusur işlememe duygusu olan bir kişilikti. Ölüm orucunda bir gün arama yapıyorlar. Aramada Akif'in kaldığı hücrenin duvar arasında eskiden kalma zeytin çekirdekleri ve yumurta kabukları buluyorlar. Bulan subay hemen *"siz ölüme gidin, Akif burada yemek yiyor. Sizi ölüme götürecek, kendisini kurtaracak"* diyor. Akif arkadaş buna çok öfkelendi ve çok ağır küfürler savurdu. *"Ben ölürsem siz ne olasınız, ölmezsem ben ne olayım"* gibi ağır küfürler etti. Subayın ithamları çok zoruna gitti. Hayri *"Sen onlara bakma, bilerek yapıyorlar. İnanma sakin ol. Canını sıkma, moralini bozma"* diyerek kendisini zorla sakinleştirdi. Ölüm orucu boyunca, arkadaşlar subayın söylediklerine inandı mı, inanmadı mı kuşkusunu hep yaşadı. Partiye o kadar bağlıydı ki, partinin kendisinden en ufak bir kuşku duymasını bile kendisi için büyük sorun haline getirirdi. Eylemi bırakmama ve mutlaka şehit düşme kararına ulaşmıştı.

Akif bizden önce hastahaneye gitmişti. Hayri şehit düştükten sonra beni de götürdüler, Hayri'nin yatağına yatırdılar. Akif yanımızdaydı. Bende saat yoktu. Akif'ten saati sordum, *"Benim gözlerim görmüyor, bir haftadır göremiyorum"* dedi. Bunu askerler de biliyorlardı. Bazen su istiyorduk. Bir gün su istedik, geldi. Daha sonra duvara çarpan bir bardağın parçalandığını ve Akif' in küfür etmeye başladığını duydum. Ne olduğunu sordum. Akif, bunlar benim bardağıma şerbet koymuşlar dedi. Tutumu önemliydi. Daha sonra bizi yukarıda kötü bir odaya koydular. Gözleri görmüyordu ve takatsiz kalmıştı. Suyu serum şişelerine koyuyorlardı. Son günlerde şişeyi kaldıracak gücü kalmamıştı. Artık kıpırdamıyordu, vücudu siyahlaşmıştı, su içemiyordu. O ağzını açıyordu, ben şişeyi kaldırıp ağzına su boşaltıyordum. Ne kadar içebilirse o kadar içiyordu. Son ana kadar bu arkadaşla beraberdik. Bu arada görüşmeler yapıyorduk, yumuşamaya başlamışlardı, ama Akif zaten eylemi bırakmak istemiyordu ve bırakmadı. Arkadaş ölüm orucunun 63. gününde şehit düştü.

Akif arkadaş çarpıcı yönleri olan bir yoldaştı. Şehit düşmeden önce yirmi dakika konuştuk. Sırtımı dönmüştüm, Ona döndüğümde kolu düşmüştü. Seslendim, sesi çıkmadı, şehit düşmüştü. Seslendik, kimse gelmedi. Bir saat sonra nöbetçiler gelip baktılar, *"bir tanesi daha gebermiş"* deyip hakaret edip gittiler.

Ali Çiçek halkın acısını ve öfkesini hep yüreğinde hissetti

Ali Çiçek, genç ve her türlü eylemi yapabilen gözükara bir arkadaştı. Halkın acısını ve öfkesini yüreğinde hisseden, onunla sömürgeci ve işbirlikçilerin üzerine giden ve sorumluluk duygusu böyle olan bir Kürt genciydi. Yakalandığında, üstünde somut olaylar olmasına, ismi tespit edilmesine ve daha önce üzerinde ifade verilmesine rağmen, polise tek kelime ifade vermemiş, hiç konuşmamıştı.

Polis sorgusunda hiç ifade vermeden cezaevine gelen arkadaşların sayısı azdı. Kemal Pir de polise hiçbir ifade vermemişti, daha doğrusu yarım sayfalık bir ifadesi vardı. Mahkeme heyeti Kemal'in ifadesinin olmadığını açıkladığında, Kemal itiraz etti: *"Benim yarım sayfalık ifadem var, niye çıkarmıyorsunuz"* dedi. Orada polisle dalga geçen yarım sayfalık ifade vermişti. Bu ifadesinin okunması herkesi güldürebilirdi. Kemal'in ifadesinde, alana neden geldiği sorusuna *"Benim arkadaşım var, onu görmeye geldim"* diye üstelemişti. Kalaşnikov silahıyla birlikte olduğunu söyleyen polis, *"Böyle mi arkadaş görmeye gelinir?"* diye sorunca, *"Burada her şey var, burada silah çok kullanılır; ne olur ne olmaz diye ben de silahımla geziyorum"* diye karşılık vermişti.

Ali Çiçek yoldaş cezaevindeki '81 direnişine başından sonuna kadar katıldı. Direniş sırasında en ufak bir taviz vermemişti. Askerler ve gardiyanlar diklerinde kendisini tanıyıp çıkaramadım. Ölüm orucuna girenleri biliyordum, ama kim olduğunu bilemiyorum. Sonradan Ali olabilir ama ona benzemiyor diye düşündüm. Neden? Çünkü önce sakalı yoktu, şimdiyse sakalı uzamıştı, onun için tanıyamadım. Geldiği zaman zaten bitkisel hayattaydı. Doktorlara sorduğumda, *"tıbben çoktan ölmüş, ama hukuk7en yaşıyor"* dediler. Serum veriyorlardı. Kolu serum almıyordu. En sonunda bacağından neşter vurdular ve oradan serum vermeye başladılar. Yanımızda iki gün gayri ihtiyari çırpındı. Eylemi sonuna kadar götürdü ve 65. günde şehit düştü.

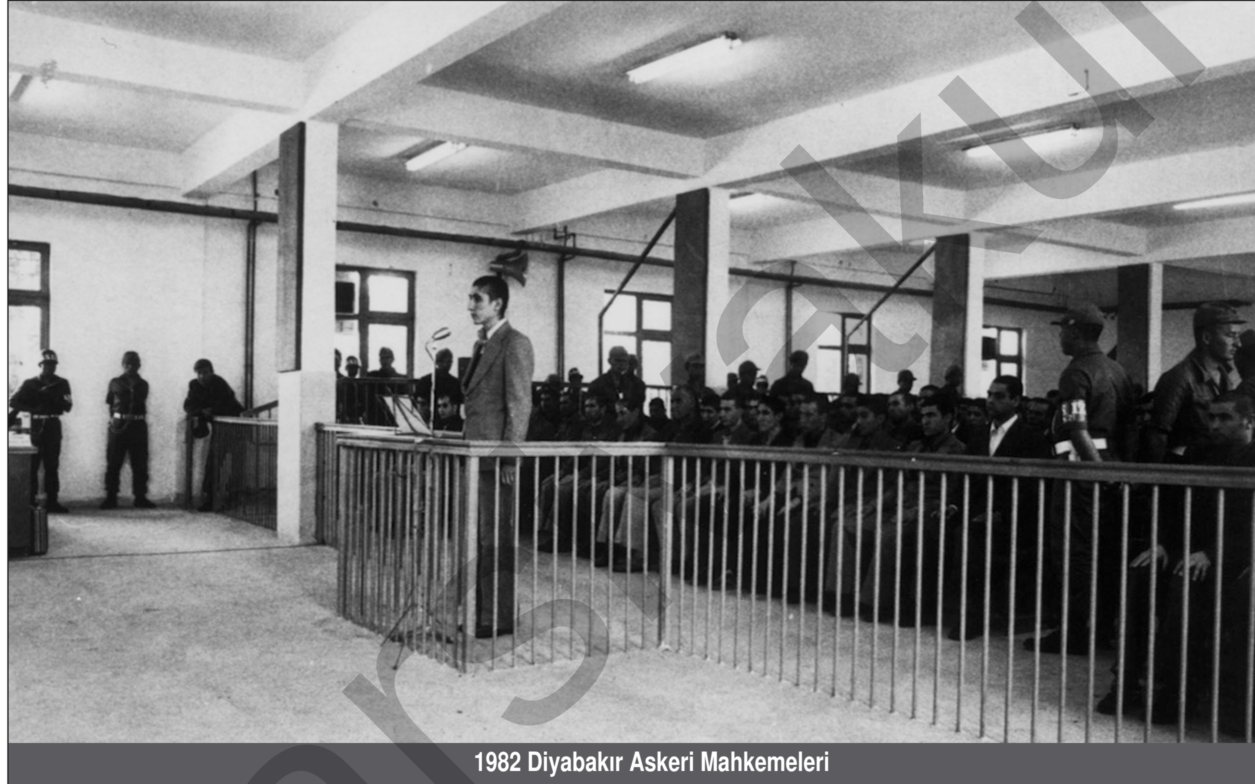
Şehit düşmeden önce biz de müdahale edemiyorduk. Bizi koydukları oda hastahanenin en kötü odasıydı. Eskiden tehlikeli hastaların konulduğu, zincirlerle ranzalara bağlandığı çok kirli bir odaydı. Gelip Onu da kaldırırlarken, *"biri daha gebermiş"* gibi sözler söyleyip kaldırdılar.

Ölüm orucunda şehit düşen arkadaşlar için söyleyebileceğim çarpıcı şeyler bunlardır. Her birinin özelliği, PKK'nin özellikleridir. Bu arkadaşlar şehit düşerken mücadelenin boyutlanacağını kesinlikle biliyorlardı. Bu duyguyla şahadete gittiler ve sonuna kadar da moral yüklüydüler. İnsan fedakarlık da yapar, ama biz şahadete giderken, yani ölüm yaklaştıkça kendine güvenin ve cağının ispatı oldu.

14 Temmuz militanlığı bugün yeni bir aşamaya ulaşmıştır

Burada bize düşen sorumluluklar vardır: Bu kahramanlara nasıl layık olabiliriz, Onların anılarını nasıl yaşatabiliriz? Bu çok önemlidir. Kemal ***"Eyleme başlarken altı kişiydik, on altı kişi olduk, yarın yüzlerce olacağız; biz bu işi başarsak da, başarmasak da, dışarıda mutlaka başarıya götürülecektir"*** diyor ve bu sözleriyle Önderliğe inancını ortaya koyuyordu. Böyle bir yaklaşımla, yani yoldaşlarına ve partisine güvenerek şehit düştü. Önderlik ve yoldaşları, Onlara bugüne kadar cevap verdiler. Şimdi de önderliğimiz esaret altında bulunuyor. Başkan Apo bu kadar değer yarattı ve hala partiyi moral ve düşünsel olarak yürütmeye çalışıyor. Burada bağlılığı yalnızca 14 Temmuz şehitlerine değil, Onların şahsında Başkan Apo'ya bağlılık, bu temelde partiyi koruma, güçlendirme ve partinin militan ölçüleri temelinde yeniden partileşme çağrısı olarak anlamak gerekir.

14 Temmuz'un her döneme uygun çağrısı vardır. Bu döneme uygun çağrısı ise, parti ve yaşam ilkelerini korumaktır. Bugün partinin yaşam ilkeleri saldırı altındadır. Son kaçanların saldırısı 14 Temmuz ruhuna yapılan saldırıdır. Kaçanlar, parti içinde bu ruhu öldürmek isti

1982 Diyabakır Askeri Mahkemeleri

karşısında bir şey olduğu zaman sözünü açık söylüyordu. Mahkemelerde hiçbir şeyi kabul etmedi. Zaten polis ifadesi yoktu. 14 Temmuz'da ölüm orucu kararı verilince, mahkemede bütün eylemleri kendisinin yaptığını açıkça ortaya koydu. Biz mahkemede yoktuk, arkadaşlar aktardılar: Kürdistan'da kurtuluşun ancak silahlı mücadele ile olacağını söylüyor. Kendisi ölüm orucuna girdiği ve şahadet konusunda karar aldığı için, kendisinin yapmadığı birçok eylemi de ben yaptım diyerek arkadaşları kurtarmaya çalışıyor. Eyleme böyle başladı.

Tüm genç arkadaşlarda olduğu gibi Kemal'i çok seven, Ona çok bağlı olan, Kemal bir söz söylese on kere yerine getirecek bir özelliğe sahipti. Zaten ölüm orucu sırasında sürekli konuşuyor, sohbet ediyorlardı. Kemal'in sesini duymazsa, moral almayan bir özelliği vardı. Sürekli Kemal'i dinlemek istiyordu. Ölüm orucu sırasında kararlılığını sürdürdü. O sırada birinci kat boştu. Bucaklardan Tırşıkçılar dediğimiz birkaç tanesini getirip alt kata koymuşlardı. Arkadaşlar Kürtçe konuşuyorlar, askerler anlamadığı için onlar konuşulanları idareye bildiriyorlardı. Daha sonra Ali bunları fark edince, onlara hainlikten alçaklığa kadar her şeyi söyledi. Onlar da dayanamayıp oradan çıktılar.

Şehit düşmeden önce başka bir yerdeydi, yanıma getirdiler. Yanıma getirmoralin yükselmesi gerçeğini 14 Temmuz'da gördük.

Bu çok önemlidir ve yaşama verilen anlamı gösterir. Yaşam nedir, yaşama nasıl değer verilir? Bu şahadetlerden bunu ortaya çıkarmak mümkündür. Burada bir halkı özgürleştirecek duygular yüceltilirken, bir halkı, bir toplumu köleleştirecek tüm çirkinlikler öldürülmüştü. Yani orada öldürülenler kesinlikle çirkinlikler, yaşatılan ise yüce değerler oldu.

14 Temmuz Direnişi'nin sonuçlarını anlattık. Bu direniş özellikle 12 Eylül 1980'den 15 Ağustos 1984 Atılımı'na kadar geçen sürede ortaya çıkan mücadele boşluğunu doldurdu. Türk devletinin Dersim'de olduğu gibi ezme, sindirme ve tüm Kürdistan'ı inkarcı temelde yönetme politikaları tamamen bu direnişle boşa çıkarıldı. PKK gerçeği, Kürdistan için gerekli olan böyle bir parti, böyle bir militan gerçeği kendisini ispatladı. Böyle bir kanıtlanış oldukça önemlidir. 12 Eylül'den sonra bu güveni kazanan bir partinin ve bir halkın yenilmesi herhalde mümkün değildir. 14 Temmuz direnişçiliğinin ölçüleri, yengiyi ya da yenilmezliği yaratan ölçülerdir. Zaten bir mücadelenin en büyük amacı da doğru ölçüleri ve değer yargılarını kazandırmaktır. Bu bakımdan bir ulusu başarıya götürecek modern ve çağdaş ulusal kurtuluş ölçüleri, Kürt halkı açısından da netleşti. Kürt halk devrimi açısından yeni bir dönem daha önce başlamıştı. Bu da bu dönemin başarılayorlar. Bunlar parti içindeyken 14 Temmuz ilkelerini unutturmak, onları değersiz hale getirmek, hatta bunları küçümsemek biçiminde bir saldırı içindeydiler. Bu nedenle, 14 Temmuz ruhuna saldırı partiye saldırıdır, halkın en temel özelliklerine saldırıdır. Bu açıdan, 14 Temmuz ruhuna yönelen bu saldırıya karşı koymak görevi ile karşı karşıyayız.

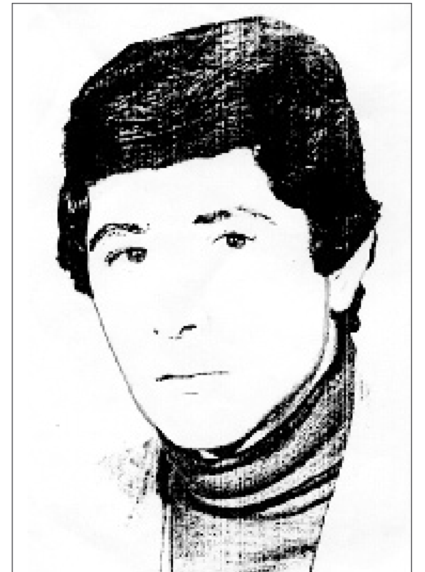
Bizim en temel özelliğimiz, yaşam felsefemiz ve örgüt anlayışımızdır. Daha ilk çıkışta bile hareketimize yapılan en şiddetli eleştiri şuydu: *"Bu Apocular bırakmıyorlar ki insanlar okul okusunlar, bırakmıyorlar ki kişiler aileleriyle birlikte kalsınlar, bırakmıyorlar ki insanlar kendi yaşamlarını örgütlesinler, Apo yaşamınızı elinizden alıyor!"* PKK militan ölçüleri ise, örgüte bağlılık, yaşamı ve örgütü kendine göre yorumlayıp değerlendirmemek, tamamen halkın ve partinin ihtiyaçlarına göre yaşamını düzenlemek, yani kendi yaşamını kendine ait görmemektir. Şimdi "Bu yaşam bana aittir, o zaman örgütü ve yaşamı biraz da ben istediğim gibi anlarım" biçiminde yeni bir anlayış geliştirilmek isteniyor. Bu çarpık yaklaşım, 14 Temmuz ruhuna ve partiye karşı bir saldırıdır. Bizde başarı, ancak yaşamın kendimize değil halka ve şehitlere ait olduğunu, bugüne kadar tarihi yaratanlara ve geleceği yaratacak insanlara ait olduğunu düşünen, bunu canı gönülden kabul eden bir yaklaşımla mümkündür. Bu bir felsefedir ve Apoculuk budur. Apoculuğun büyüklüğü buradadır. Apoculuk eğer Kürdistan da zafer kazanmışsa, bu anlayışla kazanmıştır. Bundan sonra başarı olacaksa, yine bu anlayışla olacaktır. Çünkü bu yaşam tarzı, Kürdistan devriminin tarzıydı, mücadele tarzıydı, Kürdistan devrimine uygun bir yaşam tarzıydı. Bunlar bizim en temel değerlerimiz olarak, 14 Temmuz'un bize bıraktığı en temel miras olarak bugün hatırlanmak ve yaşatılmak durumundadır. Bizi başarıya götürecekse bunlar götürecektir.

Biz otuz yıldır örgüt gerçeğini ve örgüt çizgisini korumak için savaştık. Başkan Apo'nun en büyük özelliği örgüt savaşçılığıydı. Örgüt militanını yaratmak için bu örgüt kuruldu. Hayri'lerin yaratmak için canlarını verdikleri örgüt anlayışı böyleydi. '82'den sonra en değerli arkadaşlarımız şehit düştüler, ama dışarıda bu örgüt anlayışı daha da geliştirildi. Küçük-burjuva örgüt anlayışına karşı, Semir ve partiyi dağıtmak isteyen her türlü gevşetici yaklaşımlara karşı mücadele edilerek, 14 Temmuz ruhu korundu.

Bu gün de Onlara layık olmak istiyorsak, bunlar gerçekten bizim temel ölçülerimizse, o zaman bu ölçülere göre hareket edeceğiz ve gözümüzü başarıya dikeceğiz. Yeni dönemi de 14 Temmuz mücadele ruhu ile kazanacağız. Bu dönemde bize kazandıran ancak mücadele olacaksa, parti içinde, mücadele dışında hiçbir yaklaşımın bizi başarıya götürmeyeceğini biliyorsak, o zaman böyle bir coşku ve heyecanı yaşamamız ve buna yönelen her saldırıya karşı büyük bir öfke duymamız gerekir. Öfke, mücadele azminden kaynaklanır. Eğer mücadele etmezsek gevşetici birer liberal oluruz, ölçülerimiz keskin olmaz. Ama mücadele edersek, ölçülerimiz net olur. Bunlar 14 Temmuz'un netleştirdiği açık ölçülerdir. Bu dönemde Onlara verebileceğimiz karşılık veya Onların istediği sorumluluk ve görevler böyledir.

PKK militanları nasıl en zor koşullarda bile kendilerine göre bir ölüm biçimi, bir mücadele biçimi yaratarak sonuca ulaştılarsa, bu dönemde de Onların izinden yürüyerek sonsuz yaşama götürecek ölüm biçimlerini, zafer kazandıracak örgüt ve mücadele biçimlerini yaratarak sonuca ulaşmak mümkündür. Yeni dönemin kadrosunun böyle olması gerekiyor.

Tüm zor dönemlerde ölçülerin yeniden hatırlanması gerekiyor. Böylesi dönemler, örgütün yeniden yapılanması gereken dönemlerdir. Bu bakımdan yeni kadro, örgütü başarıya götürmek istiyorsa ideolojikleşecek, ideolojik ölçülerini yeniden gözden geçirip keskinleştirecektir; yeni döneme göre ama 14 Temmuz ruhuna uygun olarak örgüt anlayışını ortaya koyacaktır. Yine yaşam anlayışını, yaşam felsefesini yeniden tüm örgütüne ve mücadelesine yedirecektir.

Zor dönemler ölçülerin sarsıldığı ve aşındırılmak istendiği dönemlerdir. Bugün de ölçülerimiz aşındırılmak isteniyorsa, o zaman nereye başvuracağız? Ölçülerimizi netleştiren 14 Temmuz ruhuna başvuracağız. Eğer böyle yaklaşırsak, bizi başarıya götürecek 14 Temmuz militanlığı, bugünün militanlığı ile yeni bir

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş değerlendiriyor;

Biz Güney'de barış ve uzlaşma istiyoruz

Eleştiri yıkıcı olmamalı

Kaçanlara ilişkin olarak aslında daha önce de bir çağrıda bulunmuştum. Burada bu çağrımı tekrarlıyorum. Konseyin bazı darlıkları olabilir, ancak bu genel bünyeden ayrılmayı gerektirmez. Kaçanlar yapıyla çatışmasınlar, kendi başlarına bildiri yayınlayıp açıklama yapmasınlar. Eleştirileri ve görüşleri ilerde dikkate alınır, tıpkı Kazım'ın durumunda olduğu gibi daha iyi bir birlik sağlanır. Bulundukları yerde yapı ile buluşurlar. Aksi taktirde trajik bir sonuç doğabilir. Daha iyi bir birlik için eleştirilerin önü kesilmesin. Ama eleştirinin de yıkıcı olmaması gerekir. Bu konuda devreye giren aileleri tanıyorum, değerlidirler, hepsini selamlıyorum.

Kaçanların YNK ile ilişkileri var. YNK bu işleri hep gizli yapar. Ayrılanlar hakkında infaz emri verdiğim türünden yalanları Selim Çürükkaya denen kişi yayıyordur. O sürekli işleyen bir yalan makinesi gibidir. Ne infazı? Geçen yıl bunlardan bazılarını soruşturmaya almak istiyorlardı, ben engelledim. "*Dokunmayın, bırakın gitsinler"* demiştim. YNK bu kaçan kişilere ev sahipliği yapar. Sanırım oradan Avrupa'ya gönderirler. YNK bunları yıllardır yapıyor.

CHP ya da ANAP'la ittifak olabilir. Bunlardan hangisi daha fazla demokratik açılım gerçekleştirecek olursa onunla ittifak yapılabilir. Siyasi bölünmenin önlenmesi isteniyorsa, CHP veya ANAP ile ittifak kurulması halinde siyasal bölünme ortadan kalkar. Bu konuda gocunmanın gereği yoktur. Neden buna karşı çıkıyorlar? Siyasal bölücülüğün olmaması için CHP ya da ANAP bir program önerir, ona göre durum değerlendirilir.

CHP ile ittifak meselesi alttan yürümemelidir. Bu sadece bir seçim ittifakı meselesi değil, bir demokratik ittifak meselesidir. İşte Türkiye'de Anayol meselesi tartışılıyor. Yarın belki Demirel de bunu yapar. "*İttifak alttan gizlice yapılıyor, bunu tespit ettik*" deniliyor. İttifak niye gizli olsun ki? Her şey açıktan yapılır. Ordu bence bu işe karşı değil. Lütfen basitlik yapılmasın. Avrupa'nın tüm ülkelerinde de demokrasi için bu iş böyle yapılıyor. İngiltere'de böyle oldu. İspanya örneği de biliniyor. Sancılı barış süreci ancak böyle gelişebilir.

Ecevit'in CHP ile çelişkileri olabilir. Bu açıdan Ecevit'in CHP'ye ilişkin söylediklerini devletin görüşü diye yorumlamak doğru olmaz. Zaten Altan Öymen de HADEP ile ilişkilerinin bir diyalog olduğunu söyledi. *"Terör örgütü meşrulaştırılıyor"* deniliyor. Hayır, bu doğru değildir. Biz zaten içerde de dışarda da şiddeti aştık. Bu diyaloglar açık ve meşru ilişkilerdir. Öyle iddia edildiği gibi HADEP'in teröre zemin olması mümkün değildir. HADEP bu konuda daha cesur davranabilir.

Bazıları çatışma istiyorlar. Böylesi güçler orduda da, hükümette de, devlet içinde de mevcuttur. Ama devletin ve ordunun içinde barışı isteyenler de var. Türkiye'de bir ikili durum yürüyor. Ben bütün bunları başta da söyledim. Bizim tavrımız, şiddet ortamının tümüyle aşılmasıdır. Bu neyle mümkün olur? Demokratik ittifakla mümkün olur. Böyle olursa herkes kazanır; demokrasi kazanır, devletin kendisi kazanır.

Geçen gün De Clark Türkiye'ye geldi. Clark'ın söyledikleri çözümün ta kendisidir. Herkesin bu söylenenlerden çıkaracağı dersler vardır. Bu konuda geçmişi engel yapmamak lazım. TESAV diye bir vakıf De Clark'ı davet etmişti, onların da herhalde bu yönlü çabaları var.

HADEP halkla ilişkiler konusunda çok geri. Bu partinin henüz bir bilim kurulu yok, demokratik siyaset tezleri yok, demokratik sisteme ilişkin çerçeveleri yok. En azından Fransa'daki modeli inceleyerek kendi hazır potansiyelini eğitip örgütleyebilir. Bu partinin bütün bunlardan ders çıkarması gerekir. HADEP güçlü toplantılar, bilim kurulları ve konferanslarla çalışmalıdır. İşler böyle gelişir. Taha Akyol bir yazısında 'HADEP kendini açmalı' diyordu. Cumhurbaşkanının dediği gibi, '*Devleti hukuka, siyaseti demokrasiye kavuşturacağız'* denilmelidir. Devletin burada hissettirdiği de budur. Gazetede okumuştum; bir general, *"HADEP bize yardımcı olmuyor'"* diyordu. Gerekirse gidilip bu general görülebilir; 'Biz barış ve demokrasiyi istiyoruz, barışı ve demokrasiyi geliştireceğiz, bize yardımcı olun. Eğer biz barışı getirmezsek, o zaman bize karışın. Ama siz de bize yardımcı olun ve demokratik haklarımızı tanıyın' denilebilir.

Şunu da belirteyim: Bazılarında PKK'nin ülkede direkt kendi adıyla örgütlenmesi gibi yanlış bir beklenti vardı sanırım. Bu fazla mümkün değildi ve doğru algılanmadı. HADEP'te de yaratıcılık yok denecek kadar zayıf. HADEP'in bilimsel demokrasiyi geliştirmesi gerekirdi. Böyle devam ederse bu parti rantçılık suçlamalarına maruz kalabilir. HADEP, "Biz siyasi bölünmeye karşı panzehiriz, ülke bütünlüğünün garantisiyiz" diyebilir. Birçok konuda açılım yapamayınca, bu parti büyük eksiklikler yaşıyor ve töhmet altında kalıyor. Siyasiler bunu birbirlerine karşı yapıyorlar, birbirlerini töhmet altında bırakıyorlar.

Cesur olmalısınız. İlke içinde barış nasıl gelişir? Bizim bütün amacımız işte budur. Zorlansak da, bütünlükten asla ayrılmayacağız. Bana göre ordu bu çalışmalara fazla engel olmaz. Ama engel olabilir de. Ancak demokrasiyi geliştirmek sizin görevinizdir. Devlet de bu noktada fazla engel olmamalıdır. "Biz barış için katkı sunacağız, ama siz de demokratik haklarımızı tanıyacaksınız" denilmelidir.

Gazeteye yansıyan açıklamalar vardı. Bir general, *"Biz civar bölgelerde silahlı güçlerin varlığını kabul etmeyiz'"* demişti. Son operasyonlar bu nedenle gündeme gelmiş olabilir mi?

YNK'nin faaliyetleri kısıtlamasından ne kastediliyor? Kısıtlama kırsalda mı, yoksa şehirde mi var? Neden kısıtlama oluyor? Bu kısıtlamalar sanırım yeni değil, eskiden de vardı. Bunların son operasyonla ilgisi olabilir mi? Kaçanların YNK'nin yanında oldukları anlaşılmış, öyle mi? PDK ile YNK arasında Türkiye'nin desteğini almada bir yarış var. Bize yapılan saldırılar da herhalde bununla ilgilidir.

Güney'deki çatışma aslında PKK-PDK çatışması değil, halkın demokratik iradesiyle PDK'nin çatışmasıdır. Daha önce de söyledim; bu parçada halkın yerel inisiyatifini geliştirerek halkın otoritesini kurmak gerekir. Biz orada halkın yerel federe yönetimini temsil edecek birilerini çıkarabiliriz. Daha önceleri Güney'den bazı şahsiyetler yanıma geliyorlardı. Benim adıma bunlara mektuplar yazılabilir. Bir araya gelebilirler.

Güney'de demokratik çözüm, halkı en geniş temelde katacak olan çözümdür. Çıkmaz ancak böyle aşılabilir. Türkiye böyle bir çözüme bir şey demez, ABD de karşı çıkmaz, diğer komşu ülkeler de engel olmazlar. Zaten Irak böyle kalamaz, çözülür. PDK ve YNK hariç kimse buna karşı çıkmaz. Bu ağalar karşı çıksalar da mücadelemiz devam eder.

Sözünü ettiğim bazı şahsiyetler önemlidir. Bunların hepsi geçmişte bakanlık düzeyinde görev almış kişilerdir. Barzani ve Talabani ise birer aşiret ağasıdır. Bunların yüzünden kırk-elli yıldır iki yüz bin kişi öldü. Bizimkiler Güney'de kendilerini PKK olarak dayatamazlar. Ancak dediğim şekilde olur. Ama Barzani ve Talabani çözüme gelmezlerse sonuna kadar mücadele edilir.

Irak için demokratik çözüm tarzı uzun vadede Türkiye'nin de yararınadır. Barzani ve Talabani sözde kendi otonomilerini geliştirmeye çalışıyorlar. Bunlar anti-demokratik, feodal ve aşiretçidirler. Bir de Saddam hanedanlığı var, uzun vadede Türkiye'ye zarar verir. Bunların yerine Irak Kürdistan Demokratik Federasyonu olmalıdır.

Burada çok ustaca bir meclis kurulmalı. Barzani, Talabani ve Saddam kabul ederlerse uzlaşma bu çerçevede olur. Uzlaşmayla olmazsa askeri ve siyasi güçler büyütülüp eğitilir. Biz demokrasiyi dayatacağız. Bir otonomi değil de federasyon olabilir. Bu aynı zamanda Demokratik Ortadoğu Federasyonunun bir çekirdeği biçiminde olur. Irak, Suriye, İsrail, İran, Türkiye ve Kürtlük de demokratlaşmak zorundadır. Bu oluşum Irak'ta gelişecektir. Al Gore, *"Saddam'ı aşacağız, hatta Miloseviç gibi yargılayacağız"* diyordu. Tekrar hanedan demokrasisi değil, onun yerine halkın demokrasisi gelişecektir.

Demokratik harekette zor olmaması ve şiddetin yaşanmaması için halkın devreye girmesi gerekir. Demirel de *"demokrasi halktan geçer"* diyordu. Ben Kürdistan Federasyonu derken sadece Kürtleri değil, Asurileri, Süryanileri ve tüm bu coğrafyada yaşayan halkları kapsayacak bir oluşumdan bahsediyorum. Barzani ile mücadele veya uzlaşma ve Talabani ile uzlaşma temelinde, siyasi veya askeri mücadele temelinde demokratik federasyonu oluşturma, giderek bunu tüm Irak'a yayma, Avrupa Birliği türünden bir birlik gibi demokratik federasyonu oluşturma esas alınmalıdır. Askeri gücümüz buna göre arttırılır, güçlendirilir. Demokratik Kürdistan Federasyonu Irak'ın genel sınırları içerisinde yürütülecek ve bu, Türkiye demokrasinin Ortadoğu'ya yayılması temelinde olumlu rol oynayacaktır.

Biz Güney'de barış olsun, uzlaşma olsun istiyoruz. Biz burayı üs olarak kullanmıyoruz. Barzani orada başta kalırsa Türkiye'nin de zararına olur. Önce sorunun demokratik temelde çözümü sağlanmalıdır. Yoksa sonuna kadar mücadele temelinde yürür.

Kürtler İran'da İslami demokrasi çerçevesinde rejimle karşı karşıya gelmeden ve zor kullanmadan, demokrasinin gelişmesinin öncü rolünü ve meşruiyetini geliştirerek, hem özgürlüklerini hem de demokratik haklarını isteyebilirler. İran rejimi ile karşı karşıya gelmeden, ama özgürlüğünü de koruyarak bunu yapabilirler. Suriye'de de kendi öz örgütleriyle meşruiyet temelinde rollerini oynayarak demokrasinin gelişmesini sağlayabilirler.

Birleşme milyonların ayağa kalkmasıyla olacak

Biz, silah bırakma meselesi de dahil demokratik gelişme kapsamında her şeye hazırız. İdam cezası zaten kalkıyor. Köye dönüş meselesi var. Bir infaz indirimi veya af mı diyeyim, bilmiyorum, ama bir şeyler olmalı. Bunlar olursa ben de rolümü oynarım. Eski barış projeleri pek işlemedi. Türkiye'de çatışmalar ve tartışmalar var, yeni koşullar var, pekçok şey var. Uzun vadede daha farklı şeyler de gelişebilir.

Operasyonlar için de, "Üzerimize gelmeyin" denilir. Yeni bir barış planı yapmak lazım. Barış projesi yeni koşullar altında geliştirilebilir. Hükümet bir açık barış çağrısı yaparsa, silahlar sorun olmaz. Kaldı ki, HADEP, ANAP ve CHP gibi partilerin bir barış projeleri olmalıdır. İrlanda'ya bakın. HADEP bu işin başını çekmelidir. Neden bunu başaramıyorsunuz, neden böyle bir proje geliştirmiyorsunuz? Neden HADEP kendi projesini yaratıp ortaya koyamıyor? Ordudan da bunu beklemeyin. Kaldı ki, ordu içerisinde de bazıları engel olabilir. Ayrıca süreci kendi çıkarlarına göre götürmek isteyen farklı çevreler de olabilir.

Benim formülüm şudur: Biz demokratik bir devletle bütünleşmek istiyoruz. Ama zora dayalı değil, özgür birlik istiyoruz. Yoksa devletle başka nasıl bütünleşeceğiz? Ama bütünleşme olacaksa, tabii bu milyonların ayağa kalkmasıyla olacak. Yoksa birleşme korkuya dayanırsa, yarın tekrar isyan çıkar. Devlet bunların gerçekten birlik istediğine inanmalıdır. Bu olursa gelişme olur.

Benim ikide bir Güney üzerinde durmamın nedeni şudur: Çünkü orası Türkiye'nin demokrasisini zehirliyor. İlkel milliyetçilik kesinlikle tehlikelidir. Bu anlayışta olanlar Kürt demokrasisini zehirlerlerse, Türkiye'nin demokrasisini de zehirlerler. Bence Mesut Yılmaz ABD'den dönüşünde biraz hareketlenebilir. Mesut Yılmaz PKK'den ne istiyorsa söyleyebilir. PKK'den silahların bırakılmasını isteyebilir. Yılmaz'la da diyalog kurmak gerekir. Yılmaz'a, "Biz demokratik projenize destek oluruz, demokrasiyi geliştirmek istiyoruz" denilir. Politika böyle olur, kördüğüm ancak böyle aşılır.

ANAP ile CHP'nin Kürt sorununun çözümsüzlüğü nedeniyle yaşananları bilmeleri gerekir. Ama bunların sorumlulukları da var, yirmi yıldır sorumlulukları var. Böyle görmek gerekir. İngiltere'de de İskoç çözümü böyle olmuştur. İrlanda çözümü var, Galler çözümü biliniyor. Ama her şeyden önce güç olmak lazım. Güç olunmazsa tasfiye edilme gerçekleşir. Bunun için güç ve kadro gereklidir.

Daha önce de kadro için eğitim, eğitim için parti okulu gerekir demiştim. HADEP'in bu okul projesini bir an önce geliştirmesi gerekir. Yoksa ağa gibi gelip koltuk ve rütbe beklemek olmaz. Bu da bir tür rantçılıktır. Daha önce de belirtmiştim; siyasal rantçılık, ekonomik rantçılık aşılıyor. Bunlar gelişmezse tekrar bir çatışma süreci olur ve bu kötü olur. HADEP kendini örgütleme sıkıntısını yaşıyor.

HADEP, *"Bizim örgütlülüğümüz iradeli ve yasal bir harekettir, bölücülük aşıldı"* diyebilir. Devletin sağduyulu kesimleri *"Bunlar samimidir"* demelidir. Ecevit'in HADEP konusundaki tutumu demokratik değildir.

TV, gazeteler bunu sonuna kadar işlemelidir. Türkiye'de de, bizde de bazılarının kafaları serttir. Çözüm bunlara kavratılmalıdır. Tarih beş yıl sonra her şeyi gösterecektir. İki yıla kadar pekçok şey çözülecektir.

Benim yaklaşımımım özü şudur: Ben yedi yıldır bu çizgimi ne devlete, ne de PKK'ye anlatabildim. PKK silah diyor, devlet de silah diyor. Karışıklık buradadır. O zaman devletin silahları daha fazladır. Birbirimizden on bin kişi daha öldürürsek ne olur? Ben demokratik çözüme kesinlikle inanıyorum; yoksa sorun ne ölüm korkusu, ne de teslimiyettir. Ben korktuğum için değil, ahlaki ve akılcı yol bu olduğu için yaptım. Devlet geliyor, "Sen bu işi yapamıyorsun" diyor, öbürü de "Sen yapamıyorsun" diyor. Peki, ama sen ne yaptın? Devlete diyorum ki, sen bu halkın dilini bile yasaklamışsın, bir hayvanın bile dili yasaklanmaz; dilini yasaklamışsın, daha nasıl seninle barışsın? Cumhurbaşkanı da "Dil üzerindeki yasaklar kalkmalı" diyor.

Sağlık durumuma gelince, bende ciddi sinüzit var. Ağır iltihaptan ötürü burundan tuzlu su akıyor. Nefes almakta zorlanıyorum. Ben bunu doktorlarla da biraz tartıştım. Nemli ve havasız olduğu için zorlanma var. Başka bir yere nakil gerekir, sanırım nakil şimdi biraz zordur.

AB katılım ortaklığı belgesinin içeriği az çok bellidir. Türkiye'nin de ulusal eylem programı var. Bu ikisini göz önüne alacağım.

Kürt sorunu bir kültürel, özgür ifade sorunudur, bir demokrasi sorunudur, demokratik sistem içinde ele alınarak halledilmesi gereken bir sorundur. Burada iki temel husus iyi anlaşılmalıdır: Bir; Kürt sorunu artık bir siyasal sınırlar meselesi olmaktan çıkmıştır. Bu sorun milliyetçilik ve ayrılıkçılık olarak görülemez. İki; bununla bağlantılı olarak bu sorunu bir şiddet sorunu olarak görmüyorum. Kürt sorunu şimdi barış tarzıyla gündemleştirilmelidir. Şiddetin yerine geçmesi gereken şey, demokrasinin tutarlılıkla uygulanmasıdır.

> "Bazıları çatışma istiyorlar. Böylesi güçler orduda da, hükümette de, devlet içinde de mevcuttur. Ama devletin ve ordunun içinde barışı isteyenler de var. Türkiye'de bir ikili durum yürüyor. Ben bütün bunları başta da söyledim. Bizim tavrımız, şiddet ortamının tümüyle aşılmasıdır. Bu neyle mümkün olur? Demokratik ittifakla mümkün olur. Böyle olursa herkes kazanır; demokrasi kazanır, devletin kendisi kazanır"

Bizim ayrı bir Kürt partisi kurma diye siyasi bir talebimiz yoktur. Genelde herkes için ne kadar demokrasi istenirse, Kürtler için de o kadar istenir. Kürtler için daha özgün isteyeceğimiz şey azınlık hakları değil, on bin yıllık kültür varlığı ve tarihidir. Kürtlerin kendi kültürel varlıklarını özgürce ifade etmeleri gerekir. Kürtlerin bu kültürü geliştiremediği kabul edilmelidir. Kürtlerin kendi demokratik haklarını, kültürel, demokratik, özgür ifade çerçevesinde eğitim, kültür ve basın-yayın haklarını özgürce kullanmaları gerekir.

Bu şartlı bir yaklaşım değildir. Bunun demokratik gelişmelerle adım adım geliştirilmesi gerekir. Ama demokrasi ilkesine de herkesin inanması büyük öneme sahiptir. Kimse kültürel, özgür ifadeye engel olmamalıdır. Devlet yardımcı olmuyorsa engel de olmamalıdır. Özgür bir ifade tarzı, dili, kitap ve gazete bir zamanlama işidir. Bütün bunlar aynı zamanda üniversitelerin de işidir.

İlkel Kürt milliyetçiliği buna reaksiyon gösterebilir. Biz buna karşıyız. Bir de şoven Türk milliyetçiliği vardır. Şoven milliyetçilik hem inkar ediyor, hem de çözümü zora sokuyor. Ben burada bütün hassasiyetleri göz önünde tutarak tavır belirleyeceğim. Buna dikkat edilirse, Türkiye'de Kopenhag Kriterleri'ne uygun gelişmeler sağlanabilir.

Şimdi söyleyeceklerimi herkes için söylüyorum. Bu çözüm tarzı '97'den beri yavaş yavaş yöneldiğim, ancak yapamadığım, *Savunmalar* sürecinde üzerinde yoğunlaştığım çözüm tarzıdır. Mesut Yılmaz şimdi bunları dile getiriyor. Her parti bunu kendine göre uyguluyor. Ben de biraz üzerime düşeni yapıyorum.

Mesele ciddi gelişiyor, hassastır. HADEP gibi güçler doğru politika yapmazlarsa ne ben kendilerini ciddiye alırım, ne de PKK ve devlet ciddiye alır. Bir demokratik çözüm tarzına ne kadar katkıda bulunabilirler? HADEP Türkiye realitesini ve AB sürecini göz önünde bulundurarak yoğunlaşmalı ve hazırlıklı olmalıdır. Ama bunlar koltuk kavgası içindeler. Çok derin bir konsept altında iyi bir hazırlık olmalıdır. DSP gibi başka partiler kendilerine yönelebilirler. Bunu dikkate almasınlar; demokratik haklar çerçevesinde davransınlar. Sonuna kadar demokratik mücadele için demokratik katkıya gelmeleri gerekir.

Hani demokrasi platformu vardı? Hangi metni ortaya çıkardılar? Bilim Kurulu önerim vardı, ne oldu? Demokratik çerçeve içinde barış için rollerini nasıl oynayabilirler? Önlerinde zengin örnekler var, bunları incelesinler. İspanya, İskoçya, İrlanda ve Güney Afrika modeli gibi modeller var, incelesinler. De Clark gelmişti, kendisini Özden Sanberk getirtmişti. Bu faaliyetleri incelesinler; en az onlar kadar, onlardan bir şeyler anlayarak kendi ittifaklarını oluştursunlar, kendi çözüm perspektiflerini geliştirip örgütlenmelerini güçlendirsinler. Bunun içine taban, tavan, kadın ve gençlik örgütleri girer; bunun içine arabuluculuk faaliyetleri girer. İttifaklar geliştirilmeli; çatı örgütleri, taban örgütlenmeleri ortaya çıkarılmalıdır. Bir SİNN FEİN'in rolü, İngiltere'deki İşçi Partisi, İspanya'daki Sosyalist Parti, Fransa'daki Sosyalist Parti gibi partilerin deneyimleri incelenmelidir. Ben de bu konuda yoğunlaşıyorum, çalışıyorum.

Demokratik çerçeveden vazgeçmeyiz, bu çerçeve stratejiktir. HADEP'e bunu tekrar hatırlatıyorum. Şu hususlarda net olmak gerekir: Demokratik sistem içinde barışçı çözümü tekrar gündemleştirmeleri ve güncelleştirmeleri gerekir. Çünkü yeni gelişmeler var. İdam cezası tartışması, Kopenhag Kriterleri var. Bunlar yeni konulardır.

İttifaklar konusu da tam anlaşılmıyor. İlle de bir ittifak olsun demiyorum. Tutarlı bir demokrasiyi geliştirmeleri lazım. Devlet beni dikkate alıyor, MHP dikkate alıyor. Hatta NATO bile benimle ilgili araştırma yapmıştı. Ama sol ve HADEP dikkate almıyor. Ben politikanın merkezinde olduğumu söylemiyorum, ama dikkate alınıyorum. Önemli bir noktadayım. Ben bir iradeyim, devlet beni izliyor. HADEP, PKK ve aydınlar da bunu anlamalıdır.

İki ana husus üzerinde duruyorum: Bir; PKK yeni bir demokratik barışçıl formül üzerinde eski çizgiyi derinleştirip güncelleştirerek değerlendirmelidir. İki; meşru savunma kavramı önemlidir. Doğru bir askeri anlayış, doğru bir taktik, doğru mevzilenme, doğru eğitim, doğru bir üslenme esas alınmalıdır. Eski anlayış terk edilmelidir. Eski tarz, anarşi ve çeteciliktir. Bu bizden ve karşı taraftan binlerce masum insanın katledilmesine yol açtı. Sınırlar dışına çekilme başarılmıştır. Birçokları başta buna inanmadı, ama ciddi mesafeler kaydedildi. Biz 'Türkiye düşmanı ve ayrılıkçı' olarak gösterildik. Ben ne düşmanlığı, ne de ayrılıkçılığı kabul ederim. Ben ölsem de bundan sonraki savaşımım budur.

Kürtleri en güzel demokratik vatandaşlığa getireceğiz. Bizim tavrımız kime karşıdır? Bizim tavrımız sağ ve soldaki rantçılığa ve yolsuzluğa karşıdır. Bundan sonraki savaş budur. Ben demokratik cumhuriyetin büyük hizmetkarıyım, demokratik Türkiye'nin hizmetkarıyım. Ben aynı şekilde Kürtlerin demokratik çizgisinin de hizmetindeyim. Bu doğru bir meşru savunmadır.

Bazıları 'teslim oldu' diyorlar; ben bunu kabul etmiyorum. Ne zamana kadar bu barış çizgisinde ısrar edeceğiz? Halkın tatmin olacağı adil bir barışın kurulmasına kadar! Barışın şerefli bir biçimde gelişmesine kadar bozgunculuk yapmayacağız, doğru çizgimizden ayrılmayacağız. Devlet ciddi hazırlıklar yapıyor, Avrupa Birliği süreci var. Bazı iyi şeyler olur. Bunlar emekle olur; halkı bilinçlendirmekle, halkın örgütlenmesiyle olur. Bunun için herkesin çalışması gerekir.

Aslında kadınlarla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Sanırım bu aralar onların toplantıları vardı. Neolotik devrim dediğimiz şey kadın devrimidir. Gordon Childe'de de bu var. Sınıflı tarih, uygarlaşma ve uygarlık devrimi de erkek devrimidir. Erkek egemenlikli toplum baskıcıdır, kavgacıdır. Neolotik devrim kadın devrimidir. Kadın yoldaşlar bunu incelemeliler, bu temelde eğitimlerini derinleştirmeliler. Kadın yaşamına ilişkin edebi nitelikte olan eserleri okusunlar. Kleopatra ve Safiye Sultan gibi kitaplar var. Devlet ve kadın denen olayı anlamak için günümüz kadın hareketini incelesinler. Kadının gözüyle nasıl bir toplumsal yaşam sorusuna cevap olabilmelidirler. Bu çalışmalar sonucunda kadının kölelik ve özgürlük tarihi ortaya çıkar. Ben de yoğunlaşıyorum. Bu alanda çalışmayı çok tarihi ve önemli buluyorum.

Çalışılmazsa elbette gelişme sağlanamaz. Tıkanma çalışma ile, yaratıcı ve verimli olmayla aşılır. Sorumlu davranılmadı. Böylesi kişilikler kendileriyle oynarlar, tarihle oynarlar, boşu boşuna yaşayıp giderler. Bu kafayla bir sonuç alınamaz. Ucuz politika ile sonuç alınamaz. İsterse beş parti kurulsun, hazır şeye konularak sonuç alınamaz.

Süreci hazmetmeme, örgütlenme ve eğitimdeki gerilik bir zihniyet meselesidir. Zihniyet devrimi yapılmadan gelişme olmaz. O kadar veri ve benim bu kadar desteğim var. Benim demokratik siyaset üzerine söylediğim bu kadar şey var. Savunmayı sunduk. Kendilerini akıllı sanıyorlar. Tezleri yok. Halkın demokratik taleplerini dolduramazsanız kim sizi dikkate alacak? Karnınızı bile doyuramazsınız.

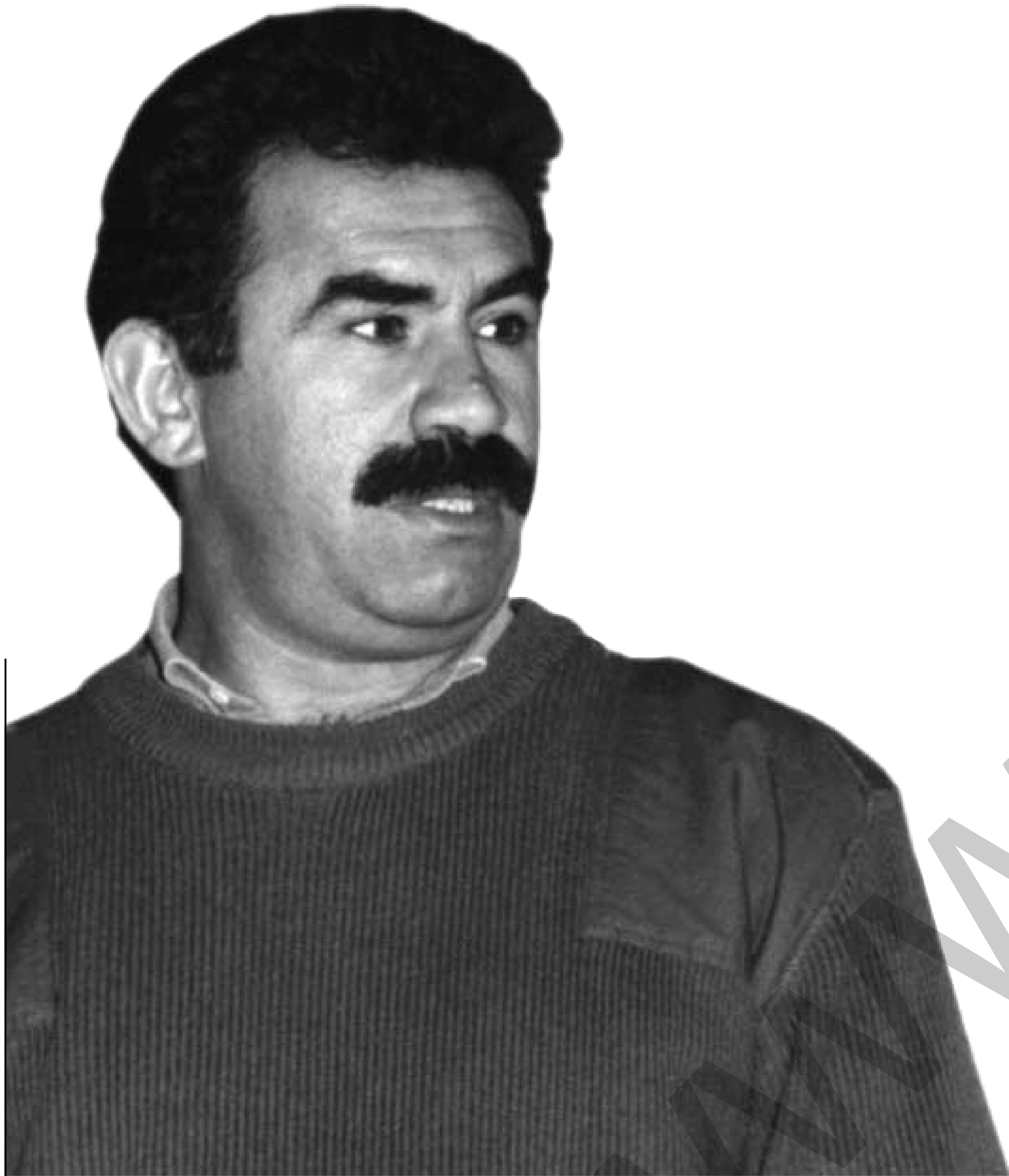
Son otuz-kırk yılın kavgaya dayalı rantçılık ve talan dönemi kalkacak. Sağ ve solda şiddet etrafında oluşan ekonomik ve siyasal rantçılık aşılacak. Ben bunu bilimsel ve sistemli ortaya koydum ve yürütüyorum. Devlet bunu fark etti. 28 Şubat'ın özü aslında anlaşılamadı; yanlışlıkları ve eksiklikleri olmakla birlikte olumlu yanları da var. Dini temeldeki rantçılığa ve ekonomideki yolsuzluğa karşı mücadele etmesine karşın, kendisini iyi formüle edemedi. Eksiklikleri olabilir, ama özü budur.

Kaldı ki, benim pozisyonum'97'den beri nettir. PKK de, HADEP de beni kullanamaz. Avrupa, solculuk zaten sınıfta kalmış, kullanamaz beni. Doğrusu nedir? Doğru olan devleti iyi anlamaktır. Kürt meselesi Avrupa Birliği temelinde çözümlenecek. Devletin yeni yapacakları olacak. Ağır gelişiyor ama olacak. Bu gelişmeleri inkar etmeyin.

Bu Kemal Burkay mihrakında herhangi bir şey yok. Durumları geridir. Bunların herhangi bir kitleleri yok. Bunlar Avrupa'da kendi kendilerini kandırıyor ve Avrupa'ya hizmet ediyorlar. Avrupa'da oturup Türklüğe, Kürtlüğe ve demokrasiye mi sahip çıkılıyor? Bu kendini kandırmadır. Kürt toplumunda büyük bir demokratik uyanış var. Bunu Barzani ve Talabani'ye nasıl yedirmeyeceksek, ister HADEP ister PKK içinde veya dışında ucuz yaklaşanlara ve çalışmayanlara da yedirmeyeceğiz. Bu potansiyeli ne inkar ettiririz, ne de ayrılıkçılığa iteriz. Kendi savunmalarımda da belirttim; iki şey aşılacak: Devlet inkarcılığı aşılacak, Kürtler de ayrılıkçılığı aşacak. Yeni dönem politikalarını böyle cesurca savunmak gerekir. Kürtler birlikteliği savunacak, bölücü siyaset yapılmayacak, ama sen de inkarcılık etmeyeceksin. Bir halkın on bin yıllık tarihini inkar etmeyeceksin. Siyasetini yürütecekler, kültürünü geliştirecekler, eğitimini yapacaklar. Bunu halka taşıracaklar. Bu yapılmamıştır. İnkarcılık ve siyasal ayrılık şiddeti doğurur. Bunlar sakat ve tehlikeli şeylerdir.

Kürt tarafı da ayrılıkçılığa gitmeyecek. Türkiye için 'siyasal bölücülüğü' tamamen ortadan kaldırmak gerekir. Şiddet genel affı bekliyor. İdam cezası ise kırk üç ülke içinde sadece Türkiye'de var. Bu Türkiye için bir yüz karasıdır.

Hem Lozan, hem Kopenhag Kriterleri birleştirilecek. Bunlar birbirlerine engel değil. Biz ilerletilmesinden yanayız. Türkiye'nin aldığı tedbirleri sabote etmeyeceğiz. Türkiye'de bir de AB'ye karşı çıkanlar var. Bu noktada üzerimize düşeni olumlu yapacağız.

"Kürt sorunu artık bir siyasal sınırlar meselesi olmaktan çıkmıştır. Bu sorun milliyetçilik ve ayrılıkçılık olarak görülemez. Bununla bağlantılı olarak bu sorunu bir şiddet sorunu olarak görmüyorum. Kürt sorunu şimdi barış tarzıyla gündemleştirilmelidir. Şiddetin yerine geçmesi gereken şey, demokrasinin tutarlılıkla uygulanmasıdır"

Gerillada Kültür Sanat ve Edebiyat Etkinlikleri Üzerine

"Bugün iplerinden koparak bir kasırgaya dönüşen ve yeryüzünü sarsan emperyalist kültür fırtınasının önünü ancak ve ancak taşları iyi örülmüş devrimci bir kültür-sanat bendi durdurabilir. Ve onu yenebilir de. Bunun olanağı ve zemini var mıdır? Bizce vardır."

Sanat çok özgün, özel ve büyük bir tarihtir. Ve kökleri insanlık tarihinin ilk dönemlerine kadar dayanır. Kendi dili ve üslubuyla süreç içinde aldığı biçimlerle toplumsal gelişmeye büyük katkılar da sunmuştur. Halen de günümüzde etkinliğini koruyarak kendi yükselişini sürdürmektedir.

Sanat ve edebiyatın tarihi, denilebilir ki gerçekliğin tarihidir. Gerçeklikten son olarak toplumcu gerçekliğe, sosyalist eleştirisel gerçekliğe giden yol insanlık tarihinin binlerce yıllık emeğinin, düşünsel çabasının bir ürünü olarak doğmuş ve gelişmiştir. Bu nedenle bütün sanatsal ve edebi akımları kendi koşulları ve dönemleri içinde ele alarak, tümden yadsımadan, inkar etmeden ama eleştirisel bir yaklaşımla, bu ortaya çıkan değerleri günümüz ve dünyanın geleceği açısından doğru yorumlamak ve kitlelere yeniden sunmak gibi temel bir görevimiz bulunmaktadır.

Katı ideolojik egemenliklerin emperyalist yoz kültürünün hakim olduğu günümüz dünya koşullarında sanat ve edebiyatın etkisi ve gücü nedir, nasıl olabilir vb. tartışılabilir.

Ancak bir gerçek var ki, o da insanlığın tam açığa çıkmamış eşit ve özgür temellerde barış içinde yaşama istemlerinin o köhnemiş gerici egemenlikleri yıkacak güçte olmasıdır.

Bugün iplerinden koparak bir kasırgaya dönüşen ve yeryüzünü sarsan emperyalist kültür fırtınasının önünü ancak ve ancak taşları iyi örülmüş devrimci bir kültür-sanat bendi durdurabilir. Ve onu yenebilir de. Bunun olanağı ve zemini var mıdır? Bizce vardır.

İnsanlık tarihinin her döneminde yüce insanlık erdemleri, ideal ve amaçları dev imparatorlukları çökertmiş, sonuçta iyi, güzel, doğru ve ışık saçan her şey kazanmıştır. Bunun çok acılı, kanlı bir tarihi olsa da, ama kesinlikle yüreğe ve akla hitap eden sanatın o gizemli tarihinde bu değiştirme ve dönüştürme gücünü görebiliriz.

İnsanı kazanmak, onu en güçlü teknik karşısında daha güçlü kılmak, yüreğine ve aklına silinmez etkilerle girmekle mümkündür. Ölümde yenen iradenin, sarsılmaz inancın ve kararlılığın o güzel biçimlenişi değil midir? Doğadaki her şey solup sararabilir. Dönemsel egemenlikler yıkılıp gidebilir.

Ama örneğin yüreğini taş yapan ve avuçlarına alan bir çocuğun siyah üzüm gözlerinde okunan sadakatin izlerini kimse silip atamaz.

'90 sonrası değişen dünya koşulları; küreselleşme, globalleşme demokrasi ve uzlaşma konseptlerini öne çıkardı. Gelişen bilim ve tekniğin de etkisiyle siyasal egemenlik savaşları günümüzde daha çok sanatsal ve kültürel etkinlikle yürütülmektedir. Denilebilir ki, önümüzdeki yüzyıllar egemenlerin kültür hakimiyeti savaşına tanıklık edecektir. Bu alanda geri kalan halklar kaçınılmaz olarak bir dış kültürün egemenliği etkisine girecek veya tamamen ona entegre olacaktır.

Kürdistan'ın tarihsel ve toplumsal gerçekliği, sorunu daha da yakıcı kılmaktadır. Üç bin yıllık egemenlikler ve savaşlar tarihi Kürt halkını neredeyse kendi öz kültüründen koparma noktasına getirmiş. Bu durum halkımızın tarih bilincini, öz güvenini, kişiliğini sarsmış, büyük oranda tahrip etmiştir. Bu nedenle iç ihanetler, işbirlikçilik, taklitçilik, savrulma vb. ileri boyutlarda topluma egemen olmuştur.

Halkımızın bu tarihsel-toplumsal gerçekliği partimiz içinde de yansımasını bulmuş; iç ihanet, komploculuk ve tasfiyecilik biçimine çok tahripkar bir rol oynamıştır. Kültürel ve ideolojik boşluğun bunda temel bir etmen olduğu çok açıktır. Ulusallığın, sosyalist devrimci manevi değerlerin yerini, günümüzde giderek maddi, günlük, bireysel, bölgesel çıkarlar alıyorsa ve bu eğilim partimiz içinde kendisine bir zemin buluyorsa, kültürel, sanatsal ve edebi çalışmaların kendisini etkin ve hakim kılamamasındandır. Çünkü bir kahramanlık destanı eğer iyi işlenir, ona edebi bir değer verilirse, o bile tek başına bütün o işbirlikçi-hain düşünceleri biraz olsun ıslah etmeye yarayabilir. Onursal kavganın çelikten iradesi önünde eğilmeyecek baş yok gibidir. Ve PKK tarihi de bu kahramanlıklarla doludur.

Hangi açıdan bakılırsa bakılsın yeni dönemde sanatsal ve kültürel etkinliklerin büyük değeri ve önemi vardır.

Gerilla savaşı kendi doğası gereği askeri bir nitelik taşır. Uzun süreli halk savaşı stratejisi kendi karakterine uygun bir yaşam ve kültürel şekillenme yaratır. Burada egemen olan yön savaş sanatının ilke ve kararlarıdır. Her şey savaşın zaferine hizmet edecek biçimde düzenlenir ve gelişir. Bu dönemdeki sanat, kültür ve edebiyat tali bir konumdadır. Daha alt bir düzeyde gelişimini sürdürür.

Siyasal mücadelenin öne çıktığı dönemlerde ise örgütsel-politik kurumlar önemini korumakla birlikte sanat ve kültür etkinlikleri ağırlığını biraz daha hissettirir. Bu durumda bütün sanatsal kurumlar, siyasal mücadelenin zaferine hizmet edecek bir biçimde yeniden düzenlenir.

On beş yıllık silahlı savaşım tarihimizde büyük fedakarlık ve kahramanlık destanlarının acı, kan-ter içinde yaratılmasına rağmen, bu değerlerin yeterince işlenmediği, halkımıza ve dünyaya etkin bir sanatsal çalışma ile ulaştırılamadığı bir gerçektir. Bu alanda bazı girişimler olmuşsa da çok yetersiz kaldığı, etkin olamadığı, hatta bölük pörçük kaldığı biliniyor. Oysa partimizin savaşla ortaya çıkardığı değerler yanında halkımızın üç bin yıllık egemenlik altında bile kendi kültürünü kaybetmemesi, o eski Mezopotamya halklarının sıcak, canlı, renkli ruh hali, yeni dönem sanatsal ve kültürel çalışmalar için çok güçlü zeminler sunmaktadır.

İşte bütün bu değerlerin derli toplu bir tarzda ele alınması, daha sistemli ve etkin bir hale getirilmesi için gerillada, –dağ koşullarında– parti tarihinde ilk kez 2000 yılı baharında kültür-sanat ve edebiyat okulları açılmıştır. Kuşkusuz bunlar önemli adımlar olmakla birlikte henüz başlangıç aşamasında bulunduğunu da belirtmek gerekir. Deneyim ve tercübe zayıflığı yanında bu okulların kadroları-öğrencileri-sıcak savaş ortamından gelen yoldaşlardan oluştuğu için doğal olarak yeni dönemin bu önemli çalışmasına tam adapte olamamış, zorlanmıştır.

Geçmiş dönem açısından belirtirsek, bugüne kadar gerillada biçim ve öz bakımından önemli edebi değerler ve sanatsal eserler ortaya çıkmış değildir. Roman, öykü, şiir, tiyatro, resim, müzik vb. amatörce yapılmış, kendi özgün üslubuna kavuşturulamamıştır. Bunu bir açıdan doğal görmek gerekir. Çünkü bizim gibi geri bırakıtırılmış toplumlarda ulusal kurtuluşçuluk bir geçiş aşamasını ifade eder. Böyle bir dönemde, hele hele mevcut Kürdistan koşullarında önemli sanatsal değerler üretmek pek kolay değildir.

Bütün bunlara rağmen silahlı mücadelemizin ortaya çıkardığı ve hiç de küçümsenmeyecek yığınla olay ve belge vardır. Bunların orta yerde işlenmeden bekletilmesi doğal karşılanamaz. Doğru da değildir.

Bu alanda şimdiye kadar yapılanlar, emek değeri ve gösterdiği olumlu etkiler nedeniyle inkar edilemez. Ancak kabul edilir ki, bunların yeterlilik düzeyi tartışma konusudur.

Örneğin müzik şu anda bu alan faaliyetlerinin en önde görünenidir. Belli bir gelişmişlik düzeyi vardır. Ama bu eserlerin bir kısmı ya dış etkilidir veya belirli kalıplar içinde kalmıştır. Bu eserlerde toplumsalık-ulusallık işlenmeye çalışılmışsa da çoğunlukla taklit edilmektedir.

Resim ve diğer görsel sanatlar için de benzer durum söz konusudur. Resim yok denecek kadar azdır. Tiyatro ve sinema dalında bazı girişimler olsa da, bunların da çok yetersiz kaldığı bir gerçekliktir.

Yazınsal etkinlik (edebiyat); şiir, öykü, roman, anı vb. birçok yazılı çalışma olsa da bunlar henüz edebi bir eser özelliğinden yoksundur. Bu çalışmalar çoğunlukla genel edebiyat bilinci ve kurallarından uzak, duygusal, anlık-tepkisel anlatımlarla yazıldığı için pek etkili olamamaktadır. Örneğin yazılan bir şiirin konusu yerinde olsa da biçimdeki teknik gerilikler anlatımı şiirsel değil, düz yazı haline dönüştürebiliyor. Ortaya çıkan bu değerler tartışmasız yadsınamaz. Biçimdeki eksiklikler, yetmezlikler süreç içinde giderilecek hususlardır. Önemli olan halkımızın bu değerlerine sanatsal imgeler kazandırmak, kitleler üzerinde etkili olmasını sağlamaktır. Bunları yapabilecek birçok parti kurumumuz ve değerli sanatçı öncülerimiz vardır. Yeter ki öze, toplumsallığa, çağdaşlığa yüzümüz dönük olsun.

Devrimci bir partide edebiyat ve sanatı yaratanlar da doğal olarak o partinin kadrolarıdır. Onlar ve bir bütün olarak sanatçılar bu alan çalışmalarını kendi emeklerine dayalı olarak devrimin ve halkın hizmetine sunmakla görevlidir.

Ulusal kurtuluşçu-devrimci Kürt edebiyatı ve sanatı çağdaş olduğu kadar, kendi tarihsel ve toplumsal köklerine dayanarak yol almak zorundadır. Bu geçiş döneminin edebiyatı ve sanatı, toplumcu ve eleştirisel gerçekliğin temel ilke ve kurallarına bağlı kalarak sosyalizmi ve onun bilimselliğini çizgi olarak esas alacak, başlangıçta bu eserler kendi içinde eksiklikler taşısa da, süreç içinde toplumun tüm kesimlerinin sorunlarını, isteklerini, duygu ve düşüncelerini dile getirecek, ona daha etkin bir biçim ve içerik kazandıracaktır. Ama bu kendiliğinden olacak bir şey değildir.

Yeni dönemin edebiyat ve sanatı da, ulusal kurtuluşçuluktan kopmadan, ama daha çok ulusal-demokratik devrimci Kürt edebiyatı ve sanatı özelliğine bürünmeli, Kürt halkının dirilişini, kurtuluşa ve özgürlüğe gidişini öne çıkarmalıdır. Partimizin yeni barış, kardeşlik, eşitlik ve özgürlük sürecinin konularını daha fazla işleyecek, sürecin başarısı ve zaferi için çalışma gücünü gösterebilecektir.

Bunun için Kürt dili ve kültürünün zenginliği, çeşitliliği gerilla savaşının o muazzam, eşsiz ve yüce değerleri gibi güçlü dayanaklar mevcuttur. Geriye sorumluluk ve öncülük etmek kalıyor.

Parti Önderliğimizin belirttiği gibi, halkımızın *"büyük acıları, büyük özlemleri, büyük umutları vardır. Bunlar tarihsel ve toplumsal gerçeklik olarak önümüzde durmaktadır. Siyasal dil ve üslupla bu büyüklükteki duyguları tam olarak ifade etmek mümkün değildir. Halkımızın yürekleri parçalayan ağıtları, yanık türküleri, deyişleri, toprağından, sevdiklerinden acı kopuşları, derin hasretleri, kahraman ve fedakar evlatları, şehitleri, ihanete, işbirlikçiliğe asla boyun eğmeyen onurlu insanları vardır... Bunları da ancak edebiyat ve sanatın kendi özgün dili verebilir; bu değerleri etkin bir ifadeyle yeniden halka götürebilir."*

"Yazınsal etkinlik (edebiyat); şiir, öykü, roman, anı vb. birçok yazılı çalışma olsa da bunlar henüz edebi bir eser özelliğinden yoksundur. Bu çalışmalar çoğunlukla genel edebiyat bilinci ve kurallarından uzak, duygusal, anlık-tepkisel anlatımlarla yazıldığı için pek etkili olamamaktadır"

Demokratik Kültür Hareketi ve Kültür Sanat Politikası Üzerine

Özgür TÜZÜN

"Egemen kültüre teslim olmak, silaha teslim olmaktan daha tehlikelidir."
- Apollaire -

Sosyal ve ulusal olarak insanlığın ulaştığı düzey, reel sosyalizmin çözülüşü, kapitalist-emperyalizmin yönelimleri, dünya konjonktüründe yeni bir duruma yolaçmış bulunmaktadır. Özellikle reel sosyalizmin çözülüşü akabinde hız kazanan küreselleşme girişimleri, şirketlerarası evlilikler 'transnasyonal' denen uluslarötesi dev şirketlerin oluşumu ve bunların emek üzerindeki sömürü boyutlarıyla, dünya yeni bir yöne girmiştir. Bu gelişmeler siyaset, ideoloji, toplum, devlet düzeni ve yönetim biçimleri üzerinde önemli değişikliklere yol açmıştır. Bunun dışında en az onlar kadar önemli olan ve insanoğlunun geleceğini dününü-bugününü her düzeyde ilgilendiren kültür ve sanat alanında yaşananların ortaya çıkardığı gerçeklik uluslar, toplumlar, ezilenler ve egemenler açısından, kültür-sanata atfedilen önem artmıştır. Özellikle de devlet aracının uluslara giydirilmiş dar bir gömlek olarak yırtılmaya başlaması ve devleti küçültme arayışlarının, giderek daha bağımsız ve iradi bir toplumsal yapı yaratması ile bu önem daha da artmaktadır.

Sivil toplumculuğun, halklar içinde yaşamın her alanına yönelik her düzeyde örgütlenmenin yanında insan hakları ve demokrasinin yükselen değerler olarak tüm toplumsal kesimlerce kabul görmesi ve bunun mekanizmalarının uluslararası boyutta oluşturulması çabaları ile ulusların kimlik, dil, kültür ve sanatsal etkinlikleri için güçlü bir zemin doğmaktadır. Diğer yandan Dünya düzlemindeki içice girişim ile dünyanın küçük bir köye döndüğü tespiti, sınırların da anlamsızlaşmasını beraberinde getirmektedir. Uluslararası tekellerin oluşumu ve sömürünün böylece genişleme ve yayılması da bunu kanıtlamaktadır. Bu noktada artık dünyada hızla bir birleşme yarışı başlamıştır da diyebiliriz. Artık devletlerin oluşturduğu ortak birlikler de yetersiz gelmeye başlamıştır. Avrupa Birliği'nin, giderek bir federasyona dönüştürülmesi tartışmaları bu bağlamda gündeme gelmektedir. Halkların, sınıfların, şirketlerin içice girişimi beraberinde devletlerin de içice girişimini doğurmaktadır.

"Küresel kapitalizm ve küresel medya sistemi gibi ulusüstü ve ulusötesi örgütlenmelerin, (toplumsal) hareketlerin ve kurumların hızla gelişmesiyle birlikte toplumlar dışarıdan 'müdahale ve zorlama'lara daha fazla maruz kalmalarından ötürü, toplumlar arasındaki sınırlar çok daha geçirgen hale geldiler. Öte yandan, bizzat toplum-içi (internalsocietal) ilişkiler giderek daha karmaşıklaşmakta ve (büyük ölçüde yanlış oluşturulabilecek) daha büyük bir öteki toplumlar bilinci, öteki toplumlar içindeki gruplarla yapılan (tümü değilse bile çoğu göçler sonucu gerçekleşen) ittifaklar, ekonomik açıdan nüfuz etme ve ulusal ekonomilerin 'uluslararasılaşması' da dahil olmak üzere çeşitli etkenler tarafından dışarıya doğru yönlendirilmektedir. Ancak bu genel yönelim, ulusal olarak oluşturulmuş toplum gerçekliğinin ortadan kalktığını ya da önemli ölçüde zayıfladığını bile düşünmemize yol açmamalı." (Roland Robertson, Küreselleşme)

Elbette tüm dünya üzerindeki bu değişimlerin, insan ve toplum yaşayışı, ilişkileri, düşünüşü, kültür ve sanat üzerinde etkileri olacaktır. Bu etkileri ortaya koyarken olaya Olumlu ve olumsuz yönleriyle yaklaşmak daha doğrudur.Çünkü sadece olumsuz yönünden bakarsak, yaratacağı karamsarlık kadar, alternatifini üretmede de zorluklar peşimizi bırakmaz. Dolayısıyla, olumsuzun içinde olumluyu da bulmak gerekmektedir.

Egemenlerin penceresinden olaya baktığımızda, ezilenlerin tarihsel-kültürel kazanım ve birikimlerini yok ederek, daha rahat sömürü alanları oluşturulur. Bunun için tek kültürlü bir yapı yaratarak, insanları, halkları bunun içinde mengeneye alıp yozlaştırmak kaçınılmazdır.İşte bundan dolayı bugün Dünya üzerinde pazar bulma ve yaratmaya bağlı olarak, kapitalist altyapıya göre bir kültürel şekillenişe gidilmektedir.

Bugün kendini yaygın olarak tüketim kültürü biçiminde ifade eden bu olgu, yoğun bir ideolojik-kültürel saldırı biçiminde gelişmektedir. Kültürel ürünlerin metalaşmasıyla, piyasa kültürü ya da orta-sınıf için kültür oluşmaktadır. Postmodernizm, her alanda alabildigine bu yönlü bir işlev görmektedir. Özellikle ABD'nin bu konuda Hollywood'dan tutalım, müzik piyasasına kadar etkinliği, tek kültürlülük bağlamında ileri düzeyde bir hegemonik durumu ifade etmektedir. Bu öyle bir konuma gelmiştir ki kültür demek, ticaret ve büyük kazanç demek olmuştur. Amerikan eğlence sektörü ürünleri (müzik, klipler, Tv, ve sinema filimleri) bütün dünyayı kaplamış durumdadır. Bugün neredeyse ABD'nin ikinci büyük dış satış sektörü olmuştur. ABD idolleri, *"Mc Donalds (fast food), Microsoft (fast computer), MTV (fast music)"* bütün dünya gençliğini tek bir kalıba dökmüş ve Amerikan güdümlü bir sihirli dünya içinde yaşayan insanlara dönüştürmüştür.

Elbette böyle tek kültür dayatmacılığı, günümüzde öyle baskı, zor ile gelişmekten ziyade, insanların en geri duygu ve güdülerine seslenerek, en ilgi çekici malzemeleri kullanarak ortaya çıkıyor.

Diğer yandan etnik, azınlık kültürlere kimi serbestlikler de tanınıyor. Pluralizm diye Batı'da ifade edilen çoğulculuk olayı, tamamen bir kültür çoğulculuğunu, çokkültürlülüğü ifade ediyor. Böyle bir serbesti, insanlığın sosyal ve sınıfsal kurtuluş mücadelelerinin tarihsel bir kazanımı olarak varlığını korurken, bunu baskı altına almanın sakıncaları gözardı edilmeyerek, bir kültürel hegemonyanın içsel planda geliştirilmesi, dünyanın en uç köşesinde bile sözkonusudur.

Neredeyse televizyon, radyo, gazete girmeyen bir ev, ne de internet'i bilmeyen insan kalmıştır bugünün dünyasında. Bilimsel-teknik devrimin gelişimi, bunun iletişimde yol açtığı patlama, şüphesiz egemen elitlerin kontrolünde gelişen bir olaydır. Bu sayede, artık askeri işgallere, ya da eski bağımlılık ilişkilerine gerek duymadan, egemen burjuva tekelleri kendine pazar bulabilmektedir. Ve bu pazarı istediği biçimde yönlendirebilmektedir.

Bu konuda bir yazar şunları belirtmektedir: *"Güçlü iletişimin getirdiği başdöndürücü etkileşim zayıf kültürlerin güçlü kültürler karşısında silinmesi ya da kendi özellikleri dışında bambaşka özelliklerle donanması sonucunu getirdi. Ancak buradaki zayıf ve güçlü ayrımının yüzde yüz değer ayrımı olmadığını söylemeliyiz. Güçlülük çok zaman etkililikle ya da yayılabilme gücüyle ilgilidir, iktisadi ve toplumsal dayanakları son derece zayıf olan azgelişmiş ülkelerin kültürleri geniş çaplı kültür yayılmaları karşısında öz yapılarını büyük ölçüde yitirdiler. Kültür yayılması uluslararası siyasal baskı güçlerinin bir öğesi oldu, buna göre kültür alış-verişi zorunlu olarak siyasal bir anlam kazandı. Andre Malraux'nun* 'her kültür ancak kendi zayıflığından ölür' sözü, *son derece belirleyici olmakla birlikte tartışmaya açık niteliktedir. Öte yandan, iyimser bir bakışla baktığımızda, kültür etkileşimlerinin herşeye karşın bir yenilenme anlamını taşıdığını, hele katışıksız kültür kavramının bir gerçeklikten çok bir yanılsamayı karşıladığını düşündügümüzde her etkilenmede bir yeniden yaratılma olgusunun sözkonusu oldugunu söyleyebiliriz."* (Afşar Timuçin, Düşünce Tarihi)

İşte böyle bir dünya düzleminde ulusdevletlerin çözülüşüne tanık olmak kadar, kültürel zenginliklerin yavaş yavaş erimeye başladığı gerçeği ile yüzyüze geliyoruz. Küreselleşme ile birlikte derinleşen Kuzey-Güney, ezilen-ezen çelişkisi, ve bunun Kuzey'in zengin ülkeleri ABD, Batı Avrupa ve Japonya içine göçlerle, yine makineleşme-robotlaşma ağırlıklı üretimle yayılması; kendi içlerinde daha çok işsizlik ve yoksulluğun gelişmesi, onları da ürküten bir durum oluyor. Geçmiş ulusal, sosyal ve sınıfsal mücadelelerden çıkarılan bir sonuç olarak, daha akıllıca ve temkinli yaklaşım ortaya çıkıyor. Kendini ifade edecek düzeyde bir burjuva demokrasisinin hem kendi içlerinde, hem de dışta geliştirilmesi, kültürlerin belli haklarla örgütlenebilme, kendini koruyabilme olanağı böyle doğuyor. ABD eski dışişleri bakanı Henry Kissinger, açıkça uyarısını yapıyor: *"19. yüzyılda aşırı liberalizm marksizmi doğurdu. Bugünün neo-liberalizminin panzehirini doğurmasından korkun."*

Bu doğrultuda bir araya gelen dünya egemenlerinin *"Globalizm ile Sosyalizmi sentezleme"* de denilen bir *"üçüncü yol"* teorisini gündemleştirmesi sözkonusudur. En son Haziran başında yapılan *"Üçüncü Yol"* toplantısında da tek tip kültür dayatmasından vazgeçilmesi, sosyal adaletsizliğin giderilmesi ve farklılıkların, farklı kültürlerin desteklenmesi yönlü kararlar da alınmıştır.

Genelde dünya üzerinde birleşen tekeller açısından hem sosyal patlamaları frenleyici bir tedbir olması; hem de sınırların anlamsızlaşması, sömürünün genelleşip sınır tanımaması, ülkeleri, sınıfları aşıp bireylere dek inmesi nedeniyle ulusal, etnik veya kültürel kimliklerin ifadesi, gelişmesi pek bir engel teşkil etmiyor. Özellikle reel sosyalizm deneyiminin ve Batı'yla restleşmesinin sonucunda sistem olarak demokrasinin zaferini ilan etmesi gerçeği de düşünüldüğünde, uluslararası egemenliğin kendi sömürüsünü buna uygun bir biçimde yürütmesi ve kalıba sokması genel olarak gündemdedir. Kendini yaşatabilmesinin ve sömürüsünü sürdürebilmesinin en uygun biçimi, özü bu olmaktadır.

Demek ki, Roland Robertson'un dediği şu sözü referans alabiliriz: *"Uluslararası siyasetin'tümünün, yine değişen derecelerde, kültürel olduğunu -yani küresel çapta (kesinlikle alışılmamışlığın abartılmaması gereken) bir kültürel siyaset döneminde bulunduğumuzu (kuşkusuz kültürün daha belirgin bir biçimde siyasallaştığı bir dönemde bunun kültür siyasetiyle ilintili olduğunu)- söyleyebiliriz." (Roland Robertson, Küreselleşme)*

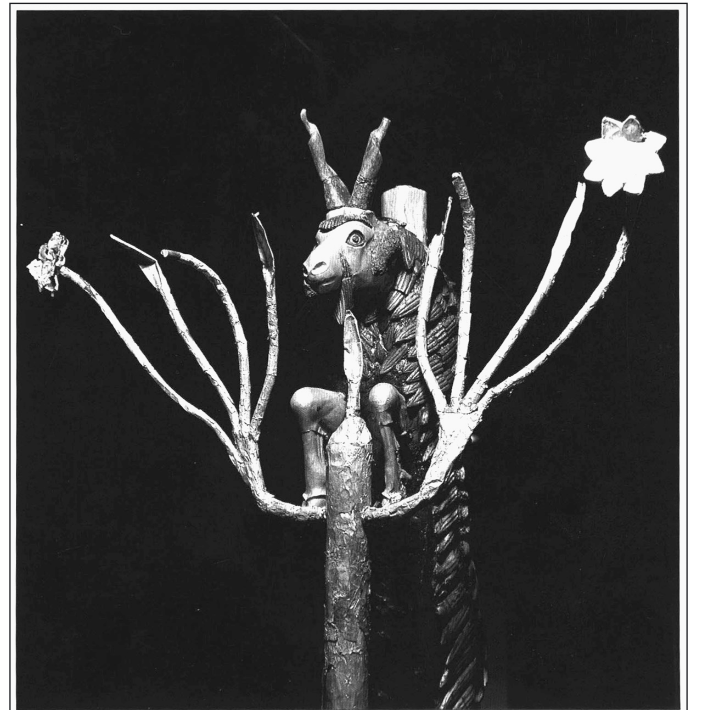
Dolayısıyla, ezilenlerin de kendi cephelerinden bunu değerlendirebilme, kendi kültür siyasetlerini oluşturma ve buna göre mücadelelerini biçimlendirme sorununu, var olmak ve kazanmak için çözmeleri gerekir.

Ne var ki bilimsel-teknik devrimin ortaya çıkardığı imkanlar ve fırsatlar ezilen halklar ve azınlıklar için de kendi varlığını kendi kimlikleriyle ifade etmelerini olanaklı kılıyor. Uluslararası şirketlerle rekabet edebilecek gücü ellerinde bulundurmasalar bile, kendini yeniden üretebilme koşullarını sağlamaktadır. Buna bağlı olarak kültür üretimi, kendini özgün biçimde geleceğe sağlam taşırabilmektedir. Bu iletişim araçları, kapitalist-emperyalist cephede alabildiğine bireyciliği geliştirme temelinde zamandan ve mekandan toplumu koparmaya dönük kullanılırken; halklar, ezilen sosyal gruplar da tersinden, kendini sürekilleştirecek biçimde, zaman ve mekanda somut kalabilmeyi başarmada kullanabilmektedirler.

Örneğin, iletişim teknolojisinde bir sıçramayı ifade eden televizyon, *"tarihte, geçmişin sanatsal başarılarını, coğrafyadan ve maddi tarihten büyük ölçüde koparılmış biçimde, az-çok kesintisiz bir akım halinde Batı'nın oturma odalarına ve stüdyolarına aktaran ve birbiriyle eş öneme sahip, eş zamanlı olarak varolan olgularmışcasına yan yana yamayarak bir kolaj halinde sunan ilk kültürel araçtır."* (B. Taylor, Modernism, Post-Modernism) Bugün televizyon ve ondan daha gelişmiş kitle iletişim araçlarıyla, insan param parça edilmiştir. Bunun başında da insanın kültürel yönünün görüntüye, yüzeyselliğe ve amaçsız bireyciliğe sürüklenişi gelmektedir. Bu da kapitalizmin tüketicilik kültürünü ifade ederken, temel hegemonik aracı olmaktadır.

Ama diğer yandan aynı iletişim araçlarının halk kültürlerinin köklerinin bilimsel temellerde ortaya çıkarılması ve toplumun geniş kesimlerine taşırılmasında temel bir araç rolü oynayabileceği gösterilmiştir (Kürtlerin MED-TV'yle sağladıkları başarılar gibi). Yine dünyanın birçok yerinde internet üzerinde sağlanan örgütlenmeler vardır. Hatta bazı kesimler bilgisayar üzerinden kapitalist-emperyalizme darbe vurmaya dönük eylemlilikler içerisindedir.

Tüm bunları da gözardı etmeden, ezilenler açısından nasıl bir kültür-sanat politikasından söz edilebilir? Bunun temelleri neyle döşenebilir? Şüphesiz her toplumda farklı karakter arz edecek bir durumdur. Bunu, özellikle Kürt toplumu özgülünde ele almaya çalışırken, dünyadaki diğer halklara, uluslara göre çok farklı, kendine özgü bir gerçekliğin söz konusu olduğunu daha başlarken belirtmek gerekir. Tabii ki,

özgü bir gerçekliğin söz konusu olduğunu daha başlarken belirtmek gerekir. Tabii ki, bugün demokratik mücadelesiyle çağdaş insanlık ailesi içinde aldığı yeri unutmadan ve bunu daha fazla ilerletip en evrensele, kendi kökenine en yakın öze ulaşmak için...

Kültüre Yaklaşım Sorunu

Kürtlerin kültür-sanat sorunlarına ve bu bağlamda içine girilen iki halkın özgür birliği temelindeki demokratikleşme döneminin kültür-sanat politikasına giriş yapmadan önce, altının çizilmesi gereken bazı özellikler için şunlar belirtilebilir.

a) Önem ve işlev

Bunlardan birincisi; kültür ve sanatın önemine, işlevine ve rolüne ilişkin olanıdır. Çünkü bir ulus veya toplumun kendi yaşamını sürdürmesinin ve varlık-yokluk sorununun temel koşullarından biri budur. Hele günümüz dünyasının iç içe girişinin ortaya çıkardıkları da dikkate alındığında, bir ulus veya toplumun, hatta bireyin gerçek savunma mekanizması olarak kültürü ele alması kaçınılmazdır.Çünkü kültür-sanat, ulusun, toplumun, hatta bireyin gerçek savunma mekanizmasıdır.

Kültürün geniş anlamıyla bu özelliği, daha çok onun tarihsel ve toplumsal olarak insanoğlunun maddi-manevi değerlerini temsil etmesinden ileri gelir. Bu da, ulus olmanın, toplum olmanın, hatta insan olmanın temel bir şartıdır. Nihayetinde insan, kültürlü bir hayvandır. Kaba bir ifade olsa da, insan varlığını, diğer canlı varlıklardan ayıran, ona sosyal bir özellik kazandıran budur. Yine ulusal birliğin öğelerinden biridir ve her ulusal kültürün evrensel bir yön taşıdığı doğruysa, bir ulusun kültürü, onun insanlık ailesi içindeki zenginliği, katkısı ve geliştirilmesinde önemli bir yere sahiptir.

"Her ulusun, kendi görünümünü yansıtan bir kültür mirası vardır. Bu- kültür birliği ulusun üyeleri arasında güçlü bir bağ yaratır.

"Halklar, kültür mirasının değerini ulusal birlik ve beraberliğin bir unsuru olarak kabul ederler, İngiltere, Shakespeare'dir, Newton'dur, büyük peyzaj ressamlarıdır. Fransa, Voltaire'dir. Pasteur'dür ve katedrallerdir ve Louire şatolarıdır. Almanya, Goethe'dir ve Beethoven'in senfonileridir. Rusya, Puşkin'dir, Tolstoy'dur, Musorgski'dir, Pavlov'dur, Gorki'dir.

"Her ulus, kendi kültürüne göz-kulak olmakla kendi ulusunun maddi varlığını dolaylı olarak korur." (Georges Politzer, Felsefenin Temel ilkeleri)

Bu nedenledir ki, kültürsüz bir toplum, insan veya ulus düşünemeyiz. Düşünürsek ne olur? İnsanın insanlığından çıkışı, toplumun toplum olma vasfını yitirmesi demektir. Bu da düşürülmeyle eş anlamlıdır.

Kürt toplumu açısından bakıldığında kültür-sanat geriliğinin doğurduğu bir sonuç olarak düşüş, çok feci bir sonuca yolaçmıştır. Türkiye Cunhuriyeti'nin '25'lerden sonra izlediği politika, Kürt kültürünü kendi kültürü içinde eritme, yok sayarak kaynaştırma ve kendine mal etme biçimindedir. Her ne kadar Kürt demokratik devrimi ile bu kültürel asimilasyon geriletilmiş ve Parti Önderliğimizin yoğun çözümleme, eleştiri, emek ve çabalarıyla, yine demokratik hareketin yarattığı kurumlaşmalarla Kürt toplumunun kültürel bir düzey kazanması sözkonusudur. Fakat özellikle dil üzerindeki asimilasyon sür(dürül) mektedir. Yok sayma, kültürleri baskı altına alma yaklaşımı, bugünkü durumda Oligarşinin, iki kardeş halkın, Türk ve Kürt halklarının içice geçmesiyle doğurduğu zenginlikten faydalanamamasını ve bunun siyasal alandaki etkilerini görememesini doğurmaktadır.

Kapitalizm öncesi Ortadoğu'nun Sümerler'den Osmanlı'ya kadarki gerçeği içinde kültürel özgürlüğün kazandırdığı sürekli bir yükseliş gözönüne getirilirse, durum daha iyi anlaşılır. Kaldı ki, Ortadoğu'nun büyük merkezi imparatorlukları, kültür din, mezhep özgürlüklerinin bir sonucu olarak varolabilmişlerdir. Osmanlı öyle anlı-şanlı bir devlet olmuşsa, bunu tekçi-monolitik bir yapıya sahip olmamasına borçludur. Dil, din ve kültürlerin kendini serbestçe, ifade edebilmesi, halkların kültürlerine dokunulması, imparatorluk olmanın birinci şartı olarak belirmiştir.

Fakat ne zaman ki, kapitalist-emperyalizm 19. yüzyıldan itibaren bölgeye girmişse, kendiyle beraber dar-şoven milliyetçi akımları da geliştirmiştir. *"Böl-parçala-yönet"* politikasının tüm Ortadoğu üzerindeki tahribatı, katı bir sömürgeciliğin aşiretlere kadar indirgenmesiyle doğan cografik, ekonomik, kültürel, dinsel, dilsel parçalanma, kanlı bir boğazlaşmaya yol açmıştır. İlkel-milliyetçilikler biçimindeki rejimler, eskinin o felsefe, bilim, sanat merkezi olan Ortadoğu'sunu bölük-pörçük halde alabildiğine yoksul bırakmıştır. O görkemli Anadolu, Mezopotamya, Arap, Fars kültürleri böyle katliama uğratılmış, kültür mozaiği parçalanmış, kökenlerinden koparılmıştır. Ortadoğu kendi tarihine ters düşürülmüştür. Böylece Ortadoğu'da bir köksüzlük gerçeği, köksüz ağacın kuruyan ve kuru tahtaya dönen gerçeği ortaya çıkmıştır.

"İnsanlar kökeninden geldikleri, tarihsel olarak dayandıkları kültürden koparıldılar mı gelişmezler. Bu, deneylerle ispatlanmıştır. Yani insanların doğal gelişmeleri ve büyümeyi, yine uygarlaşmayı yaşamaları için mutlaka kendi toplumsal, tarihsel, kültürel kökenlerine dayalı olarak yaşamaları gerekir. Mesela, ***'Kürt toplumu şimdi milliyetçilik yapıyor, ne gerek var buna, yani madem kültür bu kadar geri ve zayıflamış, o zaman bu kültürü mevcut varolan kültürlerle kaynaştıralım ve sürdürelim'*** *denilebilir. Ama toplumsal gerçeklik bunu kabul etmemektedir." (M. Karayılan, PKK'nin Yeni Siyasal Dönüşüme ilişkin Perspektifleri -II-, Serxwebun gazetesi, Sayı: 220, Nisan 2000)*

Benzeştirmeye dayalı bir kültürel yaklaşım, aslında bugünün dünyasının da temel sorunlarından biridir, İngilizce'nin yaygınlaşmasıyla, diğer bir çok zengin dilin gerilemesi, hatta bir çoğunun yok olmayla karşı karşıya gelmesi, bu bağlamda bir örnek teşkil eder. İnsanlara, halklara *"Bu dil, bu kültür çok gelişkindir, tüm dünyaya hakimdir, herkes buna uymak zorundadır"* biçimi-nde bir dayatma yapılmaktadır. Aynı şeyi Türkiye özgülünde çok daha katı bir biçimde Kürtlere yapılan bir dayatma, baskı olarak görmek mümkündür, işte, *"Kürt dili geridir, her yöreye göre farklı farklıdır, birbiriyle anlaşmayı sağlamaz"* biçiminde asimilasyonu sürdürme istemi ağır basmaktadır. Böylelikle dilde köleliğe yol açılmak istenmektedir. Dilde kölelik ise, doğrudan kültürde köleliğe götürmektedir.

Yine barajlar ile Kürt tarihi ve kültürel zenginliği sular altında bırakılarak imha edilmeye çalışılmaktadır. Bir çok tarihi eser onarılmayarak çürümeye terk edilmekte, bir çok kültürel değer unutturulmak istenmektedir. Böylelikle, toplumun ruhu yok edilmeye-kurutulmaya çalışılmaktadır. Çünkü kültür, toplumun ruhu demektir. Bir insan ruhen yok edildi mi nasıl insan olmaktan çıkıyorsa, toplumun kültürünün yok edilmesi de toplumu aynı türden bir yokoluşla karşı karşıya bırakır. Zira kültürü yok edilmiş bir toplum, en temel güç kaynağından, kendini savunma silahından arındırılmış bir toplum demektir. Dolayısıyla her türlü saldırıya açık halde, savunmasız bir biçimde ölümünü-yokoluşunu beklemekten başka yapacağı birşey kalmamıştır böylesi bir toplumun.

Burada anlatılmayan diğer dayatmalarla birlikte ele alındığında,böylesine hayati olan bu konuya gereken önemi vererek halklar cephesinden karşı bir kültürel ve sanatsal atak başlatmak gerekmektedir.

Gerçek bir savunma mekanizması kadar, tarihsel ve devrimle yaratılan değerlerin güvencesi, ancak doğru-dürüst bir kültürel hareketle açığa çıkarılabilecektir. Kültür-sanatın bu noktadaki rolü ve işlevi iyi anlaşılırsa, politik iktidarı ele geçirmek için de bu alanı zaptetme ve hakim olma ile birlikte demokratik inşaanın eti ve kanı olunabilir

Tabii bu, bizi, *"kültür herşeydir'* biçiminde bir yanılgıya da götürmemelidir. Kültür herşey değildir. Ama bir o kadar da herşeyle ilgilidir. Siyaset, felsefe, bilim vb. insan yaşamıyla ilgili herşey, kültür kapsamındadır. Bunun için de kültürsüzlük, yaşamla ilgili herşeyin risk altında olmasıdır. Hiçbir şeyin tam ve yeterli olmaması, eksik kalması, giderek saptırılarak kendi köklerinden uzaklaşması gibi bir durumun ortaya çıkmasıdır. Bu açıdan kültür, aynı zamanda yaşamsal ciddiyet gerektiren bir olgudur.

Devrimci, sosyal, ulusal faaliyet alanı olarak ele alındığında, Türkiye ve Kürdistan özgülünde, öncelikli olan siyasal çalışmadır. Kültür-sanat çalışması bununla içiçedir ve bunu tamamlamaktadır. Siyasal gelişme beraberinde kültürel gelişmenin koşul ve olanaklarını oluşturmakta. Kültür de bu olanaklar üzerinde büyüyüp serpilmektedir. Kültür geliştikçe siyasetin de daha etkin tarzda yürütülmesinin önü açılmaktadır. Demokrasinin yerleşmesi, pekişip serpilmesi ve tam bir demokrasi kültürünün egemen kılınması için yine Kürdistan ve Türkiye özgülünde iki halkın özgür birliği için rolünü oynar. Bunu küçümsememek gerekiyor. Küçümsenirse, özgür birliğin yolunu kendi ellerimizle dinamitlemiş oluruz.

"... 'yerli' halkların, ihmal edilen ırksal ve etnik grupların, yoksul sınıflar ile alt statü gruplarının ve benzerlerinin 'temsili', açıkçası yalnızca kültürel çalışmalara ait bir alan değildi. Ama kültürel çalışmalar, temsile dayalı uzman yaratılmasında disipliner bir konum olarak giderek daha fazla önplana çıkmaya başladı. Dahası bu gelişmenin, -Ötekinin, sürülmüşlerin göçü ve çoğalması, sömürgecilik sonrası, kimlik oluşumu ve benzerlerinin kavranılması ile ilgili olarak-küresel alan tartışması üzerinde güçlü bir etkisi sözkonusudur." (Roland Robertson, Küreselleşme-toplum kuramı ve küresel kültür) Bunu 'görmezden gelemeyeceğimize göre, yapılması gereken ve nasıl yaklaşılması gerektiği belirginlik kazanmaktadır.

b) Tanım ve yapı

Kültür ve sanata yaklaşımda üzerinde durulması gereken ikinci bir nokta tanıma ilişkin olanıdır.

Karmaşık yapısı ve farklı yaklaşımlar nedeniyle, tanım sıkıntısı çekmeyen alanların başında gelen kültür ve sanat hakkında onlarca, belki de yüzlerce birbirine karşıt tanımlama getirilmiştir. Aslında getirilen her tanım, farklı bir bakış açısını ve yaklaşımı sunmaktadır. Bunlar üzerine düzinelerce kitap yazılmıştır. Bu yüzden burada tanımları, farklılıklarını, olumlu-olumsuz yönlerini tartışmaktan ziyade, bize gerekli olanın üzerinde duralım. Sorunun çözümü tanımdan çok kültür ve sanatın yeniden anlam bulması ve özgürleşmesine ve bunun nasıl, hangi araçlarla, ne biçimde olabileceğine dönüktür.

Herşeyden önce kültür, bir toplumun ya da bir insanın gelişmişlik düzeyini ifade eder. Bu, o toplumun ya da bireyin karakterini, sosyo-psikolojik gerçekliklerini belirleyen esas faktördür. Sovyet filozofu D. Chesnoköv'un deyimiyle, kültür, *"insanların tarihsel olarak koşullandırılmış alışkanlık, bilgi,fikir ve hislerinin ve aynı zamanda, üretim tekniklerinde ve günlük hizmetlerde, toplumsal yaşamı düzenleyen toplumsal kuramlarda ve eğitim düzeylerinde, bilimsel ve teknolojik başarılarında edebiyat ve sanat çalışmalarında elde ettiklerinin ve eriştiklerinin genel toplamıdır." (D. Chesnokov, Historical Meterialism)*

Bu bakımdan her halkın ve her tarihsel sürecin kendisine özgü bir kültürü, kültürel düzeyi vardır. Yoksa kültür, toplumsal evrimin herhangi bir evresine özgü değildir

Bir değerler alanı ve üst yapı sistemi olarak kapsadığı kurumları, yapıtları, görüşleri bakımından kültür; felsefe, bilim, sanat ve siyasetin hep birlikte, birbiriyle ilişki halinde oluşturduğunu yazan A. Timuçin, siyasetin daha çok felsefe, bilim ve sanatın yaşamsal bir sonucu olarak göründüğünü belirtir.Ve şöyle der: *"... kültürün değişik alanları arasında karmaşık bir etkileşim sürüp gider. Felsefe, bilim, sanat ve siyaset birbirlerini hiç durmadan etkilerler. Felsefe bilime uyarlı yöntemlere ulaşma ve kuram geliştirme olanaklarını sağlar. Bilim, felsefeye kurgusal düşünce dışındaki gereci, doğanın ve dünyanın kesin bilgilerini kazandırır. Felsele, siyasete uygun yönelimleri bulmakta öncülük eder, bunun için bazen ilkeler ortaya koyar. Siyaset, felsefenin toplumla ilgili uygulamalı temelini oluşturur. Sanat, felsefeye, insanın bilgisine ulaşmada, gerekli öngörüleri kazandırır. Felsefe, sanat için insanla ilgili özel durumların çıkarılabildiği genellemeler ortaya koyar. Siyaset, bilime, insanlık durmunun temel yasalarına ulaşmada özgül örnekler sağlar. Bilim, siyasete, uygun toplumsal davranışın yasalarını yazdırır, gerçeğe uygun tasarımların ortaya konulmasında temel bilgileri verir. Bilim sanata, insanı ve evreni tanımakta ve dışlaştırmakta gerekli doğru bilgileri sağlar. Sanat insanın ya da evrenin seçkin ya da belirgin özel durumlarını ortaya koyarak bilimsel çalışma için güçlü veriler sunar. Siyaset, sanata insanın toplum karşısındaki durumuyla ilgili canlı örnekler verir, böylece ona toplumsal varlık olan insanın davranış özelliklerini gösterir. Sanat, siyasete, insanı içten ve derinden tanıma olanakları hazırlar.*

"Kültür alanlarından birinde görülen bir aksama, öbür alanları kesinlikle zorda bırakır. Ne bilimsiz siyaset, ne felsefesiz sanat düşünülebilir. Kültür alanlarından birindeki bir aksama, sözkonusu uygarlıkta bir eksikliği ortaya koyar." (A. Timuçin, Düşünce Tarihi)

Çerçevesi çizilen bu bütünlük içerisinde kültür tanımını ele alırken, günlük kullanım diline yansıyan türden bir basitliğe girmemenin tedbirini de almış oluyoruz. Çünkü halk içerisinde "kültürlü insan" ya da "kültürümüz" denilen olguların sığlığı ile denizde damla oluşturma durumuna düşülmektedir. Sadece bilgi sahibi olmak, ya da karşıdakine saygılı olmak kültürlülüğü ifade etmez. Elbette kültür bunları da kapsar ama, bu ve benzerleriyle sınırlandırılıp- bir kültürlülük tanımı geliştirilemez. Yine sadece bir halkın folklorünün (halk dansları) gelişkin olması sözlü edebiyatın varlığı vs. "kültürümüz"ü oluşturmaz. Bu nedenle günlük kullanım dilinde de kültür tanımını bir yere oturtmak gerekir.

Kültür birçok öğeyi içerir. Felsefe; bilim ve sanat, kültürün gerçek öğeleri olarak her biri kendi içinde ayrı ayrı öğelere ayrılır; felsefe, bilim ve sanat içerdikleri tüm parçalarla birlikte kültürü oluştururlar, İnsan toplumlarının bilim, felsefe, sanat, teknik, devlet ve sosyal yaşama ilişkin örgütleniş, eğitim vb. bütün alanlardaki kazanımları, bize kültür tanımını verir. Yine toplumu oluşturan bireylerin duyuş, düşünüş ve davranış birliği bir kültürü ifade eder. Bu birlik, her süreçte, önceki ya da başka toplum, ulus veya uygarlıktan farklı, koşulların etkisiyle oluşur

Farklı koşullar nedeniyledir ki, her toplum veya ulusun kültürü, özgün yönleri ve farklılıklarıyla sivrilir. Öyleki bir toplumun kültürel olarak kutsadığı bir şeyi, başka bir toplum kendi kültürüne göre deli saçması olarak nitelendirebilir. Ama bunu kimse hor-hakir görmemelidir. Çünkü o toplumun, o ulusun tarihsel olarak oluşmuş, benimsenmiş, gelenekselleşmiş bir yaşayış biçimidir ve insanlık açısından bir zenginliktir. Bu zenginliğin hor-hakir görülmesi veya baskı altına alınması, nihayetinde insanlığın bir bütününe zarar verecek bir olaydır. Kültürlerin özgürlüğü, hem sözkonusu ulus veya toplumun kendi gerçegine yabancılaşmaması, sömürüye uğramaması, hem de insanlığın bir çeşit gelişmişlik düzeyi veya zenginliğinin korunması için zorunluluktur...

"Her ulusal kültür, gelişmiş olmasa bile, demokratik ve sosyalist bir kültürün unsurlarını içerir, çünkü her ulusta yaşam koşulları zorunlu olarak demokratik ve sosyalist bir ideolojiyi doğuran, sömürülen bir emekçi yığını vardır. Ama her ulusta, aynı zamanda (çoğunlukla aşırı gerici ve yobaz nitelikte olan) bir burjuva kültürü de vardır ve bu, ulusal kültürün 'bir unsuru' olarak kalmaz, egemen kültür biçimine bürünür." (V.İ. Lenin, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı)

Kültürün sınıfsal gerçeği, bu noktada açığa çıkar. Ezen sınıf, her egemen elit kendi kültürünü yaratır biçiminde genel bir kanı vardır. Bunun, her egemenlik biçimi kendi kültürünü vareder biçiminde algılan-

faaliyet şekilleri; felsefe, bilim ve sanata atfettikleri rol, biçtikleri amaç vardır. Sosyalizmin herşeyde olduğu gibi burada da temelden bir farklılığı olmak durumundadır.

Herşeyden önce sosyalistler, devrim ve demokrasi güçleri kültüre, halkların, emek sahiplerinin malı ve tarihsel olarak üretimin doğrudan bir sonucu olarak bakar. Zaten sosyalizm de, insanlığın en ileri kültür düzeyidir. İnsanlığın kendi gerçek tarihselliğini, maddi ve manevi değerleri onun öz kültürü olan sosyalizm ifade eder. Sosyalizm, insanlık tarihinin tüm kültürel birikiminin olumluluklarını sentezler, kültürel zenginliği çok yönlü olarak büyük bir hümanizmle somutlaştırır, özümler. Bilimselliği, halka yakınlığı, demokratik muhtevası, kollektivizmi, hümanizmi, yurtseverlik ve enternesyonalizmi ile, kültürlerin tam gelişimini, her ulusun kültürünü zenginleştirmeyi içerir ve programlaştırır.

Tüm bu özellikleriyle sosyalizmin değil yeni bir kültür şekillendirmesi, altından kalkamayacağı hiçbir sorun olamaz. Yeter ki, doğru bir bakış ve uygulama olsun... Bu konuda sosyalist hareketlerin hem ulusal, hem de evrensel düzlemde çarpıcı bir biçimde kültür politikasını oluşturma ve hızla, emperyalizmin küreselleşmesine ve küresel kültürüne alternatif olacak biçimde kültürel örgütlenmesine, eylemliliğine gitmesi gerekir. Dogmatizmi aşan bilimsel ve yaratıcı bir yaklaşımla Olgunluk Dönemi Sosyalizmine cevap olunabilirse, yeni bir dünya yaratma eyleminde halkların kültürleri, özgürlüğüne erişebileceği gibi, yeni bir insanlık kültürü de şekillendirilebilir. Bunun için yeterli deney ve birikim açığa çıkmıştır. Gerekli olgunluk yakalanmıştır. Tabii ki kullanmasını bilen için...

c) Gelişme koşulları ve özgürlük gereksinimi

Değinmeden geçemeyeceğiniz üçüncü ve son bir nokta kültürün gelişme koşulları ve bu koşulların degerlendirilmesine ilişkindir.

Bir üstyapı öğesi olarak kültürün içerdiği felsefe, sanat, bilim, siyaset öğeleriyle birlikte temelini oluşturan, elbette ekonomik yapıdır. Ekonomik altyapı bu yüzden kültürün gelişme koşullarını yaratır, onu bir uygarlık olma yolunda tamamlar. Uygarlık, ne altyapısız, ne de üstyapısız düşünülebilir. Birbiriyle hem bir karşıtlık, hem bir bütünlük oluşturan alt yapı ile üstyapı alanında alt yapının tek yanlı bir belirleyiciliginden söz edilemez. Her ikisi arasındaki etkileşimin varlığı yadsınamaz. Bu etkileşim nedeniyledir ki, üst yapı alanı olarak kültür değerleri alt yapının gelişimine etki eder; maddi koşullar insan yaşamı için öncesel bir bütünleyici olarak kültür üzerinde etkisini sağlar. Bu yüzden alt yapı ve teknik, kültürün gelişimi, dönüşümü ve yeniden yaratılması için olmazsa olmazdır. Aynı şekilde üst yapı ve kültür, alt yapının gelişimi, dönüşümü ve yeniden yaratılması için olmazsa olmazdır. Maddi ve manevi güçlerin böyle birbirini içermesi, birbiri üzerindeki etkileşimi ve belli bir denge içinde karşılıklı gelişim koşullarını yaratması söz konusudur.

Belirtilen bu gerçekler, güçlü bir altyapı olmadan kültürün gelişiminin sağlanamayacağını değil, aksine üst yapının da kimi zaman belirleyici olabileceğine yakınlaştırır bizi. Öyle ki, reel sosyalizm somutunda da bu sonuç çıkar. Her halükarda ekonomiyi belirleyici kılmanın, insana, verdiği/vereceği zararları düşünebilirsek, bu, daha iyi anlaşılır. Örneğin, *"önce sosyalist devleti, onun alt yapısını kuralım, sonra sosyalist insanı yaratırız, sosyalist kültürü sonra tesis ederiz"* mantığının Sovyet özgülündeki sonucu feci bir yıkım oldu. Bu da gösterdi ki, daha çok insana dayalı, onun kültürel, sosyal gelişimine dayalı bir yaklaşım, ezilenler açısından daha gerçekçidir.

Dolayısıyla bu noktada insanın, toplumun ve onun kültür gelişiminin koşullarını açığa çıkarmak gerekecektir. Güçlü bir alt yapı da olmadığı için ne yapılacaktır? Örneğin Kürt halkı için kültürel gelişimin koşulları nedir? Tarihsel-toplumsal dönüşüm süreçlerinde ya da hiçlikten varlığa gidişte, bu koşullar nasıl yaratılacaktır?

Parti Önderliği *"Kürt rönesansının kaynakları, siyasi mücadelenin kendisidir"* derken, kültürün bir rönesans biçiminde gelişiminin koşullarının, yine kültürün bir ögesi olan ama nihayetinde yaşamsal bir sonucu niteliği arz eden siyasetin rolü ile açıklar. Ekonomi açısından da bu böyledir: doğru bir ekonomik kalkınma, nihayetinde ekonomi siyasetine, onun doğru siyasi uygulanışına bağlıdır.*

O halde ilkin, kültürün gelişme koşulları açısından doğru bir siyaset ve siyasi mücadele şarttır. Ülkemizde yürütülen 15 yıllık devrimci savaşımın sonuçlarına bakıldığında, ortaya çıkan kültürel gelişme koşulları, yaşanan Kürt rönesansı ve hatta gelişen demokratik devrimle, kültür devriminin uygunlanma sürecine girilmesi bunun ispatıdır. Doğru, devrimci bir siyaset ve siyasi mücadele biçimi, bu gelişmeleri açığa çıkarırken; bunun askeri biçimi olan savaş, kültürel gelişme,sanatsal yaratım vb. için bir sürü hammadde de yaratmıştır. 'Tarihi-toplumsal dönüşümlerin yaşandığı süreçlerde emek ve yoğunlaşmalarla birlikte kültürel yapılanmalar da kendini dönüştürücünün niteliğine göre şekillendirir. Dönüştürücü, kaynağını, yüzyılların insanlık emeğine, sömürülen halklara, bilime dayandırıyorsa, burada belirecek kültür de bu temellerde olacaktır. Bu anlamıyla yürüttüğümüz savaş, edebiyat ve sanatın kaynağını teşkil etmektedir." (PKK V. Ortadoğu Konferansı Kararları)

Şimdi giderek askeri zeminde yükselip demokratik tarzda dönüşüm yoluna giren bu mücadele boyutlanmaktadır. 15 yıllık devrimci savaşın yarattığı gelişmenin meyvelerini toplama, doğru bir kültür-sanat siyasetiyle, PKK programında ortaya konulan demokratik devrimi derinleştirme ve kültürel devrimini yüreklere ve beyinlere nakşedip bir halk olarak köklerini daha derinlere salma sürecine girilmiştir.

Özellikle böyle süreçlerde güncel olan ve kültürün başka bir gelişme koşulunu teşkil eden diğer bir durum, halklar, uluslar ve toplulukların kültürel ilişkileri ve alış-verişleridir. Kültürler arası dayanışma ve kültürlerin kaynaşması temelinde halkların birliği ve özgür gelişme açısından, bu gelişme koşulu oldukça önemlidir. Uluslar ve topluluklar arasındaki kültür alış-verişi, insanların birbirini anlamaları ve birbirinde ortak yanları bulmalarını sağladığı kadar, evrensel barışa da katkı sunabilecek bir özellik taşır. Bu temelde kültürler arasında hoşgörü ve dayanışma yaratılabilirse, bu, demokratik bir kültürel gelişmeye çok yönlü katkı sunmakla kalmaz, kendi farklı özelliklerini koruma temelinde, kültürel özgürlük kadar siyasal özgürlükleri de artırır. Kürt ve Türk halkı özgülünde, yine Ermeni, Laz, Pomak, Çerkez, Asuri-Süryani, Gürcü, Pontus; Mezopotamya ve Anadolu'da yaşayan tüm etnik ve dinsel azınlık ve kültürler açısından, bu oldukça derin bir anlam içerir.

Dolayısıyla özellikleri çok farklı olan ulus ve toplulukların, birbirine benzer koşullarının olması, kültürün gelişimi ve zenginliği açısından daha avantajlı bir zemin sunar. Bu zemin iyi değerlendirilir ve güçlü bir örgütlülüğe dönüştürülebilirse, insanlık ve onun uygarlığının yükselişi açısından iyi bir fırsat yakalanmış olur.

Tabii ki tüm bunlar kültür siyasetinin kapsamına girer ve bize bir şeyi daha hatırlatır: *"Kültürel sorunlar, askeri sorunlardan farklıdır. Yumruklu ya da mekanik yöntemlerle çözülmezler." (Aktaran; A. Kurtuluş, Politika ve Sanat)* Bu cümle de bize, kültürler arası dayanışmanın önemini gösterdiği gibi, yaklaşım sorunu hakkında da bir veri sunar. Yine talan, asimilasyon biçiminde bir yol izleyerek kültürlere yaklaşan güçlere, bir uyarı özelliği taşır.

Burada tek tek kültürlerin kendi öz örgütlülüklerini yaratmadan, kültürler arası bir hoşgörü, dayanışma ve alış-verişin de pek olamayacağını, yine kültürün gelişme koşulunun esas olarak özgürlük koşulu oldugunu hatırlatmak gerekir. Özgürlük ve özgürlük için mücadele, kültüre en uygun zemini yaratır. Zaten tarih boyunca kültürün en fazla serpilip, geliştiği, yine sanat akımlarının boyverdiği zaman ya da yerler demokrasinin ve özgürlüğün gelişkin olduğu ortamlar olmuştur.

Tabii bu, anti-demokratizmin olduğu bir zeminde sanat-kültür gelişmez sonucunu vermez. Anti-demokratik zemin, kültürel gelişimi sekteye uğratır ama gelişmesi, bu sefer anti-demokratizme karşı özgürlük mücadelesi içerisinde olur. Sanatsal ve kültürel uyanış bu anlamda ya demokratik toplumlarda boyvermiş, ya da demokrasinin gelişmediği toplumsal zeminlerde demokratik mücadeleyle kendisini geliştirmiş, büyütmüştür. Türkiye ve ülkemiz gerçeği bunun çarpıcı bir örneğidir. Baskı altında tutulan, hoşgörü ile yaklaşılmayan kültürlerin mücadele ve bu mücadelenin başarısı dışında yaşama şansları yoktur. Bir çok kültürün eriyip yerine büyük egemen ülke kültürlerinin hakim olmaya başlamasının, bugün dünya çapında bir çok zengin halkın dilinin kaybolmayla yüzyüze gelişinin başka nedeni bulunamaz. Bu, aynı zamanda insanın kendi öz kültürüne yabancılaşma ve öz kültürünü içselleştirme sorununu, bir kez daha gündeme getirmektedir.

Bütün bunlar, herşey açısından olduğu gibi, kültürün gelişme koşulları ve özgürlük gereksinimi açısından da, yine karşımıza temel varlığı, yani insanı çıkarıyor. Çünkü kültür sorunlarında da belirleyici olan merkez, insan ve onun eylemidir. Diğer yandan kültür, ancak insanla ve onun maddesel ve ruhsal etkinliğiyle ilinti içinde varolabilen bir değerler sistemidir.

"İnsanoğlu, manevi etkinliğinin sonuçlarını kültür verimlerinde maddeleştirerek kültürü yaratır ve bu verimlerin manevi içerigini, duyup kavrayabileceği bir şey haline getirerek, ortaya çıkararak ve maddesellliğinden sıyırarak, kültürü özümler. Toplumda, sadece sürekli bir kültür yaratışı değil, aynı zamanda, sürekli bir kültür içselleştirilmesi süreci de vardır, içselleştirme, insan ile kültür arasındaki etkinleşmenin zorunlu bir yanı ve toplum yaşamı ve gelişimi için zorunlu bir koşuldur." (V. Kelle - M. Kovalson, Tarihsel Maddecilik Marksist Toplum Kuramının Ana Çizgileri)

Bu koşul yerine gelmeden, ne insan ve toplum yaşamının gelişiminden, ne de kültürün varlığından söz etmek olası olur. İçselleştirme olmadan benimsemenin de olamayacağı açıktır. Dolayısıyla her kültürün bir içselleştirme sürecini sürekli yaşadığı, ancak böyle insan ve toplum yaşamı üzerinde bir değerler alanı oluşturabildiği ve kendi esas gücünü buradan aldığı doğrudur.

İnsanoğlu, herşeyin odağında yer alan bir varlık olarak, hem tarihsel-sosyal olarak yarattığı, hem de etkisi altında olduğu kültürün gelişme koşullarını da, yine kendisi yaratır veya açığa çıkarır. İrade sahibi olarak, bu konuda da herşeyi yapma gücündedir. En basitinden kültürün gerektirdiği kurumlaşmayı, örgütlülük mekanizmalarını sağlam ve yerli yerine oturtmak insanın elindedir. Sonuçta siyaseti, siyasi mücadeleyi yürüten ve bununla kültürün gelişme koşullarını açığa çıkararak, kendini ve toplumu ilerleten insandır. Koşullar ne olursa olsun, –en ağır sömürgecilikten asimilasyona, son sınırına varan bir bitmişlikten kültürel ölüm koşullarına kadar– burada insan kaderini belirleyebilir, koşulları tersine çevirebilir.

Demek ki insan, bu gücü kendinde görebilmeli ve kendine güvenerek bir faaliyet sürecine girebilmelidir. Kültürel çalışmalar bu belirleyicilikte ve doğru bir dönemsel kültür politikası dogrultusunda yürütüldükçe, kültür sorunlarına doğru bir yaklaşım sözkonusu olabilir.

İşte tam da burada, Andrê Malraux'un *"her kültür ancak kendi zayıflığından ölür"* sözünü, *"her kültür, kendi insanının zayıflığından ölür"* biçiminde de okuyabiliriz.

Kürt Halkına Dostluk, Sorumluluk ve Duyarlılık Gerektirir!

Bazı çevrelerce geliştirilen "PKK'nin idam cezası uyguladığı" vb. propagandalarla kafaları bulandırma çabalarına karşılık PKK Avrupa Temsilciliği'nin yaptığı basın açıklaması.

Kamuoyuna

Ulusal Önder Başkan APO ile partimiz PKK ve Kürt sorununu barışçıl bir biçimde çözmeye yönelik geliştirdiğimiz son politikalara karşı, Almanya merkezli bir karşı faaliyet uzun süredir yürütülmektedir. Ülkede ve yurtdışında yaşayan Kürt halkının Önderliği, partisi ve atılan tüm adımlar ile bütünleştiğini açıkça ortaya koyması üzerine zavallı konuma düşen bu faaliyet yürütücüleri, yalan ve karalamalara dayanmanın dışında da bir çare bulamamışlardır. Asıl güçleri ise, partimize ve halkımıza yönelik geliştirilen saldırılarla birleşmek olmuştur. Nitekim Güney Kürdistan'daki son gelişmeler de bunu açıkça gösterdi.

Son süreçte on bin kişilik gerilla ordusunda kaçan küçük bir grup üzerine halkımıza ve mücadelesine karşı politika yürütülmek istendi. Barış ve demokrasi mücadelesi geliştirerek Kürt sorununu çözme, böylece on beş yıllık büyük bir savaşın yol açtığı sorunları aşarak halklarımıza olduğu kadar Ortadoğu'ya ve tüm insanlığa önemli bir katkı sağlamaya çalışan partimizin bu çabası boğulmak istenmektedir. Üstelik de Kürt halkının en demokratik ve modern hareketi olan partimiz ve mücadelemizin bu özellikleri hedef alınmıştır. Kürt insanını dillendiren, kimlik ve kişilik kazandıran, tarih ve dünya halkları karşısında söz sahibi kılan bir mücadele karalanmaya çalışılmaktadır. Partimiz içinde özgürlük olmadığı, bir kısım arkadaşların tutuklandığı vb. yalanlarla yürütülmek istenen bu kampanyanın amacı arkadaşlarımızın ve partimizin açıklamalarıyla ortaya çıkmıştır. Partimiz ve halkımız açısından başından beri açık olan bu durum artık kamuoyu açısından da nettir. Yalnız bilerek veya bilmeyerek böylesi bir karşı faaliyet yürütenler için bazı hususları belirtmek gerekmektedir.

Her şeyden önce hiçbir ciddi ve inandırıcı bilgiye dayanmadan, ne üdüğü belirsiz kişilerin iddialarını esas alarak bir halkın mücadelesi ve temsilcilerine karşı böylesi bir saldırıya geçmenin yanlışlığının ve haksızlığının görüldüğünü umuyoruz. Özellikle bir takım iyi niyetlerle hareket eden, Kürt halkının dostluğunu istediklerine inandığımız kimi kişi veya çevrelerin böylesi bir kampanyada yer almalarını anlayamıyoruz. Dostluk duyarlılığı veya hümanist yaklaşımlarla hareket edildiği belirtiliyorsa, aynı tavrın geliştirilmek istenen barış çabaları ile buna karşı gösterilen olumsuz tutumlara yönelik de sergilenmesini bekliyoruz. Güney Kürdistan'daki çeşitli güçler ile Türk devleti gerilla güçlerimize karşı kapsamlı saldırı hazırlığındadır. Acilen karşı çıkılması gereken durum budur. Kürt halkına dostluk da ancak böyle yapılabilir.

Her şeye rağmen yaşanan bu gelişmelerin, herkese bilgisiz ve sorumsuz yaklaşımların doğurabileceği olumsuz sonuçları gösterdiğine de inanmak istiyoruz. Bu nedenle gereken dersler çıkarılırsa bu durum daha sonrası için olumlu gelişmelere zemin olabilir. Bunun için de; iyi niyetlerinden kaynaklı böylesi bir tutuma giren kişi ve çevrelerin, halkımıza yönelik samimiyetlerini gösterecek bir tutum sergilemelerini ve bunu açıklamalarını bekliyoruz.

Yalnız geçmişte olduğu gibi bu son olaylarda da görüldü ki, herkes iyi niyetli veya yetersiz bilgilenmeden dolayı böylesi tutumlara giriyor. Kürt veya yabancı çeşitli çevre ve kişiler, varoluşlarını partimiz ve mücadelemize yönelik saldırılara bağlamışlardır. İster adlarında bol bol Kürt, Kürdistan, sosyalist yazsın, isterse de ezilen halkları koruduklarını iddia etsinler, bu çevrelerin gerçek kimlik ve amaçları iyi bilinmektedir. Yıllardır olduğu gibi, bugün de partimizin ve mücadelemizin ezilmesinden medet ummaktalar. Geliştirilen barış sürecinin başarısının onların geçim kapılarını ortadan kaldıracağı telaşı ile her türlü ahlak dışı saldırı ve suçlamayı yapar konumdalar. 25 yıldır halkın mücadelesinde bir adım gelişme yaratmayan, ülke ve halk gerçekliğiyle bütünleşmeyen sözde Kürt parti ve liderleri ile, karanlık kimi kişi ve kuruluşlara, bu kez de hiç heveslenmesinler diyoruz. Kürt halkı, Önderliği ve partisini seçmiştir. Kürt halkının dostlarına da, bu çevrelerin barış ve demokrasi karşıtı gerçek yüzlerini görmeleri ve uyanık olmaları çağrısını yapıyoruz.

Her zaman olduğu gibi yine bağlılığını koruyan yurtsever halkımıza da geliştirilen bu oldukça tahrik edici saldırılar karşısında gösterdiği olgun tavırdan, sergilediği kararlılıktan dolayı teşekkür ediyoruz.

26 Temmuz 2000
PKK Avrupa Temsilciliği

Özgürlük için herşey yapılacak

PDK ve YNK'nin Washington görüşmeleri ardından Güney Kürdistan'da PKK'ye yönelme kararları ve bu doğrultudaki yaklaşımlarına karşı PKK Başkanlık Konseyi tarafından 17 Temmuz'da yapılan basın açıklaması

Halkımıza ve Kamuoyuna

Dünya çapında, insanlığın sorunlarını barış içinde siyasal diyalog yoluyla çözmeye çalıştığı ve bu doğrultuda önemli gelişmelerin sağlandığı bir dönemde Kürdistan'da bir savaş rüzgarı estirilmeye başlanmıştır. PDK ve YNK'nin Washington'da yürüttükleri görüşmelerin ardından böylesi bir durumun yaşanması anlamlıdır. Adı geçen güçlerin Washington ve öteki yurtdışı ziyaretlerinin hemen ardından, Kürdistan'da iç çatışmaların yaşandığı iyi bilinmektedir. Uluslararası alanda geliştirilen bu ilişkiler Kürt sorununa çözüm getirmediği gibi, iç çatışmalarla sorunları daha da ağırlaştırdığı kesindir. Bütün Kürt taraflarının katılmadığı ve Kürtler arası bir ittifakı amaçlamayan ilişkilerin bir sonuç doğurması zaten beklenemez. Bu son ziyaretin doğurduğu sonuç da bugüne kadar olanlardan farklı görünmemektedir. Irak için çözüm iddiasıyla Washington'a gidip hem ABD yetkilileriyle hem de kendi aralarında görüşen PDK ve YNK yeni bir iç çatışma planıyla dönüyorlar. Görüşmeciler daha yerlerine ulaşmadan, her iki örgüt PKK'ye karşı saldırgan tutumlar içerisine girmişlerdir.

PDK son on beş günlük süre içerisinde defalarca Halk Savunma Güçlerimize saldırmıştır. Kendisini savunma durumunda kalan Halk Savunma Güçlerimizle PDK güçleri arasında çıkan çatışmalarda her iki taraftan yetmiş civarında ölü ve bir o kadar da yaralı vardır. YNK benzer bir saldırganlık içerisindedir. YNK, savunma güçlerimizin mevzilerine beş kez saldırı düzenlemiştir. Bunun dışında sivil çalışmalar içerisinde bulunan yirmi yoldaşımız yakalanmış ve iki aracımıza el konulmuştur. Öte yandan YNK bütün güçlerini Halk Savunma Kuvvetlerimizin bulunduğu alanlara yönelterek savaş pozisyonuna sokmuştur. Alınan kesin bilgilere göre muhtemel bir savaş için Türk devletinden büyük miktarda silah, cephane ve diğer askeri destek alınmıştır. Bugün Güney Kürdistan'da PKK'ye saldıran bu iki örgütün kendi aralarında çatışmaları da gündemdedir.

Partimiz Kürt barışı için bütün Kürt örgütlerinin sorunlarını siyasal diyalog yöntemiyle çözüme kavuşturma tutumunu ısrarla sürdürmektedir. Özellikle son bir yıllık süreçte bu yönlü çabalarını daha da yoğunlaştırmış; iç çatışmaların sorunları ağırlaştırması gerçeğinden hareketle yeni bin yıla barış ve çözümle gir-me anlayışı temelinde hareket etmiştir. Bu doğrultuda YNK ve PDK'ye defalarca çağrılar yapmış, mektuplar yazmış ve arabulucular göndermiştir. Partimizin barış ve çözüm çabaları söz konusu güçlerce hep yanıtsız bırakılırken, aynı zamanda saldırıyla karşılık bulmuştur. Uluslararası komplonun devam ettiği bir ortamda, bu her iki örgüt kompoloya güç vermişler; uluslararası ve bölgesel güçlerin amaçlarına uygun bir biçimde PKK'nin tasfiyesi için taşeronluk rolünü üstlenmilerdir. Buna rağmen Önderliğimiz ve partimiz uluslararası komplonun bir ayağı durumunda bulunan bu güçleri lanetle karşılanması gereken bu tutumlarından vazgeçirmek için yoğun çaba harcamıştır.

Halkımızın özgürlük mücadelesi hala uluslararası bir komployla tasfiye edilmek istenmekte, bu doğrultuda Başkan APO, Onun partisi ve halk üzerinde en çirkin oyunlar oynanmaktadır. Tasfiyenin başarısı için psikolojik, ideolojik ve fiili saldırılar yoğun biçimde sürdürülmekte, partimizin parçalanıp dağılması için yoğun çaba harcanmaktadır. Komplonun başarıya ulaştırılması ve devrimimizin tasfiyesi amacıyla iç çatışmalar gündeme sokulmuştur. Uluslararası komplo çerçevesinde yoğunlaşan saldırılar karşısında, partimiz bu saldırılara soylu özgürlük mücadelesini kararlılıkla geliştirerek karşılık vermiştir. Bundan böyle de halkımız ve dostlarımızdan aldığı güçle kutsal özgürlük davasını savunacak, bu yolda tavizsiz yürümeye devam edecektir. Bedeli ne kadar ağır olursa olsun, özgürlük için herşey yapılacak, hiçbir dayatmaya boyun eğilmeyecektir. Eğer bu büyük bir savaş vermeyi gerektiriyorsa, o da yapılacaktır.

Burada savaşma kararlılığımızı getirirken, YNK ve PDK'yi son kez saldırılarını durdurmaya, sorunları barış ve diyalog yöntemiyle çözmeye çağırıyoruz.

Yurtsever Kürt Halkı!

Bugün şer güçleri özgür geleceğimizi karartmak için Başkan APO'ya ve onun partisine karşı saldırı içerisindedirler. Sizi özgürlüğünüzden yoksun bırakan ve özgürlük mücadelesinin zafere gitmesini önlemek isteyen egemen güçlerin hizmetinde bulunan hain ve işbirlikçi karakterdeki Kürt gericiliğinin iç çatışmalarla özgürlük davamızı başarısızlığa uğratmalarına fırsat tanımayın. Başkan APO'nun ve partinin etrafında birliğinizi güçlendirerek ayağa kalkın. Her türlü mücadele biçimiyle ihanete ve işbirlikçiliğe karşı mücadele bayrağını yükseltin. Bütün olanaklarınızı bu temelde harekete geçirin.

Kamuoyuna!

Kürt halkının özgürlük mücadelesi büyük bir saldırı altındadır. Egemen güçler bu saldırıların başarısı için hain ve işbirlikçi güçleri saldırıya geçirmişlerdir. Bu güçler halkımızın demokratik bir sistem içerisinde özgürce yaşama mücadelesini yenilgiye uğratmak istiyorlar. Bunun bir gereği olarak iç ve dış güçler saldırılarını tırmandırıyorlar. Artık herkesin bu saldırılara karşı çıkmasının, halkımızın sorunlarının barış ve diyalogla çözüme kavuşturmasının zamanı gelmiştir. İlerici insanlık, demokrasi ve insan haklarından yana olan herkes, tüm bu olup bitenler karşısında tavırsız kalamaz. Halkımızın özgürlük davasına destek vermek, insanlıktan yana olmanın asgari gereğidir. Bu temelde sizleri uluslararası komploya karşı çıkmaya ve halkımızın özgürlük davasını desteklemeye çağırıyoruz.

17 Temmuz 2000
PKK Başkanlık Konseyi

Komplo Güçleri Savaş Rantçıları ve Çeteler Yine Devredeler

● PKK Başkanlık Konseyi

Halkımıza ve Kamuoyuna

Partimizi tasfiye etmek ve Kürt ulusal demokratik hareketini bastırmak amacıyla uluslararası komplo güçlerinin partimize ve yurtsever halkımıza yönelik baskı ve saldırıları son dönemde iyice yoğunlaşmış bulunmaktadır.

Bu çerçevede başta HADEP olmak üzere Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki tüm Kürt kuruluşları üzerinde, gazetelere, derneklere, kültür kurumlarına ve Kürt kimliğine sahip çıkan herkese yönelik sistemli bir baskı ve sindirme hareketi yürütülmektedir. Türk ordu güçleri ile PDK ve YNK güçlerinin halk savunma kuvvetlerimize karşı Kürdistan'ın kuzeyinde ve güneyinde Nisan ayından beri yürüttükleri askeri operasyon devam etmektedir. Bu kapsamda son bir hafta içinde Gare, Haftanin, Metina, Oramar ve Qalatuka alanlarında çatışmalar yaşanmıştır. Bunlara paralel olarak Alman devletinin ve Almanya'daki Kürt kurum ve kuruluşlarının üzerindeki baskısının arttığı, birçok dernek ve ev basılarak Kürt yurtseverlerinin tutuklandığı, en son savaş mağdurlarına yardım çalışması yapan bir derneğin basılıp iki ayağı olmayan bir yurtseverin gözaltına alınıp bırakılması vb. gözlenmektedir.

Asker ve polis baskısı olarak bunlar yaşanırken, uluslararası komplonun propaganda organları da boş durmamaktadır. Türkiye ve Avrupa'daki bazı basın organları ve haber ajansları partimiz hakkında bir yığın asılsız haber yaymaktadır. Bu yalan haberlerde, 7. Kongre'den bu yana bilmem kaç yüz gerillanın öldürüldüğü, partimizin bölünüp parçalandığı, bilmem kaç yüz kişinin partimizden ayrıldığı, kaçamayanların ise tutuklanıp yargılandığı, bunların çoğunun bayan olduğu biçiminde sözde bilgiler yer almaktadır. Hatta bütün bunlar götürülüp İmralı'da tutulan Genel Başkanımıza dayandırılmaya, Genel Başkanımız adına yalan yanlış birçok söz yayılmaya çalışılmaktadır.

Bütün bunlar bir araya getirildiğinde partimizin ve ulusal demokratik hareketimizin nasıl kapsamlı bir saldırı ile yüzyüze olduğu açıkça görülebilinir.

9 Ekim 1998'de Parti Önderliğimize saldırı olarak başlatılan uluslararası komplonun, şimdi de parti yönetimimize ve gerilla güçlerimize yönelik bir saldırı olarak yürütülmeye çalışıldığı ortadadır. İran üzerindeki baskının, PDK ve YNK ile yeni Washington zirvesi vb. olayların buna bağlı olarak geliştiği açıktır. Kısaca uluslararası komplo güçleri, savaş rantçıları ve çeteler yine devrededirler ve bu saldırılarla barış ve demokratik dönüşüm sürecini sabote etmek istemektedirler. Bu nedenle barış ve demokrasiden yana olan herkesi, tüm ilgili güçleri bu durum karşısında duyarlı olmaya çağırıyor, hata yapmamaları ve geç kalmamaları konusunda uyarıyoruz.

Partimizin ilan ettiği ateşkese bağlı olduğu, gerilla güçlerimizin saldırı yapmadığı ve savunma konumunda bulunduğu herkesçe bilinen bir gerçektir. Türk ordu güçleri ile PDK ve YNK güçlerinin saldırıları sonucu meydana gelen çatışmaların sonuçları ise olaylar yaşandığı zaman tarafımızdan açıklanmıştır. Bunlar dışında Halk Savunma Kuvvetlerimiz hakkında verilen bilgiler gerçek dışıdır, bu nedenle halkımız ve dostlarımız bu tür spekülasyonlara inanmamalıdır.

Ayrılmaya gelince, 19 Mayıs 2000 tarihinde Süleyman ve Zeki adlı kişilerin de aralarında bulunduğu, dördü bayan yirmi kişilik bir grubun kaçıp gittiği doğrudur ve bunların YNK'nin yanında olduğu bilinmektedir. Uluslararası komplonun içimizdeki uzantıları olan bu lümpen, serseri, çete grubuna karşı tüm parti yapımız bilinçlidir ve dışa yönelik de gerektiği kadar açıklama yapılmıştır. Şimdi bu çetenin yalanlarına sarılan PKK düşmanı iç ve dış çevreler, bir kaşık suda fırtına koparmaya ve partimizin içbirliğini sözde sarsmaya çalışmaktadırlar. Bunların bazıları kaçakların kimler olduğu bilmeyebilir; ama tüm parti yapımız ve yurtsever halkımız bu serseri çeteleri çok iyi tanımaktadır. Bunlar, Bingöl olayı ile '93 ateşkes sürecini sabote eden, lümpen yaklaşımlarıyla partimize ağır zararlar veren, yaşam düşkünü Şemdin Sakık'ın işbirlikçi çete grubudurlar. Zaten bu kişinin mahkemeden yaptığı çağrı üzerine kaçıp gitmişlerdir. Bu nedenle, dikkatli olmaları konusunda ilgili herkesi uyarırız. Bunlara sarılarak PKK'ye karşı saldırı yürüteceklerini sananlar, kısa sürede ellerindeki malın ne olduğunu görüp yanıldıklarını ve yanlış hesap yaptıklarını anlayacaklardır.

Öte yandan, bu tür olaylarla İmralı'da en ağır koşullarda tutulan Genel Başkanımızı ilişkilendirmek doğru bir yaklaşım olmadığı gibi, ahlaki açıdan da uygun bir tutum değildir. Partimiz içinde görüş ayrılıklarının olduğu, çok sayıda militanın tutuklanıp yargılandığı iddiaları tamamen gerçek dışıdır. Tutuklandıkları iddia edilen bazı yoldaşlarımızın özellikle kamuoyunca bilinen ailelerden olmaları da bir özel savaş yöntemi gereğince bu tür spekülasyonlara başvurulduğunu ortaya koymaktadır. Biz açık bir partiyiz ve her türlü tartışma ve çalışmayı açık yapıyoruz. Bütün militan yapımız bu tür propagandaların parti birliğini sarsmaya ve partimizi yıkmaya yönelik olduğunu çok iyi biliyor ve en başta adları yazılıp çizilen arkadaşlarımız bunu yapanlara büyük öfke duyuyor. Bayan militan yapımıza yönelik spekülasyonlar ise sahiplerinin umutlarını kursaklarında bırakacak türdendir. Bayan yapımız her zaman Önderliğe ve partiye en bağlı militan topluluk olmuş ve bunu sayısız kahramanlık eylemi ve kutsal özgürlük yaşamı ile kanıtlamıştır.

Bir kez daha ilgili herkesin dikkatini partimize dıştan ve içten yönelen saldırılara çekiyor, hata yapmamaları ve uluslararası komplonun uzantıları olmamaları konusunda herkesi uyarıyoruz.

Yurtsever Halkımız!

Partimiz, 7. Kongre çizgisi temelinde yeni bir stratejik hamle geliştiriyor ve bu tür saldırılarla böyle bir süreçte karşılaşıyor. Bu oldukça anlamlı ve anlaşılır bir durumdur. Karşıtlarımız halk olarak bizi böyle bir hamleden alıkoymak ve ulusal-demokratik gelişmemizi yok etmek istemektedir. Hepimizin, her yurtseverin bu gerçeği iyi görmesi ve yurtseverlik görevine sağlam sahip çıkması gerekir. Partimize yönelik spekülasyonlara asla inanmamalı, bizi parçalamak isteyenlere karşı birliğimizi ve örgütlülüğümüzü daha da güçlendirerek cevap vermelidir. Gün, 14 Temmuz zindan direnişinin ruhunu daha da canlandırma, partiyi ve mücadeleyi 14 Temmuz çizgisinde sahiplenip savunma günüdür. Parti ve halk olarak biz bunu geçmişte yaptık, bugün de Önderliğimiz ve şehitlerimizin çizgisinde kenetlenerek yine yapacağız ve tüm dünya Kürt halkının neler yapmaya muktedir olduğunu bir kez daha görecek.

Bu temelde tüm yurtsever halkımızı, Başkan APO önderliğinde ve partimiz etrafında daha sıkı birleşmeye, bizi yok etmek isteyenleri, bozguncu ve tasfiyecileri iyi tanıyarak saflarımızdan atmaya, parti birliğimize kasteden her türlü tutuma karşı tam bir birlik içinde olup mücadele etmeye çağırıyoruz.

– Kahrolsun uluslararası komplo ve uzantıları!

– Yaşasın 14 Temmuz birlik ve direniş ruhu!

– Yaşasın Başkan APO Önderliğindeki PKK!

14 Temmuz 2000

Devrimcilik insanı esas alan sürekli yenilenmedir

El Salvador'un son 40 yıllık siyasi tarihine damgasını vuran Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi (FMLN) liderlerinden Lübnan asıllı 60 yaşındaki Şefik Handal, bugün de partisi adına El Salvador'da milletvekilliği yapıyor. FMLN'nin kurucularından biri olup Komünist Parti'nin Genel Sekreteri olarak görev yaptı. Bu görevini FMLN ile devlet arasında '80'den '92 yılına kadar süren savaş yıllarında da sürdürdü. Barış anlaşmasından üç yıl sonra kurucu 5 partinin kendilerini feshedip tamamen FMLN'ye katılma kararı almalarından sonra, Komünist Parti de misyonunu tamamlayıp ortak siyasi yapılanmaya dahil oldu. Handal, parti içinde sosyalist çizgiyi savunanların başını çektiği için partinin ideolojik lideri olarak da biliniyor. FMLN'de sosyalist düşüncenin hakim olması nedeniyle hükümetle yapılan tüm müzakerelerde FMLN adına Handal'ın muhatap alınması da savunduğu çizgiden kaynaklanıyor. Handal, başkent San Salvador'da yaptığımız mülakatta, özellikle barış anlaşmasının müzakere edildiği döneme ışık tutmakla birlikte FMLN içindeki siyasi eğilimlere de açıklık getiriyor. Bu çerçevede 21'inci yüzyılda sosyalizmin başarılı olup olamayacağı sorusuna da yanıt veriyor.

Cemal Uçar: *Sayın Şefik Handal, savaş yıllarında FMLN komutanlığını yaptınız, ardından başlatılan barış görüşmelerinde partiniz adına hükümetle müzakere masasına oturdunuz. Partinizi müzakerelere iten etkenler nelerdi?*

Şefik Handal: Temel neden, devletin ABD hükümetinin desteğine rağmen askeri olarak imha edemediği FMLN'nin gücüydü. Devlet, ABD'den silah ve savaş danışmanlığı gibi çok büyük destek görüyordu. Kısacası uluslararası tüm desteği hükümet almıştı. FMLN'yi askeri olarak çökertmek için 6 milyar dolar (ABD'nin harcadığı para) harcadılar. Bu, ABD yönetiminin resmi rakamıdır. Müzakerelerin Kasım 1989'daki büyük saldırının hemen ardından başlatılması bir tesadüf değildir. Müzakerelerdeki en zorlu konunun, ordunun yeniden yapılandırılması olması da tesadüf değildir. Baskı güçleri olan eski güvenlik güçlerinin feshedilmesi, anayasa reformu ve başka maddeler üzerindeki tartışmaların tümü, Kasım '90'daki ikinci büyük saldırıyla bir hareketlilik kazandı. Çünkü barış müzakereleri başladıktan hemen sonra tıkanıklık yaşanmıştı ve ancak Kasım 1990'daki büyük taarruz harekatından sonra bir canlanma oldu.

Yani en büyük faktör, bizim savaş gücümüz ve halktan aldığımız destek ile FMLN'nin diplomatik ve politik çalışmayla ulaştığı güç düzeyiydi. Bu faktörler müzakerelerin başlatılmasını sağladılar.

Müzakerelerdeki temel maddelerden birisi de FMLN'nin silahsızlandırılmasıydı. Bu talebi kabul etmek zor olmadı mı?

– FMLN'nin silahsızlandırılması, ordudaki derin reformlara bağlıydı. Yani silahlı kuvvetlerde atılacak adımlara göre bir silahsızlanma. Ordudaki asker sayısı azaltılıp savaşta yer alan birçok birliğin ortadan kaldırılması gerekiyordu. Subay kademesi özel olarak kurulan bir sivil komisyon tarafından temizlenmek zorundaydı. Bu komisyon temizliğe sadece alttan değil, ordunun tepesindeki Genelkurmay Başkanı'ndan başladı. Bizim silahsızlanmamızın karşısında bu tavizler verildi. Barış Anlaşması'nın uygulanması için bir takvim oluşturuldu. Diğer yandan ülkenin 15 noktasında gerillalar yoğunlaştırıldı. Ordu da başka yerlerde yoğunlaşmıştı. Akabinde silahsızlanma başlatıldı. Silahları teslim etmedik, kendimiz imha ettik. Diğer bir madde de FMLN'nin bir parti olarak legalleşmesiydi. Bu, aşama aşama uygulandı. Anlaşmanın en temel maddeleri bunlardı.

Ordudaki reformla birlikte biz de gerekenleri yaptık. Bunun sonucu olarak da FMLN legal bir parti oldu.

FMLN, savaşın bitmesinden sonra Nikaragua'da büyük miktarda silah sakladı. Devlete güveniniz o kadar zayıf mıydı?

– Tabii ki devlete güven yoktu. Biz, birbirimizi öldürdüğümüz savaş halindeydik. Anlaşma derine iniyordu. Biz, bir baskı aracını elimizde tutmak istiyorduk. Amacımız tekrar silahlara sarılmak değildi; sadece hükümet anlaşmayı uygulamadığı zaman bir baskı aracı olarak kullanmaktı. Bizi her zaman terörist olarak tanımlıyorlardı. Ama, oturup bizimle müzakere yapmak zorundalardı. Çünkü, bizi yenecek güçleri yoktu. '89 ve '90'daki saldırılarla başkent dahil ülkenin büyük bir kesimini savaş sahasına dahil edebileceğimizi kanıtladık.

Anlaşmadan önce hükümetin korkusunu nasıl yendiniz? Çünkü onlar size terörist, ateist diye hitap ediyorlardı...

– Buradaki en önemli unsur, oluşturduğumuz psikolojik şemaydı. Bu, siyasi ve diplomatik mücadelenin bir parçasıydı. Kamuoyu, propagandaları pek dikkate almıyordu.

Yapılan son kamuoyu yoklamasına göre, toplumun yüzde 53'ü başkanlık seçimlerinde FMLN'yi seçmek istiyor. Parlamento ve yerel seçimleri kısa süre önce geride bıraktık. Bu, büyük bir başarıdır ve her alanda büyüdüğümüzü gösteriyor.

Müzakerelerde çok önemli bir konu üzerinde hem hükümet hem de FMLN durmadı. O da sorunun sosyal boyutuydu. Neden?

– Bu konuda birşeyler yapıldı, ancak yeterince derine inilmedi. Daha uzun yıllar savaşabilirdik. Ama, El Salvador halkı artık savaş yorgunu olmuştu. Halk bizden barış anlaşması sağlamamızı istiyordu. Her iki durumu teraziye koyup, ağırlığımızı nereye koymamız gerektiğini tespit etmek zorundaydık. Biz ağırlığımızı politik ve askeri reformlara koymaya karar verdik. Çünkü bu, halkın örgütlenme mekanizmasına katılmamıza imkan sağlıyordu. Bu sayede ekonomik ve sosyal dönüşüm için politik alanda mücadele edebileceğimizi düşündük. Savaşın temel nedenlerinin ekonomik ve sosyal sorunlar olduğunu söyleniyor. Bu, belki de en derin olanıdır. Dünyanın birçok yerinde savaş olmamasına rağmen, en azından bizim ülkemizdeki kadar yoksulluk vardır, hatta bazı yerlerde daha da fazladır. Sonuçta, savaşa yol açan nedenler siyasi faktörlerdi.

Mesela ülkenin dönüşümünü sağlayacak tüm legal siyasi yollar kapatılmıştı. Dönüşümü seçim yoluyla gerçekleştirme girişimlerine hile ve katliamlarla yanıt veriliyordu. '77'de tüm seçeneklerin önünün tıkandığı kesinleşmişti. Ve Salvador halkı sadece sol taban hareketlerinde değil, başka alanlarda da silahlı mücadele eğilimini geliştirdi. Bu nedenle bizim silahlı ayaklanmamız halkta destek görüp, derin bir kök salmıştı. Ülkemizin küçüklüğü ve yapılanması gözönünde bulundurulduğunda çok büyük bir askeri güce sahiptik.

Savaşı daha fazla sürdürüp sürdürmeme konusunda karar vermek zorundaydık. Devam etseydik, yorgun düşmüş halkın desteğini fazla alamazdık. Çünkü halk artık barış istiyordu. Savaş, küçük ülkemizde büyük bir sarsıntı yaptı ve 80 bin'in üzerinde insanın canına mal oldu. Bizimki gibi küçük bir ülkede 80 bin insanın ölmesi, büyük ve yoğun nüfuslu bir ülkeye göre oldukça önemli bir kayıptır. Bu da bir etken oldu. Devrimci bir ordu, sadece silahı ele almaya hazır gönüllüler bulunduğu sürece varlığını koruyabilir. Bu şartlarda bir de kayıpların yerini doldurması gerekenlere ihtiyaç var. Bizim sorunumuz da, var olan gücümüzle neye ulaşabiliriz sorusuydu. Bazılarının iddia ettiği gibi yanılmadık, doğrusunu yaptık. Şimdi iktidarlaşma perspektifine sahibiz ve tüm dünya bunu biliyor. Verdiğimiz siyasi mücadele, aynı zamanda ekonomik ve sosyal değişimi hedefliyor. Halkın bu soruna daha duyarlı olmasını sağladık.

Savaşı daha fazla sürdürüp sürdürmeme konusunda karar vermek zorundaydık. Devam etseydik, yorgun düşmüş halkın desteğini fazla alamazdık. Çünkü halk artık barış istiyordu. Savaş, küçük ülkemizde büyük bir sarsıntı yaptı ve 80 bin'in üzerinde insanın canına mal oldu. Bizimki gibi küçük bir ülkede 80 bin insanın ölmesi, büyük ve yoğun nüfuslu bir ülkeye göre oldukça önemli bir kayıptır. Bu da bir etken oldu.

Elde ettiğiniz kazanımlar için savaşmaya değdi mi?

– Evet!

İdeolojik bir soruya geçmek istiyorum. 21'inci yüzyılda komünist veya sosyalist ideoloji ile neo liberalizme karşı savaşmak mümkün mü sizce?

– Neo-liberalizmi yenmek mümkündür. Çünkü büyük zayıf noktaları vardır. İnsanlıkta yarattığı sorunlar, entellektüel çevrelerde tartışmaya yol açtı. Bizim mücadelemiz, ekonomik alanda tamamen neo liberalizme karşıdır. Dünyanın başka yerlerindeki bazı sol örgütler, başarılı olmak için gerçek devrimci kimliği gizlemek gerektiğine inandılar. Biz farklı bir yoldan gidip kimliğimizi vurgulayarak ilerliyoruz.

2000 yılında komünizm nedir? sorusuna gelince: Şunu söylemeliyim ki FMLN'nin tüm üyeleri komünist değil. FMLN'yi kuran diğer örgütler gibi biz Komünist Parti de FMLN'yi güçlendirmek ve birlik içinde bir örgüte kavuşmak için, kendimizi '95'te feshettik. Ama sorunuzu geçiştirmek de istemiyorum. Komünist demek devrimci demekti. Bu, en azından El Salvador'da böyleydi. Burada kendi deneyimimizden söz etmek istiyorum. Devrimci olmak, dogmatik olmama zorunluluğunu getiriyor. Sürekli ülkenin durumunu inceleyip savaşın koşulları ve karşı tarafın analiz edilmesini gerektiriyor. Ayrıca halkın imhasını öngören politikalarla mücadele etmek gerekiyor. Biz her zaman bunu yaptık.

Birşey daha eklemek istiyorum: Sovyetler Birliği ve reel sosyalist cephe çöktükten sonra, bizim için bir facia olmasına karşın –çünkü kutuplar artık erimişti– kendi bilincimizle düşünmeye zorlandık. Olumlu yanı da buydu. Bunların uygun bir zamana denk gelmesi iyi oldu. Aksi durumda, hepsiyle iyi ilişkilerimiz olmasına karşın, uluslararası başka bir harekete bağlanmak zorunda kalacaktık. Birilerine bağlanmış olsaydık, o zaman düşünemezdik. Üstelik en zor şartlarda 20 bin kilometre kare üzerinde savaşabileceğimizi ve ardından da siyasal mücadele çerçevesinde devrimci bir strateji hazırlayabileceğimizi gösterdik.

Parti içinde halen gerginlikler var. Çünkü, bazıları halen devrimci düşüncemizden vazgeçip neo liberalizme taviz vermemizden yanalar. Bunu da modern yaklaşım olarak tanımlıyorlar. Biz ise bunun modernizm olmadığını, neo liberalizmin kapitalizmin yoğunlaşmış hali olduğunu savunuyoruz. Onlar için en büyük mantık kardır, insan değil. Bundan dolayı neo liberalizm, sürekli piyasa, rekabet ve kardan bahsediyor. Biz, insanı esas almayı yeğliyoruz. Varolan koşullar çerçevesinde programımızı uygulamak istiyoruz. Programımız dogmatik değildir. Halkın sadece en büyük kesimini temsil etmek değil, sanayinin büyük bir kesimi de neo liberalizmle sorunlu olduğu için kendisini bizde buluyor. Bu da günümüzdeki devrimcilik ve komünizmdir.

Bu ideolojik mücadelenin, partinin parçalanmasına yol açmaması için FMLN hangi stratejiyi uyguluyor?

– Bu yeni değil. Biz ilk hizipleşmeyi, barış anlaşmasının ardından '94'te yaşadık. Joel Dialopez'in öncülük ettiği bir grup bunu, modernleşmemiz gerektiği argümanıyla yaptı. Bir dergide piyasa ekonomisini kabul etmemiz gerektiğini, piyasanın toplumun bel kemiği ve varlık nedeni olduğunu söylüyordu. Kişiler değil, piyasanın toplumun bel kemiği olduğunu iddia ediyordu. Biz, bunu kabul etmedik. Ama partiden de atmadık. Ardından, kendisi, işe nasıl başlanması gerektiğini göstermek iddiasıyla istifa etti ve başka bir parti kurdu.

Sonu ne oldu? Bugün siyasi olarak dikkate alınacak durumda değiller. Pratik anlamda siyaset sahnesinden silindiler. Bu, çok önemli ve herkesi ilgilendiren bir deneyimdir. FMLN içinde ayrımcılığı teşvik etmek isteyenler için de ders oldu. Birliğe, stratejinin başarısından başka hiç bir şey yardımcı olamaz. Biz de bunu gösteriyoruz. '92'deki başkanlık seçimlerinde partinin önderliği ve stratejik yönetimi, 'Renovadores' diye adlandırılan yenilikçilerin elindeydi. Ve o dönem parti tepetaklak olmuştu. Başkanlık seçimlerindeki vehametten sonra, parti harekete geçti ve tüm yönetimi değiştirdi. Hemen ardından da partinin perspektif ve görünümü değişmeye başladı.

Biz devrimciler ve sol olarak, hiçbir zaman halklarımızın içindeki değişim arzusunun çok derin ve güçlü olduğunu unutmamamız gerekiyor. Durumun değiştirilmesi için çok büyük talep var. Kesinlikle bu böyledir. Hangi koşullarda olursa olsun, temel uzlaşma ancak halkla olmalıdır. Halkla ilişki ve bağımız çok geniş ve güçlü olmalıdır. Bu, dogma değildir. Bize, bunun dogma olduğunu satmaya çalıştılar. Neo liberalistler, insanlarla değil, piyasayla ilişki kurmamızı istiyorlar. Eğer, bu öneriye kulak vermiş olsaydık, çok bü-

Devamı Sayfa 23'te

Kürdün Dili, Yüreği Olmuştur Hep

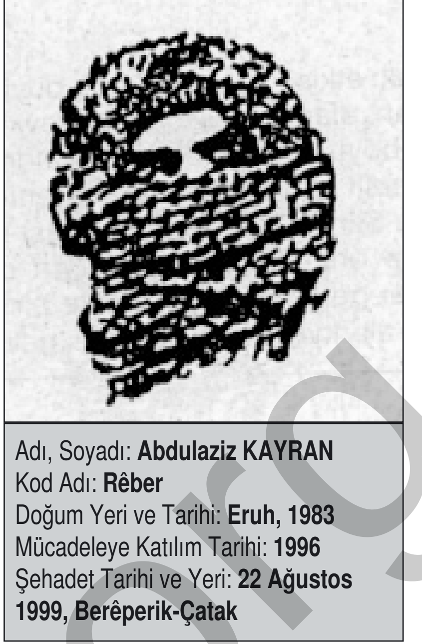
Halk olarak yaşadıklarımızı, gördüklerimizi, duyduklarımızı, bir bütünen yüreğimizin isteklerini dillendiremedik bir türlü. Derin bakışlarımız ve masumane yüz ifadelerimizdi, yaşadıklarımızı dile getiren. O da anlayanlaraydı tabii. Anlaşıldıkça Kürdün acısı ve sevinci paylaşıldı. Paylaşıldıkça halkımızın ifade zorluğu ortaya çıktı. Gerillada da benzer durumları çokça yaşadık. Konuşmak isteyipte zorlanan ya da konuşup da tam ifade edemeyen çok arkadaşlarımız vardı içimizde. Hele okuma-yazma bilmeyen yoldaşları, Önderliğin talimatlarını çoğu kez kendi kendine okuyamayan arkadaşları görmek bizim açımızdan en içler acısı bir durumdu. Bir de gerillada bir kültür haline gelen günlükler vardı. O kadar çok şey bulunurdu ki günlüklerde, komedi, trajidi türünden yüzlerce roman çıkabilecek günlüklerdi bunlar. Ama işte yazmasını bilmeyen arkadaşlarımız, yazanlardan çok daha fazla acıyı, zorluğu yaşayanlar oluyordu çoğu zaman. Yaşadıklarını belgelendirmek kim bilir belki de tek istekleriydi onların. Fakat bir şey vardı ki, onların yaşadıklarını kimseler okumasa bile onlar yaşadıklarını beyinlerinin ve yüreklerinin ta derinliklerinde hissederlerdi.

Rêber'e baktığımda işte ben hep bu duyguları yaşardım. Neden böyle bir gerçekliğimiz var diye kahırlanırdım içten içe. Ama benim O'na üzüldüğüm kadar, O kendisine böyle üzülmezdi. Anası ve babası da okumamıştı, ama bunca yıl tüm zorluklara rağmen yaşamışlardı. Felsefesi böyleydi O'nun. Kendisi sekiz yaşlarından itibaren hep çobanlık yapmıştı ailesine. Ve sıkıldığı hiçbir günü de olmamıştı bu yaşamdan. Bazen şehirden akranları köylerine geldiklerinde hayvanları görmeyen, onlardan korkan, ormanlığı, karanlığı sevmeyen çocuklara kahkahayla güler geçermiş. Bisküvi çocukları işte, bunlar ne anlarlar şirin ve küçük evimizdeki yaşantımızdan diyerek bir de iç çekermiş. Geçmişte böyle bir yaşamı olan Rêber yoldaşın gerilladaki yaşamı da pek farklı değildi. O sessiz değil, tümden sessiz-sedasız biriydi. Hiçbir toplantıda kalkıp konuşmayı denememiştir. Sinirlenip dile getirmek ve eleştirmek istediği çok konular vardı, ama bir türlü kalkıp konuşma cesaretini gösteremezdi. Konuşmak, hayatı boyunca hep çobanlık yapmış birinin haddi değildi. Burada kendi değerini göremiyordu işte. Herkesin göze alamadığı bir ölümü göze alması Onun yüceliğiydi, Onun kararlılığıydı. Daha küçük yaşlarda çobanlık yaparken, yanlarına erzak almaya gelen gerilla arkadaşları görmüş ve yaşadıkları zorlukları onların ağzından dinleyerek ilk kez kendisi ve halkı için göz yaşları dökmüştü. Bunun üzerine babasına verdiği söze uyarak, gerilla arkadaşların yaşadıkları zorluklara ortak olmaya gelmişti. Bunun içindi, yaşamdaki değeri ve yüceliği. Halkı için mücadele veren her bir arkadaşın, yeni, eski, genç-yaşlı, okumuş okumamış olsun her birinin ayrı bir yeri olacaktı tarih sayfalarında. Her birine ayırdığımız ayrı bir sevgi ve saygımız vardı kalplerimizde. Ama bunları Rêber göremiyordu.

Biz Rêber'in yüz ifadesiyle konuşurduk hep. Bir göreve, bir eyleme, başka bir alana gidip gitmemedeki isteğini, biz Onun yüz ifadesinden anlardık hep. Çünkü o itiraz etmeyi bilmezdi, ya da çok dayatmadan bir şeyi anlamazdı. Anlasa bile konuşup ikna edilemeyeceğini iyi biliyordu. Ki her zaman örgüt kişiler hakkında en doğrusunu düşünürdü.

Sessizliği, temizliği ve duruluğuyla tanınan Rêber kaldığı bölüklerde en fazla sevilen kişi durumuna gelirdi. Onun komutanları Rêber'i kendisine bağlamış diye mutlaka eleştiri alırlardı. Duygusal bir yapıya sahip olduğu için kendisine sevgi ve şefkatle yaklaşan komutanlarına hemen bağlanırdı. Yaşının küçük olmasından dolayı herkes Onu çok severdi.

En son 22 Ağustos'ta Berêperikte çıkan operasyona takviyeye giderken yaralı olarak Türk askerlerinin eline esir düştü. Yapılan bütün işkencelere rağmen asla konuşmaz. Bu yüzden askerler tarafından kurşuna dizilir. Yoldaşları ile konuşmayan Rêber faşist uşaklara hiç konuşmazdı haliyle. Ama bu seferki sessizliği içten bir sessizlikti, PKK iradesinin verdiği sessizlikti. Reber son nefesini barış için akıtanlardan olmuştu.

Adı, Soyadı: **Abdulaziz KAYRAN**
Kod Adı: **Rêber**
Doğum Yeri ve Tarihi: **Eruh, 1983**
Mücadeleye Katılım Tarihi: **1996**
Şehadet Tarihi ve Yeri: **22 Ağustos 1999, Berêperik-Çatak**

Şehit Ahmet Rapo Bölüğündeki Mücadele Arkadaşları

Bir nergiz tohumu gibi düştü toprağa

Adı, Soyadı: **Zeynel Abidin KAYA**
Kod Adı: **Gökhan**
Doğum Yeri ve Tarihi: **Haltanlı köyü, İslahiye, Antep, 1972**
Mücadeleye Katılım Tarihi: **1996**
Şehadet Tarihi ve Yeri: **3 Haziran 1998, Miros-Güney Kürdistan**

Gökhan yoldaş, '72 yılında Antep'in İslahiye ilçesin'in, Haltanlı köyünde orta halli bir ailenin çocuğu olarak gözlerini dünyaya açar. Sömürgeciliğin yarattığı düzen ortamında tahsilini yapmaya çalışır. Çevresindek eski devrimci kültürden etkilenir. Okul döneminde gelişen Ulusal kurtuluş mücadelesi, ARGK eylemlilikleri ve çevresinde gerçekleşen partiye katılımlar, Onun da mücadeleye ilgi duymasına yol açar. 1992 yılında bir grup arkadaşıyla birlikte katılma amacıyla yola çıkar. Ama yakalanarak tutuklanır ve ardından da hemen askere gönderilir. Bütün bunlara rağmen yüreğindeki özgürlük ateşi sönmemiştir, dağlara ve partiye kavuşma istemi yüreğinde kor bir ateş gibi sıcak kalmıştır.

Gökhan yoldaş askerliğini tamamladıktan sonra yeniden yetiştiği çevreye gelir. Gerillaya ulaşma arayışlarını burada daha da arttırır. Bir yandan çevresindeki insanları yurtseverleştirmeye, ulusal mücadeleye çekmeye çalışırken, diğer yandan da gençleri de mücadeleye katılıma teşvik ediyordu. Bu yönüyle çevresinde bir çekim merkezi haline gelmişti. Bir süre bekleme ardından sonunda isteğine ulaşır. Ve Önderlik sahasına gönderilir. Artık Parti Merkez Okulu'nun bir öğrencisidir.

Rüyalarında gördüğü, büyük bir hayranlık duyduğu ulusunun Önderi Başkan Apo'yu ilk defa canlı olarak karşısında görünce kalbi göğüs kafesinden fırlayacakmış gibi olur. İlk heyecanlar geçtikten sonra merkez okuldaki eğitimler sayesinde hem ulus, hem halk, hem de kendi gerçekliğini görmeye başlar. Özellikle Başkan Apo'nun kişilik çözümlemeleri sayesinde anlam veremediği bir çok şey kafasında netleşir.

İlk defa böyle bir eğitime katılıyordu. Bunun için bu fırsatı iyi değerlendirmek istiyordu. Eğitimi oldukça dikkatli dinliyor, anlayamadığı yerleri soruyor, yoldaşları ile tartışıyor ve kitap okuyordu. Gerilladan gelen arkadaşlara gerilla hakkında sorular soruyor, savaş ve ordu hakkında bilgi edinmeye çalışıyordu. Canlı ve hareketli oluşu rahatlıkla herkesle anlaşmasına yol açıyordu.

1997 yılı başında Merkez okuldan ayrılarak ilk pratik sahası olan Miros alanına geçti. Burada askeri eğitimden sonra ihanetçi güçlere karşı savaşta aktif yer aldı. Doğruları radikalce savunur, yanlışların üzerine ise amansızca giderdi. Henüz gerillada yeni olduğu için temkinli hareket ediyor, heyecanına yenilmemeye çalışıyordu. Bu yüzden bir çok eylem ve göreve hep kendisini öneriyor, acemiliğini aşmaya çalışıyordu.

Gökhan yoldaş '98 yılı başında yeni oluşturulan hareketli karargah birliğinde BKC'ci olarak yeraldı. Bu yıl Türk ordu güçleri Botan'da, Amed'de yüzbinlerce asker ile operasyonlar yapıyordu. Final yılını kazanmak için yoğun çaba harcıyordu. Bu amaçla 20 Mayıs'ta Güney'e de büyük bir operasyon düzenledi. Tabiki PDK'li peşmergeler operasyonun en önünde yer alıyordu. Bütün stratejik tepelere indirme yapılmış, her vadi tutulmuş arazi arama-taraması yapılıyordu. Çatışmalar çok yoğun ve şiddetli geçiyordu.

Gökhan yoldaşın içinde bulunduğu bölük, Nergiz tepesinde konumlanan Türk ordu güçlerine karşı bir eylem gerçekleştirme hazırlığı içindeydi. Yapılan planlama sonucunda tepeye yönelen gerilla birlikleri eylemi başarı ile yapmış ve bir çok silah kaldırmışlardı. Geri çekilme sırasında darbe yiyen askerler eylem yapılan yere yaklaşamadıkları için yoğun bir havan saldırısına başlamıştı. Geri çekilmekte olan güçlerimiz dikkati elden bırakmadan, havanlardan korunarak hızla uzaklaşmaya çalışıyordu. Ama atılan havanlardan bir tanesi Gökhan yoldaşın çok yakınına düşmüş ve Onun şehadetine sebep olmuştu.

Gökhan yoldaş, bir nergiz tohumu gibi toprağa düşerek şehitler kervanına karışmıştı. Anısı önünde saygıyla eğiliyor, uğrunda şehit düştüğü davasına sonuna kadar bağlı kalacağımıza söz veriyoruz.

Mücüdele arkadaşları

O Yüreğini Dağalara Nakşetmişti

Doğa ve insan... Etle tırnak gibi birbirine bağlı iki terim.

İlk insanlar doğaya karşı verdikleri savaşla evrimleşmişti. Bir bebeğin gelişimi için ana rahmi tek şartsa, insan gelişimi için de doğa tek şarttı. İlk insandan teknik insana... Günümüzde doğa ve tabiat anlamını yitirmiş; insan gelişimi için doğa bir gereklilik arz etmiyor artık. Dağların asiliği, suların çığlığı, doğanın tümden el değmemiş sade güzelliği ve insanların çirkinliklerine bulaşmamış, hatta insanları görünce bir kilometre uzaklaşan hayvanların, bin bir dilden sevgi, güzellik, dostluk, kardeşlik türkülerini şakıyan kuşların dilleri anlaşılmıyor artık. PKK bu gerçeklerden hareketle, doğa ve insan gücünün gerekliliğini tekrardan ortaya çıkardı. Doğa gerillanın yüreğinden bir parçaydı artık. Her şeyin doğadan yaratıldığı bir yaşamdı gerilla yaşamı.

Xebat da böyle bir insandı işte! Gözlerini Botan'ın Cizre dağlarında hayata açmıştı. O sadece dağların penceresinden bakmayı öğrenmişti dünyaya. Sadece dağlarla arkadaşlık etmiş, onlardan öğrenmişti yaşamın sırrını. Tekniğin yarattığı kirliliğe bulaştırmamıştı ruhunu. '93'te partiye katılırken o, ailesinden, toplumdan kopmamıştı; yirmi dört saat dağlarla arkadaşlık etmeye gelmişti. Daha küçük yaşta olmasına rağmen gerilla yaşamına adapte olmakta herhangi bir zorluk çekmemişti. Onun hareketliliği ve doğaya bağlılığı tüm arkadaşlarının imrendiği bir nokta olmuştu. Arkadaşları ona *suvori* (sincap) adını takmışlardı. Tıpkı sincap gibi bir tepeden bir tepeye bir solukta çıkar ve geçtiği yollardan tekrar dönebilmesi için bir kez geçmesi yeterdi. Hareketsiz durmak ona göre ölümün diğer bir adıydı. Bir insan hiçbir zaman rutin bir yaşam sürdürmemeliydi; hep kıpır kıpır olmalıydı. Biz böyle tanımıştık Xebat'ı. Onun yaşamına imrenirdim çoğu zaman.

İlkokulu köyünde okumuştu. Bazen Önderliğin çözümlemelerini okur, ona ağır geldiği zamanlar kalkar bulunduğumuz noktanın çevresinde dolaşırdı. Çünkü geçmişte beynini fazla zorlamamış, çelişkileri yaşamamıştı.

Önderliği görmeyi çok hayal ederdi. Sahadan gelen arkadaşları saatlerce dinlemekten usanmazdı hiç. Özellikle Önderliğin insana verdiği değeri hayranlıkla dinler ve habire sorular sorardı. Çünkü o, geldiği ortamda insan değerinin ne denli düşük olduğunu yakıcı bir biçimde görmüştü. Ancak Xebat'ın kendisine layık olmayan bir özelliği vardı. Keyfiydi çoğu zaman. Gerillayı içten bir kurt gibi kemirip, sonradan birden deviren bir alışkanlık. Yaz aylarından bir gün çete köylerinde iki yüz elliye yakın hayvanı kamulaştırmıştık. Eyalet koordinatörü ona kamulaştırılan hayvanları üç günlük uzak bir alana götürmesi görevini vermişti. Alana oldukça hakim olduğundan, kuryelik görevlerinde en çok güvenilen arkadaşlardan biriydi. Ancak bölüğümüzde o gün az arkadaş kaldığından sadece Xebat ve iki arkadaş gideceklerdi. Manga komutan yardımcısı olduğundan tim komutanı O'ydu.

Adı, Soyadı: **Hüseyin İŞLEK**
Kod Adı: **Xebat**
Doğum Yeri ve Tarihi: **1977, Cizre**
Mücadeleye Katılım Tarihi: **1993**
Şehadet Tarihi ve Yeri: **8 Aralık 1999, Bestler operasyonu-Botan**

Akşamdan sabaha dek harekette olduklarından, oldukça uykusuz ve yorgun düşerler. Nöbetçi olarak ilk kendisi olması gerekirken ilk olarak yeni bir arkadaşı nöbetçi yapar. Zozanların kızgınlığında yorgun vücutlarını güneşe teslim ederlerken nöbetçi de iradesini uygusuzluğun yorgunluğuna teslim eder ve her üçü de uyumaya başlar. Uyandıklarında koyun falan bulamazlar. Gündüz olduğundan fazla hareket edemeyerek, araziyi keşfederler, ancak sonuçsuzdur. Noktaya dönmenin en üst derecede bir gurur kırılması olduğunu düşünür. Çok güven veren birinin böyle yerine getirmemiş bir görevden dönmesi operasyon veya pusu ihtimalini varsayarak noktaya zorunlu olarak dönerler. Geldiklerinde inanmak istememiştik. Ancak Onun moralsizliği her şeyi ifade ediyordu bizlere. Yüzümüze bakamıyordu, hem utanma ve hem de suçluluk psikolojisi çökertmişti Xebat'ı. '93'ten bu yana ilk kez keyfiliğine kurban gitmişti. Sincap kafası ve hareketli gözleri durgunlaşmış, üstelik üç günün yorgunluğu ve açlığıyla oldukça halsizleşmişti. Tahmin ettiği gibi bizler onu affetmeyip, üç günlük bir ceza vermiştik. Soruşturmaya alınarak en ağır hesap da Ondan istenmişti. Daha sonra platform karşısına çıktığında hiçbir şey konuşamamıştı. Sadece ilk kez böyle bir suçu işlediğini ve yaşadığı müddetçe bir daha böyle bir suçu işlemeyeceğine dair söz vermişti. Kapsamlı bir özeleştiri vermemesine rağmen Onun içten bir vicdan azabı çekişini ve içten verdiği sözü bizleri ikna etmişti.

Xebat denince aklımıza ilk canlılık ve doğaya bağlılık geliyordu. Dağlardan bıkmayan, her suyun akışından anlayan ve saatlerce ormanlıklarda gezip, doymak bilmeyen biriydi O. Zorlukları yaşamak da Ona göre gerilla yaşamının en anlamlı ve en güzel anlarını yaşamaktı. Şehit düşmeden önce arkadaşları tarafından manga komutanı olarak terfilendirilir. Ancak yeni aldığı komutanlık görevini uzunca devam ettiremez. 8 Aralık günü bölüğün etrafını çembere alan Türk ordusuyla, kıyasıya bir çatışmadan sonra O da kızıl kanını Botan'ın beyaz örtülü karlarına karıştırır. Ama O rahattı. Dağlarından kopmamış, beton içerisine hapsedilmemişti. Doğduğu topraklarda henüz saf, temiz, yürekli ceylanlara, kuşlara, suvorilere ve Kato'nun asiliklerine teslim edilmişti Xebat.

Şehit Ahmet Rapo Bölüğü'nden Mücadele Arkadaşları

"Diz Üstünde Yaşamaktansa Ayakta Ölmeyi Tercih Ederim'

Adı, Soyadı: **İbrahim KAYA**
Kod Adı: **Botan Ertuş**
D.Yeri ve Tarihi: **Çukurca, 1976**
Mücadeleye Katılım Tarihi: **1993**
Şehadet Tarihi ve Yeri: **1 Temmuz 1999, Çoman baskını**
Görevi: **Takım komutanı**

Çukurca'nın Güney Kürdistan sınırında büyük bir dağ köyü Ertuş. Geçmişte Kürt dengbejlerinin üzerine stranlar yaktığı, büyük aşklara, büyük savaşlara sahne olmuş bir köy. Ertuş çok güzel bir coğrafyada kurulmuş. Dağlar meşe ağaçlarıyla, derin vadiler ise güneş ışınlarının yere inmesine izin vermeyen büyük ceviz ve çınar ağaçlarıyla kaplıydı. Burada dağlar oldukça görkemlidir. Garê, Cilo, Sümbül, Semedar ve daha niceleri... Dağ yükseltilerinin belli noktalarına kadar koyu yeşil meşe ağaçlarının ardından başlayan zozanlar, hayvancılıkla geçimini sağlayan halk için baharla birlikte yepyeni yaşam alanı. Bu zozanlardan ince birer gerdan gibi akan pınarların çizdiği yeşil çizgi, derin vardilere uzanır ve vadilerde gürül gürül akan sulara dönüşür. Bu vadilerde ceviz, çınar ağaçlarının koyu gölgelerinde akan sular, köpük köpük akan Zap suyuna dökülürler. Burada doğayla yaşama doyum olmaz.

Anaların tandırda yaptığı buğday ekmeği kokusu doldurur derin vadileri. Genç kızlar, gelinler allı morlu giysileriyle zozanlara, beriye çıkarlar Ertuş'da.

Burada yaşayan halk ilkel milliyetçilerin etkisiyle de olsa yurtsever duygulara sahiptir.

Bu güzel doğa parçası ve halk, gerilla mücadelemizin ilk dönemlerinden günümüze kadar bir barınak ve üs alanı olmuştur. Ancak daha sonraları TC ordusunun yoğun yönelimleri çevre köylerde olduğu gibi Etruş köylülerini de zorla korucuulaştırdı. Bu sınır hattındaki koruculuk belası öyle bir hal aldı ki, artık güçlerimizin karakol mevzilerine ulaşabilmesi için mutlak surette bunlarla yüzyüze gelmesi gerekiyordu. Türk ordusunun bu fukara Kürt köylülerini kendine siper etmesi sonucu çok sayıda korucu öldü. Bundan sonra da artık korucular bize düşmanlık besler oldular. Devlette bunu iyi kullanarak kendisini bu çetecilik üzerinde kurumlaştırma çabası içine girdi. Bu kapsamda Ertuş'da çok büyük bir karakol kurdu.

Botan yoldaşın yurtsever olan ailesi tüm bu gelişmeleri, değişimi farkediyor ve koruculuğu kabul etmeyerek Hakkari'ye taşınıyor. Koruculuk belası aileyi çok sevdikleri şirin dağ köyü, ata diyarı Ertuş'tan koparır.

İşte Botan yoldaş böyle bir yerde doğdu, büyüdü, ilk, orta ve ticaret lisesini burada bitirdi. Lisede okuduğu dönemlerde gerillaya karşı büyük bir ilgi duyuyordu. Yurtsever olmanın gereği olarak mutlaka birşeyler yapılmasının gerekliliğini biliyordu. Bu temelde öğrenciler arasında propaganda çalışması da yapıyordu. Bu çalışma, polisin gözünden kaçmaz ve Botan arkadaş gözaltına alınıp sindirilmek istenir. Ancak bu tutukluluk Onun kin ve öfkesini daha fazla artırır. Çok geçmeden '93 yılında gerilla saflarına katılır.

İlk görev alanı Ertuş ve çevresidir. Yarısından fazlası korucu olan köyün içinde bulunan merkezi bir karakol burayı gerillanın hedefi haline getirmişti. Botan yoldaş alanı iyi tanıdığı için doğal bir öncü haline gelir. Oldukça gözü kara, korku nedir bilmeyen bir yapıya sahipti.

Belirli bir süre pratikte kaldıktan sonra, gelişmeye açık olan kişiliğini daha da geliştirmesi için PMO'ya gönderilir. Burada Parti Önderliği'nin öğretisini büyük bir hayranlıkla öğrenmeye ve içselleştirmeye çalışır. Tarz, yöntem ve bağlılık husularında önemli bir düzeye ulaştıktan sonra yapılan düzenlemeler sonucunda Zagros eyaletine gönderilir. Kısa süre sonra da takım komutanlığı görevini alır.

Pratik faaliyetlerinde her zaman hassas, duyarlı ve olgundur. Takım içinde bulunan yoldaşlarıyla ilgilenme düzeyi yüksekti ve onları savaşa hazırlama ve komutan düzeyine ulaştırmak için yoğun çaba harcıyordu.

Savaşta en hain silah mayındır. Ona karşı çok az tedbir olabilir. Hiç beklemediğin yerde bir anda içinizden bir canı alabilir veya sakat bırakır. Boton yoldaş da bu hain silahtan kurtulamamıştı. Avaşin alanında Dola Konferans'ta bir göreve yine en önde gidiyordu. Burada büyük bir talihsizlik sonucu mayına basar ve bir ayağını kaybeder. Tedavi olmaya giderken PDK güçleri tarafından esir alınır. 7 ay boyunca yaralı ayağı ile PDK zindanlarında kalır. Tahliye olduktan sonra hemen soluğu çok sevdiği Avaşin'de yoldaşlarının yanında alır. Partinin '97 yılı baharında düzenlediği Kadro eğitim devresine katılır. Eğitim devresi sonunda yapılan düzenlemeyle yurtdışı çalışmalarına gönderilir.

Çok sevdiği gerilla yaşamından kopmak istememesine rağmen parti talimatı üzerine gider. Bu çalışmalar içerisinde de bir kaç kez esir düşer ve cezaevlerinde yatar. Ama bu, partinin devrimci çalışmalarını büyük heyecanla yerine getirmesine engel olmaz.

Botan yoldaş tekrar ülkeye döner. Parti 6. Kongresi'nin yapıldığı alanda çalışmalara katılır. Artık olgun ve çelikten bir irade sahibidir. Aynı zamanda neşe kaynağıdır yoldaşları için. Kongre başladığında kongreye katılır.

Kongre devam ederken Parti Önderliğimizin uluslararası bir korsanlık eylemiyle kaçırılıp Türkiye'ye götürülmesi, herkesi olduğu gibi Onu da şok eder. İlk günler olayın şoku ile uyuyamaz ve yeme içmeden kesilir. Botan yoldaş "Başkan Apo'suz olmaz" diyordu. Ama Önderliğin bütün öğrencilerini bu günlere hazırladığını da

çok iyi biliyordu. Her zaman "Ben kaybetsem de Kürt halkı kazanmıştır" sözleri kulaklarında çınlıyordu. Bütün hücrelerine kadar intikam hırsıyla dolmuştu. Kongre sonrasında sakatlığına aldırmaksızın pratik güçlerin içinde Takım Komutanı olarak görev alır.

O, Che'nin dediği gibi 'bir diz üstünde yaşamaktansa, ayakta ölmeyi tercih ederim' diyenlerdendi.

1 Temmuz 1999 tarihinde Güney Kürdistan'ın Çoman ilçesinde ihanetçi güruh PDK'ye karşı yapılan eylemde saldırının komutanlığını üstlenmişti. Yoğun yaşanan çatışmalarda ihanetçilere büyük darbeler vurulur. Ancak bu çatışmada vurulan Botan yoldaş ölümsüzler kervanına katılır.

Onun ve diğer şehitlerimizin anıları mücadelemize önderdir.

Mücüdele Arkadaşları

Ölümsüzlük Tacını Giyerek Semalara Yüceldi

Adı, Soyadı: **Sacide …**
Kod Adı: **Dilan**
Doğum Yeri ve Tarihi: **Mardin, 1978**
Mücadeleye Katılım Tarihi: **1992**
Şehadet Tarihi ve Yeri: **1998, Esendere**

Dilan yoldaş, '78 yılında Mardin'de dünyaya gelir. Feodal kalıntıların çok yoğun yaşandığı Mardin şehri ve çeveresi, Kürdistan'ın en çok aşiret yasalarının hakim olduğu yerlerinden birisidir. Özellikle sömürgecilerin bilinçli geliştirdiği aşiret kavgaları, uzun süre devam etmiştir. Gerek sömürgeciliğin bilinçli politikaları, ve gerekse, feodal gerici ağaların eliyle bu durum toplumun iç dinamiklerinin gelişmesini geciktirmiştir.

1960-70'li yıllar, dünyada ulusal kurtuluş savaşlarının, sosyalizm öncülüğünde çalkalandığı yıllardır. Bu süreç, etkisini yavaş yavaş Kürdistan'da da göstermeye başlamıştır. '75'lere gelindiğinde elinde düşüncelerinden başka bir şey bulunmayan bir avuç insan, Kürdistan'ın dört bir yanına tohumlarını serperek, Ulusal kurtuluş mücadelesini başlatırlar. Bu süreçte Mardin'de de yoğun bir faaliyet yürütülür. Ve halk içinde etkisini gösterir.

'90'lı yıllarda bu etki serhildanlara dönüşür. Mücadele tarihimizin ilk serhildanlarından birisi olan Nusaybin serhildanı ile Mardin halkı artık kopmaz bir şekilde Ulusal kurtuluş mücadelesini sahiplendiğini kanıtlamıştı. Ve bu serhildan sonrası binlerce genç gerilla saflarına akın etmişti.

Dilan yoldaş da bu yeşeren tohumlardan biridir.

Dilan yoldaş, '92'de Kürdistan'ın bir çok yerinde herkesi derinden etkileyen serhildanların etkisiyle mücadeleye katılma kararı alır. İlk geldiği yer Haftanin'dir. Burada '92 yılında yaşanan ihanet savaşında henüz yeni olmasına rağmen katılarak, ilk savaş tecrübesini yaşar. Savaşın sonunda Zelê kampına gider ve burada yapılan düzenleme ile de Serhat eyaletine geçer. Coşkusu, yoldaşlara bağlılığı ve özellikle güçlü iradesiyle, üstlendiği görevleri en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmasıyla tanınırdı. Serhat gibi soğuk bir alanda kış süreçlerinde, kar fırtınalarına rağmen zorluklarla yaşamayı öğrenmişti.

Acaba insanlar zorluklarla yaşamayı bir kader olarak mı algılamışlar, yoksa bunu yaşamın bir parçası olarak mı kabul etmişler? Sebebi ne olursa olsun gerilla yaşamını sevmeden, amaca bağlı olmadan yaşamak çok zordur. Gerillayı ayakta tutan da daha çok irade ve mücadeleye bağlılıktır. Yani ideolojidir. Dilan yoldaşın da en belirgin özelliği çok güçlü olan iradesiydi. Enver Paşa'nın bile 40 bin ölü verdiği Serhat soğuklarında, O yoldaşlarıyla birlikte en az imkanla, en iyi yaşamayı becermeye çalışıyordu.

'94 yılının sonlarına kadar Serhat eyaletinde kalan ve birçok eylem ve çatışmaya katılan Dilan yoldaş, yapılan düzenleme ile tekrar Zagros eyaletine geçer. Zagros eyaletinde bir çok bölgede kalır. '98 yılı bahar ayıyla birlikte Yüksekova'nın Esendere alanına gönderilir.

Esendere bir geçiş hattı olduğu için önemli bir alandı. Hem gerilla, hem de Türk ordu güçleri bu alanda yerleşebilmek için amansız bir mücadele veriyorlardı. Ayrıca yörede koruculuk da mevcuttu. Dilan yoldaş

hem Türk ordusuna, hem de koruculara karşı yapılan bir çok eylemde yerini aktif olarak almıştı. Ama bu yılın ortalarında girilen bir çatışmada ölümüsüzlük tacını giyerek semalara yüceldi. Zilanlar gibi, Semalar gibi...

Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Mücadele Arkadaşları

Atik Cesaretli ve Kararlı Bir Kişilikti

Adı, soyadı: **Ferit ŞAHİN**
Kod adı: **Tirej**
Doğum Yeri ve Tarihi: **Büyük Kınır Köyü-Ergani, 1978**
Mücadeleye Katılım Tarihi: **1994**
Şehadet Tarihi ve Yeri: **5 Haziran 1998, Yüksekova**

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesinde ve zafere doğru yol almasında en belirleyici rol oynayan, kuşkusuz kahraman şehitlerimizdir. Her bir şehidimiz manevi gücümüzü daha da güçlendirip, birliğimizi sağlamlaştırmakta öncü rol oynamaktadır.

Ulusal Önderimiz Başkan Apo "PKK'de en zor olay şehit olmaktır" diyor. Yani şehadetin kolay kolay kabul edilemeyeceği; olsa da tarihi amaçlar ve hedefler uğruna olabileceğini sık sık dile getirmektedir. Kürdistan halkı gibi dünyada en çok ezilen, hakları elinden alınan, köleleştirilen bir halkın bilinçlenmesi ve binlerce şehit vermesi elbette kolay değildir. Uzun, zorlu ve sabırla yürütülen bir mücadele sonunda böyle bir örgütlülük yaratılabilmiş ve kendisini amaçları uğruna feda eden yiğitler yaratılmıştır.

Şehitlik mertebesine ulaşmak da, dile getirmek de zor bir sanattır. Ne kadar anlatsak da şehitliğin hakkını veremeyiz. Ancak toplumsal hareketle ve başarıyla hakkını verebiliriz. Şehitlere verilebilecek en anlamlı yanıt Onların uğrunda canlarını verdikleri mücadeleyi yükseltmek, özgür bir yaşam yaratabilmektir.

Tirej yoldaş da bu uğurda canını vermekten çekinmeyen kahramanlardan birisidir. Yüksekova'da bulunan Aynur çete köyüne yapılan baskında kendisini feda ederek aşiretçiliğe, ihanete, sömürgeciliğe karşı tarihi bir darbe vurulmasını sağlamıştır.

Mücadele saflarına '94 yılında metrepolden katılan Tirej yoldaş; atik, cesaretli ve kararlı bir kişilikti. Garzan eyaletinde bir süre kaldıktan sonra Zagros eyaletine gelmişti. Eylemlerde hep BKC silahını kullanıyordu. Saldırı ruhu güçlü, olgun ve mütevaziydi. Günlük konuşmalarında olsun, tartışmalarda olsun hiçbir zaman doğrulardan şaşmazdı. Yanlışlara karşı sürekli bir mücadelesi vardı. Her göreve gönüllü olarak koşar, asla kendisini geriye çekmezdi.

Zağros eyaletinde bir süre Ertuş'ta savaşmıştı. '98 bahar düzenlemesinden sonra Yüksekova'ya Gelyê Dizê'de pratik sürdürecek olan Şehit Pir birliğinde yerini almıştı. Alanın hedeflerinden en önemlisi mücadelenin gelişmesinin önündeki en büyük engel olan çeteciliği etkisizleştirmek ve devrimin hizmetine sokmaktı. Aynur çete köyüne karşı eylem düzenlenmesinde, köy tepesine yönelik saldırada yerini almıştı. O ve içinde bulunduğu tim kısa bir zamanda ihanetçilere yönelerek mevziyi ele geçirmişlerdi.

Ele geçirilen mevzide görevini yapmanın coşkusunu yaşayan Trej yoldaş, uzaktan sıkılan bir suikast kurşunuyla vurularak şehit düşmüştü.

Kürdistan devrim şehitlerine ve Tirej yoldaşın anısına sahip çıkmakla ancak

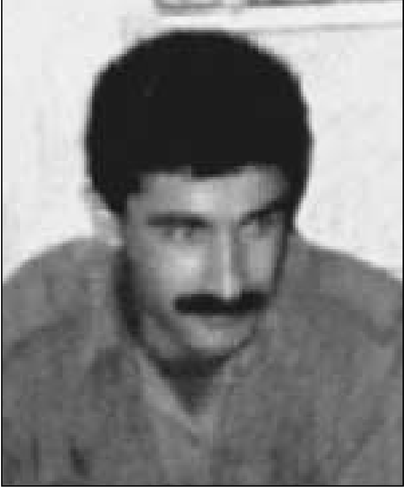
görevimizi yapabiliriz. Hepimizin temel görevi de budur.

Mücadelesi yolumuzu aydınlatan meşale olacaktır.

Mücadele Arkadaşları

Sarı Sıcaktan Maviye Bir Arayışçı

Adı, Soyadı: **Hasan Karaaslan**
Kod Adı: **Zeki**
D.Yeri ve Tarihi: **Dikmen Köyü-Kızıltepe, 1969**
Mücadeleye Katılım Tarihi: **1993**
Şehadet Tarihi ve Yeri: **27 Ocak 1999, Bagok Çatışması**
Görevi: **GAP Eyalet Koordinatörü**

Karanlıklardan gelip aydınlığa doğru gidiyoruz.

Sarı sıcak bir Harran günü başladı yolculuk, çok kabul edilmeyenden bir kabul edilene doğru.

Yaşam; uçsuz bucaksız kasıp kavrulan ovadan göğe doğru yükselen buhurun alazıyla tutuşurcasına sefil.

Yürekler; kızgınlaşan saç misali kızıllaşan topraklara basan yalın ayağın çatlayan topukları gibi.

Hatta öyle bir hal almıştı ki, ince bir sızı halinde çatlaktan sızan kanın toprağa karışıyormuşçasına.

Artık yağmur duası kar etmiyordu çatlakları kapatmaya. Eloğlu ise sadece karın tokluğuna, sana rağmen sana bakmaya rıza gösteriyordu. Ya da seni sen kabul etmemecesine kabule vardı.

O zaman sana ait olan sarı sıcak, yaşam alanı haline getirilmeliydi.

Ve sen can yoldaşım, sen makus talihin alaboracısı olmalıydın yola çıktığında.

Sen yağmurlu günlere yakışırdın. Çünkü ancak kuşlar uzun yağmurlardan sonra dönerler. Ve yaşam şenlenir o zaman memlerin ülkesinde. Yüzlere sinen derin hüzün çizgileri anlam bulur. Boş ve yorgun bakışlar çoşkulu olur ve gülmeyi bilen çocuklar gelir.

Ekmeği az, tuzu elinden alınmaya çalışılan insanlar kızgın güneşin altında umut ekicileri ve uygulayıcıları beklediler.

Kalu beladan verimiyle insanları kendine çeken, toprağın çatlaklarından dışarıya akan buhurun alazında boynunu aşağıya büken başakların içinde çelimsiz duran tanelerin bile kendilerine reva görülmeyen bir zaman yaşanıyordu.

Başaklar altı sıraya dursun diye bereket üstadlarına gereksinimleri vardı.

Randevu yeri açık seçikti; yer ile göğü birleştiren ufuk çizgisi.

Güneşin sıcağıyla, yakılan evinizin etrafa saçtığı ısı Heşeri'yi cehenneme çevirmişti. Artık bu kadar sıcak doğrusu fazlaydı. Sen yola koyulduğunda evin çatısından göğe doğru yükselen alevlerin çıkardığı dumanla birlikte, utanırcasına sana yolun açık ola dediğini fark etmedin.

Sarı sıcaktan, yeri gökle birleştiren ufuk çizgisine seni ulaştıracak olan dağlara.

O dağlar ki asilere, yalnız asilere yol vermiş, beşiklik etmiş. Kuru kuraktan serin zozan sularına uzanan uzun bir yol, ince bir çizgi, kısa bir an, tıpkı ölüm ve yaşam gibi.

Yaşam için uzatılan bir başaktan, yaşamak için uzanılan bir kleş kabzasına.

Steplerden dağ doruklarına. Dağ yücelik, barınak demektir. Erdeme çıkan yolun ilk basamağı, bir de kemale, arşa...

Öyleyse senin mekanın olan oydu. Ve uzun süren hengameli yıllar. Gerillacılık, gerilla komutanlığı, özgürlük, özgürlüğe tutkunluk, dolu dolu bir yaşam ve ölüm.

Evet can yoldaşım, seni, sizleri anlatmaya gelince sözcükler pintileşiyor, kalemimin mürekkebi akıyor temiz sayfalara inadına. İçimi anlatamama burukluğu kaplıyor. Ve, ve kaybetmiş ya da bir gün mutlaka buluşmanın hasreti doluyor.

Oysa seninle, sizlerle kucaklaşmaya, kavganıza ortak olmaya geldim. Güneşi halkımızın yüreğine atmaya geldim. Ama senin, sizlerin beklemeye vakti yoktu. Delice koşarcasına zirveye, arşa yükselmeye andınız vardı.

Fişek namludan çıktı mı bir kere, geri getirmek mümkün olmuyor biliyorsun. Aslolan onun hedefidir. Sen bu hedefin en isabetli atıcısı olmakla şad olabilirsin, diğer şad olan yoldaşların gibi...

Aramızdan ayrıldığında maviyi düşündüm. Mavi çok şey ifade eder bilirsin; gök, deniz, sonsuzluk ve özgürlük gibi... Sen maviyi anımsatıyordun bana. Hala da öyle. Sarı sıcaktan maviye, özgürleştirene. Gururuma dokunurdu sana yas tutmak, aramızdan ayrıldığını söylemek. Sen koyulduğun yolda hala yürüyen bir arayışçı, maviye doğru...

Bir arkadaşla seni yad ederken ne müthiş bir örgüt militanı olduğun sonucuna vardık. Toplumun ihtiyaçları irdelendiğinde örgütün, örgütlülüğün ne kadar gerekli olduğunu görmemek için kör olmak gerekir. Bunun bilincinde olmayan yok; kapitalistinden, liberalinden, dincisinden sosyalistine, bireycisine kadar. Tüm toplum bunun ayırdında. Ancak önemli olan bu gelişimi toplumun hizmetine sunmaktı ve sen bunun temsilini yapanların içinde en ileriye çıkmayı bilen oldun.

Seni çok methetmeyeceğim tabii. Kötülüklerin de vardı. Ne mi; insanları çok sevmek gibi. Yaşadığın eziklik, burukluk... Ki bu, seni sevenlerin içinde hep bir acı olarak kaldı.

Ama seni içimde hep devrime olan inancın timsali olarak tanımladım. Sade ben de değil, seni tüm tanıyan yoldaşlar da öyle.

Aramızdan ayrıldığın günümü anlatmak istiyorum.

Tarih 27 Ocak 1999. Telsiz kanalında Mardin Eyaleti partiye tekmil veriyor; Bagok'ta çıkan çatışmada 27 arkadaş şehit düşüyor. İsimler okunuyor; Felat, Bahoz, Zeki ve diğer arkadaşlar... Bir gerillanın yüreği 27 yoldaşının şehadetini kaldıramayacak kadar ince, bir o kadar da nasırlıdır. Bir an sen olmayasın diye geçti içimden, ama sonra kızdım kendime. Sen değilsen senin gibi bir yoldaşımdır diye. Suskunlaştım ve kendi dünyama daldım hissettirmeden. 95'te Mardin'de şehit düşen Salman (Hüseyin Karaaslan) arkadaşı düşündüm uzun bir süre. Ardından seni kaybetmenin acısı belirdi yüreğimde.

Sanırım iki gün sonraydı yine Mardin Eyaletinin telsiz kanalındaki kodu olan Bagok konuşuyordu; bu kez şehit arkadaşların sicilleri veriliyor; kod adı Zeki, gerçek ismi Hasan Karaaslan, görevi GAP Eyalet Koordinesi...

Sadece dinledim. Artık içimdeki acı yitip gitti. Çünkü hissetmedim, inanmadım, inanmak istemedim ayrıldığına...

Ölümü ile ölümsüzlük iksirini yaratan insanlar karşısında naçar. Bu işin simyacısı Mazlum, Kemal, Hayri, Ferhat ve diğer öncülerimizin efsunlayıcı iksirini içenlere bin defa gıpta. Ve sizler bunu içtiniz, yola daha iyi devam edebilmek için.

Zamana takılıp kaldım. Zaman, karmaşık ve göreceli bir kavram aslında. Çünkü bize göre geçmiş olan bizden öncekiler için bir gelecekti. Bizden sonrakiler için de geçmiş olacaktır. O anlamda zaman, insan, toplum ve coğrafyaya göre vardır. Ama aslolan bunun ne için ve nasıl kullanıldığıdır. Bunu, Kürdistan'da binlerce devrim şehidi en iyi kullandı, sende bunların içinde olmakla erdemin en sadesine kavuştun.

Bundan dolayı, Kürdistan'da her sabah yüce dağların ardından sen ve sizler batıp doğacaksınız.

Masum Unay

Şehitler örgütlü yaşam ve mücadele gerekçemizdir

MUTKİ ŞEHİTLERİ

■ Adı, soyadı: **Şerif SOLHAN**
Kod adı: **Rêber**
Doğum yeri ve tarihi: **Nusaybin, 1973**
Mücadeleye katılım tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Mutki**

■ Adı, soyadı: **Abdullah BOLKÖK**
Kod adı: **Karker Newroz**
Doğum yeri ve tarihi: **Bulanık, 1980**
Mücadeleye katılım tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Mutki**

■ Adı, soyadı: **Ramazan DOĞAN**
Kod adı: **Dijwar Sipan**
Doğum yeri ve tarihi: **Ağrı, 1957**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Mutki**

■ Adı, soyadı: **Hüseyin DAŞ**
Kod adı: **Cemil**
Doğum yeri ve tarihi: **Ömerli, 1974**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Mutki**

TATVAN ŞEHİTLERİ

■ Adı, soyadı: **Cengiz BOZKUŞ**
Kod adı: **Alişêr**
Doğum yeri ve tarihi: **Varto, 1973**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **Remzi AVCI**
Kod adı: **Siverekli**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **Mehmet YAŞAR**
Kod adı: **Cesur Cûdî**
Doğum yeri ve tarihi: **Doğu Beyazıt, 1980**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Serhat**

■ Adı, soyadı: **Hüsamettin GÖKORAK**
Kod adı: **Seyfettin Kızıl**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1966**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **Devrim ÖNLER**
Kod adı: **Dijwar**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin, 1978**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **Cemal YILDIZ**
Kod adı: **Rizgar**
Doğum yeri ve tarihi: **Kurtalan, 1974**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **Şakir EREN**
Kod adı: **Nurhaq**
Doğum yeri ve tarihi: **Sason, 1975**
Mücadeleye katılım tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **Numan KEMALOĞLU**
Kod adı: **Hamza**
Doğum yeri ve tarihi: **Tekmen, 1974**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **İrfan BOFKIN**
Kod adı: **Sîpan**
Doğum yeri ve tarihi: **Bingöl, 1977**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **Kıymet ASLANCA**
Kod adı: **Medya**
Doğum yeri ve tarihi: **Eruh, 1975**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **Gönül US**
Kod adı: **Ararat**
Doğum yeri ve tarihi: **Kars, 1975**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

■ Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Serhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Varto**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Tatvan**

SERHAT ŞEHİTLERİ

■ Adı, soyadı: **Engin KİŞİN**
Kod adı: **Rojhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Bingöl, 1978**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **Eylül 1999, Ağrı**

■ Adı, soyadı: **Rojahan CEYLAN**
Kod adı: **Harûn**
Doğum yeri ve tarihi: **Kulp, 1977**
Mücadeleye katılım tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **Eylül 1999, Ağrı**

■ Adı, soyadı: **Fatma ŞAHİN**
Kod adı: **Beritan**
Doğum yeri ve tarihi: **Gürün Sivas, 1971**
Mücadeleye katılım tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **Eylül 1999, Ağrı**

■ Adı, soyadı: **Ruhat ADIBELLİ**
Kod adı: **Zelal**
Doğum yeri ve tarihi: **Bingöl, 1981**
Mücadeleye katılım tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **Eylül 1999, Ağrı**

■ Adı, soyadı: **Hacıyatullah KARTAN**
Kod adı: **Mahsum**
Doğum yeri ve tarihi: **Bismil, 1973**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ekim 1999, Çatak**

■ Adı, soyadı: **Canan AKTAŞ**
Kod adı: **Rojbîn**
Doğum yeri ve tarihi: **Varto, 1982**
Mücadeleye katılım tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1999, Karlıova**

■ Adı, soyadı: **Mehmet Sevat BAŞ**
Kod adı: **Şahîn Cûdî**
Doğum yeri ve tarihi: **Viranşehir, 1979**
Mücadeleye katılım tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **10 Haziran 2000, Xakurke**

■ Adı, soyadı: **Ergin BAYRAK**
Kod adı: **Şivan**
Doğum yeri ve tarihi: **Erzincan, 1982**
Mücadeleye katılım tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Ocak 2000, Peri vadisi**

METİNA ŞEHİTLERİ

■ Adı, soyadı: **Bekir TARHAN**
Kod adı: **Xwînreş**
Doğum yeri ve tarihi: **Mutki, 1980**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Mayıs 2000, Metina**

■ Adı, soyadı: **Leyla YAŞAR**
Kod adı: **Zekiye Çiya**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak, 1981**
Mücadeleye katılım tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Mayıs 2000, Metina**

■ Adı, soyadı: **Abdül MUHAMMED**
Kod adı: **Mansur**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, …**
Mücadeleye katılım tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Mayıs 2000, Bergere**

■ Adı, soyadı: **Yasin Ahmet RESUL**
Kod adı: **Emin**
Doğum yeri ve tarihi: **Süleymaniye, 1977**
Mücadeleye katılım tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Mayıs 2000, Metina**

■ Adı, soyadı: **Mahmuz DEMİR**
Kod adı: **Haki Hakkari**
Doğum yeri ve tarihi: **… 1971**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Mayıs 2000, Metina**

■ Adı, soyadı: **Newroz ÖZBEY**
Kod adı: **Rûken**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadeleye katılım tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Mayıs 2000, Metina**

■ Adı, soyadı: **Siyaman YAŞAR**
Kod adı: **Aras**
Doğum yeri ve tarihi: **Halepçe, 1981**
Mücadeleye katılım tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Mayıs 2000, Piriz**

■ Adı, soyadı: **Leyla YUSUF**
Kod adı: **Leyla Afrin**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1974**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Haziran 2000, Zağros**

■ Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Berxwedan**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Ocak 2000**

Demokratik Cumhuriyetin İdeolojik Özü Sosyalizmdir

D. Ali Küçük

Baş tarafı sayfa 6'da

Türkiye'de eskiden beri demokrasi için yoğun mücadeleler verilmesine rağmen, bu her zaman üstten gasp edilmiştir ve dar bir kesimin eline geçmiştir. Şimdi rahatsızlığın kaynağı buradadır. Bunun o dar kesimin elinden alınıp geniş egemen kesimlere yayılması, Türkiye'nin demokratikleşmesi, demokratik bir cumhuriyetin kurulması anlamına gelmiyor. Bu, yeni sorunların, tartışmaların çıkmasına neden olur. Böyle olursa ne Türk toplumu, ne Kürt toplumu, ne de vicdani, kültürel ve dini farklılıkların demokratik ölçülerde kendisini ifade etmesi sağlanabilir. Bu tehlikeyi de görmek lazım. Yani seçkinler içinde yapılacak bir düzenleme; geniş toplumsal, sınıfsal, dini, ulusal kesimler, ezilen kesimler, işçiler ve emekçiler için çıkar yol değildir. Umudu veya beklentiyi buna bağlatmak; geniş kesimlerin demokratik bir toplum kurma, toplumsal eşitlik veya ekonomik olarak adil bölüşüm, toplumsal adalet için verdiği mücadeleyi, hayalleri, idealleri sekteye uğratır. Sadece kendisi için özgürlük ve demokrasi isteyen, devlet bunu kendisine verdiğinde ise diğer kesimlerin özgürlüğünden vazgeçen siyasal partilerin veya grupların yaklaşımlarını eleştirmek ve karşı çıkmak gerekir. Bu tür yaklaşımlara girmek, demokratik güçlere, kesimlere, geniş yığınlara demokrasi açısından yol olamaz. Dar egemen kesimlerin çıkarlarını daha geniş bir egemen kesime yaymak, eşitlik, özgürlük, toplumsal adalet, devletin ve toplumun demokratikleştirilmesi mücadelelerini engelleyici bir tutum olur. Bu yaklaşımlara karşı da yoğun mücadele vermek gerekiyor. Demokrasi ancak böyle bir yaklaşımla kazanılabilir.

Demokrasi, Yunanistan'da ortaya çıkış biçimiyle halkın kendi kendisini yönetmesi olarak değerlendiriliyordu. Bu anlamda toplumun geniş kesimlerinin katılımı ve bunun uygun biçimde siyasal meclisler veya yerel yönetimlere kavuşturulmasıyla beraber demokratik bir toplum kuruluşu sağlanabilir. Şüphesiz bu konuda PKK'nin yaklaşımları hayalci değildir. Bunlar bir anda gelip yerleşmez. Bunun için yoğun mücadelelerin verilmesi lazım. Ne pahasına olursa olsun düşünsel, kimliksel, siyasal ve örgütsel olarak bir direnişin, direnme ruhunun sergilenmesi ve adım adım demokratik kuruluşun gerçekleştirilmesi gerekiyor. Bu, çeşitli kesimlerin, çıkar gruplarının ve siyasal partilerin siyaset zemininde çıkarlarını birleştirmesi veya ortak ilkelere kavuşturması anlamına da geliyor. Bunlar her zaman toplumsal uzlaşma noktalarıdır ve bu esas alınabilir. Mücadele buna dayandırılarak adım adım geliştirilebilir. Başka türlü yaklaşımlarla sonuç almayı düşünmek hayal olur.

Demokrasinin birden gelip oturmasını veya seçkilerin, oligarşik kesimlerin demokrasi getireceğini beklemek doğru değildir. Bu konuda herkes, oligarşik yönetim de demokrasi havarisi kesiliyor, ama bunu sadece çoğunluğun iradesini kendisine tabi kılmak, toplumun, bireyin iradesini kırmak için yapıyor. Yine farklı kimliklerin, kültürlerin, vicdan gruplarının iradesini kırmak için yapıyor. Bu tür yanılsamalara, demagojik söylemlere, sadece üstteki bir düzenleme olarak Türk, Kürt tüm halklara sunulan demokrasi yanılgılarına da karşı çıkmak gerekir. Oligarşik yönetimler şüphesiz kendi açısından bazı düzenlemeler yapacaktır. Fakat toplum da bunu değerlendirebilmelidir. Toplum örgütlenmesi, üstten yapılmak istenen düzenlemelere engel olabileceği gibi, kendi siyasetini de demokratik güçlerini birleştirerek yansıtma, kabul ettirme veya uzlaşma biçimlerini yaratabilir. Bu konuda da sonuna kadar yaratıcı olmak, mücadele etmek gerekecektir.

Demokratik cumhuriyetin yerleşmesi belli bir süreci kapsar. Geçmişte yaratılan birikimlerle beraber olumlu bazı gelişmeler, işaretler de var. Bunlar ön bir zemin olarak da değerlendirilebilir. Fakat kuruluş hala gerçekleşmiş değildir. Bunun kuruluşunu sağlamak için yoğun bilinç, kültür, doğru bir siyaset tarzı ve yaratıcılık içinde uzlaşmalar dahilinde direngen bir mücadele gerekir. Demokrasi için, idealler için, demokratik bir toplum için ve toplumun hakları için verilecek bedeller olur. Bunun cezaları, baskıları, zindanları da olabilir. Bütün bunları aşarak, toplumun geniş kesimlerini örgütleyerek, ittifak, birlik ve bloğunu sağlayarak baskıları anlamsız hale getirmek mümkündür. Toplumda örgütlü irade, demokrasi, özgürlük, eşitlik ve farklılıkların kabul edilmesi mücadelesini yürüten kesimler kendisini kabul ettirebilir. Dar bir grubu veya oligarşik yönetimi de aşarak bütün toplum kesimlerinin yararlanabileceği, kendisini ifade edebileceği bir demokratik cumhuriyet yaratılabilir. Türklerin ve Kürtlerin siyasal ve ekonomik çıkarlarını daha somut ifade edebilir. Ortadoğu halkları ile bağlarını, ideal düşüncelerini, amaçlarını ve hedeflerini daha somut kılabilir. Genişleme çabası yaratabilir. Bu da insanlığın kalbinde demokrasi, eşitlik ve özgürlük için mücadele fikrini güçlendirebilir. Demokratik kuruluş kendisini bu temelde örgütlü bir mücadeleye dayalı olarak güvenceye alabilir. Yapılması gereken budur.

Demokrasi tanımlamaları şimdiye kadar tartışıldığı biçimiyle eksiktir. Hele Türkiye'de tartışıldığı biçimiyle çok çok eksiktir. Mevcut parlamentoda tartışıldığı biçimiyle hiç demokrasi değildir. Bu açıdan demokrasi bilinci ve kültürü için mücadele etmek, doğru tanımını yapmak ve tam bir demokrasinin gerçekleşmesi için örgütlenmek, bunun sabırlı çabası içinde olmak önem kazanıyor. Ancak günümüzde toplum değişim-dönüşüm istemekle beraber bunun örgütlü mücadelesine tümüyle kavuşmuş değildir. Demokratik kesimler, kendi çıkarlarını toplumun bütün kesimlerinin çıkarlarıyla birleştirebilecek, uzlaştırabilecek bir siyaset ve uygulama tarzına ulaştıramamıştır.

Demokratik bir cumhuriyetin kurulması niyet ve düşünce olarak Kürtlerin-Türklerin, diğer vicdan gruplarının ve azınlıkların çoğunluğunun kabulüdür. Bu temelde istekleri ve ihtiyaçları da vardır. Bunu bilinçli bir iradeye, örgütlü bir toplumsal mücadeleye dönüştürmek önem kazanıyor. Demokratik kuruluş gerçekleştiği oranda hem devlet-birey, hem devlet-toplum, hem toplum-demokrasi ilişkileri, hem de farklılıkların demokratik bir toplumda kendisini yaşatması, özgürce gelişip serpilmesi, yine rekabete dayanan bir siyaset tarzının gelişmesi gelip oturacaktır. Önümüzdeki süreç açısından yapılması gereken de budur. Bu yapılırsa kazançlı çıkılabilir, zafere ulaşılabilir. Bütün bunların yapılması oligarşik yönetime bırakılamaz. Oligarşik yönetimden de beklenemez.

Temel mücadele oligarşik yönetime karşı demokratik bir cumhuriyet mücadelesi olmalıdır.

Devrimcilik insanı esas alan sürekli yenilenmedir

Baş Tarafı Sayfa 19'da

yük bir hata yapmış olurduk.

Ülkenizde çok derin bir sosyal sorun var. FMLN'nin bu sorunları çözmek için hazır reçetesi var mı?

– Evet! Bu alanda çok güçlü bir çalışma yürüttük. Savaşın bitmesinden sonra, müzakereler henüz tamamlanmadan yeni bir belge üzerinde çalıştık ve soruna yaklaşımımızı ortaya koyduk. Legalleştikten hemen sonra bu programımızın önemli unsurlarını gündemleştirdik. Programdaki ilk maddeleri daha da derinleştirdik. Toplumun birçok katmanı ile ilişkiye girdik. Özellikle milletvekillerimizin de bulunduğu dönemlerden bu yana toplumun değişik kesimleri ile iletişimimiz oldu.

Diğer bir mesele ise, sadece birinin sorunları tesbit etmesi yetmiyor. Çünkü, birçok neo liberal, sorunların sadece teknik yönüyle ele alınabileceğini iddia ediyor. Biz ise ekonomi, sosyoloji veya herhangi başka bir alanda okumuş insanlarımızı bu sorunlara yönelmeleri için teşvik ediyoruz. En önemlisi ise insanların yaşadıkları sorunları, olduğu gibi yerinde görüp onlarla birlikte programımızı şekillendirmemizdir.

Sosyalizmi hemen uygulayamayız. Ama siyasi ve ekonomik programı bulunan bir devrimci, demokratik çerçevede çalışabileceğimizi ve uygulanmasının sadece iktidarlaşmamız ile mümkün olabileceğini tesbit ettik. Bu programın uygulanması, gerçekten de her kesimden halkın zengin ve güçlü katılımı olursa mümkün olacak. Ülkemizde birçok şey, siyasi partilerle ittifak olmadan tasarlandı. Bu nedenle biz de hiçbir parti ile ittifaka gidemiyoruz. Geçtiğimiz yüzyılın '60'lı yıllarında durum farklıydı. O dönem partilerle ittifaklar kurulabiliniyordu. Eski partiler ise siyasal yaşamdan ya silindi, ya da neo liberal oldu. Halktan koptukları için ittifak kuramıyoruz.

Şimdiki soru şu: Güç dengesini nasıl değiştirebiliriz? İlk sorun sosyal ittifaktan geçiyor. Yani partinin, toplumun değişik kesimleri ile ilişkileri sözkonusu oluyor burada. Neo liberal sistemi devirmek için bize görev vermeleri gerekiyor. Bizim için bu yenilik de demokratik devrim modelidir. Bu sayede yeni bir yoldan yeni bir toplum yaratılabilir. İnsanın gelişiminin durdurulamayacağına inanıyoruz. Kapitalizm, insanların sorunlarını çözmedi, aksine daha da derinleştirdi ve acılı hale getirdi. Biz ise sosyalizmi savunduğumuz gibi, bu programın da sürekli yenilenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Reel sosyalist ülkelerdeki çöküşten ders çıkarmamız gerektiğini çok iyi biliyoruz ve bunun üzerinde çalışıyoruz. Buna rağmen, reel sosyalizmin 70 yıllık geçmişinin çok ayrıntılı incelenmesi gerekiyor. Reel sosyalizm deneyimi, doğruların ve hataların olduğu canlı bir laboratuvardı. Çöken devlet sosyalizmiydi.

Biz ise sosyalizmin sosyalleştirilmesi fikri üzerinde çalıştık. Yani, sosyalizmi devletten ziyade daha çok halkın eline vermek. Devletin de toplumun kapitalizmden kurtulması ve yeni bir sürece giriş yapması için güçlü bir rol oynaması gerekiyor. Biz yeni fikirler geliştirmeye çalışıyoruz. Siyasi deneyimimiz ve yerel düzeyde edindiğimiz yönetme tecrübelerimizi kullanacağız. Programımızı bu sayede daha da ayrıntılandıracağız. Sağ zayıflıyor, biz ise güçleniyoruz.

El Salvador Komünist Partisi, silahlı mücadeleyi benimseyen Latin Amerikalı az sayıda Komünist Parti'den biri oldu. Bunu biraz daha ayrıntılı anlatırmısınız?

– El Salvador Komünist Partisi, çıkışından beri çok farklı özellikler taşıyordu. Biz bir halk hareketinden ortaya çıktık. Çok ani gelişen bir direnişi yönettik. Parti de o dönem çok büyük baskılar gören halkın yanında yer almayı vicdani bir görev olarak bildi. '30'daki büyük ekonomik kriz, ülkede büyük bir açlık dalgası da yaratmıştı. Komünist Parti, Komünist Enternasyonal'in bir şubesi olarak kuruldu. Bastırılan direnişten sonra, Komünist Parti büyük cezalandırmalara tabi tutuldu. Birçok yoldaşımız kurşuna dizildi ve çok azı geride kaldı. Uluslararası ilişkilerini kaybetti. Kısa süre önce ortaya çıkardığımız belgeleri okumasaydık, Komünist Enternasyonal'in direnişimizi hatalı olarak kınadığını da öğrenemeyecektik. Bahsettiğimiz durum '32 yılında oluyor. Kendimizi Komünist Enternasyonal ile ilişki olmadan geliştirdik. Bu nedenle Komünist Enternasyonal'in çocukluk hastalıklarından fazla etkilenmedik. Kendi kafamıza göre kendimizi geliştirdik. '60'larda Komünist Parti içinde, dine bağlı olanların parti üyesi olup olamayacakları yönünde büyük bir tartışma yaşandı. Bu, bizi çok şaşırttı. Çünkü, hiçbir zaman dine bağlı olanların Komünist Parti üyesi olamayacaklarını aklımızdan bile geçirmiyorduk. Bizim için Komünist Parti'nin programını kabul ettikleri sürece hiçbir sorun teşkil etmiyordu.

Uluslararası ilişkilere, Komünist Enternasyonal isminin olmadığı bir dönemde başladık. Halkın söylediği çok ilginç bir söz var: *"İyi nedenlerden ötürü gelmeyenden daha kötüsü olamaz."* Biz de farkında olmadan, komünist hareketin yenilgilerinden ders çıkardık. Sadece '70'li yıllardaki silahlı mücadele değil, aynı zamanda Hıristiyan Demokrat Parti ile kurduğumuz ittifak da buna dahildir. Bu ittifak, parti içinde provokatif bir tartışmaya da yolaçtı. Ama, o dönemin Hıristiyan Demokrat Partisi halkla içiçeydi ve özellikle çiftçi ve orta kesimle iyi ilişkideydi. Ve programı da oldukça solcuydu.

Siyasi güç dengesini yakalamak için bu ittifaka gittik. Ardından ise Avrupa ve Amerikan partilerinden neden bu ittifaka gittiğimiz yönünde eleştiriler aldık. Çünkü, o ülkelerdeki Hıristiyan Demokrat Partiler İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra anti komünist bir karaktere büründürülmüşlerdi.

Biz ise eleştirilere, Hıristiyan Demokrat Parti ile ülkemizin güç dengesine göre ittifak kurduğumuz yanıtını verdik. Yaşam doğru yolda olduğumuzu kanıtladı. Hıristiyan Demokratlarla iki kez seçimleri kazandık. Askeri diktatörlük ise kapıları kapatıp seçimlerdeki zaferimizi çaldı. Bu, halkın silahlı mücadeleye yönelmesine yol açtı. Biz hiçbir zaman silahlı mücadeleye karşı değildik. Komünist Parti, ülkede 40 yıl boyunca tek sol partiydi. '50'ler sonundaki Küba devrimi ile silahlı mücadele için hazırlıklara başladık. O dönem de muhalefet vardı. Özellikle Sovyetlerdeki Komünist Parti karşıydı.

Halkın deneyimlerini zafere götürmek istediğimiz için silahlı mücadelede yer aldık. Silahlı mücadeleye başladıktan sonra çok ağır kayıplar verdik. Hepsi de gizleyemediğimiz çok değerli kadrolarımızdı. Ölüm mangaları çok yöneldiler. San Salvador'daki Colonia Monte Carmelo semtinde sadece bir gecede 17 kadromuzu öldürüp, cesetlerini buradaki küçük bir meydanda topladılar. Yani, bizim yaptığımız dönüşüm kolay olmadı.

1992'de siyasi-askeri örgütü sadece siyasi örgüte dönüştürme kararı alındı. Bu esnada yaşanan tartışmaları anlatır mısınız?

– FMLN, beş siyasi-askeri hareketin yönetimleri arasında yapılan müzakereler sonucunda oluştu. Müzakerelerdeki yaklaşımların bazıları az, bazıları çok demokratik oldu. Tümü kararlarını verdiklerinde, FMLN'nin kuruluşunu ilan eden nihai karar çıktı. Bunun sonucu olarak da sözkonusu beş partiyi feshetme kararını aldık. Bugün, bütün kararlar FMLN'nin kurumlarında alınıyor, başka yerlerde değil. Böylesi daha iyidir. Bununla FMLN'nin daha çok demokratikleşmesi sağlandı. Bunun daha da geliştirilmesi gerekiyor. Mevcut durumda da El Salvador'un en demokratik partisiyiz. Parti liderleri ve kamu hizmeti adaylarımızın tümü de direkt ve tüm üyelerin oylarını kullandıkları gizli oylama ile seçiliyor. Bugün, iktidardaki ARENA dahil, El Salvador'daki hiç bir parti buna cesaret edemiyor.

FMLN Meclis Grubu, 6 kişilik bir kurul tarafından yönetiliyor. Bunlardan biri koordinatördür. Şimdi Salvador Sanchez Seren'dir. Kararlar Meclis Grubu'nda alınıyor. Tüm hafta boyunca hem milletvekilleri, hem yedekleri eşit haklarla toplantılara katılıyor. Meclis grubumuz bugün 62 kişiden (32 milletvekili, 30 yedek) oluşuyor ve kararlar da burada alınıyor.

Milletvekili maaşınızı partiye mi veriyorsunuz?

– Partiye ayda 6 bin Colones (1.200 dolar) veriyoruz. Bunun yanısıra iletişim giderleri ve akaryakıtı da karşılıyoruz. Milletvekili maaşımız 21 bin Colones'dir. Mecliste bir mukavele imzaladık. Maaşı alan kişi, her ay 6 bin Colones'i parti kasasına gönderiyor. Ayrıca her birimiz partinin değişik birimlerine de harcamalar yapıyoruz. Halkın ekonomik düzeyi ile karşılaştırıldığında çok yüksek bir ücret alıyoruz. Böylece kişilerin bireysel angajmanı geriletiliyor. Bazıları sadece ücretten ötürü milletvekili olmak istiyor. Bu nedenle sadece bize yetecek kadar bir maaş olması gerekiyor.

"Savaşı daha fazla sürdürüp sürdürmeme konusunda karar vermek zorundaydık. Devam etseydik, yorgun düşmüş halkın desteğini fazla alamazdık. Çünkü halk artık barış istiyordu. Savaş, küçük ülkemizde büyük bir sarsıntı yaptı ve 80 bin'in üzerinde insanın canına mal oldu. Bizimki gibi küçük bir ülkede 80 bin insanın ölmesi, büyük ve yoğun nüfuslu bir ülkeye göre oldukça önemli bir kayıptır. Bu da bir etken oldu."

Yeni Süreç 14 Temmuz Mücadele ve Zafer Ruhuyla Kazanılacaktır

"Bizde başarı, ancak yaşamın kendimize değil halka ve şehitlere ait olduğunu, bugüne kadar tarihi yaratanlara ve geleceği yaratacak insanlara ait olduğunu düşünen, bunu canı gönülden kabul eden bir yaklaşımla mümkündür. Bu bir felsefedir ve Apoculuk budur. Apoculuğun büyüklüğü buradadır."

Ulusal Onur Günü 14 Temmuz, 18 yıl önce büyük ölüm orucunda şehit düşen Kemal Pir, Mehmet Hayri Durmuş, Akif Yılmaz ve Ali Çiçek yoldaşların ölüm orucunu başlattığı gündür. Bugün de hem bu eylemi hem de arkadaşların militan kişiliğini değerlendirmeye çalışacağız.

18 yıl önce bugün hem parti tarihimiz, hem de halk tarihimiz açısından Diyarbakır cezaevinde önemli bir gün yaşandı. 12 Eylül öncesi ve sonrası binlerce yoldaşımızın ve taraftarımızın tutsak olarak doldurulduğu Diyarbakır zindanında devletin ağır baskıları yaşanıyordu. 14 Temmuz, tabii ki Diyarbakır cezaeviyle sınırlı bir eylem olarak ortaya çıkmadı. Böyle bir eylemin ortaya çıkmasının çok önemli tarihi ve siyasi nedenleri vardı. Hem 14 Temmuz'u, hem de Diyarbakır cezaevini anlamak için PKK'nin ortaya çıkışını ve yarattığı sonuçları değerlendirmek gerekiyor.

PKK, Kürt halkının çok zorlu yıllar yaşadığı bir süreçte ortaya çıkmıştı. Ortadoğu'da dört parçaya bölünmüş Kürdistan ve Kürdistan'ın en büyük parçası üzerinde hakimiyet kuran Türk devleti, Kürt halkının varlığını yok etmek için her türlü askeri, siyasi, sosyal ve kültürel politikayı izlemiş ve bu konuda önemli bir mesafe de almıştı.

20. yüzyıl ulusal kurtuluş savaşları çağı olarak tarihe damgasını vursa da, Kürdistan her dönemde olduğu gibi 20. yüzyılda da çağın dışına itilmişti. Dünyanın bir çok ülkesinde ulusal kurtuluş savaşları gerçekleşip, uluslar özgürlüğünü ve bağımsızlığını elde ederken, Kürt halkı böyle bir süreç içine girememişti. Nedeni ise, çağını doldurmuş sosyal yapıların Kürdistan'da hala etkin olarak varlığını sürdürmesiydi. Bu çağ dışı sosyal yapının yarattığı isyan ise, daha çok aşiretçi ya da feodal önderlikli isyanlardı. Tabii bunların başarı şansı yoktu. Başarı şansı olmadığı için ezildiler. Bu ezilmelerle birlikte egemen güçler, Kürt halkının bir daha ayağa kalkmaması için halkın iradesini tümden kırma, iradesiz hale getirme politikalarını planlı bir biçimde yaşama geçirmişlerdir. İşte bu irade kırma, ayağa kalkamaz hale getirme politikaları '70'lere gelindiğinde Kürt halkı üzerinde önemli oranda başarıya ulaşmıştı.

Kürt halkı ayağa kalkacak bir iradeyi gösterecek durumda değildi. İrade kırılması Kürdistan'daki siyasal yapıya da yansımıştı. Türk devleti kendi siyasal yapısını, hakimiyetini Kürdistan'da etkin olarak sürdürürken, Kürtlük adına ortaya çıkan siyasal hareketler ise, irade kırılmasının sonucu reformist-teslimiyetçi bir ideolojik ve politik çizgideydiler. Bu ideolojik ve politik çizgi Kürt halkının baş aşağı giden tarihini durduracak bir güç gösteremiyordu. Bu nedenle, daha baştan bu akımlar yenilgiye uğramıştı. Hem çağa uygun modern yapılara dayanmadıklarından, hem de egemenlerin ağır baskıları altında iradeleri kırıldığından egemen politikaların kuyruğunda yürüyen, onların gerisinde seyreden, inisiyatif almaktan yoksun bir konumdaydılar. Kürdistan'da aşiretçi, feodal egemen kesimler, yaşamak için kendi etkinliklerini, yabancı egemenlik altında da olsa sürdürme yaklaşımı içindeydiler. İşte böyle bir süreçte, herkesin bu halk ölmüştür, ayağa kalkamaz dediği tarihlerde, yine Türk devletinin '30'larda Ağrı isyanını bastırdıktan sonra bir gazetede çıkan karikatürde olduğu gibi *"Hayali Kürdistan burada meftundur!"* düşüncesi, Türk devletinin Kürdistan'a yönelik politikası ve kararıydı.

Böyle bir dönemde, Başkan Apo'nun öncülüğünde Kürt halkının bu kırılmış iradesini canlandırmak, kendine güvenen bir düşünce yapısı, kendine güvenen bir siyasal yaklaşım ve mücadele biçimi Kürdistan topraklarında başlatıldı.

Belki küçük bir gruptu. Kürdistan'da herhangi bir kültürel ve siyasal temeli de yoktu. Fakat bir iradeyi ayağa kaldırma, kendine güvensiz topluma güven verme biçiminde bir cesareti gösterebildiği, en azından böyle bir inancı kendisinde başarabildiği için, Başkan APO'nun çıkışı Kürdistan tarihi açısından çok önemlidir. Bu yönüyle ***"Kürdistan sömürgedir"*** sözcüğünün Başkan Apo tarafından 'ne olur ne olmaz' diye çok fısıldanarak söylenmesi, böyle bir düşüncenin önemi ve tarihsel değerinin bilinmesi nedeniyle çok tedbirli ve dikkatli davranılması söz konusudur. Kürdistan toplumunun yaşadığı durum dikkate alındığında, böyle bir yaklaşımın titizlikle korunması anlaşılır bir durumdur.

Kürt halkının siyasete girme dönemi PKK ile başlamıştır

Bu yaklaşımla ideolojik bir mücadele başlatıldı. İdeolojik mücadele iradesi kırılmış toplumdan, iradesi kırılmış siyasal yaklaşımdan irade ortaya çıkarmak, kendine güvenen bir siyasal akım ortaya çıkarmak açısından önemliydi. Bu nedenle kapsamlı bir ideolojik mücadele yürütüldü. Bu ideolojik mücadele hem Türk devleti ve Kürt halkı, hem de Türk solu ve siyasal çevreleri açısından yeniydi. Genelde Kürt toplumunun yaşadığı durum bilindiğinden, kimse iradesi kırılmış bir topumda sömürgeciliğe kafa tutabilecek bir iradenin ayağa kaldırılması iddiasına inanmıyordu. Böyle bir iradenin gerçekleşmesi akla bile getirilmiyordu. Buna rağmen, büyük bir inanç ve kararlılıkla bu mücadele yürütüldü. Yani bu bir bakıma delice bir mücadeleydi.

Bu ilk çıkışa delilik deniliyordu. Hatta *"Apo gibi deli birisi yanına birkaç tane çoluk çocuk almış, Kürdistan'ı kurtaracakmış"* sözcükleri bile söyleniyordu. Tabii bu bir delilikti. Yani toplumun akıllısı olmama, o günkü değer yargıları ve ölçülerini dikkate almama söz konusuydu. Mevcut yerleşik değer yargılarını, ölçülerini dinlemeyen, buna ters ve aykırı şeyler söyleyen herkes tarihte deli olarak damgalanmıştır.

Bu koşullarda, yani sosyal ortamın da cesaret vermediği, kimsenin ciddiye almadığı bir ortamda, ilk önce Ankara'da başlayan, daha sonra Kürdistan'da yürütülen topluma irade ve güven kazandırma hareketi, biraz da hareketin kullandığı yöntemler, tarz ve başlatan kişiliklerin özellikleri nedeniyle, kısa sürede Kürdistan'da yer etmeye başladı. Bu, ulusal kurtuluş savaşları çağında, dünyada bu kadar değişimin yaşandığı bir çağda böyle bir iddia ile ortaya çıkılabilmişse, çok yetersiz veriler sunsa da, objektif koşulların böyle bir hareketin gelişimine, elverişli olduğu anlamına geliyordu.

Ancak burada şunu belirtmek gerekir ki, ideolojik mücadelenin başladığı dönemde Kürdistan'da hakim ideoloji ilkel milliyetçilikti. Kuzey Kürdistan'da biraz modern sınıflar ortaya çıktığı için, ilkel milliyetçilik reformist milliyetçiliğe evrilmişti. Ama toplumda, özellikle aydınlarda etkiliydi. Bu nedenle devrimci ideoloji Kürdistan'a girer girmez, bu aşiretçi-feodal sosyal yapının beslediği akımlar tarafından tepki ve şiddetle karşılandı. Ancak buna rağmen kararlı ve ısrarlı olunduğu için kısa sürede yaygınlık gösterdi. Öyle bir hal aldı ki, bu düşünce bir kasabaya, bir şehre, bir köye girdiğinde kısa sürede hemen et kisini gösteriyor ve her türlü geri düşünceyi, sosyal şoven ya da reformist milliyetçi düşünceleri temizliyordu.

Bu mücadele Türk devletinin yüz yıldır askeri güç kullanarak ezdiği, daha sonra da siyasal, sosyal ve kültürel hakimiyetle tümden iğdiş ettiği bir toplumun yeniden ayağa kaldırılması anlamına geliyordu. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: '80'lere doğru gelindiğinde hemen tüm köylerde, kasabalarda, kahvelerde konuşulan Apocu Hareket ve Apoculardı. Artık toplumun siyasal gündemi Apocuların ne yaptığı, ne yapmak istediği ile ilgiliydi. Özellikle halk tabanına dayandığı için, halkta büyük bir heyecan yaratmıştı. Yoksul Kürt halkı, feodalizm altında kendi kimliğini bulamayan, ezilen ve sömürülen köylülük, bu harekete olduğundan fazla ilgi göstermeye başladı. Bu da yenidir, halkın ilk defa siyasete girme dönemidir. Ondan önce halkın siyasete girme diye herhangi bir gerçeği söz konusu değildir. Siyasetle uğraşan, dünyayı değerlendiren sadece aşiretçi-feodal kesimler ve onların çocuklarıydı. Kürdistan'da halkın siyasete ilgi göstermesi yeni bir durum olduğundan, bütün ulusal ve sosyal yapıyı etkileyen gelişmelerin ortaya çıkmasına yol açtı. Diğer taraftan halka dayanan bir hareket olarak, aşiretçi-feodal bir yaklaşımın ürünü olan parçalı ve yerel bir niteliği olmadığı için, kısa sürede Kürdistan'ın bütün alanlarına yayıldı. '80'lere geldiğimizde, partimiz daha sonra silahlı mücadelemizin başladığı dağlık Botan alanı dışında ülkenin tümüne ideolojik düşüncesini önemli düzeyde götürmüş bulunuyordu.

Devrimci Hareketimiz, özellikle toplumun dinamik kesimi olan gençlik içerisinde etkili olmaya başlamıştı. Bu durum hem sömürgeciliğin bütün politikalarını boşa çıkaran bir gelişme, hem de sömürgeciliğin Kürdistan'daki dayanakları olan, sömürgeciliğe dayanarak kendini yaşatan ve yaşatılan aşiretçi-feodal yapıların aşınmaya, hatta etkisinin kırılmaya başlaması anlamına geliyordu.

Nitekim '82'de Urfa grubunun mahkemesi olduğunda Siverek'te mücadele ettiğimiz Celal Bucak da tanık olarak mahkemeye getirilmişti. Hem tutukluydu -kısa bir tutukluluk süresi vardı-, hem de tanık olarak mahkemeye çıkarılmıştı. Orada Celal Bucak ifade veriyor. Bunun üzerine Kemal Pir söz alarak; *"Biz bu aşiretçi-feodal çete başına karşı mücadele verdik. Belki onu öldüremedik ama onu yendik"* diye bir değerlendirme yapmıştı. Yani '80'lere geldiğimizde, aslında aşiretçi-feodal zihniyet ideolojik olarak yenilmişti. Köylünün, halkın yüreğinde ve beyninde artık egemenlere karşı çıkılabileceği, hem Türk devletine hem ağalara ve beylere karşı çıkılabileceği gerçeği kendini ortaya koymuş; bu temelde daha o yıllarda Kürdistan'da bu yapılar siyasal olarak yenilgiye uğratılmıştı. Bu kesindir. Bu yapılara karşı savaşımımız '84'lerden sonra daha kapsamlı yürütülmüş olsa da, yenilgileri '80'den önce başlamıştır.

12 Eylül Kürt halkını yeniden mezara gömmek için yapıldı

Bunu gören TC rejimi, Kürdistan'daki değişimi ve hareketliliği ezmek, Kürt halkını yeniden Ağrı isyanı sonrasında söylediği gibi mezara gömmek için 12 Eylül hareketini geliştirmiştir. 12 Eylül hareketinin geliştirilmesinin başka nedenleri de vardı. Bunlardan biri, Türkiye'de işçilerin, gençlerin, köylülerin ve tüm toplumsal kesimlerin belli bir uyanış içinde olması nedeniyle Türkiye demokratik devrim mücadelesinin önemli bir aşamaya gelmesidir. Bir diğeri ise, Ortadoğu'da hakim olan emperyalizmin gelişmeler karşısında telaşa düşmesi ve etkinliğinin zayıflamasını engellemek için böyle bir darbeyi geliştirmesi ve cuntayı desteklemesidir. Bilindiği gibi '79'da Sovyetler Birliği'nin müdahalesiyle Afganistan kontrol altına alınmış, İran devrimiyle emperyalizmin önemli bir kalesi yıkılmıştı. Türkiye'de de devrimci gelişmeler olursa, '50'lerden sonra Truman Doktrini ile Sovyetler Birliği'ni güneyden kuşatma politikası iflas edecek; bu durum da emperyalizmin aleyhine dönüşecek ve çok köklü siyasal sonuçlara yol açacaktı.

12 Eylül esas olarak Ulusal kurtuluş mücadelemizi ezmek için iktidara getirilmiştir. Zaten daha sonra yazılan anılarda, kitaplarda daha 12 Eylül olmadan önce devletin, özellikle ordunun Kürdistan'la çok yakından ilgilendiği, günlük olarak takip ettiği ve endişelerinin giderek arttığı görülür. 12 Eylül işte böyle bir amaçla geldi. Kürdistan'da yoğun baskı ve tutuklamalarla partimizin ektiği tohumları kökten kazıma çabası içine girdi. Ezici çoğunluğu PKK taraftarları ve sempatizanları olmak üzere on binlerce Kürdistanlıyı işkenceden geçirerek cezaevlerine doldurdu. Bunu belli bir prog-

Devamı Sayfa 8'de